

Ordinanties

Kerkorde Hersteld Hervormde Kerk

Ordinanties die in tweede lezing zijn vastgesteld door de
Generale Synode van de Hersteld Hervormde Kerk

Laatste wijziging: **24-11-2022**

Commissie Kerkorde Hersteld Hervormde Kerk

✉ kerkorde@hbk.nl

Kerkelijk Bureau Hersteld Hervormde Kerk

Vendelier 51-D

3905 PC VEENENDAAL

☎ 0318-505541

✉ bureau@hbk.nl

Ordinantie

Kerkorde Hersteld Hervormde kerk

die in tweede lezing zijn vastgesteld door de
Generale Synode van de Hersteld Hervormde Kerk

Inhoudsopgave

Ordinantie 1 voor de ambtelijke vergaderingen	11
<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>	<i>11</i>
<i>Hoofdstuk I De kerkenraad</i>	<i>11</i>
Artikel 1 Samenstelling	11
Artikel 2 Arbeidsveld	11
Artikel 3 Werkwijze	12
Artikel 4 Kerkenraadscommissies	12
Artikel 5 Het consistorie	13
<i>Hoofdstuk II Indelingen van de gemeenten in classes</i>	<i>13</i>
Artikel 6 De kerkelijke indeling	13
Artikel 7 Wijziging van de kerkelijke indeling	13
<i>Hoofdstuk III De classicale vergadering</i>	<i>13</i>
Artikel 8 Samenstelling	13
Artikel 9 Arbeidsveld	14
Artikel 10 Werkwijze	14
<i>Hoofdstuk IV De generale synode</i>	<i>15</i>
Artikel 11 Samenstelling	15
Artikel 12 Arbeidsveld	15
Artikel 13 Werkwijze	15
<i>Hoofdstuk V Algemene bepalingen</i>	<i>16</i>
Artikel 14 Het gelden van de algemene bepalingen	16
Artikel 15 Vereisten voor ambten en kerkelijk werkers	16
Artikel 16 Secundi en tertii	17
Artikel 17 Voordrachten en aanbevelingen	17
Artikel 18 Zittingstijd	18
Artikel 19 Herkiesbaarheid	18
Artikel 20 De orde der vergaderingen	19
Artikel 21 De organen van bijstand	20
Artikel 22 Besluitvorming over zaken	21
Artikel 23 Stemmingen over personen	21
Artikel 24 Overdracht van werkzaamheden	22
Artikel 25 Kerkelijk bureau en instituten	22
Artikel 26 Stichtingen	22
Artikel 27 De zaken van pers en publiciteit	24
Artikel 28 Jaaroverzichten	24
Artikel 29 De kerkelijke statistiek	24
Artikel 30 Afkondigingen en bekendmakingen	24
Artikel 31 Kennisgevingen van verkiezingen en benoemingen	25
Ordinantie 2 voor de vorming van gemeenten	26
<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>	<i>26</i>
<i>Hoofdstuk I Gewone gemeenten</i>	<i>26</i>
Artikel 1 Wie tot een gemeente behoren	26
Generaal pardon ten aanzien van de perforatieregeling, vastgesteld door de generale synode van de Hersteld Hervormde Kerk op 28 januari 2006.	28
Artikel 2 Het register van de gemeenteleden	28
Artikel 3 Het bijhouden van het doop-, lidmaten- en trouwregister	29
Artikel 4 De vorming van nieuwe gemeenten	29
Artikel 5 Terugkeer of toetreding van een gemeente of geloofsgemeenschap tot de kerk	30
Artikel 6 De grenzen van de gemeenten	32

Artikel 7	Samenvoeging van gemeenten	32
Artikel 8	Combinatie van gemeenten	33
<i>Hoofdstuk II</i>	<i>Centrale gemeenten</i>	34
Artikel 9	De vorming van centrale gemeenten	34
Artikel 10	De wijkgemeente	34
Artikel 11	De buitengewone wijkgemeente	35
Artikel 12	De wijkkerkenraad	36
Artikel 13	De werkzaamheden van de wijkkerkenraad	36
Artikel 14	De centrale gemeente	36
Artikel 15	De centrale kerkenraad	37
Artikel 16	De werkzaamheden van de centrale kerkenraad	37
Artikel 17	Gemeenten in het buitenland	38
Artikel 18	Gemeenten in wording	39
Artikel 19	Gemeenten in herstel	39
	<i>Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 2</i>	39
Ordinantie 3 voor de verkiezing van ambtsdragers		41
	<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>	41
<i>Hoofdstuk I</i>	<i>Algemene bepalingen</i>	41
Artikel 1	Vorbereiding en leiding	41
Artikel 2	De verkiezing van ouderlingen en diakenen	41
Artikel 3	De verkiezing van predikanten	41
<i>Hoofdstuk II</i>	<i>De verkiezing en bevestiging van ouderlingen en diakenen</i>	42
Artikel 4	De zesjaarlijkse stemming	42
Artikel 5	Verkiezing door de lidmaten	42
Artikel 6	Stemming over gehele of gedeeltelijke machtiging van de kerkenraad	43
Artikel 7	Verkiezing op voordracht van de kerkenraad	43
Artikel 8	Verkiezing door de kerkenraad	44
Artikel 9	Algemene bepalingen	44
Artikel 10	De verkiezing van ouderlingen en diakenen	44
Artikel 11	De bevestiging	45
<i>Hoofdstuk III</i>	<i>De verkiezing en bevestiging van herders en leraars</i>	45
Artikel 12	De voorbereiding van de verkiezing	45
Artikel 13	De autorisatie	46
Artikel 14	Vereisten voor het beroepbaar zijn	46
Artikel 15	Consent voor de terugkeer tot het ambt	47
Artikel 16	Het uitbrengen van een beroep	47
Artikel 17	De beslissing op het beroep	47
Artikel 18	De approbatie	48
Artikel 19	De bevestiging	48
<i>Hoofdstuk IV</i>	<i>De verkiezing in bijzondere gevallen</i>	49
Artikel 20	De verkiezing in nieuwe gemeenten	49
<i>Hoofdstuk V</i>	<i>Bezwaren</i>	49
Artikel 21	Bezwaren	49
	<i>Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 3</i>	49
Ordinantie 4 voor het apostolaat		50
	<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>	50
<i>Hoofdstuk I</i>	<i>Het getuigenis tot Israël</i>	50
Artikel 1	De organen voor het getuigenis tot Israël	50
Artikel 2	De commissie Israël	50

Kerkorde Hersteld Hervormde Kerk

Artikel 3	Predikanten ten behoeve van het getuigenis tot Israël	50
Artikel 4	Kerkelijk werkers ten behoeve van het getuigenis tot Israël	50
Artikel 5	Het fonds Israël	51
<i>Hoofdstuk II</i>	<i>Het werk van de zending</i>	<i>51</i>
Artikel 6	De organen voor de zending	51
Artikel 7	De zendingsarbeid van de gemeente	51
Artikel 8	De commissie zending	51
Artikel 9	Vorming van zelfstandige gemeenten en kerken	52
Artikel 10	Zendingspredikanten	52
Artikel 11	Kerkelijk werkers ten behoeve van de zendingsarbeid	52
Artikel 12	Kerkelijke staat van de zendingsarbeiders	52
Artikel 13	Het fonds zending	52
<i>Hoofdstuk III</i>	<i>De verbreiding van het evangelie tot allen die vreemd zijn aan of vervreemd zijn van het evangelie</i>	<i>53</i>
Artikel 14	De organen voor de arbeid voor de verbreiding van het evangelie	53
Artikel 15	De evangelisatiearbeid van de gemeente	53
Artikel 16	De commissie evangelisatie	53
Artikel 17	Predikanten-evangelist	54
Artikel 18	Evangelisten	54
Artikel 19	Kerkelijk werkers ten behoeve van het evangelisatiewerk	55
Artikel 20	Het fonds evangelisatie	55
<i>Hoofdstuk IV</i>	<i>Het getuigenis tegenover overheid en volk</i>	<i>55</i>
Artikel 21	Het getuigenis van de kerk	55
Artikel 22	Het gereformeerde karakter van staat en volk	55
Ordinantie 5 voor het jeugdwerk		56
<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>		<i>56</i>
<i>Hoofdstuk I</i>	<i>Het jeugdwerk</i>	<i>56</i>
Artikel 1	Wat het jeugdwerk omvat	56
Artikel 2	De commissie jeugdwerk	56
Artikel 3	De jeugdwerkadviseur	56
<i>Hoofdstuk II</i>	<i>De educatie</i>	<i>56</i>
Artikel 4	De zorg voor de educatie	56
Artikel 5	De cursus Bijbelse toerusting	57
<i>Hoofdstuk III</i>	<i>Het onderwijs</i>	<i>57</i>
Artikel 6	De zorg voor het onderwijs	57
Ordinantie 6 voor de kerkdienst		58
<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>		<i>58</i>
Artikel 1	De kerkdiensten van de gemeente	58
Artikel 2	Bijzondere kerkdiensten	58
Artikel 3	Het kerkgebouw	58
Artikel 4	De koster	58
Artikel 5	De organist	59
Artikel 6	Huisgodsdiens	59
Artikel 7	Slotbepaling	59
Ordinantie 7 voor de opleiding en vorming		60
<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>		<i>60</i>
<i>Hoofdstuk I</i>	<i>Opleiding en vorming</i>	<i>60</i>
Artikel 1	De opleiding tot en vorming van dienaren des Woords	60
Artikel 2	De commissie opleiding en vorming	60

<i>Hoofdstuk II</i>	<i>De opleiding en vorming vanwege de kerk</i>	60
Artikel 3	De kerkelijke opleiding	60
Artikel 4	Het college van kerkelijke hoogleraren en docenten	61
Artikel 5	Het Kerkelijk Album	62
Artikel 6	Het onderzoek naar de geschiktheid voor het predikambt	62
Artikel 7	Het kerkelijk examen	63
Artikel 8	De financiën voor de opleiding en vorming van de dienaren des Woords	63
Artikel 9	De opleiding van theologen in het buitenland	63
Artikel 10	De eventuele aanvullende opleiding en vorming in bijzondere gevallen	64
<i>Hoofdstuk III</i>	<i>Het verlenen van preekbevoegdheid en toelating tot de evangeliebediening</i>	64
Artikel 11	De commissie toelating	64
Artikel 12	Werkwijze commissie toelating	65
Artikel 13	Het aanvragen van het colloquium	67
Artikel 14	Het voortgezette colloquium	67
Artikel 15	Overkomst predikanten uit een ander kerkgenootschap	67
Artikel 16	Singuliere gaven en bijzondere geschiktheid	68
Artikel 17	Het testimonium van de kandidaat tot de Heilige Dienst	68
<i>Hoofdstuk IV</i>	<i>Voortgezette vorming en mentoraat</i>	69
Artikel 18	De voortgezette vorming van de dienaren des Woords	69
Artikel 19	Mentoraat	69
	<i>Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 7</i>	69
Ordinantie 8 voor de Heilige doop		70
	<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>	70
Artikel 1	Het opzicht over de bediening van de Heilige Doop	70
Artikel 2	De toelating tot de Heilige Doop	70
Artikel 3	De bediening van de Heilige Doop	70
Artikel 4	Het dooplidmaatschap	71
Ordinantie 9 voor de catechese		72
	<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>	72
<i>Hoofdstuk I</i>	<i>De catechese</i>	72
Artikel 1	Wat de catechese omvat	72
Artikel 2	De voorbereidende catechese	72
Artikel 3	De gewone catechese	72
Artikel 4	De voorbereiding tot de openbare belijdenis des geloofs	72
Artikel 5	De voortgezette catechese	73
Artikel 6	Algemene regels voor de catechese	73
<i>Hoofdstuk II</i>	<i>De openbare belijdenis des geloofs</i>	73
Artikel 7	De opneming onder de belijdende leden	73
Artikel 8	Het doen van belijdenis in een andere gemeente	74
<i>Hoofdstuk III</i>	<i>De kerkelijk werker in de catechese</i>	74
Artikel 9	De kerkelijk werker in de catechese	74
Ordinantie 10 voor het Heilig Avondmaal		75
	<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>	75
Artikel 1	De nodiging tot het Heilig Avondmaal	75
Artikel 2	De toelating tot het Heilig Avondmaal	75
Artikel 3	De attestatie over belijdenis en wandel	75
Artikel 4	Censura morum	75
Artikel 5	De bediening van het Heilig Avondmaal	76
Ordinantie 11a voor het opzicht over personen		77

Kerkorde Hersteld Hervormde Kerk

<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>	77
<i>Hoofdstuk I Algemene bepalingen omtrent het opzicht</i>	77
Artikel 1 Het doel van het opzicht	77
Artikel 2 Wie het opzicht uitoefenen	77
Artikel 3 Broederlijke samenspreking en herderlijk vermaan	77
<i>Hoofdstuk II De samenstelling van het consistorie en de colleges voor het opzicht</i>	78
Artikel 4 Het consistorie	78
Artikel 5 De regionale colleges voor het opzicht	78
Artikel 6 Het generaal college voor het opzicht	79
Artikel 7 Deskundigen	79
Artikel 8 Nadere bepalingen	80
<i>Hoofdstuk III Procedures tot handhaving van de kerkelijke tucht</i>	80
Artikel 9 Ontvankelijkheid	80
Artikel 10 Vertrouwelijke stukken	80
Artikel 11 Onafhankelijkheid van het consistorie	81
Artikel 12 Onafhankelijkheid van de colleges voor het opzicht	81
Artikel 13 Begin van de procedure	82
Artikel 14 Vervolg procedure	83
Artikel 15 De mondelinge behandeling	83
Artikel 16 Het besluit tot gebruik van een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht	83
Artikel 17 Algemene bepalingen omtrent de procedure	84
<i>Hoofdstuk IV De bijzondere middelen tot handhaving van de kerkelijke tucht</i>	85
Artikel 18 Door het consistorie	85
Artikel 19 Door het regionaal college voor het opzicht	85
<i>Hoofdstuk V Beroep</i>	86
Artikel 20 Beroep	86
<i>Hoofdstuk VI Bijzondere procedures</i>	87
Artikel 21 Medisch onderzoek	87
Artikel 22 Vernietiging	87
Artikel 23 Herziening	88
Artikel 24 Herstel	88
Artikel 25 Bevoegdheden breed moderamen generale synode	88
<i>Hoofdstuk VII Het opzicht over de dienst van het Woord en de catechese</i>	89
Artikel 26 Het opzicht over de dienst van het Woord en de catechese	89
Artikel 27 Het opzicht door de classicaal vergadering	89
Artikel 28 Het opzicht van de generale synode	90
Artikel 29 Wachtgeld	90
Artikel 30 Terugkeer in het ambt	90
<i>Hoofdstuk VIII Gravamina</i>	91
Artikel 31 Het indienen van een gravamen	91
Artikel 32 De behandeling van het gravamen	91
<i>Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 11a</i>	91
Ordinantie 11b voor het opzicht over de kerk en de gemeenten	93
<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>	93
Artikel 1 Algemene bepalingen	93
Artikel 2 De visitatie	93
Artikel 3 Het college van visitatoren-classicaal	93
Artikel 4 Het college van visitatoren-generaal	93
Artikel 5 Algemene bepalingen inzake visitatoren	94
Artikel 6 Hoe de visitatie gehouden wordt	94
Artikel 7 De taak van het college van visitatoren-generaal	95

Artikel 8	De buitengewone visitatie	95
	<i>Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 11b</i>	96
Ordinantie 12 voor het huwelijk en gezinsleven		97
	<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>	97
Artikel 1	Vorbereiding op het huwelijk	97
Artikel 2	Aanvraag en afkondiging	97
Artikel 3	Beletselen	97
Artikel 4	Kerkelijke bevestiging en inzegening	98
Artikel 5	Inschrijving	98
Artikel 6	De zorg voor het gezinsleven	98
Ordinantie 13 voor het pastoraat		99
	<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>	99
<i>Hoofdstuk I</i>	<i>De pastorale werkzaamheden</i>	99
Artikel 1	Het onderscheid in de pastorale werkzaamheden	99
Artikel 2	Gewone werkzaamheden	99
Artikel 3	Beperkte werktijd	99
Artikel 4	Buitengewone werkzaamheden	100
Artikel 5	Bijzondere werkzaamheden	101
Artikel 6	De plicht tot geheimhouding	101
Artikel 7	Verrichten van werkzaamheden buiten de eigen gemeente	101
Artikel 8	Het ministerie	102
Artikel 9	Tijdelijke vrijstelling van het dienstwerk	102
Artikel 10	Het breed-ministerie	102
<i>Hoofdstuk II</i>	<i>De predikantsplaats</i>	103
Artikel 11	De predikantsplaats	103
Artikel 12	Gemeenschappelijke predikantsplaatsen	103
Artikel 13	De woonplaats van de predikant	104
Artikel 14	Kennisgeving	104
<i>Hoofdstuk III</i>	<i>Het vacant worden van een predikantsplaats</i>	104
Artikel 15	Het ontstaan van een vacature	104
Artikel 16	Overlijden	104
Artikel 17	Opvolging van een beroep	104
Artikel 18	Emeritaat	105
Artikel 19	Ontheffing van en ontzetting uit het ambt	105
Artikel 20	Kennisgeving	105
<i>Hoofdstuk IV</i>	<i>De waarneming van het dienstwerk bij vacature en ongevraagd verlof</i>	105
Artikel 21	De waarneming in (wijk)gemeenten	105
Artikel 22	De waarneming in met vacature gelijkgestelde gevallen	106
Artikel 23	Ongevraagd verlof	107
Artikel 24	Bezwaren inzake de waarneming van het dienstwerk	107
<i>Hoofdstuk V</i>	<i>Emeritaat van predikanten</i>	107
Artikel 25	Wie het emeritaat verleent	107
Artikel 26	Emeritaat wegens invaliditeit	108
Artikel 27	Emeritaat wegens AOW-leeftijd	108
Artikel 28	Bevoegdheden van emerituspredikanten	108
<i>Hoofdstuk VI</i>	<i>Ontheffing van en ontzetting uit het ambt en losmaking van een gemeente</i>	109
Artikel 29	Ontheffing op eigen verzoek	109
Artikel 30	Losmaking wegens gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid	109
Artikel 31	Ontheffing anders dan op eigen verzoek	110

Kerkorde Hersteld Hervormde Kerk

Artikel 32	Ontzetting wegens toepassing van een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht	112
Artikel 33	Staatsrechtelijke functies	112
<i>Hoofdstuk VII</i>	<i>Nevenwerkzaamheden</i>	112
Artikel 34	Nevenwerkzaamheden	112
Artikel 35	Kerkelijke functies	113
<i>Hoofdstuk VIII</i>	<i>Bijstand in het pastoraat</i>	113
Artikel 36	Bijstand in het pastoraat door dienstdoende predikanten	113
<i>Hoofdstuk XI</i>	<i>De bezoldiging van predikanten</i>	114
Artikel 37	De zorg voor de bezoldiging	114
Artikel 38	De predikantstraktementen	114
Artikel 39	De predikantspensioenen	114
Artikel 40	De benodigde gelden	115
Artikel 41	De zorg voor de traktementen en pensioenen	115
Artikel 42	Georganiseerd overleg	115
<i>Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 13</i>		117
Ordinantie 14 voor het presbyteriaat		118
<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>		118
Artikel 1	Het presbyteraat	118
Artikel 2	De werkzaamheden van de ouderling	118
Artikel 3	Ouderlingen belast met de zorg voor de stoffelijke, niet-diaconale, zaken van de gemeente	119
Artikel 4	Ouderlingen met een bepaalde opdracht of voor bijzondere of buitengewone werkzaamheden	119
<i>Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 14-4-3</i>		119
Ordinantie 15 voor het diaconaat		120
<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>		120
<i>Hoofdstuk I</i>	<i>Het diaconaat</i>	120
Artikel 1	Het diaconaat	120
Artikel 2	De diakenen	120
Artikel 3	Het beleid van de diakenen	120
Artikel 4	Diakenen met een bepaalde opdracht	120
Artikel 5	Diaconale medewerkers	121
Artikel 6	Diaconale commissies en instellingen	121
<i>Hoofdstuk II</i>	<i>Het college van diakenen</i>	121
Artikel 7	Het college van diakenen	121
Artikel 8	Het college van diakenen in centrale gemeenten	122
Artikel 9	De verdeling van de diaconale werkzaamheden in centrale gemeenten	122
Artikel 10	Coördinatie van de arbeid der diakenen	122
Artikel 11	Gemeenschappelijke diaconale regelingen	123
<i>Hoofdstuk III</i>	<i>De diaconie</i>	123
Artikel 12	De diaconie	123
Artikel 13	De vertegenwoordiging van de diaconie in het rechtsverkeer	123
<i>Hoofdstuk IV</i>	<i>De bredere diaconale organen</i>	124
Artikel 15	De classicale diaconale vergadering	124
Artikel 16	De classicale diaconale commissie	124
Artikel 17	De generale diaconale commissie	125
Artikel 18	De zorg voor de generale diaconale financiën	125
Artikel 19	Bijzondere commissies	126

<i>Hoofdstuk V</i>	<i>Diaconale gelden en goederen</i>	126
Artikel 20	Het beheer van diaconale gelden en goederen	126
Artikel 21	Afzonderlijke kassen en fondsen	126
Artikel 22	Stichtingen	126
Artikel 23	Scheningen, erfstellingen en legaten aan een centrale gemeente	126
Artikel 24	Bijdragen aan andere instellingen	127
Artikel 25	De begroting	127
Artikel 26	De jaarrekening	127
<i>Hoofdstuk VI</i>	<i>Beheer en toezicht</i>	128
Artikel 27	De taak van de beheerders	128
Artikel 28	Aansprakelijkheid van de beheerders	128
Artikel 29	De diaconale archieven	128
<i>Hoofdstuk VII</i>	<i>De organisatie van het toezicht</i>	129
Artikel 30	Het doel van het toezicht	129
Artikel 31	Toezicht op diaconale bezittingen en gelden	129
<i>Hoofdstuk VIII</i>	<i>Het toezicht op de diaconale bezittingen</i>	129
Artikel 32	Het toezicht	129
Artikel 33	Het toezicht op de financiën	129
Artikel 34	Het toezicht op de gebouwen	130
Artikel 35	Voorafgaand advies voor beheerdaden	130
Artikel 36	Het verstrekken van inlichtingen	130
Ordinantie 16 voor de kerkelijke financiën en goederen		131
<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>		<i>131</i>
<i>Hoofdstuk I</i>	<i>Het college van kerkvoogden</i>	<i>131</i>
Artikel 1	Het college van kerkvoogden	131
<i>Hoofdstuk II</i>	<i>De gemeente</i>	<i>132</i>
Artikel 2	De rechtspersoonlijkheid	132
Artikel 3	Eigendom gelden en goederen van de gemeente	133
Artikel 4	De vertegenwoordiging van de gemeente in en buiten rechte	134
<i>Hoofdstuk III</i>	<i>De werkwijze van het college van kerkvoogden</i>	<i>134</i>
Artikel 5	De werkwijze van het college van kerkvoogden	134
Artikel 6	Verhouding college van kerkvoogden en kerkenraad	135
Artikel 7	Het college van kerkvoogden in centrale gemeenten	135
<i>Hoofdstuk IV</i>	<i>De zorg voor (en het beheer van) de gelden en goederen van de gemeente</i>	<i>135</i>
Artikel 8	De bijdragen van de leden	135
Artikel 9	Erfenissen en legaten	136
Artikel 10	De taak van de beheerders	136
Artikel 11	Aansprakelijkheid van de beheerders	136
<i>Hoofdstuk V</i>	<i>Organisatie van het toezicht</i>	<i>136</i>
Artikel 12	Het doel van het toezicht	136
Artikel 13	Toezicht op kerkelijke bezittingen en gelden	137
Artikel 14	Het toezicht op de gebouwen	137
Artikel 15	De begroting	137
Artikel 16	De rekening	138
<i>Hoofdstuk VI</i>	<i>Archivering</i>	<i>138</i>
Artikel 17	De kerkelijke archieven	138
<i>Hoofdstuk VII</i>	<i>De generale financiën</i>	<i>139</i>
Artikel 18	De commissie toezicht en financiën	139
Artikel 19	De zorg voor de generale financiën	139
Artikel 20	De kas voor het algemeen kerkenwerk	140

Kerkorde Hersteld Hervormde Kerk

Artikel 21	Generale fondsen	141
Artikel 22	Het quotum	141
Artikel 23	Autorisatie	141
Artikel 24	Stichtingen	141
<i>Hoofdstuk VII</i>	<i>Wijziging ordinantie</i>	<i>141</i>
Artikel 25	Informatie en advies	141
<i>Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 16</i>		<i>142</i>
Ordinantie 17 voor de rechtspositie medewerkers		143
<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>		<i>143</i>
Artikel 1	Op arbeidsovereenkomst werkzame personen	143
Artikel 2	De zorg voor de rechtspositie	143
Artikel 3	De taak van de commissie toezicht en financiën inzake de personeelsaangelegenheden	143
Artikel 4	Keuze en benoeming	144
Artikel 5	De arbeidsovereenkomst	144
Artikel 6	Beroep	145
Ordinantie 18 voor het toezicht (vervallen)		146
Ordinantie 19 voor de behandeling van bezwaren en geschillen		147
Ordinantie 20 voor het verband met andere kerken		148
<i>Vaststelling en wijziging door de generale synode</i>		<i>148</i>
Artikel 1	De oecumenische arbeid	148
Artikel 2	De commissie voor het verband met andere kerken	148
Artikel 3	Bijzondere betrekkingen met kerken	148
Artikel 4	Bijzondere betrekkingen met andere kerken in Nederland	149
Artikel 5	Brede interkerkelijke samenwerking van gemeenten	149
Artikel 6	De pastorale zorg voor leden van andere kerken	150
Artikel 7	De pastorale zorg voor de leden van de eigen kerk in het buitenland	150
Artikel 8	Gemeenschappelijke synoden of vergaderingen	150
Artikel 9	Gemeenschap met andere kerken	150
Artikel 10	Eenwording van kerken	151
Artikel 11	Hereniging van kerken	151

Ordinantie 1 voor de ambtelijke vergaderingen

Vaststelling en wijziging door de generale synode

- 6 februari 2015 ord. 1-15-7
- 16 juni 2012 ord. 1-15, 1-15-4 en 1-26
- 20 juni 2010 ord. 1-1-3, ord. 1-8-3, 1-8-4 en 1-8-8
- 13 februari 2008 gehele ordinantie in tweede lezing

Hoofdstuk I De kerkenraad

Artikel 1 Samenstelling

1. De kerkenraad wordt gevormd door de aan de predikantsplaats van de gemeente verbonden herders en leraars (predikanten), de ouderlingen en de diakenen van de gemeente.
2. Het getal van de predikanten wordt bepaald door het aantal predikantsplaatsen voor gewone werkzaamheden.
3. Predikanten voor bijzondere werkzaamheden en predikanten voor buitengewone werkzaamheden, indien zij aan de gemeente zijn verbonden, hebben mede zitting in de kerkenraad.
4. Het aantal ouderlingen en diakenen wordt door de kerkenraad vastgesteld. Voor iedere gemeente geldt dat er naast elke predikant ten minste drie ouderlingen zijn, onder wie eventueel één of meer ouderlingen die tevens kerkvoogd zijn, en drie diakenen. Voor gemeenten met minder dan 400 zielen kan door het breed moderamen van de classicale vergadering van dit voorschrift ontheffing worden verleend.
5. De verkiezing van de ambtsdragers geschiedt overeenkomstig het bepaalde in de ordinantie voor de verkiezing van ambtsdragers. Voor wat betreft de ouderlingen en diakenen geldt de verkiezing telkens voor een tijdvak van vier zittingsjaren. Op de laatste dag van elk oneven jaar treedt de helft van het gezamenlijke aantal ouderlingen en diakenen af, overeenkomstig het bepaalde in ordinantie 1-18-4 en 6. In tussentijdse vacatures wordt door de kerkenraad voorzien binnen drie maanden nadat de vacature is ontstaan, behoudens in geval de vacature is ontstaan door overlijden, in welk geval binnen de termijn van twaalf maanden in de vacature moet worden voorzien.

Artikel 2 Arbeidsveld

1. De kerkenraad heeft in gebondenheid aan de Heilige Schrift en in overeenstemming met de belijdenis van de kerk in het bijzonder tot taak:
 - de dienst des Woords en der sacramenten te onderhouden;
 - opzicht te houden naar de bepalingen van de ordinantie voor het opzicht;
 - leiding te geven aan de opbouw van de gemeente en haar getuigenis en dienst in de wereld;
 - het bevorderen, plaatselijk, van de gemeenschap der kerken waarmee voldoende overeenstemming in belijdenis en kerkorde bestaat;
 - onderwerpen te bespreken die aan de orde (dienen te) komen op de classicale vergadering;
 - het verslag te behandelen van zijn afgevaardigden naar de classicale vergadering;
 - te verrichten datgene, wat naar de orde van de kerk van hem wordt gevraagd.
2. Met inachtneming van de in de ordinantie voor het diaconaat gestelde bepalingen, is de zorg voor alle diaconale aangelegenheden van de gemeente opgedragen aan het college van diakenen.

3. Met inachtneming van de in de ordinantie voor de kerkelijke financiën gestelde bepalingen, is de zorg voor alle financiële aangelegenheden van de gemeente, voor zover niet van diaconale aard, opgedragen aan het college van kerkvoogden.
4. Alle zaken worden behandeld door of namens de kerkenraad in zijn geheel, tenzij de behartiging daarvan in de orde der kerk geheel of ten dele is opgedragen aan het consistorie, het ministerie, het college van diakenen of het college van kerkvoogden, waarbij de kerkenraad voor een goede samenwerking zorg draagt.
5. In gemeenten met minder dan 400 zielen kan bij plaatselijke regeling worden vastgelegd, dat de werkzaamheden worden verricht door de kerkenraad in zijn geheel. Dit is echter niet mogelijk voor die werkzaamheden die in de ordinantie voor het opzicht zijn opgedragen aan het consistorie.

Artikel 3 Werkwijze

1. De kerkenraad komt in de regel eens per maand, maar ten minste zesmaal per jaar, bijeen.
2. De kerkenraad kiest zich bij de aanvang van zijn eerste vergadering in het kalenderjaar, onder leiding van de predikant of de in leeftijd oudste van de aanwezige predikanten, voor dat jaar uit zijn midden een preses en tot bijstand en ter vervanging van deze, een assessor - met dien verstande, dat in elk geval, hetzij de preses, hetzij de assessor uit de predikanten wordt gekozen - alsmede uit de ouderlingen of diakenen een scriba.
3. Preses, assessor en scriba vormen samen het moderamen van de kerkenraad. De leden van dit moderamen verdelen de administratieve werkzaamheden van het moderamen onderling.
4. De kerkenraad kan in aangelegenheden van plaatselijke aard nader voorzien bij plaatselijke regeling. De plaatselijke regeling wordt, na acht dagen voor de gemeente ter inzage te hebben gelegen, ter goedkeuring toegezonden aan het breed moderamen van de classicale vergadering. Dit breed moderamen beoordeelt of de plaatselijke regeling bepalingen bevat welke strijdig zijn met de kerkorde, ordinanties of regelingen krachtens ordinantie vastgesteld. In geval van strijdigheden wordt goedkeuring onthouden.
5. Indien méér dan een derde van het aantal ambtsdragers dat de kerkenraad, de centrale kerkenraad of de vergadering van de ambtsdragers van de wijkgemeenten behoort te tellen, ontbreekt, of tijdelijk buiten functie is, wijst, behoudens het bepaalde in ordinantie 2-12-2,¹ het breed moderamen van de classicale vergadering ten minste twee ambtsdragers uit de classis aan . Bij aanwezigheid van deze ambtsdragers wordt geacht aan het vereiste omtrent het quorum te zijn voldaan, om met de overgebleven ambtsdragers te doen wat tot de taken en bevoegdheden van de kerkenraad behoort, totdat ten minste twee derde van het getal van de ambtsdragers van de gemeente in functie is.
6. Indien, krachtens de aan een gemeente, volgens het bepaalde in ordinantie 1-1-4 verleende ontheffing,² het getal van ouderlingen, kerkvoogden of diakenen zodanig is gedaald dat het niet mogelijk is alle in de ordinanties der kerk voorgeschreven functies te vervullen, bepaalt het breed moderamen van de classicale vergadering tevens op welke wijze in de vervulling daarvan wordt voorzien.
7. De kerkenraad is gehouden ten minste eenmaal per jaar een bespreking te wijden aan de pastorale verzorging van de gemeente en kan dit doen aan de hand van door (elk van) de predikant(en), en/of door het presbyterie mondeling of schriftelijk gedane verslagen van elks arbeid in de laatst verlopen periode.

Artikel 4 Kerkenraadscommissies

1. De kerkenraad kan leden van een kerkenraadscommissie, als bedoeld in ordinantie 1-21-1, uitnodigen om als adviseur aan zijn vergadering deel te nemen.

¹ 01-08-2016, verwijzing aangepast van ord. 2-11-2, naar ord. 2-12-2.

² 13-07-2017, verwijzing aangepast van ord. 1-1-3, naar ord. 1-1-4.

Artikel 5 Het consistorie

1. De predikant of de predikanten en alle ouderlingen vormen het consistorie.
2. Als preses van het consistorie fungeert de preses van de kerkenraad, tenzij deze preses uit de diakenen gekozen is, in welk geval de assessor als zodanig optreedt, terwijl als scriba van het consistorie de scriba van de kerkenraad fungeert, tenzij deze scriba uit de diakenen is gekozen, in welk geval een van de leden van het consistorie als scriba daarvan optreedt.

Hoofdstuk II Indelingen van de gemeenten in classes

Artikel 6 De kerkelijke indeling

1. De gemeenten worden samengevoegd tot classes naar een indeling, krachtens de daarvoor gestelde regelen vastgesteld en nadien bij gebleken behoefte gewijzigd, op de wijze aangegeven in ordinantie 1-7.

Artikel 7 Wijziging van de kerkelijke indeling

1. Wijziging in de samenvoeging van gemeenten tot classes geschiedt door het breed moderamen van de generale synode, gehoord de brede moderamina van de betreffende classicale vergaderingen.
2. Wijzigingen in de kerkelijke indeling worden alleen aangebracht op verzoek van of na overleg met de betrokken kerkenraden, of de brede moderamina van de classicale vergaderingen.

Hoofdstuk III De classicale vergadering

Artikel 8 Samenstelling

1. De classicale vergaderingen komen bijeen, naar de indeling van de gemeenten in classes, bedoeld in ordinantie 1-6-1.
2. Naar de classicale vergadering worden door elke kerkenraad afgevaardigd de predikanten, zowel die voor gewone als die voor bijzondere werkzaamheden.
3. Predikanten voor buitengewone werkzaamheden wonen als adviserend lid de classicale vergadering, binnen welker ressort zij wonen, bij.
4. Naast elke naar de classicale vergadering af te vaardigen predikant wordt - ook indien de predikantsplaats onbezet is - telkens voor vijf achtereenvolgende kalenderjaren, door elke kerkenraad bij toerbeurt, volgens een door het breed moderamen van de classicale vergadering te maken rooster, een ouderling of diaken afgevaardigd. Deze afvaardiging gebeurt zo, dat van het totaal van de voor de ouderlingen en diakenen bestemde plaatsen twee derde door ouderlingen, waartoe ook de ouderlingen die tevens kerkvoogd zijn gerekend worden, en een derde door diakenen wordt ingenomen, terwijl, indien dat totaal niet zonder restant door drie deelbaar is, deze overgebleven plaatsen door ouderlingen worden bezet.
5. Indien de predikantsplaats vacant is, of bij toepassing van ordinantie 13-22, wordt in plaats van de predikant een ouderling afgevaardigd.
6. In gemeenten met een of meer gemeenschappelijke predikantsplaatsen neemt de kerkenraad van elk van deze gemeenten aan de afvaardiging van ouderlingen en diakenen naar de classicale vergadering deel, alsof bij elk van haar een afzonderlijke predikantsplaats was gevestigd. Dit gebeurt met dien verstande, dat, indien de predikantsplaats vacant is, door die gemeenten bij toerbeurt in plaats van een predikant een ouderling wordt afgevaardigd. Het in dit lid bepaalde is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot

een gemeente waar een predikant met beperkte werktijd werkzaam is die voor een andere gemeente is afgevaardigd.

7. In centrale gemeenten geschiedt de afvaardiging naar de classicale vergadering steeds door de wijkkerkenraden.
8. Als adviseurs kunnen op de classicale vergadering aanwezig zijn:
 - de quaestor van de classis, indien deze niet reeds tot de afgevaardigden behoort;
 - één van de - telkens voor het eerstvolgende kalenderjaar door het breed moderamen van de classicale vergadering, na overleg met de in de classis bestaande organen van bijstand, aangewezen - leden van elk van deze organen;
 - de afgevaardigden van de classis naar de generale synode, voor zover zij niet reeds deel uitmaken van de vergadering.

Artikel 9 Arbeidsveld

1. De classicale vergadering heeft in gebondenheid aan de Heilige Schrift en in overeenstemming met de belijdenis van de kerk in het bijzonder tot taak:
 - leiding te geven - met name ook door middel van haar breed moderamen en geadviseerd door haar organen van bijstand - aan het leven en werken van de classis op haar verschillende arbeidsvelden en ter hand te nemen al wat het kerkelijk leven in de classis kan bevorderen;
 - opzicht te houden naar de bepalingen van de ordinantie voor het opzicht;
 - uit te spreken jegens de generale synode wat er leeft in de gemeenten en ambtelijke vergaderingen op haar territorium;
 - consideraties te geven - de kerkenraden in haar ressort gehoord - over de vragen van belijden en kerkorde, haar door de generale synode voorgelegd;
 - het verslag te behandelen van haar afgevaardigden naar de generale synode;
 - en te verrichten datgene, wat naar de orde der kerk van haar gevraagd wordt.
2. De afgevaardigden ter classicale vergadering brengen verslag uit aan de kerkenraden over hetgeen ter classicale vergadering is gedaan.

Artikel 10 Werkwijze

1. De classicale vergadering komt ten minste driemaal per jaar bijeen, bij voorkeur in de maanden januari, mei en september.
2. Voorts komt zij bijeen indien het (breed) moderamen daartoe redenen aanwezig acht, of door ten minste een vierde van het aantal kerkenraden in de classis een verzoek daartoe is ingediend, aan welk verzoek binnen zes weken na ontvangst gevolg moet worden gegeven.
3. De classicale vergaderingen komen bovendien bijeen indien de generale synode of haar breed moderamen het verlangen daartoe kenbaar maakt, in welk geval tevens voor deze vergadering een bepaalde termijn kan worden vastgesteld.
4. De classicale vergadering kiest zich bij de aanvang van haar eerste vergadering in het kalenderjaar, onder leiding van de in leeftijd oudste van de aanwezige predikanten, voor dat jaar uit haar midden een preses en, tot bijstand en ter vervanging van deze, een assessor, met dien verstande, dat in elk geval, hetzij de preses, hetzij de assessor uit de predikanten wordt gekozen.
5. Zij kiest zich voorts - voor een tijdvak van vijf jaren - uit haar midden een scriba.
6. Voorts benoemt de classicale vergadering - eveneens voor een tijdvak van vijf jaren - bij voorkeur uit de afgevaardigde ambtsdragers, dan wel eventueel uit de lidmaten van de gemeenten in het ressort van de classis, een quaestor.
7. Preses, assessor en scriba vormen het moderamen der vergadering.
8. Voor de tijd, dat een classicale vergadering niet bijeen is, breidt zij haar moderamen uit tot een breed moderamen, hetgeen plaatsvindt door voor een tijdvak van vijf jaren uit haar midden toe te voegen: aan het moderamen van de classicale vergadering vier leden, in dier

voege, dat het breed moderamen is samengesteld uit drie predikanten, drie ouderlingen, een diaken en, met adviserende stem, de quaestor van de classis.

9. De presides en scribae van de classicale vergaderingen komen ten minste eenmaal per jaar gezamenlijk bijeen, om onder leiding van het breed moderamen van de generale synode de hun toevertrouwde belangen te bespreken. Deze gezamenlijke vergadering zal ook worden gehouden wanneer ten minste twee brede moderamina van de classicale vergaderingen het verlangen daartoe kenbaar maken.

Hoofdstuk IV De generale synode

Artikel 11 Samenstelling

1. Naar de generale synode vaardigt iedere classicale vergadering, telkens voor een tijdvak van vijf kalenderjaren, drie predikanten, drie ouderlingen en één diaken af.
2. Als adviseurs zijn op de vergadering van de generale synode aanwezig:
 - een vertegenwoordiger van de commissie kerkorde;
 - een vertegenwoordiger van de commissie toezicht en financiën;
 - de voorzitter van de visitatoren-generaal;
 - een vertegenwoordiger van het college van hoogleraren en docenten;
 - en voorts - naar behoefte - één of meer vertegenwoordigers van andere commissies of kerkelijke lichamen.
3. Indien de orde der kerk een bijeenkomst verlangt van een in aantal verdubbelde synode, wijst iedere classicale vergadering als boventallige leden drie predikanten, drie ouderlingen en één diaken aan. Indien binnen het ressort van de classicale vergadering minder dan 6 predikanten voor gewone werkzaamheden dienst doen, vaardigt de classicale vergadering in hun plaats een ouderling af.

Artikel 12 Arbeidsveld

1. De generale synode heeft in gebondenheid aan de Heilige Schrift en in overeenstemming met de belijdenis van de kerk in het bijzonder tot taak:
 - leiding te geven - met name ook door middel van haar breed moderamen en geadviseerd door haar organen van bijstand - aan het leven en werken van de kerk op haar verschillende arbeidsvelden;
 - ter hand te nemen al wat het leven van de kerk kan bevorderen;
 - opzicht te houden naar de bepalingen van de ordinantie voor het opzicht;
 - te getuigen met en voor de kerk in al haar geledingen tegenover overheid en volk van het Evangelie van Jezus Christus;
 - gehoor te geven aan de roeping der kerk inzake de eenheid der Christelijke Kerk;
 - en te verrichten datgene, wat naar de orde der kerk van haar wordt gevraagd.
2. De afgevaardigden naar de generale synode brengen aan de classicale vergaderingen verslag uit over hetgeen ter synode is gedaan.

Artikel 13 Werkwijze

1. De generale synode komt ten minste eenmaal per jaar bijeen, ten tijde door haar zelf of, zo zulks niet is geschied, door haar breed moderamen bepaald. In ieder geval wordt een vergadering gehouden in het eerste kwartaal van een kalenderjaar.
2. Voorts komt zij bijeen, indien haar breed moderamen dit nodig acht, alsook wanneer ten minste twee classicale vergaderingen een verzoek daartoe bij dat breed moderamen indienen, aan welk verzoek binnen drie maanden na ontvangst daarvan moet worden gevolg gegeven.

3. De generale synode kiest zich, bij aanvang van haar eerste vergadering in het oneven kalenderjaar, onder leiding van de in leeftijd oudste der aanwezige predikanten, uit de in haar midden aanwezige dienaren des Woords een preses voor een periode van twee jaren. Tot bijstand en ter vervanging van deze worden uit de in haar midden aanwezige dienaren des Woords of ouderlingen jaarlijks twee assessoren verkozen.
4. De preses kan voor ten hoogste twee nieuwe perioden van twee kalenderjaren in functie worden herkozen.
De preses die niet langer ter synode is afgevaardigd is bevoegd om de in lid 3 bedoelde termijn waarvoor hij is verkozen uit te dienen. Gedurende deze periode heeft hij als preses van de generale synode een adviserende stem en als preses van het breed moderamen van de generale synode een concluderende stem.
5. Voorts kiest zij zich bij de aanvang van haar eerste vergadering in het even kalenderjaar, uit de dienstdoende predikanten in de kerk, doch bij voorkeur uit de ter synode afgevaardigde predikanten, een scriba voor een periode van twee jaren.
De scriba kan voor ten hoogste twee nieuwe perioden van twee kalenderjaren worden herkozen. Indien de scriba niet uit de afgevaardigde predikanten wordt gekozen heeft hij als scriba van de synode een adviserende stem.
6. Bij afwezigheid of ontstentenis van de scriba der generale synode treedt als zodanig op, de assessor primus, die in dat geval als assessor door zijn secundus wordt vervangen.
7. Preses, scriba en de in lid 3 bedoelde assessoren vormen tezamen het moderamen van de generale synode. Voorts verkiest de generale synode uit haar leden ten minste drie leden, die gezamenlijk met het in de vorige volzin bedoelde moderamen, het breed moderamen van de generale synode vormen, met dien verstande dat het breed moderamen steeds uit een oneven aantal personen bestaat en is samengesteld uit ten minste drie predikanten, drie ouderlingen en een diaken.

Hoofdstuk V Algemene bepalingen

Artikel 14 Het gelden van de algemene bepalingen

1. Het bepaalde in hoofdstuk IV van deze ordinantie geldt - voor zover daaruit niet blijkt, dat zij alleen betrekking hebben op daar met name genoemde lichamen, of voor zover ter zake bij kerkorde of ordinantie geen afwijkende regeling is getroffen - behalve voor de ambtelijke vergaderingen ook voor de overige lichamen der kerk.
2. Indien in de orde der kerk sprake is van lichamen, worden daaronder verstaan en begrepen de ambtelijke vergaderingen en alle bij ordinantie of generale regeling in het leven geroepen organen en colleges, alsmede alle door ambtelijke vergaderingen of kerkelijke organen en colleges ingestelde vaste of tijdelijke commissies.

Artikel 15 Vereisten voor ambten en kerkelijk werkers

1. Tot het dragen van ambten en het vervullen van de functie van kerkelijk werker kunnen alleen worden geroepen lidmaten der kerk, tegen wie geen gegrond bevonden bezwaren inzake belijdenis en levenswandel zijn ingebracht.
2. Niemand kan in één gemeente tegelijkertijd meer dan één ambt dragen.
3. Alleen predikanten kunnen tegelijkertijd in méér dan één gemeente met een ambt bekleed zijn.
4. Men kan in de functie van kerkelijk werker niet tevens in dezelfde gemeente een ambt dragen.
5. Verhuizing buiten het kerkelijk territoir, waarvoor een verkiezing of benoeming geldt, heeft - evenals verlies van het ambt of van het lidmaatschap waarop zulk een verkiezing of

benoeming steunt tot gevolg dat de opdracht aan de betrokkene geacht wordt op de dag waarop de verhuizing of dat verlies plaatsvond te zijn vervallen.

6. Onverminderd het bepaalde in ordinantie 2-11-3 kan het breed moderamen van de classicale vergadering, indien bijzondere redenen daartoe dringen, op verzoek van de kerkenraad van een gemeente en met kennisgeving van zijn besluit aan de kerkenraad van de gemeente waar de betrokken ambtsdrager zich vestigt, voor zover het de verhuizing van een ouderling of diaken betreft, het in het vijfde lid van dit artikel bepaalde voor de verdere duur van diens zittingstijd buiten werking stellen.
7. De predikant die de door de burgerlijke overheid vastgestelde AOW-leeftijd heeft bereikt, wordt emeritaat verleend, uiterlijk met ingang van de eerste mei daaraanvolgende.
8. Hij die het ambt van ouderling of diaken draagt en die zeventig jaren of ouder is, is eerst elf maanden na afloop van het tijdvak waarvoor hij verkozen was, opnieuw verkiesbaar.
9. Ambtsdragers, van wie de ambtsbediening om welke reden dan ook een einde neemt, leggen, behoudens een eventuele herbenoeming in één of meer van deze functies, op hetzelfde moment ook hun op dat ambt steunende kerkelijke functies neer.
10. Zonder, uitsluitend in het belang van de gemeente te verlenen, toestemming van het breed moderamen van de classicale vergadering kunnen mannelijke lidmaten die tot elkaar in de eerste of tweede graad van bloed- of aanverwantschap staan, niet tegelijkertijd deel uitmaken van een kerkenraad, de centrale kerkenraad uitgezonderd.
11. Worden twee of meer leden van een kerkenraad wettig gekozen, maar kan krachtens lid 10 van dit artikel slechts één van hen zitting nemen, dan geschiedt dit door de oudste in leeftijd.
12. Men kan niet tegelijkertijd deel uitmaken van het breed moderamen van een classicale vergadering en van het breed moderamen van de generale synode.
13. Zij, die met een ambt bekleed zijn, dan wel een ambt bekleed hebben, of een functie vervullen of vervuld hebben, zijn verplicht tot geheimhouding van al datgene, wat uit hoofde van de vervulling van hun ambt of functie vertrouwelijk te hunner kennis is gekomen.

Artikel 16 Secundi en tertiï

1. Tenzij in de ordinanties der kerk een afzonderlijke regeling is getroffen, wordt naast elke, niet ambtshalve, afgevaardigde naar een meerdere vergadering een secundus benoemd, die aan dezelfde eisen moet voldoen als de primus en bij verhindering of ontstentenis van deze op zijn beurt als primus fungeert.
2. Bij vacature van een primaat neemt de secundus het primaat tijdelijk waar, totdat in de eerstvolgende vergadering van het daartoe aangewezen orgaan een nieuwe primus is aangewezen.
3. Het in het vorige lid van dit artikel bepaalde geldt mede voor andere lichamen dan meerdere vergaderingen, voor welker leden een secundus is aangewezen.
4. Op verzoek van een kerkelijk lichaam kunnen voor zijn leden ook tertiï worden benoemd die bij deelname aan de vergadering van het kerkelijk lichaam aan dezelfde eisen moeten voldoen als de primi en de secundi die zij vervangen.

Artikel 17 Voordrachten en aanbevelingen

1. Indien een benoeming moet geschieden uit een voordracht, geeft het lichaam hetwelk die benoeming moet doen, daarvan zo spoedig mogelijk kennis aan hen die haar hebben in te dienen, welke hun voordracht binnen vier weken na ontvangst van de kennisgeving inzenden.
2. Is geen of geen genoegzame voordracht ingediend, dan doet het lichaam de benoeming naar eigen keuze.
3. Staat de gelegenheid om een voordracht in te dienen open voor meer dan één lichaam, dan geschiedt de keuze uit allen, die aldus zijn voorgedragen.
4. Indien, buiten de in het vijfde lid van dit artikel gestelde mogelijkheid, bij ordinantie aan een lichaam de gelegenheid is gegeven bij de vervulling van een vacature een aanbeveling in te

dienen, wordt het voornemen tot het doen van de benoeming ten minste vier weken tevoren ter kennis van dat lichaam gebracht.

5. Ieder lichaam, waarin een vacature ontstaat, kan een aanbeveling voor de vervulling daarvan indienen.
6. Tenzij in bepaalde gevallen bij ordinantie is bepaald dat met het indienen van een enkelvoudige voordracht kan worden volstaan, of een kerkelijk lichaam zich met het oog op een benoeming tevoren bereid verklaard heeft met zulk een voordracht genoeg te nemen, dient een voordracht ten minste twee namen te bevatten.
7. Bij voordrachten en aanbevelingen wordt de volgorde geacht tevens voorkeur uit te drukken, tenzij nadrukkelijk is vermeld dat de volgorde alfabetisch is.

Artikel 18 Zittingstijd

1. De zittingstijd van ambtsdragers in de ambtelijke vergaderingen begint op de eerste en eindigt op de laatste dag van een kalenderjaar. Aftredende ambtsdragers in de kerkenraad houden zo mogelijk zitting tot hun opvolgers zijn bevestigd, doch in elk geval niet langer dan zes maanden.
2. De zittingstijd van hen die door een ambtelijke vergadering zijn benoemd in organen of functies van die vergaderingen voor een tijdvak van één jaar begint, respectievelijk eindigt, op de dag waarop die vergadering in het kalenderjaar voor de eerste maal bijeenkomt.
3. De zittingstijd van hen, die deel uitmaken van een kerkelijk lichaam duurt, zo ten aanzien van zulk een lichaam in de ordinanties der kerk niet anders is bepaald, even zoveel jaren als dat lichaam leden telt, doch ten hoogste vijf jaren, terwijl de periodieke aftreding zo wordt geregeld, dat er aftreden:

bij een aantal leden van	5 6 7 8 9 10	meer dan 10
in het eerste jaar	1 1 1 1 1 2	elk jaar een vijfde deel
in het tweede jaar	1 1 1 1 2 2	
in het derde jaar	1 1 1 2 2 2	
in het vierde jaar	1 1 2 2 2 2	
in het vijfde jaar	1 2 2 2 2 2	
4. Indien in de ordinanties der kerk of krachtens deze tabel sprake is van aftreding van de helft, eenderde, een vierde of een vijfde der leden en hun aantal niet zonder restant deelbaar is door het getal van hen, die periodiek moeten aftreden, geschiedt de aftreding onder overeenkomstige toepassing van de tabel, in het vorige lid van dit artikel opgenomen.
5. Indien ten aanzien van een kerkelijk lichaam is bepaald dat de zittingsduur minder dan vijf jaren bedraagt, wordt door dat lichaam een rooster van periodieke aftreding opgemaakt, waarbij telkenjare even zoveel of ten naaste bij zoveel gelijke delen van de leden aftreden als de zittingstijd jaren duurt.
6. Elk lichaam maakt - voor de eerste maal op alfabetische volgorde - een rooster op van de volgorde, waarin zijn leden bij de periodieke aftreding aan de beurt zijn, waarbij - indien het lichaam een gekwalificeerde samenstelling heeft - de aftreding in gelijke verhouding tussen de groepen van gekwalificeerden geschiedt.
7. Hij, die een tussentijds ontstane vacature vervult, neemt op dat rooster de plaats van zijn voorganger in.

Artikel 19 Herkiesbaarheid

1. De leden van een kerkelijk lichaam - behalve die van een (breed) moderamen - zijn, indien zij in een aaneengesloten tijdvak reeds tweemaal zijn herkozen, niet terstond herkiesbaar, tenzij de kerkorde anders bepaalt.
2. In afwijking van het in het eerste lid van dit artikel bepaalde kan het breed moderamen van de classicale vergadering, indien dit daartoe bijzondere redenen aanwezig acht, op een met redenen omkleed en ten behoeve van een lid van een binnen die classis werkzaam kerkelijk

lichaam gedaan verzoek, voor diens eerstvolgende zittingstijd ontheffing verlenen van het in het eerste lid van dit artikel ten aanzien van diens herkiesbaarheid gestelde.

Het breed moderamen van de generale synode heeft deze bevoegdheid, indien het verzoek hetzij een lid betreft van een breed moderamen van een classicale vergadering zelf, hetzij een lid van een kerkelijk lichaam dat werkzaam is in meer dan één classis.

3. Hij, die wegens het in het eerste lid van dit artikel bepaalde, alsmede hij, die wegens het aflopen van een uit een dispensatie volgens het tweede lid van dit artikel voortgevloeide zittingstijd, niet terstond herkiesbaar is, is eerst na afloop van een tijdvak van elf maanden, sedert de maand waarin zijn (verlengde) zittingstijd afgelopen is, in hetzelfde kerkelijk lichaam verkiesbaar.

Artikel 20 De orde der vergaderingen

1. De afgevaardigden naar een meerdere ambtelijke vergadering overhandigen daar een geloofsbrief, afgegeven door de ambtelijke vergadering, die hen heeft afgevaardigd.
2. Elk kerkelijk lichaam benoemt uit zijn midden telkens voor een kalenderjaar een voorzitter, een vice-voorzitter en een secretaris.
3. Bij afwezigheid ook van de vice-voorzitter of - waar deze is benoemd - van de assessor of diens secundus, fungeert het in leeftijd oudste lid der vergadering als voorzitter.
4. Zo het lichaam meer dan zes leden telt, vormen voorzitter, vice-voorzitter en secretaris het moderamen
5. Het moderamen heeft tot taak - voor zover dit niet voor rekening komt van de secretaris - de behandeling van zaken door de vergadering voor te bereiden; haar besluiten ten uitvoer te leggen; in naam van en onder verantwoordelijkheid aan de vergadering telkens terugkerende of spoedeisende zaken af te doen; aan het moderamen ter afwikkeling opgedragen zaken ten einde te brengen; en te verrichten hetgeen in de ordinanties der kerk aan dit moderamen tot taak is gesteld.
6. De brede moderamina van de ambtelijke vergaderingen zijn, naast hetgeen het bepaalde in lid 5 aan het moderamen tot taak stelt, in het bijzonder ook belast met het toezien op de naleving van het in de orde der kerk bepaalde en het leiden en coördineren - in naam van, naar de lijnen getrokken door en in verantwoordelijkheid aan de ambtelijke vergaderingen - van de arbeid van de organen van bijstand van die vergadering en verrichten voorts wat hun bij of krachtens de ordinanties der kerk nog tot taak wordt gesteld.
7. Van de vergaderingen van een kerkelijk lichaam worden notulen gehouden, welke na rondzending aan de leden of anders na voorlezing in de volgende vergadering worden vastgesteld en ten blijke daarvan door voorzitter en secretaris ondertekend.
8. Een kerkelijk lichaam vergadert - voor zover daarvoor in de ordinanties der kerk geen bepaalde aanwijzingen zijn gegeven - ten tijde en ter plaatse door het lichaam, of zo dit niet is geschied, door zijn voorzitter vastgesteld.
9. De vergaderingen worden gehouden binnen de grenzen van het ressort van het betrokken lichaam, tenzij buitengewone omstandigheden of het voornemen om met een of meer lichamen uit een ander ressort gezamenlijk bijeen te komen, de vergadering telkens voor elk geval afzonderlijk anders doen besluiten.
10. Een bijeenkomst van een kerkelijk lichaam wordt - tenzij dit tegen een kortere termijn in een bepaald geval geen bezwaar maakt - ten minste zeven dagen tevoren bijeengeroepen, onder opgave van de zaken, die in behandeling zullen komen.
11. Een kerkelijk lichaam bestaande uit meer dan vijftien leden kan slechts overgaan tot het nemen van besluiten over zaken of personen, tot het houden van verkiezingen, of tot het doen van benoemingen, als ten minste de helft van de leden waaruit het moet bestaan aanwezig is. Als niet twee derde van de leden, waaruit een lichaam met meer dan vijftien leden moet bestaan, aanwezig is, is hiervoor een meerderheid van twee derde gedeelte van

het aantal aanwezige leden nodig. Als een lichaam bestaat uit vijftien of minder leden, moet ten minste twee derde gedeelte van de leden aanwezig zijn.

12. De op de agenda van een vergadering van een kerkelijk lichaam vermelde punten, die tengevolge van het bepaalde in het vorige lid van dit artikel niet konden worden afgedaan, of van de agenda zijn afgevoerd, worden geplaatst op de agenda van de volgende vergadering en bij meerderheid van stemmen afgehandeld op de wijze als aangegeven in ordinantie 1-22 en 1-23.³
13. Met inachtneming van hetgeen terzake nader in de ordinanties der kerk is bepaald, wordt de orde der vergadering, de volgorde van de te behandelen zaken en de wijze waarop dit geschiedt, behoudens bezwaar van de vergadering, verder door haar moderamen vastgesteld.
14. Een ambtelijke vergadering kan tot haar bijeenkomsten uitnodigen degenen, wier voorlichting zij begeert.
15. Een meerdere ambtelijke vergadering kan op hun verzoek aan leden der kerk toestaan, haar vergadering geheel of ten dele bij te wonen.
16. De leden van kerkelijke lichamen zijn verplicht tot geheimhouding van al datgene, wat uit hoofde van hun lidmaatschap vertrouwelijk te hunner kennis is gekomen.

Artikel 21 De organen van bijstand

1. De organen van bijstand van de ambtelijke vergaderingen zijn, onder de naam van kerkenraadscommissie, classicale commissie, of synodale commissie, in opdracht en onder leiding van en in verantwoordelijkheid aan die ambtelijke vergaderingen dienstbaar aan de zorg der kerk op een bepaald terrein van het leven.
2. De leden van de organen van bijstand worden benoemd uit de lidmaten, die binnen het territorium van die ambtelijke vergadering wonen. De benoeming geldt telkens voor gelijke duur als de zittingstijd van de leden van die ambtelijke vergadering, met dien verstande, dat in een dergelijk orgaan ten minste één lid zitting heeft van de ambtelijke vergadering die de benoeming doet. Als de arbeid van een orgaan van bijstand er mee gediend is, kan in bijzondere gevallen door de ambtelijke vergadering ontheffing worden verleend van de verplichting tot wonen binnen het territorium.
3. Tenzij bij ordinantie een andere regeling is getroffen, geschiedt de vaststelling van het getal en de wijze van benoeming van de leden van een synodale commissie door de generale synode.
4. Met goedvinden van de generale synode kan een synodale commissie voor bepaalde onderdelen van het haar ter bewerking toegewezen arbeidsveld bijzondere commissies in het leven roepen, aan welke de zorg voor dat onderdeel wordt gedelegeerd en op welke de voor de commissies geldende bepalingen van overeenkomstige toepassing zijn.
5. De generale synode is - de betrokken commissies gehoord - bevoegd één of meer taken van bepaalde commissies samen te voegen en de verzorging daarvan toe te wijzen aan één commissie of aan een bij besluit van de generale synode in te stellen samenwerkingsorgaan van deze commissies. Op dit orgaan zijn dan de voor de organen van bijstand gestelde bepalingen van overeenkomstige toepassing. Ook is de generale synode bevoegd het arbeidsterrein van een commissie voor een bepaalde tijd geheel of ten dele te voegen bij dat van een andere commissie. Verder behoort het tot de bevoegdheid van de generale synode regelen te treffen inzake de samenvoeging van de secretariaten van bepaalde commissies.
6. Indien een classicale vergadering, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de generale synode, overgaat tot de instelling van een commissie voor een bepaald onderdeel van het kerkelijk leven, stelt zij het getal der leden van die commissie vast en gaat zij tot de benoeming van de leden daarvan over.

³ 08-09-2017, interne verwijzing aangepast.

7. Tenzij bij ordinantie anders is bepaald, geschiedt de vaststelling van het getal en de benoeming van de leden van een commissie van de kerkenraad door de kerkenraad.

Artikel 22 Besluitvorming over zaken

1. In bijeenkomsten van kerkelijke lichamen wordt over zaken mondeling gestemd, tenzij de vergadering anders besluit.
2. De leden stemmen hoofdelijk, tenzij de vergadering van algemene instemming met het aan de orde zijnde voorstel blijkt geeft en geen der leden een hoofdelijke stemming verlangt.
3. De naar een meerdere vergadering afgevaardigde ambtsdragers kunnen door de ambtelijke vergadering die hen afvaardigt - naast de geloofsbrief - van instructies worden voorzien, waarbij zij echter in het uitbrengen van hun stem worden vrijgelaten.
4. Elk lid is verplicht zijn stem voor of tegen uit te brengen, tenzij de vergadering hem om bijzondere redenen van die verplichting ontslaat, in welk geval zijn aanwezigheid bij de telling wordt veronachtzaamd.
5. Een voorstel is aangenomen indien, rekening houdende met het bepaalde in ordinantie 1-20-10, de volstreekte meerderheid van het totaal der uitgebrachte stemmen zich daarvoor verklaart.
6. Bij staking van stemmen wordt een herstemming gehouden.
7. Staken de stemmen voor de tweede maal, dan wordt het voorstel in de volgende vergadering opnieuw in stemming gebracht.
8. Staken de stemmen in die vergadering wederom, dan wordt het voorstel geacht te zijn verworpen of - in zaken van kerkelijk opzicht - ten gunste van de betrokkene te zijn beslist.

Artikel 23 Stemmingen over personen

1. Stemmingen in vergaderingen van lidmaten of van kerkelijke lichamen ter verkiezing of benoeming van personen geschieden door de ter vergadering aanwezige stemgerechtigde leden met gesloten briefjes.
2. Evenwel kunnen leden van organen en commissies, alsmede functionarissen, zonder schriftelijke stemming worden benoemd, op voorwaarde dat uit de vergadering daartegen geen bezwaar wordt gemaakt en daarvoor door de voorzitter of uit de vergadering niet meer dan één kandidaat wordt aanbevolen.
3. Voor de vervulling van elke vacature moet afzonderlijk worden gestemd, tenzij een vergadering uit meer dan twintig leden bestaat of meer dan vijf stemmingen tegelijk moeten worden gehouden.
4. Ter beslissing wordt gevorderd de volstreekte meerderheid der uitgebrachte geldige stemmen, waarbij blanco stemmen niet meetellen.
5. Wordt deze meerderheid bij eerste stemming niet bereikt, dan vindt een tweede vrije stemming plaats.
6. Indien ook deze tweede stemming niet de vereiste meerderheid oplevert, wordt - zo nodig na een tussenstemming - een herstemming gehouden tussen tweemaal zoveel personen, als er plaatsen moeten worden vervuld, uit hen, die bij de laatste stemming de meeste stemmen behaalden.
7. Staken daarbij de stemmen, dan wordt de in leeftijd oudste van die personen geacht te zijn gekozen.
8. Voor het geval niet voor elke vacature afzonderlijk wordt gestemd, worden, zo een groter aantal personen de volstreekte meerderheid heeft verkregen dan er plaatsen te vervullen zijn, zij geacht te zijn gekozen, die achtereenvolgens de meeste stemmen op zich hebben verenigd.

Artikel 24 Overdracht van werkzaamheden

1. Kerkelijke lichamen, ambtsdragers, zij die in dienst zijn bij een kerkelijk lichaam, kerkelijke stichtingen of bestuurders daarvan, dragen geen kerkelijke bevoegdheden, verplichtingen of taken geheel of ten dele aan andere lichamen of personen over, dan met inachtneming van het terzake in de orde der kerk bepaalde.
2. Een kerkelijk lichaam kan aan door haar benoemde commissies, onder verantwoordelijkheid aan en van dat lichaam in zijn geheel opdragen, werkzaamheden op een bepaald terrein namens dat lichaam te verrichten, daaromtrent besluiten te nemen en deze ten uitvoer te leggen.
3. Van de in het vorig lid van dit artikel genoemde bevoegdheid maken inzonderheid ook de brede moderamina der ambtelijke vergaderingen gebruik om, ter bevordering van een goede gang van zaken en naar door hen gegeven richtlijnen, aan het moderamen de tenuitvoerlegging op te dragen van op het breed moderamen rustende werkzaamheden.

Artikel 25 Kerkelijk bureau en instituten

1. De kerk onderhoudt een kerkelijk bureau dat onder meer tot taak heeft om de scriba van de generale synode bij te staan bij het voeren van het secretariaat van de generale synode en haar breed moderamen.
2. Het kerkelijk bureau verricht zijn werkzaamheden onder verantwoordelijkheid aan de generale synode, daarin vertegenwoordigd door het breed moderamen, en staat daarbij onder leiding van een directeur welke door de generale synode wordt benoemd, op voordracht van de commissie toezicht en financiën na instemming van het breed moderamen.
3. De directeur dient te behoren tot de mannelijke lidmaten van de kerk.
4. De directeur is bevoegd het breed moderamen gevraagd en ongevraagd te adviseren inzake aangelegenheden de kerk betreffende en hij kan op uitnodiging van het breed moderamen als adviseur aan diens vergaderingen deelnemen.
5. Indien de omvang van het werk van een commissie van de generale synode leidt tot de benoeming van een bezoldigde secretaris buiten de leden wordt, tenzij het breed moderamen der generale synode in een bepaald geval een andere regeling treft, deze secretaris als zodanig, met een bijzondere opdracht, verbonden aan het kerkelijk bureau en zal het betrokken secretariaat worden gevestigd terzelfder plaatse als het secretariaat van de generale synode.
6. De scriba of secretaris van een kerkelijk lichaam die voor die arbeid een vergoeding ontvangt, heeft in de vergadering van dat lichaam en van deszelfs (breed) moderamen een adviserende stem.
7. De generale synode kan onder alsdan vast te stellen voorwaarden ten behoeve van de kerk in haar geheel instituten in het leven roepen.
8. Indien bijzondere redenen met betrekking tot aard of omvang van hun arbeidsveld ertoe nopen dat een of meer kerkelijke lichamen, als bedoeld in ordinantie 1-14, bij de deelneming aan het rechtsverkeer bepaalde taken, bevoegdheden, rechten of verplichtingen in dat verband overdragen aan een rechtspersoon, kan zulks alleen geschieden aan een stichting als bedoeld in artikel 285 van Boek II van het Burgerlijk Wetboek, met inachtneming van het in de generale regeling daaromtrent bepaalde.

Artikel 26 Stichtingen

1. Indien bijzondere redenen met betrekking tot aard of omvang van hun arbeidsveld ertoe nopen dat een of meer kerkelijke lichamen, als bedoeld in lid 2 van dit artikel, bij de deelneming aan het rechtsverkeer bepaalde taken, bevoegdheden, rechten of verplichtingen in dat verband overdragen aan een rechtspersoon, kan zulks alleen geschieden aan een

stichting als bedoeld in artikel 285 van Boek II van het Burgerlijk Wetboek, met inachtneming van het in dit artikel daaromtrent bepaalde.

2. Tot oprichting van een stichting zijn slechts bevoegd:
 - a. het college van diakenen, met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 15-17;
 - b. het college van kerkvoogden;
 - c. het breed moderamen van een meerdere ambtelijke vergadering.
3. De statuten van de stichting behoeven de voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de commissie toezicht en financiën, als zij wordt opgericht krachtens het bepaalde in lid 2 onderdeel c van dit artikel. Bij oprichting krachtens het bepaalde in lid 2, onderdeel a of b, wordt advies gevraagd bij de generale diaconale commissie of de commissie toezicht en financiën. Dit advies wordt aan de lidmatenvergadering onverkort meegedeeld, waarna aan de lidmaten goedkeuring gevraagd wordt.
4. De notariële akte van oprichting dient het besluit tot goedkeuring, bedoeld in lid 3 van dit artikel, te vermelden.
5. De statuten van de stichting dienen onder meer in te houden:
 - a. de aanwijzing van één of meer kerkelijke lichamen, die de bestuurders van de stichting benoemen, ook voor het geval dat niet langs de primair in de statuten voorziene weg in een vacature wordt of kan worden voorzien;
 - b. de bepaling, dat de benoeming tot bestuurder telkens voor een bepaalde tijd geschiedt, en dat het benoemend kerkelijk lichaam bevoegd is wegens dringende redenen en bij met redenen omkleed besluit die benoeming te beëindigen;
 - c. de bepaling, dat overdracht van taken, bevoegdheden, rechten of verplichtingen door de stichting slechts is toegestaan, indien zulks geschiedt aan een andere stichting opgericht door één van de in lid 3 genoemde kerkelijke lichamen en niet dan met voorafgaande toestemming van het kerkelijk lichaam, welks goedkeuring voor de oprichting van eerstgenoemde stichting was vereist;
 - d. de bepaling, dat latere wijzigingen in de kerkorde van rechtswege bindend zijn voor de stichting, haar bestuur en de leden daarvan en dat - indien een in of krachtens de statuten van de stichting tot het verrichten van een bepaalde handeling aangewezen kerkelijk lichaam door een wijziging in de kerkorde heeft opgehouden te bestaan - de bevoegdheid tot het verrichten van die handeling overgaat op het kerkelijk lichaam, dat redelijkerwijs kan worden geacht voor het eerstbedoelde kerkelijk lichaam kerkordelijk in de plaats te zijn getreden;
 - e. de bepaling, dat bezwaren van een kerkelijk lichaam tegen de stichting of van de stichting tegen een kerkelijk lichaam, alsmede geschillen als bedoeld in ordinantie 19-2 tussen de stichting en een kerkelijk lichaam, worden behandeld naar het in die ordinantie bepaalde;
 - f. de bepaling, dat alle artikelen van de statuten van de stichting kunnen worden gewijzigd, doch alleen met voorafgaande schriftelijke goedkeuring van die wijzigingen door het kerkelijk lichaam, welks toestemming was vereist voor de oprichting van de stichting;
 - g. de bepaling, dat het boekjaar van de stichting gelijk is aan het kalenderjaar en de begroting van de stichting voor het eerstvolgende boekjaar vóór 1 oktober van het lopende jaar ter goedkeuring, of ter kennisneming, wordt toegezonden aan het kerkelijk lichaam, dat de stichting in het leven riep;
 - h. de bepaling, dat de stichting - onverminderd het ter zake in het Burgerlijk Wetboek bepaalde - kan worden ontbonden bij gemotiveerd besluit, hetzij van het bestuur, mits op dat besluit tevoren de schriftelijke goedkeuring is verkregen van het kerkelijk lichaam welks toestemming nodig was voor de oprichting van de stichting, hetzij van het kerkelijk lichaam dat de stichting in het leven riep;
 - i. de bepaling, dat bij ontbinding van de stichting de bestemming van een batig liquidatiesaldo bepaald wordt door het kerkelijk lichaam dat de stichting in het leven

- riep, na vooraf verkregen goedkeuring van het kerkelijk lichaam welks toestemming voor de oprichting van de stichting was vereist;
- j. de bepaling, dat beleidsmedewerkers door het bestuur benoemd worden in overleg met het kerkelijk lichaam dat de bestuurders van de stichting benoemt.
6. De statuten van de stichting mogen geen bepalingen bevatten krachtens welke financiële verplichtingen worden of kunnen worden gelegd op het kerkelijk lichaam dat de stichting in het leven riep.
7. Het in lid 6 van dit artikel bepaalde geldt onverkort wanneer een van de in lid 2 van dit artikel genoemde kerkelijke lichamen een samenwerking aangaat met een reeds bestaande stichting of de bevoegdheid verkrijgt tot de benoeming van bestuursleden in een reeds bestaande stichting.

Artikel 27 De zaken van pers en publiciteit

1. De generale synode onderhoudt de contacten met de pers onder andere door het uitgeven van een persbericht, aan te bieden ter plaatsing in één of meer landelijke dagbladen.
2. Het breed moderamen wijst, bij voorkeur uit zijn midden, één persoon aan die namens de generale synode als perswoordvoerder optreedt.

Artikel 28 Jaaroverzichten

1. Elk door een ambtelijke vergadering benoemd lichaam doet, tenzij deze vergadering een andere termijn stelt, voor de eerste april aan en ter behandeling door die ambtelijke vergadering, een overzicht toekomen van de gang van zaken op het aan dat lichaam toevertrouwde arbeidsveld in het afgelopen kalenderjaar.

Artikel 29 De kerkelijke statistiek

1. Ten behoeve van het werk van de kerkelijke organen en tot een beter inzicht in het leven en werken der kerk wordt ten behoeve van de generale synode door het kerkelijk bureau een kerkelijke statistiek bijgehouden.
2. Het kerkelijk bureau ontvangt daartoe jaarlijks van elk lichaam van de kerk die gegevens die in verband met de vervulling van de in het eerste lid bedoelde taak dienstig kunnen zijn.
3. Van de ter beschikking staande gegevens zal - behalve voor de publicatie van de kerkelijke statistiek, het verstrekken van algemene statistische gegevens voor het toezicht, voor de kerkvisitatie of voor de tenuitvoerlegging van andere bij of krachtens ordinantie voorgeschreven werkzaamheden - geen gebruik worden gemaakt dan met voorafgaande toestemming van - naargelang van het betrokken arbeidsveld - de kerkenraad, het college van kerkvoogden of het college van diakenen der betrokken gemeenten of, indien het een ander kerkelijk lichaam zou betreffen, hen die met de zorg voor dat lichaam zijn belast.

Artikel 30 Afkondigingen en bekendmakingen

1. De kerkenraad doet zijn afkondigingen in de kerkdienst en regelt de wijze, waarop zijn bekendmakingen in de gemeente plaatsvinden.
2. De overige vergaderingen en organen der kerk doen hun officiële mededelingen in daartoe bestaande en beschikbare officiële publicatieorganen van de kerk.
3. Indien krachtens besluit van de kerkenraad of ingevolge een voorschrift uit of krachtens enige ordinantie een bepaald stuk ter inzage van de leden der gemeente wordt gelegd, geschiedt dit voor een in de bekendmaking te bepalen tijdvak op een daarvoor naar redelijkheid aan te wijzen plaats en wordt zulks op een der wijzen als bedoeld in het eerste lid van dit artikel ten minste zeven dagen tevoren ter kennis van de leden der gemeente gebracht.

Artikel 31 Kennisgevingen van verkiezingen en benoemingen

1. Elke ambtelijke vergadering, die een afgevaardigde heeft aangewezen naar een meerdere vergadering, geeft daarvan terstond kennis aan de scriba van het breed moderamen van die meerdere vergadering.
2. Elke classicale vergadering zendt elk jaar in de maand januari een lijst - en in de maand juli een opgave van de daarin gekomen wijzigingen - van de leden en secundi van haar vergadering, van haar breed moderamen en van haar organen van bijstand aan de scriba van het breed moderamen van de generale synode.
3. Door of vanwege het breed moderamen van de generale synode wordt elk jaar een overzicht gegeven van allen die zijn afgevaardigd naar een meerdere ambtelijke vergadering of deel uitmaken van een breed moderamen of een orgaan van bijstand van zulk een vergadering. Dit geschiedt in het kerkelijk jaarboek.

Ordinantie 2 voor de vorming van gemeenten

Vaststelling en wijziging door de generale synode

3 maart 2012 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Hoofdstuk I Gewone gemeenten

Artikel 1 Wie tot een gemeente behoren

1. Elke gemeente heeft haar door de kerk vastgestelde grenzen en wordt - naar de indeling, bedoeld in het bepaalde in ordinantie 1-30-1 - aangeduid als de Hersteld Hervormde Gemeente te ...<plaatsnaam>...
2. Tot een bepaalde gemeente behoren, behoudens de uitzondering omschreven in lid 2a van dit artikel, alle leden van de kerk die binnen haar grenzen hun vaste woonplaats hebben.
 2.
 - a.
 - a. In deze ordinantie wordt verstaan onder 'woongemeente', de gemeente binnen wier door de classicale vergadering vastgestelde grenzen iemand zijn woonplaats heeft.
 - b. In deze ordinantie wordt verstaan onder 'voorkeursgemeente', de gemeente waarbij iemand uit een andere woongemeente wenst te behoren.
 - c. Tot een bepaalde gemeente (de voorkeursgemeente) behoren - behoudens dispensatie door het breed moderamen van de classicale vergadering van de voorkeursgemeente, ingeval van niet-aangrenzende gemeenten - ook degenen, die hun vaste woonplaats hebben binnen een woongemeente, aangrenzend aan de voorkeursgemeente, wanneer zij door of namens de kerkenraad van de voorkeursgemeente zijn ingeschreven in het register van gemeenteleden, op grond van een besluit van zowel de kerkenraad van de woongemeente als een besluit van de kerkenraad van de voorkeursgemeente. Van deze besluiten wordt het betrokken gemeentelid schriftelijk in kennis gesteld door de kerkenraad van de voorkeursgemeente. Eventuele inschrijving geschiedt met ingang van de datum waarop de kerkenraad van de voorkeursgemeente heeft beslist, met inachtneming van lid 2b van dit artikel. Zolang deze inschrijving van kracht is, behoren deze leden niet tot de woongemeente en hebben zij aldaar geen stembevoegdheid en geen financiële verplichtingen.
 - b. Een verzoek tot inschrijving in de voorkeursgemeente wordt schriftelijk en met redenen omkleed ingediend bij de (wijk)kerkenraad van de voorkeursgemeente. Een afschrift van dit verzoek wordt door de (wijk)kerkenraad van de voorkeursgemeente toegezonden aan de (wijk)kerkenraad van de woongemeente en - in geval van overschrijving naar of uit een centrale gemeente - aan de betrokken centrale kerkenra(a)d(en).
 - c. Het verzoek tot inschrijving in een voorkeursgemeente wordt door de kerkenraad van de woongemeente binnen acht weken na ontvangst, met een verklaring waaruit blijkt of deze kerkenraad daarmee al dan niet instemt, toegezonden aan de kerkenraad van de voorkeursgemeente.
 - d. Wanneer de kerkenraad van de woongemeente binnen acht weken géén verklaring heeft gegeven, wordt deze geacht tegen inwilliging van het verzoek géén bezwaar te hebben. Wanneer deze weigert de gevraagde instemming te geven, dan zendt hij deze weigering, die met redenen omkleed dient te zijn, binnen acht weken toe aan de kerkenraad van de voorkeursgemeente en aan het betrokken gemeentelid. Het

- betrokken gemeentelid kan in dat geval beroep aantekenen tegen deze beslissing bij het breed moderamen van de classicale vergadering, dat terzake een eindbeslissing geeft.
- e. Een besluit tot inschrijving in een voorkeursgemeente wordt door de kerkenraad van de voorkeursgemeente slechts genomen, indien bijzondere overwegingen van pastorale aard of redenen van geografische aard ten aanzien van een gemeentelid daartoe aanleiding geven en de belangen van de betrokken gemeenten zich niet tegen een dergelijk besluit verzetten. Indien de kerkenraad van de voorkeursgemeente instemming weigert, kan het betrokken gemeentelid beroep instellen tegen deze beslissing bij het breed moderamen van de classicale vergadering, dat terzake een eindbeslissing geeft.
 - f. Voor kinderen beneden de leeftijd van 18 jaar wordt het verzoek tot inschrijving in een voorkeursgemeente ingediend door de ouders, de ouder die de ouderlijke macht uitoefent of de voogd(es).
 - g. Verhuizing van een lid, ingeschreven in een gemeente op grond van ordinantie 2-1-2a, naar een nieuwe woongemeente, doet deze inschrijving vervallen.
 - h. Degene die op grond van ordinantie 2-1-2a is ingeschreven in een voorkeursgemeente, kan zich te allen tijde op zijn schriftelijk verzoek (weer) in het ledenregister van de woongemeente doen opnemen, zijn band met en zijn rechten en plichten jegens de voorkeursgemeente vervallen en hij in zijn rechten en plichten jegens de woongemeente wordt hersteld. Dit schriftelijk verzoek wordt ingediend bij de kerkenraad van de woongemeente, die daarvan kennis geeft aan de kerkenraad van de gemeente waar hij was ingeschreven. kerkenraad van de woongemeente geeft het betrokken gemeentelid schriftelijk kennis van de datum, met ingang waarvan hij is ingeschreven. Deze datum ligt niet eerder dan zes maanden na de datum van de vorige overschrijving.
 - i. Zowel de kerkenraad van de woongemeente, als de kerkenraad van de voorkeursgemeente, zijn gehouden overschrijvingen in de zin van lid 2a tot en met 2h van dit artikel schriftelijk te melden aan het breed moderamen van de classicale vergadering. Deze is op zijn beurt gehouden het college van visitatoren-classicaal hieromtrent te informeren.
3. Allen die bij een gemeente als lid zijn ingeschreven blijven tot haar behoren zolang zij niet door verandering van woonplaats, door een verzoek als bedoeld in ordinantie 2-1-2h of door een besluit als bedoeld in ordinantie 2-1-2a in een andere gemeente worden opgenomen, naar het buitenland vertrekken, tot een andere kerkgemeenschap overgaan, door een uitdrukkelijke verklaring aan de kerkenraad zich van de gemeenschap der kerk afscheiden, of bij bijzondere maatregel tot handhaving van de kerkelijke tucht van haar gemeenschap zijn afgesneden.
 4. Leden van de kerk die naar het buitenland vertrekken en zich daar niet kunnen aansluiten bij een in haar verband opgenomen hervormde gemeente of bij een verwante kerk en zij, die in gelijke omstandigheden leden van de kerk worden,
 - worden desgewenst op hun verzoek aan het breed moderamen van de classicale vergadering wier ressort grenst aan hun feitelijke woonplaats in één van de aan Nederland grenzende landen, ingeschreven in het register van gemeentelieden van de voorkeursgemeente. Het breed moderamen van de classicale vergadering besluit hiertoe niet eerder dan dat het daartoe instemming heeft ontvangen van de kerkenraad van de voorkeursgemeente;
 - worden in overige situaties op hun verzoek, voor zover van toepassing daarover geadviseerd door de (voormalige) woongemeente, in een daartoe door of vanwege het breed moderamen van de generale synode bijgehouden register van leden en lidmaten van de kerk opgenomen.

Generaal pardon ten aanzien van de perforatieregeling, vastgesteld door de generale synode van de Hersteld Hervormde Kerk op 28 januari 2006.

De generale synode, bijeen in haar vergadering van 28 januari 2006, gehoord hebbende de wens van gemeenten, om de leden die zich vanaf 1 mei 2004 bij haar gevoegd hebben tot volwaardig lid van die gemeenten te verklaren, teneinde gegroeide pastorale banden in tact te laten en daardoor het kerkelijk leven in de gemeente te bevorderen, besluit,

1. dat zij, die in de periode van 1 mei 2004 tot en met **28 januari 2006**, ten gevolge van het meegaan van hun woongemeente naar de Protestantse Kerk in Nederland, aansluiting hebben gezocht en gevonden bij een andere gemeente binnen dezelfde classis, dan wel een aan hun woongemeente aangrenzende voorkeursgemeente in een andere classis, én
2. in die voorkeursgemeente, door of namens de kerkenraad, uiterlijk **28 januari 2006**, reeds zijn opgenomen in het register van gemeenteleden, én
3. niet tevens nog zijn ingeschreven in het register van gemeenteleden van hun woongemeente, geacht worden, behoudens eerdere dispensatie van het breed moderamen van de classicale vergadering, met ingang van **28 januari 2006** lid te zijn geworden van de voorkeursgemeente en mitsdien lid te zijn gebleven van de Nederlandse Hervormde Kerk.

Toelichting:

In dit besluit wordt verstaan onder:

- 'woongemeente': de gemeente binnen wier door de classicale vergadering ná 1 mei 2004 vastgestelde grenzen, iemand zijn woonplaats heeft;
- 'voorkeursgemeente': de gemeente waarbij iemand uit een andere woongemeente wenst te behoren.

Artikel 2 Het register van de gemeenteleden

1. Ten behoeve van de arbeid in de gemeente wordt door of namens de kerkenraad een register van de leden ingericht en bijgehouden.
2. In het register van gemeenteleden worden opgenomen allen die overeenkomstig artikel 1 van deze ordinantie krachtens belijdenis, doop of geboorte tot de gemeente behoren.
3. Uit het register worden verwijderd de gegevens van degenen die niet meer voldoen aan de criteria in artikel 1 van deze ordinantie genoemd, op grond waarvan registratie plaats heeft. Dit laat onverlet de registratie van de feitelijke gegevens opgenomen in de doop-, trouw- en lidmatenregisters.
4. Gegevens worden slechts geregistreerd als ze afkomstig zijn uit de gemeentelijke basisadministratie, uit kerkelijke gemeenten, of van betrokkene zelf.
5. In de registers worden ten hoogste opgenomen:
 - a. alle burgerlijke gegevens,
 - b. alle gegevens betreffende kerkelijke staat en deelneming aan het kerkelijk leven, voor zover daarmee de voorgeschreven geheimhouding niet wordt geschonden.
6. Het register van gemeenteleden bevat in elk geval, voor zover zulks bekend en van toepassing is, over de leden de volgende gegevens:
 - de geslachtsnaam en voornamen (c.q. voorletters)
 - adres en woonplaats
 - geslacht
 - burgerlijke staat
 - geboortedatum en geboorteplaats
 - het feit van doop (met kerkelijke gemeente en datum)
 - het feit van belijdenis des geloofs (met kerkelijke gemeente en datum)
 - het feit van kerkelijke huwelijksbevestiging en de huwelijksdatum

- overkomst uit een andere kerkgemeenschap met datum
 - het onderling gezinsverband van geregistreerden op één adres
7. Aan de registratie kunnen worden toegevoegd gegevens ten aanzien van gezinsleden die tot een ander of tot geen kerkgenootschap behoren - met vermelding van het kerkgenootschap of het ontbreken daarvan -, tenzij van de zijde van betrokkenen daar bezwaar tegen gemaakt wordt.
 8. Iedere geregistreerde dan wel diens wettelijke vertegenwoordiger heeft recht op inzage in alle hem betreffende geregistreerde gegevens en op correctie van onjuistheden in die gegevens. De inzage dient te kunnen geschieden binnen één maand na aanvraag. Een verzoek om correctie dient schriftelijk en gemotiveerd bij de kerkenraad te worden ingediend. Correctie dient binnen drie maanden na het verzoek gerealiseerd te zijn. De wijze van inzage kan bij plaatselijke regeling nader worden geregeld.
 9. Van de gegevens in de registers wordt uitsluitend gebruik gemaakt voor kerkelijke doeleinden van de eigen gemeente of de kerk en in andere gevallen uitsluitend met voorafgaande toestemming van betrokkene(n).
 10. Door of namens de kerkenraad worden afdoende maatregelen getroffen ter bescherming van de gegevens tegen:
 - kwaadwilligheid, onachtzaamheid en verkeerd gebruik door de personen die met de bewaring of verwerking zijn belast;
 - verlies of beschadiging door brand of water;
 - verlies, beschadiging of ongeoorloofde kennisneming door derden.Tevens worden voorzieningen getroffen die waarborgen, dat bij verlies of beschadiging van gegevens herstel kan plaatsvinden.
 11. In geval van vertrek van een geboortelid, dooplid of lidmaat van de gemeente naar een andere gemeente, wordt dit lid door de kerkenraad aanbevolen in de pastorale zorg van de kerkenraad van de gemeente van vestiging. Bij het vertrek van een lid van de gemeente naar elders worden de desbetreffende gegevens uit het register van gemeenteleden toegezonden aan de gemeente van vestiging, waarbij de verklaring, dat iemand lidmaat is, tevens geldt als attestatie over belijdenis en wandel tenzij het consistorie van de gemeente van vertrek aan dat van de gemeente van vestiging bericht dat op de betrokkene een maatregel tot handhaving van de kerkelijke tucht wordt toegepast.

Artikel 3 Het bijhouden van het doop-, lidmaten- en trouwregister

1. De namen van hen die zijn gedoopt, van hen die onder de belijdende leden zijn opgenomen, en van hen wier huwelijk is bevestigd en ingezegend, worden door of namens de kerkenraad respectievelijk ingeschreven in het doopregister, het lidmatenregister of het trouwregister, hetwelk schriftelijk geschiedt.
2. De registers worden in duplo bijgehouden en ten minste eenmaal per maand bijgewerkt.
3. Het tweede exemplaar van deze registers wordt bewaard op een plaats ten minste 200 meter gelegen van die, waar het eerste exemplaar wordt bewaard.
4. Indien de registers niet schriftelijk worden bijgehouden, dient een actuele schriftelijke afdruk bewaard te worden.

Artikel 4 De vorming van nieuwe gemeenten

1. Het verzoek tot vorming van een nieuwe gemeente wordt - hetzij door belanghebbende lidmaten, hetzij door een of meer van de betrokken kerkenraden - gericht tot het breed moderamen van de classicale vergadering dat daarover, het breed moderamen van de generale synode en de commissie toezicht en financiën gehoord, een beslissing neemt.
2. Is het territorium van de nieuw te vormen gemeente in meer dan één classis gelegen, dan beslist het breed moderamen van de generale synode hierover, de brede moderamina van de betrokken classicale vergaderingen en de commissie toezicht en financiën gehoord.

3. Het in lid 1 bedoelde verzoek gaat gepaard met een aanvraag tot vestiging van een afzonderlijke of gecombineerde predikantsplaats en wordt vergezeld van:
 - een motivering aangaande de noodzaak of wenselijkheid van een nieuwe gemeente;
 - een opgave van het aantal lidmaten en leden van de nieuwe en van de betrokken gemeenten;
 - een kaart, waarop de grenzen van de nieuwe gemeente en van de betrokken gemeenten zijn aangegeven;
 - een mededeling van de wijze waarop de nieuwe gemeente zich voorstelt te voorzien in de gebouwen of lokalen voor de kerkdiensten en de pastorale zorg;
 - een overzicht van de financiën van de nieuwe gemeente en van de wijze waarop de benodigde gelden worden verkregen;
 - en indien van toepassing, een ontwerpregeling inzake de verdeling van de kerkelijke en diaconale bezittingen en schulden van de betrokken gemeenten alsmede van de pastoralia, goedgekeurd door de commissie toezicht en financiën respectievelijk de generale diaconale commissie.
4. Het breed moderamen wint over het verzoek het oordeel in van de betrokken kerkenraden, stelt de betrokken lidmaten in de gelegenheid hun oordeel kenbaar te maken, kan bij zijn beslissing ten behoeve van die gemeenten bepaalde overgangsmaatregelen treffen en besluit bij een gunstige beslissing op het verzoek tevens tot de vestiging van de aangevraagde predikantsplaats.
5. Een nieuwe gemeente wordt, overeenkomstig de bepalingen van ordinantie 1-31, ingedeeld bij een classis.
6. Zolang de nieuwe gemeente nog geen eigen ambtsdragers heeft, doet het breed moderamen van de classicale vergadering daar wat des kerkenraads is.
7. Ontstaat door landaanwinning of op andere wijze een nieuw gebied, dan treft het breed moderamen van de generale synode voor de kerkelijke indeling en inrichting daarvan een, zo nodig van de in de orde der kerk gestelde bepalingen afwijkende voorlopige regeling en stelt later het tijdstip vast, waarop voor dit gebied of bepaalde delen daarvan de bepalingen dezer ordinantie van kracht worden, onder gelijktijdige indeling ervan in of bij een classis, na deze te hebben gehoord.
8. Het breed moderamen van de generale synode kan, bij stichting van overheidswege op groter schaal van woon- of industrie centra of bij uitvoering van openbare werken van ongewone omvang, het territoir van de daarbij betrokken gemeente(n) of bepaalde delen daarvan verklaren tot nieuw gebied, en een voorlopige, zo nodig van de in de orde der kerk gestelde bepalingen afwijkende, regeling treffen inzake de kerkelijke indeling en inrichting daarvan, om - zodra dat naar zijn oordeel mogelijk is - de stappen te doen, die nodig zijn om in dat gebied of bepaalde delen daarvan naar de regelen in deze ordinantie gesteld tot gemeentevorming te komen.
9. Van de totstandkoming van een nieuwe gemeente geeft het breed moderamen van de classicale vergadering kennis aan het breed moderamen van de generale synode.

Artikel 5 Terugkeer of toetreding van een gemeente of geloofsgemeenschap tot de kerk

1. Indien de kerkenraad van een gemeente, of het bestuur van een geloofsgemeenschap, te kennen geeft dat die gemeente of geloofsgemeenschap tot de kerk wil terugkeren of toetreden, dient het verzoek daartoe schriftelijk te worden gedaan en te worden gericht aan het breed moderamen van de classicale vergadering, binnen welker ressort de plaats van samenkomst van die gemeente of geloofsgemeenschap zich bevindt.
2. Het breed moderamen van de classicale vergadering onderzoekt de beweegredenen die tot dit verzoek hebben geleid en hoort daartoe het orgaan dat het in lid 1 bedoelde verzoek heeft ingediend en vervolgens diegenen die blijkens de regels van die gemeente of geloofsgemeenschap tot stemmen bevoegd zijn.

3. Tevens hoort het breed moderamen van de classicale vergadering de kerkenraad van de gemeente binnen welke geografische grenzen de plaats van samenkomst van de gemeente of geloofsgemeenschap, voor welke het verzoek is gedaan, zich bevindt.
4. Voordat het breed moderamen van de classicale vergadering overgaat tot besluitvorming over het in lid 1 bedoelde verzoek raadpleegt het hierover:
 - a. Het breed moderamen van de generale synode;
 - b. Het college van visitatoren-classicaal;
 - c. De commissie toezicht en financiën.
5.
 - a. In de besluitvorming naar aanleiding van het in lid 1 bedoelde verzoek weegt het breed moderamen van de classicale vergadering de belangen van zowel de gemeente of gemeenschap voor welke het verzoek is gedaan als van de in het derde lid bedoelde gemeente.
 - b. Indien de gemeente of geloofsgemeenschap die wenst toe te treden haar plaats van samenkomst heeft in een woonkern waarin reeds een gemeente haar plaats van samenkomst heeft en zij om wat voor redenen dan ook niet kan samengaan met de bestaande gemeente, dan wordt overgegaan tot het vormen van een buitengewone wijkgemeente.
6. Wanneer het breed moderamen van de classicale vergadering, na de in lid 5 bedoelde afweging, van oordeel is dat het in lid 1 bedoelde verzoek voor inwilliging in aanmerking komt, dient voorafgaande aan het besluit duidelijkheid te bestaan over ten minste de volgende onderwerpen:
 - a. De bezetting van de bij die gemeente behorende predikantsplaats;
 - b. De ambtelijke structuur in die gemeente;
 - c. Het aantal geboortelieden, doopleden en lidmaten van die gemeente dat het in lid 1 bedoelde verzoek onderschrijft;
 - d. De voorziening in de preekbeurten;
 - e. De wijze waarop die gemeente zal voorzien in de pastorale zorg;
 - f. De wijze waarop die gemeente voorziet in de gebouwen voor de kerkdiensten;
 - g. De financiën en overige eigendommen van die gemeente en de wijze waarop de benodigde gelden zullen worden verkregen;
 - h. De diaconale bezittingen en schulden;
 - i. De beoogde geografische grenzen van die gemeente indien het bepaalde in ordinantie 2-5-5-b niet van toepassing is. Hierbij is het bepaalde in ordinantie 2-6 van overeenkomstige toepassing.
7. Het besluit van het breed moderamen van de classicale vergadering op het in lid 1 bedoelde verzoek wordt per aangetekende brief aan de verzoeker bekend gemaakt. Bij een positief besluit bevat dit besluit tevens de ingangsdatum daarvan.
8. Indien het breed moderamen van de classicale vergadering positief besluit op het in lid 1 bedoelde verzoek, dient de kerkenraad van de gemeente respectievelijk dienen de leden van de geloofsgemeenschap die wenst terug te keren of toe te treden schriftelijk in te stemmen met de grondslag van de kerk.
9. De terugkeer of toetreding van een gemeente geschiedt met behoud van de ambtelijke structuur op het tijdstip als bedoeld in lid 7, voor zover deze in overeenstemming is met de orde der kerk.
10. Indien bij de beoogde gemeente de kerkenraad ontbreekt op het moment dat het breed moderamen van de classicale vergadering positief besluit op het in lid 1 bedoelde verzoek, dient die gemeente overeenkomstig de bepalingen van de orde der kerk en onder leiding van het breed moderamen van de classicale vergadering, die doet wat des kerkenraads is, ouderlingen en diakenen te verkiezen die alsdan bij de in lid 8 bedoelde instemming de gemeente vertegenwoordigen.
11. In het in lid 7 bedoelde besluit wordt door het breed moderamen van de classicale vergadering - indien nodig - een overgangperiode gesteld om de gemeente of

geloofsgemeenschap die het betreft in de gelegenheid te stellen waar nodig alsnog te voldoen aan de bepalingen van de orde der kerk.

12. Behoudens uitdrukkelijk besluit van de generale synode, naar aanleiding van een voorstel daartoe van het breed moderamen van de classicale vergadering, mag de terugkeer of toetreding van een gemeente of geloofsgemeenschap niet leiden tot financiële verplichtingen voor de kerk.
13. Het in lid 7 bedoelde besluit wordt door het breed moderamen van de classicale vergadering, gelijktijdig met toezending daarvan aan de kerkenraad, ter kennisneming toegezonden aan de kerkenraad van de gemeente binnen welke geografische grenzen de (buitengewone wijk)gemeente ontstaat en aan het breed moderamen van de generale synode.
14. Wanneer de beoogde geografische grenzen voor de verzoekende gemeente of geloofsgemeenschap binnen het ressort van meer dan een classis zijn gelegen, vindt de besluitvorming op het in lid 1 bedoelde verzoek plaats door het breed moderamen van de generale synode.
15. Het breed moderamen van de classicale vergadering draagt daartoe het door haar ontvangen verzoek en de daarop verkregen of uit eigen onderzoek reeds bekende informatie ter verdere afhandeling over aan het breed moderamen van de generale synode.
16. Het breed moderamen van de generale synode neemt het in lid 7 bedoelde besluit niet eerder dan nadat zij heeft gehoord:
 - a. De brede moderamina van de betrokken classicale vergaderingen;
 - b. Het college van visitatoren-generaal;
 - c. De commissie toezicht en financiën.
17. Het in de leden 6 tot en met 11 bepaalde geldt ook voor het besluit van het breed moderamen van de generale synode.
18. Van het besluit tot terugkeer of toetreding van een gemeente of geloofsgemeenschap geeft het breed moderamen van de generale synode kennis aan de brede moderamina van de in lid 14 bedoelde classicale vergaderingen.
19. Van het positief besluit tot terugkeer of toetreding van de in lid 1 bedoelde gemeente of geloofsgemeenschap wordt in alle gevallen melding gemaakt in het landelijk kerkblad.

Artikel 6 De grenzen van de gemeenten

1. Het breed moderamen van de classicale vergadering houdt op daartoe bestemde kaarten aantekening van de geografische grenzen van elke gemeente en is bevoegd wijziging in deze grenzen aan te brengen op verzoek van de kerkenraad, of van lidmaten van een gemeente die daarbij een redelijk belang hebben, waarbij naast overwegingen van geestelijke of maatschappelijke aard, ook rekening wordt gehouden met de aanwas van bevolking, de ligging van kerk- en dienstgebouwen en de mogelijkheden van verkeer.
2. Het breed moderamen van de classicale vergadering hoort de kerkenraden van de betrokken gemeenten en stelt de betrokken lidmaten in de gelegenheid hun oordeel kenbaar te maken.
3. Bij wijziging van de grenzen van een gemeente kan ook haar indeling bij een classis aan een wijziging worden onderworpen.
4. Zijn de gemeenten, van welke de grenzen gewijzigd worden, in verschillende classes gelegen, dan geschiedt deze wijziging door het breed moderamen van de generale synode, de brede moderamina van de classicale vergaderingen gehoord.

Artikel 7 Samenvoeging van gemeenten

1. Het breed moderamen van de classicale vergadering kan op verzoek van de betrokken kerkenraden, nadat terzake overeenstemming is verkregen met de betrokken colleges van kerkvoogden en nadat ook de lidmaten van de betreffende gemeenten gelegenheid hebben

gehad hun oordeel kenbaar te maken, twee of meer aangrenzende gemeenten samenvoegen tot een nieuwe gemeente, waarbij dit moderamen - tenzij deze samenvoeging plaatsvindt om de daaruit ontstane gemeente in wijkgemeenten in te delen - na overleg met de betrokken kerkenraden, tevens een regeling treft over de samenstelling van de kerkenraad, voor de diaconale en andere bezittingen van de gemeenten, voor haar verdere financiële aangelegenheden en terzake van hetgeen verder voor regeling in aanmerking komt, gehoord de commissie toezicht en financiën en de generale diaconale commissie.

2. Bij de samenvoeging van gemeenten kan tevens haar indeling bij een classis aan een wijziging worden onderworpen.
3. Van de totstandkoming van een samenvoeging van gemeenten geeft het breed moderamen van de classicale vergadering kennis aan het breed moderamen van de generale synode.
4. Samenvoeging van gemeenten die behoren tot meer dan één classis, geschiedt door het breed moderamen van de generale synode.

Artikel 8 Combinatie van gemeenten

1. Bij twee of meer gemeenten kunnen één of meer gemeenschappelijke predikantsplaatsen worden gevestigd.
2. Een dergelijke combinatie komt tot stand op verzoek van de kerkenraden van de gemeenten, bij besluit van het breed moderamen van de classicale vergadering, de commissie toezicht en financiën gehoord, nadat tussen de kerkenraden en het breed moderamen overeenstemming is verkregen over een onderlinge overeenkomst tussen die kerkenraden, waarin onder meer een voorziening wordt getroffen voor:
 - plaats, verdeling en tijdstip van de gewone en bijzondere kerkdiensten en de regeling daarvan;
 - de indeling van het pastorale werk;
 - de door de predikant te betrekken ambtswoning of de gemeente, waar hij zijn woonplaats dient te hebben;
 - het aandeel van elke gemeente in de keuze van de predikant;
 - het aandeel van elke gemeente in de verplichtingen jegens de predikantsplaats, en de overige gemeenschappelijk te dragen kosten uit de combinatie voortvloeiende.
3. Nadat over de inhoud van de overeenkomst, bedoeld in het tweede lid van dit artikel, overeenstemming is verkregen en de kerkenraden schriftelijk hebben verklaard zich en hun gemeente daardoor gebonden te weten, gaat de combinatie op een door het breed moderamen van de classicale vergadering vast te stellen datum in.
4. Onder goedkeuring van het breed moderamen van de classicale vergadering, de commissie toezicht en financiën gehoord, kunnen met goedvinden van alle bij de overeenkomst betrokkenen, in deze overeenkomst wijzigingen worden aangebracht of kan de combinatie op verzoek van een of meer van de kerkenraden worden beëindigd, indien naar het oordeel van het breed moderamen van de classicale vergadering, daartoe gegronde redenen bestaan en een voor alle kerkenraden redelijke oplossing is gevonden ten aanzien van de betrokken predikantsplaats(en), en van de daaraan verbonden inkomsten.
Wijzigingen die nadelige gevolgen hebben voor de rechtspositie van de aan zulk een predikantsplaats verbonden predikant, kunnen niet worden aangebracht gedurende de periode dat de predikantsplaats bezet is.
5. Bij het vormen van een combinatie worden de betrokken gemeenten - zo dit nog niet het geval is - indien mogelijk steeds bij één classis ingedeeld en kan de indeling van de betrokken gemeenten bij een classis aan een wijziging worden onderworpen.
6. Van de totstandkoming van een combinatie geeft het breed moderamen van de classicale vergadering kennis aan het breed moderamen van de generale synode.
7. De vorming van een combinatie tussen gemeenten, gelegen in meer dan één classis, geschiedt bij besluit van het breed moderamen van de generale synode.

8. Van de totstandkoming van een combinatie als bedoeld in lid 7 geeft het breed moderamen van de generale synode kennis aan de brede moderamina van de betrokken classicale vergaderingen.

Hoofdstuk II Centrale gemeenten

Artikel 9 De vorming van centrale gemeenten

1. In gemeenten met meer dan één predikantsplaats voor gewone werkzaamheden zijn er evenveel wijkgemeenten als er zulke predikantsplaatsen zijn, welke wijkgemeenten tezamen de centrale gemeente vormen.
2. Aan gemeenten met meer dan één predikantsplaats voor gewone werkzaamheden kan het breed moderamen der classicale vergadering, op verzoek van de kerkenraad telkens voor een tijdvak van ten hoogste vijf jaren, ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid van dit artikel.
3. Indien bij een gemeente, die een ontheffing of toestemming, als bedoeld in het tweede lid van dit artikel, heeft verkregen, tussentijds een nieuwe predikantsplaats voor gewone werkzaamheden wordt gevestigd, oordeelt het breed moderamen der classicale vergadering tegelijkertijd of het redenen aanwezig acht deze ontheffing te doen voortduren.
4. Zijn in een gemeente met meer dan één predikantsplaats voor gewone werkzaamheden geen wijkgemeenten gevormd, dan wordt zij voor de toepassing van de bij of krachtens ordinantie gestelde regels gelijkgesteld met een gemeente met één predikantsplaats, tenzij enige bepaling in een bepaald geval het tegendeel aangeeft.
5. Tenzij uit enige bepaling van een ordinantie het tegendeel blijkt, zijn de artikelen van deze ordinantie betreffende gewone gemeenten, ook van toepassing op centrale gemeenten.
6. Wanneer bij de uitvoering van het bepaalde in hoofdstuk II van deze ordinantie zich een feit of een omstandigheid voordoet, waarom het gewenst zou zijn inzake een onderdeel van die regels af te wijken, kan het breed moderamen van de generale synode, gehoord de centrale kerkenraad van de gemeente en het breed moderamen van de classicale vergadering, van geval tot geval een afwijkende bepaling vaststellen voor een door dit breed moderamen vast te stellen termijn.

Artikel 10 De wijkgemeente

1. Tenzij uit enige bepaling van ordinantie, generale of plaatselijke regeling blijkt, dat daarmede in een bepaald geval de centrale gemeente of de centrale kerkenraad is bedoeld, gelden de daarin voorkomende bepalingen inzake gemeente of kerkenraad voor de wijkgemeente of de wijkkerkenraad.
2. Tot een wijkgemeente behoren behoudens toepassing van ordinantie 2-1-2a en ordinantie 2-10-3 alle leden van de kerk, die binnen haar grenzen hun vaste woonplaats hebben.
3. Tot een bepaalde wijkgemeente behoren ook degenen die binnen een andere wijkgemeente van de centrale gemeente hun vaste woonplaats hebben, maar op grond van een besluit van de centrale kerkenraad zijn ingeschreven in een bijzonder register ten behoeve van de wijkgemeente van hun voorkeur. Zolang deze inschrijving van kracht is behoren deze leden niet tot de wijkgemeente binnen welke grenzen zij hun woonplaats hebben en hebben zij aldaar geen stembevoegdheid. Ten aanzien van de inschrijving in een andere wijkgemeente zijn de bepalingen in ordinantie 2-1-2a t/m i van overeenkomstige toepassing.
4. In een in wijkgemeenten ingedeelde gemeente worden, wanneer in de ordinanties der kerk sprake is van tot stemmen bevoegde lidmaten der gemeente, daaronder verstaan de tot stemmen bevoegde lidmaten van de wijkgemeente.
5. Degene, die als ambtsdrager verbonden is aan een wijkgemeente binnen welke grenzen hij zijn woonplaats niet heeft, is uitsluitend stembevoegd in de wijkgemeente waar hij zijn ambt vervult.
6. De wijkgemeente kiest uit haar lidmaten ouderlingen en diakenen. De ouderlingen en de diakenen vormen samen met de predikant de wijkkerkenraad.

7. Zolang twee of meer wijkgemeenten tezamen zijn aangewezen op het gebruik van een kerk- of dienstgebouw, treft de centrale kerkenraad een regeling voor het gebruik daarvan.

Artikel 11 De buitengewone wijkgemeente

1. Indien bijzondere overwegingen van pastorale aard ten behoeve van een deel der gemeenteleden hem daartoe aanleiding geven, kan in een centrale gemeente de centrale kerkenraad ten behoeve van die gemeenteleden besluiten tot het vormen, binnen die centrale gemeente, van een buitengewone wijkgemeente, welker grenzen gelijk zijn aan die van de centrale gemeente en voor welke wijkgemeente - voor zover in de orde der kerk niet anders is bepaald - dezelfde bepalingen gelden als voor een gewone wijkgemeente.
2. Bij zulk een wijkgemeente worden één of meer predikantsplaatsen voor gewone werkzaamheden gevestigd.
3. Het besluit van de centrale kerkenraad behoeft de voorafgaande goedkeuring van het breed moderamen van de generale synode, dat daarover tevoren het breed moderamen van de classicale vergadering hoort.
4. Indien in een niet in wijkgemeenten ingedeelde gemeente de behoefte bestaat tot vorming van een buitengewone wijkgemeente, als in het eerste lid van dit artikel bedoeld, kan de kerkenraad met inachtneming van het in het derde lid van dit artikel bepaalde daartoe besluiten, in welk geval tevens wordt overgegaan tot de vorming van een centrale gemeente, waarvan een der wijkgemeenten wordt gevormd door de buitengewone wijkgemeente.
5. Tot een buitengewone wijkgemeente behoren die leden van de centrale gemeente, die zich hebben doen inschrijven in een door of namens de wijkkerkenraad voor die wijkgemeente bij te houden bijzonder ledenregister, in welk geval de stembevoegdheid van de in dat register ingeschrevenen - zolang deze inschrijving van kracht blijft - in de wijkgemeente binnen de grenzen waarvan zij hun domicilie hebben, wordt opgeheven.
6. Bij de beroeping van een predikant naar een predikantsplaats, als bedoeld in het tweede lid van dit artikel, geschiedt de keuze, na overleg met de centrale kerkenraad, in afwijking van het bepaalde in ordinantie 3-13-3, door de kerkenraad van de buitengewone wijkgemeente.
7. Voor wat betreft de verzorging van haar stoffelijke belangen als bedoeld in de ordinantie voor de kerkelijke financiën, kan het breed moderamen van de generale synode bepalen dat deze buitengewone wijkgemeente gelijkgesteld wordt met een niet in wijkgemeenten ingedeelde gemeente, met dien verstande, dat:
 - a. de kerkvoogden van de buitengewone wijkgemeente, optredend als college van kerkvoogden van de buitengewone wijkgemeente, deze als rechtspersoon in en buiten rechte vertegenwoordigen;
 - b. ten aanzien van deze wijkgemeenten in elk geval de artikelen 1-13 van de ordinantie voor de kerkelijke financiën en de ordinantie voor het toezicht van kracht zijn;
 - c. tussen het college van kerkvoogden van de centrale gemeente en dat van de buitengewone wijkgemeente een regeling is getroffen voor de vaststelling en betaling van een aandeel van de wijkgemeente in de algemene kosten der centrale gemeente;
 - d. door de centrale gemeente geen bijdrage wordt gevraagd als bedoeld in ordinantie 16-7-1 van de in het bijzonder register van de wijkgemeente ingeschrevenen.
8. De bepaling van getal en tijd en plaats van de kerkdiensten en de aanwijzing van die, waarin de sacramenten zullen worden bediend, geschiedt in een buitengewone wijkgemeente door haar kerkenraad, terwijl in een centrale gemeente bij de vaststelling van het rooster voor de predikbeurten de kerkdiensten van de buitengewone wijkgemeente daarin niet betrokken worden.
9. Een buitengewone wijkgemeente kan door het breed moderamen der generale synode bij met redenen omkleed besluit worden opgeheven op verzoek van haar kerkenraad of op verzoek van de centrale kerkenraad, doch niet, dan nadat deze kerkenraden daarover zijn gehoord en de rechtsgevolgen van deze opheffing - wat de financiën betreft de commissie

toezicht en financiën gehoord - naar redelijkheid en afdoend door het breed moderamen zijn geregeld.

Artikel 12 De wijkkerkenraad

1. Het getal der leden van de wijkkerkenraad wordt bepaald door de centrale kerkenraad met een minimum van drie ouderlingen en drie diakenen.
2. Voor de tijd, dat het getal van de leden van een wijkkerkenraad door vacature of anderszins tijdelijk tot beneden twee derde is gedaald, wijst de centrale kerkenraad uit zijn midden een ouderling en een diaken aan, bij wier tegenwoordigheid en met wier medewerking aan het vereiste omtrent het quorum geacht wordt te zijn voldaan.
3. De ouderling of diaken van een wijkgemeente, die ophoudt binnen haar grenzen zijn vaste woonplaats te hebben, wordt - behoudens door de centrale kerkenraad op verzoek van de wijkkerkenraad ten hoogste voor de verdere duur van zijn zittingstijd gegeven dispensatie - geacht zijn ambt te hebben neergelegd.
4. Indien voor de eerste maal tot de vorming van wijkgemeenten wordt overgegaan, blijft de kerkenraad zijn werkzaamheden verrichten, tot de wijkkerkenraden zijn gevormd, hetzij door de verkiezing van nieuwe leden, hetzij door overgang van de zittende leden naar de wijkkerkenraden, onder aanvulling van de daarna nog openstaande plaatsen, een en ander naar bepalingen, op te nemen in de plaatselijke regeling, bedoeld in ordinantie 2-13-1.

Artikel 13 De werkzaamheden van de wijkkerkenraad

1. Aan de wijkkerkenraad is toevertrouwd:
 - de zorg voor de dienst van Woord en sacramenten;
 - de pastorale zorg over de wijkgemeente;
 - het opzicht over belijdenis en wandel van de leden der wijkgemeente;
 - het afgeven van attestaties en van de verklaringen nodig voor de bediening van de doop of het doen van belijdenis in een andere (wijk)gemeente van de kerk;
 - de verkiezing van de predikant tezamen met de centrale kerkenraad;
 - de zorg voor de catechese en het afnemen van de belijdenis des geloofs;
 - de zorg voor het jeugdwerk, waaronder die voor de zondagsschool, en de arbeid onder de jonge lidmaten;
 - de diaconale zorg in de wijkgemeente, voor zover deze niet berust bij het college van diakenen;
 - het werk der zending;
 - de arbeid onder hen, die buiten het kerkelijk leven staan;
 - en voorts alle overige zaken, die naar de orde der kerk behoren tot het arbeidsveld van de kerkenraad en niet krachtens ordinantie, generale of plaatselijke regeling behoren tot de taak van de centrale kerkenraad.

Artikel 14 De centrale gemeente

1. Met inachtneming van de bepalingen terzake in de ordinanties gesteld, geschiedt de vorming en inrichting van een centrale gemeente verder bij plaatselijke regeling.
2. Deze plaatselijke regeling wordt, onder goedkeuring van het breed moderamen van de classicale vergadering, vastgesteld en zo nodig gewijzigd door de kerkenraad of - in centrale gemeenten - door de daartoe in vergadering bijeengekomen ambtsdragers uit de centrale gemeente en bevat tevens bepalingen over het bijeenroepen van deze vergadering van ambtsdragers, en waarin als preses, assessor en scriba fungeren de preses, assessor en scriba van de centrale kerkenraad.
3. In de centrale gemeente is een centrale kerkenraad, welks leden, naar in de plaatselijke regeling op te nemen regelen en met inachtneming van het in artikel 15 van deze ordinantie bepaalde, worden aangewezen door de (wijk)kerkenraden.

4. In afwijking van het bepaalde in ordinantie 2-15-1 kan in een centrale gemeente bij plaatselijke regeling worden bepaald, dat de centrale kerkenraad bestaat uit alle ambtsdragers van de wijkgemeenten.
5. De vergadering van ambtsdragers kan ook bijeenkomen ter bespreking van voor de centrale gemeente van bijzonder belang zijnde aangelegenheden, indien de centrale kerkenraad daartoe besluit, of ten minste één wijkkerkenraad een gemotiveerd verzoek daartoe bij de centrale kerkenraad indient.
6. Het aantal en de grenzen van de wijkgemeenten worden, de desbetreffende wijkkerkenraden gehoord, vastgesteld en gewijzigd door de centrale kerkenraad, onder goedkeuring van het breed moderamen van de classicale vergadering.
7. De centrale kerkenraad houdt, op een daartoe bestemde kaart, aantekening van de geografische grenzen van elke wijkgemeente.

Artikel 15 De centrale kerkenraad

1. Het aantal leden van de centrale kerkenraad wordt in de plaatselijke regeling vastgesteld, met dien verstande, dat daarin evenveel predikanten als ouderlingen zitting hebben en ten naaste bij half zoveel diakenen en wel uit elke wijkgemeente ten minste drie ambtsdragers. In deze regeling kan tevens worden bepaald, dat ten hoogste twee diakenen uit het college van diakenen en ten hoogste twee tot kerkvoogd aangewezen ouderlingen uit het college van kerkvoogden als boventallig lid deel uitmaken van de centrale kerkenraad.
2. Voor elk lid van de centrale kerkenraad wordt een secundus aangewezen, die aan dezelfde vereisten moet voldoen als de primus, met dien verstande dat voor een predikantlid - bij vacature of in daarmee gelijk gestelde gevallen als bedoeld in ordinantie 13-22 - een ouderling als secundus kan worden aangewezen.
3. De leden en plaatsvervangende leden van de centrale kerkenraad worden benoemd voor een tijdvak van vier jaren, terwijl op de dag van aftreding in elk oneven kalenderjaar de helft of ten naaste bij de helft van hen naar een door de centrale kerkenraad te maken rooster aftreedt.
4. Degenen, die niet langer zitting hebben in een wijkkerkenraad, treden ook af als lid of plaatsvervangend lid van de centrale kerkenraad, terwijl de wijze van vervulling van tussentijdse vacatures in de plaatselijke regeling, bedoeld in ordinantie 2-13-3, wordt vastgesteld.
5. De centrale kerkenraad wijst telkenjare in zijn eerste vergadering, onder leiding van de in leeftijd oudste van de aanwezige predikanten uit zijn midden een preses, een assessor en een scriba aan, met dien verstande, dat in elk geval hetzij de preses, hetzij de assessor uit de predikanten wordt gekozen en voorts drie ouderlingen, en drie diakenen, die allen tezamen het groot moderamen van de centrale kerkenraad vormen, hetwelk belast is met de voorbereiding en de tenuitvoerlegging van zijn besluiten en met de afdoening van al de daartoe door de centrale kerkenraad aangewezen zaken.
6. In centrale gemeenten kan bij plaatselijke regeling worden bepaald, dat het groot moderamen bestaat uit preses, assessor, scriba, één ouderling, en één diaken.

Artikel 16 De werkzaamheden van de centrale kerkenraad

1. Aan de centrale kerkenraad is toevertrouwd:
 - de verkiezing van de predikanten, tezamen met de wijkkerkenraad van de wijkgemeente, waarvan de predikantsplaats vacant is;
 - de bepaling - behoudens incidentele afwijkingen bij besluit van het groot moderamen - van getal, tijd en plaats van de kerkdiensten in de centrale gemeente en de aanwijzing van die, waarin de sacramenten zullen worden bediend;
 - de zorg voor de dienst van Woord en sacramenten in die kerkdiensten, welke in bijzondere gevallen van hem uitgaan ten behoeve van de gemeente in haar geheel;

- het houden van contact met de wijkkerkenraden over de taak en de samenwerking van de delen in het geheel der gemeente;
- de vorming van organen van bijstand voor de gezamenlijke behartiging van belangen toevertrouwd aan de wijkgemeenten en de zorg voor de samenwerking tussen deze organen en de wijkkerkenraden of de betrokken commissies van de wijkgemeenten;
- de zorg voor het bijbelonderricht op de scholen;
- de behartiging van de belangen van de centrale gemeente bij de overheid en wat hem naar de orde der kerk verder tot taak wordt gesteld.

Artikel 17 Gemeenten in het buitenland

1. In het buitenland in een bepaald gebied woonachtige leden van de kerk kunnen, indien geen toepassing wordt gegeven aan het bepaalde in ordinantie 20-7-1, zo de omstandigheden dit wenselijk maken, een buitenlandse gemeente vormen.
2. De inrichting van zulk een gemeente geschiedt door het breed moderamen van de generale synode, zo mogelijk na overleg met de daarvoor in aanmerking komende kerken daar te lande.
3. Indien de kerkenraad van een gemeente, of het bestuur van een geloofsgemeenschap, in het buitenland te kennen geeft dat die gemeente of geloofsgemeenschap als buitenlandse gemeente tot de kerk wil toetreden, dient het verzoek daartoe schriftelijk te worden gedaan en te worden gericht aan het breed moderamen van de generale synode.
4. Het breed moderamen van de generale synode onderzoekt de beweegredenen die tot dit verzoek hebben geleid en hoort daartoe het orgaan dat het in lid 3 bedoelde verzoek heeft ingediend en vervolgens diegenen die blijkens de regels van die gemeente of geloofsgemeenschap tot stemmen bevoegd zijn.
5. Voordat het breed moderamen van de generale synode overgaat tot besluitvorming over het in lid 3 bedoelde verzoek raadpleegt het hierover:
 - a. het college van visitatoren-generaal;
 - b. de commissie toezicht en financiën.
6. Wanneer het breed moderamen van de generale synode, na de in lid 5 bedoelde raadpleging, van oordeel is dat het in lid 3 bedoelde verzoek voor inwilliging in aanmerking komt, dient voorafgaande aan het besluit duidelijkheid te bestaan over ten minste de volgende onderwerpen:
 - a. De bezetting van de bij die buitenlandse gemeente behorende predikantsplaats;
 - b. De ambtelijke structuur in die buitenlandse gemeente;
 - c. Het aantal geboortelieden, doopleiden en lidmaten van die buitenlandse gemeente dat het in lid 3 bedoelde verzoek onderschrijft;
 - d. De voorziening in de preekbeurten;
 - e. De wijze waarop die buitenlandse gemeente zal voorzien in de pastorale zorg;
 - f. De wijze waarop die buitenlandse gemeente voorziet in de gebouwen voor de kerkdiensten;
 - g. De financiën en overige eigendommen van die buitenlandse gemeente en de wijze waarop de benodigde gelden zullen worden verkregen;
 - h. De diaconale bezittingen en schulden;
 - i. De beoogde geografische grenzen van die buitenlandse gemeente.
7. Indien het breed moderamen van de generale synode besluit om met dit verzoek in te stemmen is zij bevoegd om vast te stellen in hoeverre de bepalingen van de kerkorde voor deze buitenlandse gemeente, vanwege haar geografische ligging in het buitenland, buiten toepassing blijven.
8. Het besluit van het breed moderamen van de generale synode op het in lid 3 bedoelde verzoek wordt per aangetekende brief aan de verzoeker bekend gemaakt. Bij een positief besluit bevat dit besluit tevens de ingangsdatum daarvan.

9. Indien het breed moderamen van de generale synode positief besluit op het in lid 3 bedoelde verzoek, dient de kerkenraad van de buitenlandse gemeente respectievelijk dienen de leden van de geloofsgemeenschap die wenst toe te treden schriftelijk in te stemmen met de grondslag van de kerk.
10. De toetreding van een buitenlandse gemeente geschiedt met behoud van de ambtelijke structuur op het tijdstip als bedoeld in lid 8, voor zover deze in overeenstemming is met de orde der kerk.
11. Indien bij de buitenlandse gemeente de kerkenraad ontbreekt op het moment dat het breed moderamen van de generale synode positief besluit op het in lid 3 bedoelde verzoek, dient die gemeente overeenkomstig de bepalingen van de orde der kerk en onder leiding van het breed moderamen van de generale synode, die alsdan doet wat des kerkenraads is, ouderlingen en diakenen te verkiezen die alsdan bij de in lid 9 bedoelde instemming de gemeente vertegenwoordigen.
12. In het in lid 8 bedoelde besluit wordt door het breed moderamen van de generale synode - indien nodig - een overgangperiode gesteld om de gemeente of geloofsgemeenschap in het buitenland in de gelegenheid te stellen waar nodig alsnog te voldoen aan de bepalingen van de orde der kerk.
13. Behoudens uitdrukkelijk besluit van de generale synode, naar aanleiding van een voorstel daartoe van haar breed moderamen, mag de toetreding van een buitenlandse gemeente of buitenlandse geloofsgemeenschap niet leiden tot financiële verplichtingen voor de kerk.
14. Van het positief besluit tot toetreding van de in lid 3 bedoelde gemeente of geloofsgemeenschap wordt in alle gevallen melding gemaakt in het landelijk kerkblad.
15. De gemeenten in het buitenland worden of bij een classis van de kerk ingedeeld of tot afzonderlijke classes verenigd, in welk laatste geval het breed moderamen van de generale synode de nodige bepalingen kan maken inzake het verband van zulke classes met de kerk.

Artikel 18 Gemeenten in wording

1. Indien een deel van een (centrale) gemeente, krachtens de wens van daar reeds wonende leden tot zelfstandigheid kan worden gebracht, kan het breed moderamen der classicale vergadering, de betrokken kerkenraad gehoord en nadat de betrokken leden in de gelegenheid zijn gesteld hun mening kenbaar te maken, dat deel van die gemeente verklaren tot een (wijk)gemeente in wording en de maatregelen treffen, die het komen tot zelfstandigheid bevorderen.

Artikel 19 Gemeenten in herstel

1. Indien het geestelijk of gemeentelijk leven van een gemeente naar het oordeel van visitatoren-classicaal een zodanige inzinking vertoont, dat het nemen van bijzondere maatregelen gerechtvaardigd is, kan de generale synode, het breed moderamen van de classicale vergadering en de visitatoren-generaal gehoord, zulk een gemeente voor een tijdvak van ten hoogste vijf jaren verklaren tot een gemeente in herstel en ten aanzien van haar inrichting en pastorale verzorging maatregelen treffen, waarbij wordt afgeweken van de in de ordinanties van de kerk gestelde regels.

Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 2

1. Deze overgangsbepaling geldt voor de vanaf 1 mei 2004 tot de Hersteld Hervormde Kerk behorende deelgemeente te Urk als bedoeld in ordinantie 2-10b zoals dat artikel luidde op 30 april 2004.
2. Bij de deelgemeente is een predikantsplaats voor gewone werkzaamheden gevestigd.
3. De deelgemeente draagt de lasten verbonden aan de voorziening in haar eredienst en pastoraat.
4. De deelgemeente is gehouden om, onder goedkeuring van het breed moderamen van de generale synode, bij de naam "Hersteld Hervormde Gemeente" een zodanige toenaam te

voeren dat zij daardoor kerkordelijk en in het rechtsverkeer duidelijk is onderscheiden van de plaatselijke Hersteld Hervormde Gemeente.

5. De deelgemeente is ingedeeld bij de classis binnen welke ressort zij gelegen is.
6. Waar in de kerkorde sprake is van 'gemeente' wordt daaronder ook verstaan 'de deelgemeente' behoudens het bepaalde in deze overgangsbepaling.
7. Tot de deelgemeente behoren die leden die aan de kerkenraad van de plaatselijke gemeente of van de deelgemeente schriftelijk hebben verklaard te willen behoren tot de deelgemeente en zich hebben doen inschrijven in het ledenregister van de deelgemeente, in welk geval zij - zolang deze inschrijving van kracht is - in de plaatselijke gemeente geen stembevoegdheid en geen financiële verplichtingen hebben.
8. Ten aanzien van de verkiesbaarheid over en weer tot ouderling of diaken in de plaatselijke gemeente of in de deelgemeente is het bepaalde in ordinantie 3-11-3 en 4 van overeenkomstige toepassing.
9. Ten aanzien van kinderen beneden de leeftijd van 18 jaar is voor het lid zijn van de deelgemeente de aanwijzing van de ouders, de ouder die de ouderlijke macht uitoefent, of de voogd(es) beslissend. Zij die de leeftijd van 18 jaar bereikt hebben zijn bevoegd zelf te verklaren tot welke gemeente zij willen behoren.
10. Een lid van de deelgemeente kan zich te allen tijde op zijn schriftelijk verzoek in het ledenregister van de plaatselijke gemeente doen opnemen, waardoor zijn band met en zijn rechten en plichten jegens de deelgemeente tegelijkertijd vervallen en zijn band met en zijn rechten en plichten jegens de plaatselijke gemeente worden ingesteld.
11. De deelgemeente kan, bij met redenen omkleed besluit van het breed moderamen van de generale synode, visitatoren-classicaal, visitatoren-generaal, het breed moderamen van de classis en haar kerkenraad gehoord, en onder overeenkomstige toepassing van het bepaalde in ordinantie 2-7-1, worden opgeheven:
 - a. indien haar kerkenraad daarom verzoekt;
 - b. indien - gelet ook op de motieven die tot haar vorming hebben geleid - blijkt dat aan haar instandhouding als zodanig niet langer behoefte bestaat; of
 - c. indien zij niet langer bereid is of, naar het oordeel van de commissie toezicht en financiën, niet langer in staat is de aan haar instandhouding verbonden kosten en lasten te dragen.
12. Opheffing van de deelgemeente kan echter alleen plaatsvinden nadat de daaruit voortvloeiende vermogensrechtelijke en financiële besluiten en regelingen de voorafgaande goedkeuring van de commissie toezicht en financiën hebben verkregen en daarbij voor de predikant die ten tijde van die opheffing nog een bij de deelgemeente gevestigde predikantsplaats bezet een naar het oordeel van de commissie toezicht en financiën redelijke voorziening ten aanzien van diens rechtspositie is getroffen.
13. In de gevallen waarin de leden 1 t/m 12 van dit artikel niet voorzien, geeft het breed moderamen van de generale synode - behoudens beroep op de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen - een voor de betrokken gemeente(n) bindende beslissing.

Ordinantie 3 voor de verkiezing van ambtsdragers

Vaststelling en wijziging door de generale synode

- 6 februari 2015 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld
- 22 november 2019 wijziging in tweede lezing van artikel 3

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Voorbereiding en leiding

1. Bij de voorbereiding en leiding van de verkiezing van ambtsdragers herinnert de kerkenraad de gemeente aan de plaats en het werk van de ambten in de gemeente.
2. Voor vergaderingen van tot stemmen bevoegde lidmaten als bedoeld in deze ordinantie is géén quorum vereist, terwijl voor de berekening van het aantal geldig uitgebrachte stemmen blanco stemmen niet meetellen.

Artikel 2 De verkiezing van ouderlingen en diakenen

1. De bevoegdheid tot verkiezing van ouderlingen en diakenen berust bij de tot stemmen bevoegde lidmaten van de (wijk)gemeente.
2. Tot stemmen bevoegde lidmaten van de gemeente zijn zij:
 - a. die als lidmaat voorkomen in het register, bedoeld in ordinantie 2-2-1;
 - b. op wie niet het in ordinantie 11-5-24 bepaalde of één van de in ordinantie 11-6-1 sub 2, 3, 4, 5 of 6 genoemde bijzondere middelen tot handhaving van de kerkelijke tucht wordt toegepast, en
 - c. die niet in gebreke zijn gebleven over het voorafgaande kalenderjaar hun in ordinantie 16-8-1 bedoelde periodieke bijdrage te voldoen.
3. De (wijk)kerkenraad kan, in afwijking van het in lid 1 en lid 2 van dit artikel bepaalde, besluiten de bevoegdheid tot verkiezing van ouderlingen en diakenen voor te behouden aan de mannelijke lidmaten van de (wijk)gemeente. Het besluit daartoe dient te worden vastgelegd in een plaatselijke regeling als bedoeld in ordinantie 1-3-4. Het in deze leden bepaalde geldt alsdan voor de mannelijke lidmaten van de gemeente.
4. Tot ouderling of diaken van de gemeente kan verkozen worden:
 - a. die als mannelijk lidmaat voorkomt in het register, bedoeld in ordinantie 2-2-1;
 - b. op wie niet het in ordinantie 11-5-24 bepaalde of één van de in ordinantie 11-6-1 sub 2, 3, 4, 5 of 6 genoemde bijzondere middelen tot handhaving van de kerkelijke tucht wordt toegepast, en
 - c. die niet in gebreke is gebleven over het voorafgaande kalenderjaar zijn in ordinantie 16-8-1 bedoelde periodieke bijdrage te voldoen.

Artikel 3 De verkiezing van predikanten

1. De verkiezing van predikanten voor gewone werkzaamheden geschiedt door de kerkenraad. In die gemeenten waar het in ordinantie 2-2-1 bedoelde register op 1 januari van datzelfde jaar minder, of in gecombineerde gemeenten gezamenlijk minder, dan 200 namen van lidmaten bevat, wordt door de kerkenraad een enkelvoudige voordracht gedaan waarover door de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten gestemd wordt.
2. De stemming over de voordracht tot verkiezing van een predikant door de lidmaten geschiedt in een vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten, uitgeschreven en geleid door de kerkenraad. Deze vergadering wordt ten minste acht dagen voor het houden van de stemming, door middel van een schriftelijke mededeling aan ieder persoonlijk, dan wel door een mededeling in het kerkblad met afkondiging in een kerkdienst gedaan. Ter beslissing wordt gevorderd een meerderheid van ten minste twee derde van de uitgebrachte geldige stemmen, waarbij blanco stemmen niet meetellen.

3. De verkiezing van andere dienaren des Woords geschiedt naar de regels, daarvoor opgenomen in de op hun arbeid betrekking hebbende ordinanties van de kerk.

Hoofdstuk II De verkiezing en bevestiging van ouderlingen en diakenen

Artikel 4 De zesjaarlijkse stemming

1. De tot stemmen bevoegde lidmaten van de (wijk)gemeente kunnen hun bevoegdheid tot verkiezing van ouderlingen en diakenen:
 - zichzelf voorbehouden, of
 - de kerkenraad machtigen namens hen deze bevoegdheid geheel of gedeeltelijk uit te oefenen.
2. In 2008 en vervolgens om de zes jaren, roept de kerkenraad ten minste acht en ten hoogste dertig dagen tevoren, door middel van een schriftelijke mededeling aan ieder persoonlijk, of door een mededeling in het kerkblad met afkondiging in een kerkdienst, de in het vorige lid bedoelde lidmaten op tot een stemming, welke in de maand november van dat jaar wordt gehouden en waarbij zij over de in het voorafgaande lid van dit artikel gestelde mogelijkheden opnieuw een beslissing nemen met betrekking tot het op 1 januari daaraanvolgende aanvangend tijdvak van zes kalenderjaren.
3. Deze in lid 2 bedoelde stemming geschiedt onder leiding van het moderamen van de kerkenraad en met gesloten stembiljetten. De meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen beslist en bij staking van stemmen blijft de bestaande wijze van verkiezing gehandhaafd.
4. Van de uitslag van de stemming wordt door de kerkenraad binnen acht dagen schriftelijk mededeling gedaan aan het breed moderamen van de classicale vergadering.

Artikel 5 Verkiezing door de lidmaten

1. Indien de tot stemmen bevoegde lidmaten zich de bevoegdheid tot verkiezing van ouderlingen en diakenen hebben voorbehouden, worden zij, ten minste vier weken voor het houden van een verkiezing, door middel van een schriftelijke mededeling aan ieder persoonlijk, dan wel door een mededeling in het kerkblad met afkondiging in een kerkdienst, uitgenodigd binnen acht dagen na de gedane mededeling één of meer aanbevelingen van lidmaten, die naar hun mening voor verkiezing in aanmerking komen, bij de kerkenraad in te dienen en zulks schriftelijk, ondertekend en voor elke vacature afzonderlijk en - behoudens in geval van uitbreiding van het aantal ouderlingen of diakenen - met vermelding van de naam en voorletters van de ambtsdrager, in wiens vacature voorzien dient te worden.
2. De kerkenraad brengt de namen van alle aanbevolenen, voor elke vacature afzonderlijk, voor zover zij door tien of meer lidmaten der gemeente zijn aanbevolen alsmede de namen van hen, die naar het oordeel van de kerkenraad zelf voor verkiezing in aanmerking komen, op een verkiezingslijst te zijner keuze in een alfabetische volgorde of in een volgorde van voorkeur.
3. Zijn geen zodanige aanbevelingen bij de kerkenraad ingekomen voor een bepaalde vacature, dan kan de kerkenraad in die vacature, ook wanneer deze vacature door het bedanken van een gekozen voortduurt, zelf voorzien.
4. Bevat de verkiezingslijst voor een bepaalde vacature slechts één aanbeveling, dan wordt de aanbevolene door de kerkenraad verkozen verklaard.
5. De kerkenraad brengt bij de oproep tot de verkiezing, welke ten minste acht dagen tevoren schriftelijk aan ieder persoonlijk dan wel door een mededeling in het kerkblad met afkondiging in een kerkdienst geschiedt, tevens de verkiezingslijst ter kennis van de lidmaten.
6. De kerkenraad kan de bekendmaking van de verkiezingslijsten vergezeld doen gaan van zijn advies betreffende de verkiezing.
7. De verkiezing geschiedt ter plaatse en ten tijde door de kerkenraad vast te stellen, terwijl de

tot stemmen bevoegde lidmaten zich daarbij in hun keuze beperken tot degenen, wier namen op de verkiezingslijst zijn vermeld en, wanneer een verkozene in een vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten aanstonds te kennen geeft deze verkiezing niet te aanvaarden, in die vergadering - zo deze daartoe besluit - terstond een nieuwe keuze kan worden gedaan.

8. De verkiezing vindt plaats in een vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten, onder leiding van het moderamen van de kerkenraad, in welke vergadering gestemd wordt met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 1-23.
9. Indien in een vacature niemand van de aanbevolenen de volstreckte meerderheid heeft verkregen, vindt een herstemming plaats tussen de twee aanbevolenen die het hoogste aantal stemmen hebben verkregen. Als om te bepalen wie er aan de herstemming mogen deelnemen een tussenstemming nodig is en de stemmen daarbij staken, wordt de oudste in leeftijd geacht aan de herstemming te mogen deelnemen.
10. In de mededeling, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, en op de verkiezingslijst bedoeld in het vijfde lid van dit artikel, wordt uitdrukkelijk bij elke vacature vermeld of zij de verkiezing betreft van een ouderling of een diaken.
11. Nadere bepalingen betreffende de verkiezingen kunnen door de kerkenraad in de plaatselijke regeling, bedoeld in ordinantie 1-3-4, worden opgenomen.

Artikel 6 Stemming over gehele of gedeeltelijke machtiging van de kerkenraad

1. Indien de tot stemmen bevoegde lidmaten besluiten de kerkenraad te machtigen de bevoegdheid tot verkiezing van ouderlingen en diakenen uit te oefenen, wordt terstond in dezelfde vergadering een tweede stemming gehouden, waarin de lidmaten beslissen, of voor de periode van zes jaren de verkiezing van ouderlingen en diakenen geheel aan de kerkenraad zal worden opgedragen, dan wel of de kerkenraad alléén recht van voordracht zal hebben.
2. De stemming geschiedt met gesloten stembiljetten, terwijl de meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen beslist. Bij staking van de stemmen worden de lidmaten geacht de kerkenraad het recht van voordracht gegeven te hebben.
3. Van de uitslag van de stemming wordt binnen acht dagen door de kerkenraad schriftelijk mededeling gedaan aan het breed moderamen van de classicale vergadering.

Artikel 7 Verkiezing op voordracht van de kerkenraad

1. Indien de tot stemmen bevoegde lidmaten besluiten de kerkenraad het recht van voordracht te geven, worden zij ten minste vier weken voor het houden van een verkiezing, door middel van een schriftelijke mededeling aan ieder persoonlijk, dan wel door een mededeling in het kerkblad met afkondiging in een kerkdienst, uitgenodigd binnen acht dagen na de gedane mededeling één of meer aanbevelingen van lidmaten, die naar hun mening voor verkiezing in aanmerking komen, bij de kerkenraad in te dienen en zulks schriftelijk, ondertekend en voor elke vacature afzonderlijk en - behoudens in geval van uitbreiding van het aantal ouderlingen of diakenen - met vermelding van de naam en voorletters van de ambtsdrager, in wiens vacature voorzien dient te worden.
2. Zijn geen zodanige aanbevelingen bij de kerkenraad ingekomen voor een bepaalde vacature, dan kan de kerkenraad in die vacature, ook wanneer deze vacature door het bedanken van een gekozene voortduurt, zelf voorzien.
3. Is voor een bepaalde vacature slechts één aanbeveling ingekomen, dan kan de aanbevolene door de kerkenraad verkozen worden verklaard.
4. Maakt de kerkenraad van de hem in lid 2 of 3 gegeven bevoegdheid geen gebruik, of is voor een en dezelfde vacature meer dan één aanbeveling ingekomen, dan stelt de kerkenraad na kennisneming van de ingekomen aanbevelingen voor deze vacature een dubbeltal.

5. De kerkenraad brengt bij de oproep tot een verkiezing, welke ten minste acht dagen tevoren schriftelijk aan ieder persoonlijk dan wel door een mededeling in het kerkblad met afkondiging in een kerkdienst geschiedt, tevens de voorgedragen dubbeltallen voor elke vacature ter kennis van de tot stemmen bevoegde lidmaten, met - behoudens in geval van uitbreiding van het aantal ouderlingen of diakenen - vermelding van de naam en voorletters van iedere ambtsdrager, in wiens vacature voorzien zal worden.
6. De verkiezing geschiedt op de plaats en op de tijd door de kerkenraad vast te stellen, terwijl de tot stemmen bevoegde lidmaten zich daarbij in hun keuze beperken tot hen, wier namen op het dubbeltal zijn vermeld.
7. De verkiezing vindt plaats in een vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten, in welke vergadering gestemd wordt met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 1-23.
8. In de mededeling, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, en in de voordracht bedoeld in het vierde lid van dit artikel, wordt uitdrukkelijk bij elke vacature vermeld of zij de verkiezing betreft van een ouderling of een diaken.
9. Nadere bepalingen betreffende de verkiezingen kunnen door de kerkenraad in de plaatselijke regeling, bedoeld in ordinantie 1-3-4, worden opgenomen.

Artikel 8 Verkiezing door de kerkenraad

1. Indien de tot stemmen bevoegde lidmaten besluiten de verkiezing van ouderlingen en diakenen geheel aan de kerkenraad op te dragen, worden zij ten minste twee weken voordat de kerkenraad één of meer vacatures zal vervullen, door middel van een schriftelijke mededeling aan ieder persoonlijk, dan wel door een mededeling in het kerkblad met afkondiging in een kerkdienst, uitgenodigd binnen acht dagen na de gedane mededeling aanbevelingen van lidmaten, die naar hun mening voor verkiezing in aanmerking komen, bij de kerkenraad in te dienen, welke aanbeveling schriftelijk, ondertekend en voor elke vacature afzonderlijk geschiedt, met vermelding - behoudens in geval van uitbreiding van het aantal ouderlingen of diakenen - van de naam en voorletters van de ambtsdrager, in wiens vacature voorzien dient te worden.
2. Na kennisneming van de ingekomen aanbevelingen gaat de kerkenraad over tot vervulling van de vacature.
3. In de mededeling, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, wordt uitdrukkelijk bij elke vacature vermeld of zij de verkiezing van een ouderling of een diaken betreft.

Artikel 9 Algemene bepalingen

1. Waar in dit hoofdstuk sprake is van ouderlingen en diakenen, zijn daaronder voor wat betreft de wijze van verkiezing ook begrepen die ouderlingen en diakenen, die krachtens het bepaalde in ordinantie 14-4-1⁴ of krachtens ordinantie 15-4 met een bepaalde opdracht belast of voor bijzondere of buitengewone werkzaamheden aangewezen zijn.

Artikel 10 De verkiezing van ouderlingen en diakenen

1. Indien bijzondere redenen daartoe dringen kan het breed moderamen van de classicale vergadering op verzoek van een centrale kerkenraad ten behoeve van één of meer wijkgemeenten uit zijn ressort of, op verzoek van de kerkenraad van een niet in wijkgemeenten ingedeelde gemeente, voor elk geval afzonderlijk, ontheffing verlenen van de bepaling dat een ouderling of diaken binnen de grenzen van de (centrale) gemeente woonachtig moet zijn. In dit geval geldt dat de betrokken lidmaat woonachtig moet zijn in een (centrale) gemeente waarmee de (centrale) gemeente, waarvan de kerkenraad het verzoek heeft ingediend, een gemeenschappelijke grens heeft.
2. De in het eerste lid van dit artikel bedoelde ontheffing kan slechts worden verleend telkens

⁴ Vanwege de wijziging van ord. 14 op 17 maart 2017 gewijzigd naar ord. 14-4-1.

voor de zittingsperiode van de betrokkene en nadat ook de (centrale) kerkenraad van de gemeente, waarin hij woonachtig is, hierover is gehoord en voorts met inachtneming van de volgende bepalingen:

- het aantal krachtens zulk een ontheffing te verkiezen ambtsdragers is beperkt tot ten hoogste één derde deel van het totale getal ouderlingen en diakenen, dat voor de betrokken (wijk)gemeente naar het bepaalde in ordinantie 1-1-4 of 2-12-1 is vastgesteld;
 - de betrokken ambtsdrager is uitsluitend stembevoegd in de gemeente, waarin hij zijn ambt draagt en staat onder het opzicht van het met het opzicht belaste kerkelijk orgaan, onder hetwelk de gemeente, waarin hij zijn ambt draagt, ressorteert.
3. Hij die gekozen is tot ouderling of diaken, ontvangt van de kerkenraad daarvan schriftelijk bericht onder mededeling dat hem een tijd van beraad wordt gegeven van zeven dagen.
 4. Wie zijn roeping tot het ambt aanvaardt wordt, nadat de uitslag van de stemming met inachtneming van het bepaalde in artikel 21⁵ van deze ordinantie van kracht is geworden, op de eerstvolgende zondag in een kerkdienst van de gemeente aan haar voorgesteld.
 5. Bezwaren tegen belijdenis en wandel van de voorgestelde, zo deze mochten bestaan, kunnen door leden van de gemeente uiterlijk op de vijfde dag na die kerkdienst schriftelijk, gemotiveerd en ondertekend, worden ingediend bij de kerkenraad. De kerkenraad zendt de ontvangen bezwaren ter behandeling door naar de regionale commissie voor het opzicht. De kerkenraad doet aan de leden mededeling van hun bevoegdheid tot het indienen van bezwaren bij het voorstellen van de gekozene aan de gemeente. De kerkenraad vermeldt daarbij tevens de voor de indiening van bezwaren gestelde termijn
 6. Het orgaan, dat met het opzicht is belast, beslist of de ingebrachte bezwaren van dien aard zijn dat de keuze niet van kracht kan blijven en bepaalt - als de keuze ongedaan wordt gemaakt - tevens de termijn, binnen welke tot het houden van een nieuwe verkiezing moet worden overgegaan.
 7. Degene wiens verkiezing is verklaard niet van kracht te zijn, kan zich binnen veertien dagen nadat zulks te zijner kennis is gebracht te dier zake beroepen op de generale commissie voor het opzicht, waarbij de regels, gesteld in ordinantie 11-8-5 en 7, van overeenkomstige toepassing zijn.

Artikel 11 De bevestiging

1. De bevestiging vindt plaats in een kerkdienst van de gemeente en wel, als er geen bezwaren zijn ingekomen, binnen zes weken na de kerkdienst waarin de gekozene naar het bepaalde in ordinantie 3-10-4 aan de gemeente is voorgesteld, of, als er bezwaren ingediend doch ongegrond zijn bevonden, binnen vier weken nadat de einduitspraak van de betrokken commissie voor het opzicht ter kennis van de kerkenraad is gebracht.
2. Indien het de vervulling betreft van een vacature welke ontstaat door een periodieke aftreding geschiedt de bevestiging niet voor de zittingstijd van de aftredende ambtsdrager is verstreken.

Hoofdstuk III De verkiezing en bevestiging van herders en leraars

Artikel 12 De voorbereiding van de verkiezing

1. Binnen een maand nadat een predikantsplaats vacant is geworden, dan wel wanneer is komen vast te staan dat men zulk een vacature kan verwachten, wordt met de voorbereiding van de verkiezing van een predikant een aanvang gemaakt.
2. Alvorens tot de verkiezing over te gaan vraagt de kerkenraad autorisatie aan het breed moderamen van de classicale vergadering.

⁵ 16-12-2021: interne verwijzing aangepast.

3. De verkiezing van predikanten voor gewone werkzaamheden geschiedt in centrale gemeenten - behoudens het bepaalde in ordinantie 13-2-2, 3 en 4 - nadat de voorbereiding van de verkiezing, bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel, heeft plaatsgevonden door de kerkenraad van de wijkgemeente - waarbij deze overleg pleegt met de centrale kerkenraad op de wijze als bij de plaatselijke regeling is vastgesteld - in een vergadering van de centrale kerkenraad, waarin alle leden van de daarbij betrokken wijkkerkenraad worden geroepen om aan de bespreking en de stemming deel te nemen, waarna de wijkkerkenraad het beroep uitbrengt.
4. Het breed moderamen van de classicale vergadering ziet toe op de voortgang van het beroepingswerk en kan bij vertraging maatregelen vorderen of nemen tot voortzetting daarvan. Indien de omvang van de gemeente daartoe aanleiding geeft kan door dit breed moderamen evenwel ontheffing worden verleend van de plicht tot beroepen indien een emeritus predikant ingevolge ordinantie 13-28 tot bijstand is geroepen.

Artikel 13 De autorisatie

1. Het breed moderamen van de classicale vergadering verleent op verzoek van de kerkenraad autorisatie voor het beroepen van een predikant, indien blijkt een schriftelijke verklaring van de commissie toezicht en financiën:
 - a. de ligger van de inkomsten en rechten aan de standplaats verbonden voldoet aan de daarvoor in de ordinanties van de kerk gestelde vereisten. De ligger vermeldt de inkomsten en rechten aan de standplaats verbonden en voldoet aan de vereisten als bedoeld in ordinantie 13-11-9 en 13-37-2;
 - b. de gemeente in staat geacht moet worden gedurende ten minste 4 jaar aan haar verplichtingen terzake te voldoen, en
 - c. de gemeente heeft voldaan aan alle bij of krachtens ordinantie vastgestelde financiële verplichtingen.⁶
2. Een door het breed moderamen van de classicale vergadering verleende autorisatie geldt gedurende twaalf maanden na de dagtekening.

Artikel 14 Vereisten voor het beroepbaar zijn

1. Om beroepbaar te zijn als predikant is nodig:
 - a. dat men in de kerk is toegelaten tot de bediening van het Evangelie;
 - b. dat men de leeftijd van drieëntwintig jaar heeft bereikt;
 - c. dat men ten minste vier jaren aan de predikantsplaats is verbonden;
 - d. dat men niet beroepen wordt in de vacature die men zelf veroorzaakte, of door bedanken voor het beroep deed voortduren, tenzij dit bedanken minstens twee jaren geleden heeft plaatsgehad;
 - e. dat men - doch zulks alleen voor de tijd tussen de eerste en de daarop eerstvolgende bevestiging van de betrokkene tot predikant - in het bezit is van de verklaring dat men aan de naar de orde van de kerk aan een predikant in zijn eerste gemeente opgelegde verplichtingen terzake van de verdere toerusting tot het ambt als bedoeld in ordinantie 7-19-3 heeft voldaan.
2. Het breed moderamen van de generale synode kan, gehoord het breed moderamen van de classicale vergadering, al dan niet onder voorwaarden, op verzoek van de desbetreffende predikant, dispensatie verlenen van de verplichting om vier jaren aan een gemeente verbonden te zijn geweest.

⁶ Zie overgangsbepaling 1.

Artikel 15 Consent voor de terugkeer tot het ambt

1. Hij die, om welke reden ook, opgehouden heeft dienstdoend predikant der kerk te zijn, is niet beroepbaar dan met consent van het breed moderamen van de generale synode, hetwelk een verlening onder voorwaarden, dan wel een besluit tot weigering van dit consent, met redenen omkleedt.
2. Alvorens dit consent te ontvangen verstrekt de aanvrager zo nodig het bewijs, dat hij lidmaat is van de kerk, toont hij zo nodig aan nog bevoegd te zijn tot de evangeliebediening in de kerk, legt hij een verklaring over van de kerkenraad van de gemeente(n), tot welke hij gedurende de laatste drie jaren heeft behoord, inzake zijn belijdenis en wandel, en ondertekent hij de verklaring, dat hij volhardt bij de belofte door hem bij zijn toelating tot de evangeliebediening afgelegd.
3. Zulk een consent blijft van kracht gedurende het lopende en de daarop volgende twee kalenderjaren.
4. Een consent, als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, is ook nodig voor degene die, binnen vier jaren na de ontvangst van zijn testimonium van kandidaat tot de Heilige Dienst, nog niet tot dienstdoend predikant is bevestigd.

Artikel 16 Het uitbrengen van een beroep

1. Degene op wie bij de verkiezing de keuze is gevallen, ontvangt daarvan mededeling van de kerkenraad door middel van een door de kerkenraad overhandigde, voor ontvangst getekende, of per aangetekende post verzonden beroepsbrief, opgesteld naar het model zoals vastgesteld door of vanwege de generale synode en vergezeld van een afschrift van de ligger van de aan de betrokken predikantsplaats verbonden inkomsten en rechten.
2. Deze beroepsbrief wordt niet overhandigd of verzonden vóór afloop van de termijn, genoemd in ordinantie 3-21-1, of, zo een bezwaar als daar bedoeld mocht zijn ingediend niet voordat daarover een eindbeslissing is gegeven.
3. In geval een dispensatie nodig is als bedoeld in ordinantie 3-14-2, wordt dit de gekozen meegedeeld en met het overhandigen of verzenden van de beroepsbrief gewacht, totdat deze dispensatie is verleend.
4. De kerkenraad kan aan de beroepsbrief een nadere omschrijving toevoegen van werkzaamheden waarop de beroepen predikant, binnen het kader van zijn overige ambtsbezigheden en gelet op de behoeften of belangen van de gemeente, zich in het bijzonder zal moeten richten.
5. Indien zich in de behoeften of belangen van de gemeente, als bedoeld in het vierde lid van dit artikel, belangrijke wijzigingen voltrekken kan de kerkenraad de nadere omschrijving in overleg met de predikant herzien of buiten werking stellen.
6. Indien het overleg, bedoeld in het vijfde lid van dit artikel, niet tot overeenstemming leidt kan het breed moderamen van de classicale vergadering op verzoek van de kerkenraad, de predikant gehoord, of van de predikant, de kerkenraad gehoord, de nadere omschrijving herzien of buiten werking stellen.

Artikel 17 De beslissing op het beroep

1. Binnen drie weken na ontvangst van de beroepsbrief maakt de beroepen predikant zijn besluit bekend aan de kerkenraad van de roepende gemeente en geeft daarna een schriftelijke bevestiging van zijn besluit.
2. De beroeping aanvaardende, richt hij deze verklaring in naar het model vastgesteld door of vanwege de generale synode.
3. Mocht de beroepene binnen de gestelde termijn zijn besluit niet kenbaar hebben gemaakt zo wordt hij geacht het beroep te hebben afgewezen.
4. Bij bedanken voor het beroep wordt binnen drie maanden een nieuwe verkiezing gehouden en dienovereenkomstig een beroep uitgebracht.

5. Indien buitengewone omstandigheden achteraf een ernstig beletsel voor de beroepene vormen om tot opvolging van het beroep over te gaan kan de kerkenraad van de gemeente die hem beriep hem zijn woord teruggeven, mits de kerkenraad van de gemeente die hij dient daarin berust.
6. Is dit laatste niet het geval, dan wordt de zaak ter eindbeslissing voorgelegd aan de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.
7. Zolang deze beslissing niet is gevallen, is de beroepene niet in een andere vacature beroepbaar en gaat hij niet over tot het aanvaarden van een reeds op hem uitgebracht beroep.
8. Indien de beroepene zich bereid verklaard heeft de beroeping op te volgen, wordt dit op de eerstvolgende zondag in een kerkdienst van de gemeente afgekondigd.

Artikel 18 De approbatie

1. Indien het beroep is aanvaard vraagt de kerkenraad daarop approbatie van het breed moderamen van de classicale vergadering. Deze approbatie wordt verleend zo gebleken is dat:
 - a. voldaan is aan de voorwaarden gesteld in ordinantie 3-12 t/m 17;
 - b. tegen de beroepene blijktens mededeling van de betrokken regionale commissie voor het opzicht geen ingebrachte bezwaren terzake van diens belijdenis of wandel, verkondiging of kerkelijk onderricht in behandeling zijn en géén bijzondere maatregelen ter handhaving van de kerkelijke tucht op hem worden toegepast;
 - c. de gemeente heeft voldaan aan alle bij of krachtens ordinantie opgelegde financiële verplichtingen,⁷ en
 - d. de beroepene heeft voldaan aan zijn financiële verplichtingen jegens de door hem bezette standplaats.

Artikel 19 De bevestiging

1. Nadat de approbatie is verkregen, vindt - in een kerkdienst van de gemeente - de bevestiging plaats en wel binnen drie maanden na de aanvaarding van het beroep, behoudens verlenging van deze termijn door het breed moderamen van de classicale vergadering wegens bijzondere omstandigheden.
2. De bevestiging geschiedt door de consulent en - behoudens overmacht - in tegenwoordigheid van twee ambtsdragers uit de classis, daartoe gedelegeerd door het breed moderamen van de classicale vergadering, dat daartoe uiterlijk twee weken van te voren bericht ontvangt van tijd en plaats van de bevestiging.
3. De te bevestigen predikant, van een andere standplaats komende, geeft aan de afgevaardigden van de classis, vóór de bevestiging, inzage van de akte van losmaking van zijn vorige standplaats.
4. De bevestiging kan, op verzoek van de beroepene aan de kerkenraad die hem beriep, geschieden door een dienaar des Woords van de kerk, door hem en die kerkenraad in onderling overleg uit te nodigen, in welk geval de consulent mede tegenwoordig is.
5. De bevestiging van hem, die voor de eerste maal in het ambt van dienaar des Woords bevestigd wordt, geschiedt met oplegging van handen, waartoe de bij de bevestiging aanwezige en daartoe uitgenodigde dienaren des Woords mede worden geroepen.
6. Van de bevestiging geeft de kerkenraad kennis aan het breed moderamen van de classicale vergadering.

⁷ Zie overgangsbepaling 1.

Hoofdstuk IV De verkiezing in bijzondere gevallen

Artikel 20 De verkiezing in nieuwe gemeenten

1. Na de vorming van een nieuwe gemeente benoemt het breed moderamen van de classicale vergadering uit zijn midden een afgevaardigde die met de consulent en twee door dat moderamen aan te wijzen lidmaten van de nieuwe gemeente fungeren als commissie voor de verkiezingen en daar de taak vervullen terzake in de hoofdstukken I en II van deze ordinantie opgedragen aan de kerkenraad.
2. Deze commissie maakt het register van de gemeenteleden op en doet overeenkomstig ordinantie 3-4, door de lidmaten ouderlingen en diakenen kiezen, waarna de aldus gevormde kerkenraad tot de verkiezing van een herder en leraar overgaat.

Hoofdstuk V Bezwaren

Artikel 21 Bezwaren

1. Tot stemmen bevoegde lidmaten kunnen uiterlijk op de tweede dag na die waarop de verkiezing plaatsvond, of na de dag waarop het resultaat van een verkiezing waarbij geen stemming werd gehouden is gepubliceerd, bezwaar maken tegen de wijze waarop de verkiezing is voorbereid of geschied.
2. Zulk een bezwaar moet schriftelijk, ondertekend en met vermelding van redenen worden ingediend bij de kerkenraad, die dit binnen vier dagen doorzendt aan de regionale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen, die, na zowel de kerkenraad als de bezwaarde in de gelegenheid te hebben gesteld gehoord te worden, zo spoedig mogelijk over de ingediende bezwaren en over de geldigheid van de verkiezing een eindbeslissing geeft en haar ter kennis brengt van degene die bezwaar heeft gemaakt en van de kerkenraad.

Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 3

1. Tot de in ordinantie 3-13-1-c en ordinantie 3-18-1-c bedoelde bijdragen wordt ook gerekend, de door de gemeente verschuldigde bijdrage aan de Stichting Predikantstraktementen Hersteld Hervormde Kerk.

Ordinantie 4 voor het apostolaat

Vaststelling en wijziging door de generale synode

16 maart 2018 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Hoofdstuk I Het getuigenis tot Israël

Artikel 1 De organen voor het getuigenis tot Israël

1. De roeping om jegens het volk Israël te betuigen dat Jezus de Christus is, rust op de kerk en haar gemeenten onder leiding van de generale synode, daarin bijgestaan door de commissie Israël.
2. Het initiatief, de voortdurende zorg en de verantwoordelijkheid voor deze roeping van de gemeenten berusten bij de kerkenraden en de klassicale vergaderingen.

Artikel 2 De commissie Israël

1. De generale synode wordt bij haar zorg voor het getuigenis tot Israël bijgestaan door de commissie Israël.
2. De commissie Israël heeft in het bijzonder tot taak:
 - a. het leiding geven aan het onderzoek van de Heilige Schrift ten aanzien van het volk Israël;
 - b. zich voortgaand te bezinnen op de opdracht van de kerk ten aanzien van dit volk;
 - c. het bewustmaken van de gemeenten van hun roeping ten aanzien van dit volk;
 - d. het zoeken naar mogelijkheden om het getuigenis tot dit volk gestalte te geven;
 - e. het coördineren van de arbeid ten aanzien van dit volk in gemeenten, classes en kerk;
 - f. het zoeken en doen opleiden van hen, die in de arbeid van het getuigenis tot dit volk werkzaam zullen zijn;
 - g. het bevorderen van inzicht in het wezen en de vormen van antisemitisme en het bestrijden daarvan.
3. De commissie zoekt zo veel als mogelijk is samenwerking met organen van andere kerken en met organisaties, in binnen- en buitenland, die in deze arbeid werkzaam zijn en waarmee voldoende overeenstemming in belijdenis bestaat.
4. De commissie Israël doet periodiek dan wel desgevraagd verslag van haar arbeid aan de generale synode.

Artikel 3 Predikanten ten behoeve van het getuigenis tot Israël

1. Zij die zijn toegelaten tot de bediening van het Evangelie en beroepbaar zijn gesteld kunnen worden beroepen tot predikant ten behoeve van het getuigenis tot Israël.
2. Met het oog op de bijzondere opdracht waarmee deze predikant zal worden belast wordt zijn opleiding en vorming aangevuld overeenkomstig het bepaalde in ordinantie 7-10.
3. In de kerk is deze predikant bevoegd tot dezelfde ambtelijke handelingen als waartoe een predikant voor buitengewone werkzaamheden gerechtigd is, en is hij overeenkomstig het bepaalde in ordinantie 3 beroepbaar als herder en leraar.
4. De beroeping van deze predikant geschiedt door de generale synode. De uitzending van deze predikant vindt plaats in een kerkdienst van een van de gemeenten.
5. De bezoldiging van deze predikant geschiedt overeenkomstig de regels, vastgesteld in of krachtens het bepaalde in ordinantie 13.

Artikel 4 Kerkelijk werkers ten behoeve van het getuigenis tot Israël

1. Tot de arbeid ten behoeve van Israël kunnen ook kerkelijk werkers worden benoemd.
2. Deze benoeming geschiedt door de generale synode op voordracht van de commissie Israël.

3. Op deze kerkelijk werkers is het bepaalde in ordinantie 17 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5 Het fonds Israël

1. De voor het ten dienste van het getuigenis tot Israël benodigde gelden worden gevonden uit het fonds Israël.
2. Het fonds Israël is onderdeel van de generale financiën van de kerk.
3. De commissie Israël stelt de begroting, de rekening en verantwoording op in overleg met de commissie toezicht en financiën die deze ter goedkeuring voorlegt aan de generale synode.

Hoofdstuk II Het werk van de zending

Artikel 6 De organen voor de zending

1. De roeping tot het getuigenis ten aanzien van de volken rust op de kerk en haar gemeenten onder leiding van de generale synode, daarin bijgestaan door de commissie zending.
2. Het initiatief, de voortdurende zorg en de verantwoordelijkheid voor de zendingsarbeid van de gemeenten berusten bij de kerkenraden en bij de classicale vergaderingen.

Artikel 7 De zendingsarbeid van de gemeente

1. De kerkenraad kan zich in zijn zorg voor de zending laten bijstaan door een plaatselijke zendingscommissie, waarin naast ten minste één ambtsdrager ook gemeenteleden zitting hebben.
2. De kerkenraad stelt het aantal leden van deze commissie vast en benoemt haar leden.
3. Deze commissie geeft in opdracht van en in verantwoording aan de kerkenraad gestalte aan de roeping van de gemeente tot zending.
4. De voortdurende zorg van de gemeente voor de zending uit zich in het betrekken van al haar leden, inzonderheid ook de jeugd, in de arbeid van de zending en in het zoeken naar arbeiders om uit haar midden te worden uitgezonden. Zij doet dit met name in haar kerkdiensten, door middel van het catechetisch onderwijs, gemeentelijke samenkomsten, studiekringen en publicaties.
5. De verantwoordelijkheid van de gemeente voor de zendingsarbeid uit zich mede door het op zich nemen van een aandeel in de geldelijke lasten aan die arbeid verbonden, en door haar leden in de gelegenheid te stellen dit aandeel door collecten en vaste bijdragen bijeen te brengen.
6. Teneinde nader vorm te geven aan de vervulling van hun zendingsroeping en de band tussen hen en het zendingswerk te verstevigen, kunnen een of meer gemeenten zendingsarbeiders uitzenden, bij voorkeur voor een bepaald gedeelte van het zendingswerk, of kunnen zij zich voor een bepaald onderdeel daarvan verantwoordelijk stellen.

Artikel 8 De commissie zending

1. De generale synode wordt bij haar zorg voor het zendingswerk bijgestaan door de commissie zending.
2. Deze commissie is, onder verantwoordelijkheid aan de generale synode en in haar naam, belast met:
 - a. de leiding van de uitvoering van het zendingswerk van de kerk;
 - b. de verzorging - in samenwerking met andere daarvoor aangewezen organen en instellingen - van de vertaling en verspreiding van de Bijbel en van kerkelijke geschriften in de talen van de volken, onder welke de zending werkt;
 - c. het leggen van bijzondere banden tussen bepaalde geledingen van de kerk en delen van het zendingswerk buiten Nederland of uit dat zendingswerk voortgekomen kerken;
 - d. het bewustmaken van de gemeenten van hun zendingsroeping;
 - e. het zoeken en (doen) opleiden van hen, die in de arbeid van de zending werkzaam zullen zijn;

- f. het samen met andere organen in binnen- en buitenland op het gebied van de zending werkzaam zijn.
3. De commissie zending doet periodiek dan wel desgevraagd verslag van haar arbeid aan de generale synode.

Artikel 9 Vorming van zelfstandige gemeenten en kerken

1. De zendende kerk gaat zodra mogelijk over tot de vorming van gemeenten in het land waar zij werkzaam is, verricht daar in de overgangstijd alle nog nodige kerkelijke handelingen en bevordert de zelfstandigheid van deze gemeenten.
2. De zendende kerk richt zich vervolgens in haar arbeid op de vorming van geheel zelfstandige kerken aan welke zij haar zendingsarbeid zodra mogelijk overdraagt en met welke zij bereid blijft samen te werken.

Artikel 10 Zendingspredikanten

1. Zij die zijn toegelaten tot de bediening van het Evangelie en beroepbaar zijn gesteld kunnen worden beroepen tot zendingspredikant.
2. Met het oog op de bijzondere opdracht waarmee deze predikant zal worden belast wordt zijn opleiding en vorming aangevuld overeenkomstig het bepaalde in ordinantie 7-10.
3. In de kerk is deze predikant bevoegd tot dezelfde ambtelijke handelingen als waartoe een predikant voor buitengewone werkzaamheden gerechtigd is, en is hij overeenkomstig het bepaalde in ordinantie 3 beroepbaar als herder en leraar.
4. De beroeping van deze predikant geschiedt door de generale synode. De uitzending van deze predikant vindt plaats in een kerkdienst van een van de gemeenten.
5. De bezoldiging van deze predikant geschiedt overeenkomstig de regels, vastgesteld in of krachtens het bepaalde in ordinantie 13.

Artikel 11 Kerkelijk werkers ten behoeve van de zendingsarbeid

1. Ten behoeve van het werk van de zending kunnen naast zendingspredikanten door de generale synode ook kerkelijk werkers worden benoemd.
2. Deze benoeming geschiedt op voordracht van de commissie zending.
3. Op deze kerkelijk werkers is het bepaalde in ordinantie 17 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 12 Kerkelijke staat van de zendingsarbeiders

1. Indien zich ten aanzien van iemand die in het zendingswerk in een ambt is of wordt gesteld de wenselijkheid voordoet dat hij daarbij lid of ambtsdrager is of blijft van meer dan één kerk, treft het breed moderamen van de generale synode, de commissie zending gehoord, terzake van het lidmaatschap van hem en zijn gezin en/of terzake van zijn ambtelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheid in de kerk en - in overleg met de betrokken kerk of kerken - ten aanzien van de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor zijn ambt in elk geval afzonderlijk een regeling.

Artikel 13 Het fonds zending

1. De voor het werk van de zending benodigde gelden worden gevonden uit het fonds zending.
2. Het fonds zending is onderdeel van de generale financiën van de kerk.
3. De verwerving van de gelden voor dit fonds geschiedt door de plaatselijke gemeenten en de commissie zending.
4. Het fonds zending staat onder beheer van de commissie zending. De administratie van dit fonds berust bij het kerkelijk bureau.
5. De commissie zending is bevoegd tot bestedingen uit het fonds zending conform de door de generale synode goedgekeurde begroting.

6. De commissie zending stelt de begroting, de rekening en verantwoording op in overleg met de commissie toezicht en financiën die deze ter goedkeuring voorlegt aan de generale synode.

Hoofdstuk III De verbreiding van het evangelie tot allen die vreemd zijn aan of vervreemd zijn van het evangelie

Artikel 14 De organen voor de arbeid voor de verbreiding van het evangelie

1. De roeping tot het getuigenis ten aanzien van hen die vreemd zijn aan het evangelie of daarvan vervreemd zijn rust op de kerk en haar gemeenten onder leiding van de generale synode, daarin bijgestaan door de commissie evangelisatie.
2. Het initiatief, de voortdurende zorg en de verantwoordelijkheid voor deze arbeid van de gemeenten berusten bij de kerkenraden en bij de classicale vergaderingen met inachtneming van ieders verantwoordelijkheid.

Artikel 15 De evangelisatiearbeid van de gemeente

1. De gemeente is, evenals elk van haar leden, in leven en werken groepen tot verbreiding van het Evangelie in eigen omgeving.
2. De arbeid van de kerkenraad in pastoraat en diaconaat, ieder voor zich en tezamen, is mede gericht op de in lid 1 genoemde roeping van de gemeente.
3. De kerkenraden zien in de arbeid ter verbreiding van het Evangelie een wezenlijk deel van hun ambtelijke arbeid. Zij richten daarbij hun aandacht onder andere op de verantwoordelijkheid van de kerk ten aanzien van schoolcatechese, jeugdwerk en maatschappelijke vraagstukken.
4. Door de kerkenraad kan voor deze arbeid een plaatselijke evangelisatiecommissie gevormd worden, waarin naast ten minste één ambtsdrager gemeenteleden zitting hebben.
5. De commissie geeft in opdracht van en in verantwoording aan de kerkenraad gestalte aan de roeping van de gemeente tot evangelisatie.
6. De vaststelling van het aantal leden van deze commissie en de benoeming van haar leden geschiedt door de kerkenraad.
7. Zulk een commissie is er in elk geval in de gemeenten waar een of meer evangelisten werkzaam zijn.
8. Voor dit werk kunnen door de generale synode, een classicale vergadering of een kerkenraad, dienaren des Woords als predikant-evangelist worden beroepen. Door de generale synode, een classicale vergadering of een gemeente kunnen voor dit werk kerkelijk werkers worden aangesteld. Zulk een beroeping of benoeming geschiedt niet dan in overleg met de kerkenraad van de gemeente(n) die het betreft. Op de benoemde kerkelijk werker voor de evangelisatie is het bepaalde in ordinantie 17 van overeenkomstige toepassing.
9. De gemeente zoekt bij de verrichting van dit onderdeel van haar opdracht naar behoefte en mogelijkheid de samenwerking met andere gemeenten en met andere kerken waarmee voldoende overeenstemming in belijdenis bestaat.
10. De kerkenraad en de plaatselijke evangelisatiecommissie houden contact met de commissie evangelisatie, als genoemd in artikel 16.

Artikel 16 De commissie evangelisatie

1. De generale synode wordt bij haar zorg voor het evangelisatiewerk bijgestaan door de commissie evangelisatie.
2. Deze commissie is, onder verantwoordelijkheid aan de generale synode en in haar naam, belast met:
 - a. de beginselen uit te dragen die aan deze arbeid ten grondslag moeten liggen;

- b. ter bereiking van de verschillende groepen en lagen van de bevolking de juiste wegen en methoden aan te wijzen;
 - c. het verspreiden van de Bijbel in Nederland en het verschaffen van de hulpmiddelen voor het lezen en verstaan hiervan;
 - d. het geven van voorlichting aan en zoveel mogelijk coördineren van de arbeid van de gemeenten, classes en kerk onder hen, die van het Evangelie vervreemd zijn;
 - e. het ter beschikking stellen aan de kerkenraden en kerkenraadscommissies van voor verspreiding geschikte lectuur.
3. De commissie evangelisatie richt zich daarbij onder meer op:
 - a. (het laten verzorgen van) de scholing en opleiding van hen die daartoe aangesteld een bijzondere plaats in die arbeid hebben in te nemen;
 - b. het organiseren van samenkomsten ter bevordering van de arbeid ter verbreiding van het Evangelie;
 - c. de toerusting van gemeenteleden en ambtsdragers tot de vervulling van hun missionaire taak.
 4. De commissie evangelisatie doet periodiek dan wel desgevraagd verslag van haar arbeid aan de generale synode.

Artikel 17 Predikanten-evangelist

1. Predikanten-evangelist worden beroepen als predikant voor gewone, buitengewone of bijzondere werkzaamheden.
2. Onder overeenkomstige toepassing van het bepaalde in ordinantie 7-10 kunnen de opleiding en vorming van deze predikanten worden gewijzigd en aangevuld met het oog op de bijzondere opdracht waarmede zij zullen worden belast.
3. De predikanten-evangelist verrichten hun arbeid in samenwerking met de commissie evangelisatie en de plaatselijke evangelisatiecommissie.
4. De bezoldiging van de predikanten in dit artikel bedoeld, geschiedt overeenkomstig de regels vastgesteld in of krachtens het bepaalde in ordinantie 13.

Artikel 18 Evangelisten

1. Zij, die benoemd zijn tot kerkelijk werker ten behoeve van de evangelisatie, kunnen worden geroepen - onder de naam van evangelist - tot de verbreiding van het Evangelie onder hen, die vreemd zijn aan of vervreemd zijn van het Evangelie.
2. Deze evangelisten zijn bij hun arbeid belast met:
 - de verbreiding van het Evangelie,
 - het leiden van evangelisatiesamenkomsten,
 - het geven van kerkelijk onderricht, en
 - de betoning van geestelijke zorg en sociale bijstand aan degenen onder wie zij werkzaam zijn.
3. De evangelist is werkzaam ten behoeve van een of meer gemeenten of een of meer van de meerdere vergaderingen van de kerk. De evangelist verricht zijn arbeid in opdracht van en in verantwoordelijkheid aan het kerkelijk lichaam dat hem heeft aangesteld en in samenwerking met de commissie evangelisatie als genoemd in artikel 16.
4. Een kerkelijk lichaam dat tot aanstelling van een evangelist wil overgaan stelt zich eerst in verbinding met de commissie evangelisatie als genoemd in artikel 16 en gaat niet tot een benoeming over dan nadat over de keuze van de evangelist en zijn benoeming van die commissie advies is verkregen.
5. Op deze evangelisten is het bepaalde in ordinantie 17 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 19 Kerkelijk werkers ten behoeve van het evangelisatiewerk

1. Ten behoeve van het evangelisatiewerk kunnen naast predikanten-evangelist en evangelisten door de generale synode ook kerkelijk werkers worden benoemd.
2. Deze benoeming geschiedt op voordracht van de commissie evangelisatie.
3. Op deze kerkelijk werkers is het bepaalde in ordinantie 17 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 20 Het fonds evangelisatie

1. De voor het werk van de evangelisatie benodigde gelden worden gevonden uit het fonds evangelisatie
2. Het fonds evangelisatie is onderdeel van de generale financiën van de kerk.
3. De verwerving van de gelden voor dit fonds geschiedt door de plaatselijke gemeenten en de commissie evangelisatie.
4. Het fonds evangelisatie staat onder beheer van de commissie evangelisatie. De administratie van dit fonds berust bij het kerkelijk bureau.
5. De commissie evangelisatie is bevoegd tot bestedingen uit het fonds evangelisatie conform de door de generale synode goedgekeurde begroting.
6. De commissie evangelisatie stelt de begroting, de rekening en verantwoording op in overleg met de commissie toezicht en financiën die deze ter goedkeuring voorlegt aan de generale synode.

Hoofdstuk IV Het getuigenis tegenover overheid en volk

Artikel 21 Het getuigenis van de kerk

1. De kerk, krachtens haar opdracht zich wendend tot overheid en volk met de oproep het leven naar Gods beloften en geboden te richten, doet dit, zo bijzondere omstandigheden haar daartoe dringen, door haar ambtelijke vergaderingen en wel
 - hetzij door zich rechtstreeks te richten tot overheid of volk;
 - hetzij door middel van een kanselboodschap of een herderlijke brief.
2. De generale synode, voornemens zich te wenden tot overheid of volk beslist in elk geval afzonderlijk of zij redenen aanwezig acht om tevoren daaromtrent ook de classicale vergaderingen te raadplegen.
3. Indien een mindere vergadering zich met een openlijk getuigenis tot overheid of volk wil wenden, pleegt zij over dit voornemen daartoe tevoren overleg met het breed moderamen der generale synode.
4. De getuigenissen van een meerdere vergadering uitgegaan, worden door de kerkenraden van haar ressort ter kennis van de gemeenten gebracht en op de classicale vergaderingen van dat ressort in bespreking genomen.

Artikel 22 Het gereformeerde karakter van staat en volk

1. De kerk blijft in al haar geledingen strijden voor het gereformeerde karakter van staat en volk.

Ordinantie 5 voor het jeugdwerk

Vaststelling en wijziging door de generale synode

17 juni 2016 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Hoofdstuk I Het jeugdwerk

Artikel 1 Wat het jeugdwerk omvat

1. De kerk, erkennende dat zij naast de ouders mede verantwoordelijkheid draagt voor de jeugd van kerk en volk, heeft in haar jeugdwerk met name tot taak:
 - de jeugd te bewaren bij en in aanraking te brengen met het Evangelie van Jezus Christus;
 - leiding en daadwerkelijke bijstand te geven bij haar ontwikkeling, arbeidsleven, ontspanning en besteding van de vrije tijd.
2. De zorg voor het jeugdwerk behoort tot de werkzaamheden van de kerkenraad, welke zich als regel doet bijstaan door een plaatselijke commissie voor het jeugdwerk, waarvan de leden door de kerkenraad worden benoemd.
3. De zorg van de kerk strekt zich mede daartoe uit dat de jonge lidmaten actief betrokken worden in het leven van jeugd, gemeente en kerk.

Artikel 2 De commissie jeugdwerk

1. De meerdere ambtelijke vergaderingen doen zich bij hun werkzaamheden op het gebied van het jeugdwerk als regel voorlichten en bijstaan door een classicaal, respectievelijk generaal orgaan van bijstand voor het jeugdwerk in hun ressort
2. Het orgaan van bijstand van de generale synode, heeft inzonderheid tot taak:
 - het voorlichten en bijstaan van de ambtelijke vergaderingen en hun organen van bijstand;
 - samenwerking te bevorderen tussen de organen die op het terrein van het jeugdwerk in de kerk en daarbuiten werkzaam zijn;
 - voorlichting en mede leiding te geven aan het jeugdwerk;
 - de scholing ter hand te nemen of te bevorderen van hen die groepen zullen worden leiding te geven aan het jeugdwerk;
 - publicaties te doen verschijnen, van belang voor de jeugd of voor het werk onder de jeugd;
 - op landelijk niveau activiteiten te organiseren ten behoeve van de jeugd;
 - samen te werken met andere organen van bijstand, voor zover zij op enigerlei wijze betrokken zijn bij de vorming van de jeugd.

Artikel 3 De jeugdwerkadviseur

1. De ambtelijke vergaderingen kunnen zich bij de uitvoering van hun taak laten bijstaan door een of meer jeugdwerkadviseurs.
2. De jeugdwerkadviseur wordt, de commissie jeugdwerk - indien aanwezig - gehoord, benoemd door de desbetreffende ambtelijke vergadering.
3. Op de benoeming en de functie van jeugdwerkadviseur is het bepaalde in ordinantie 17 van toepassing.

Hoofdstuk II De educatie

Artikel 4 De zorg voor de educatie

1. De kerk draagt zorg voor de educatie in haar arbeid op het terrein van opvoeding, onderwijs, catechese en scholing, en van vorming en toerusting van gemeenteleden en ambtsdragers.

2. Het doel van de educatie is de opbouw van kerk en gemeente en het leven te richten naar Gods Woord.
3. De zorg voor de educatie behoort tot de werkzaamheden van de kerkenraad of van een meerdere ambtelijke vergadering die zich kan laten bijstaan door een orgaan van bijstand.

Artikel 5 De cursus Bijbelse toerusting

1. Ten behoeve van de theologische vorming van gemeenteleden en hun praktische toerusting met het oog op hun roeping in kerk en wereld is er een cursus 'Bijbelse toerusting van gemeenteleden' vanwege de kerk.
2. De cursus 'Bijbelse toerusting voor gemeenteleden' omvat in ieder geval:
 - Bijbelse vakken
 - kerkgeschiedenis
 - kerkrecht
 - dogmatiek en ethiek
 - praktische vakken, waaronder liturgiek, pastoraat, diaconaat en missiologie

Hoofdstuk III Het onderwijs

Artikel 6 De zorg voor het onderwijs

1. De kerk, in haar zorg voor de educatie, werkt mee aan de kerstening van het onderwijs.
2. Deze zorg heeft mede ten doel:
 - het dienen en bevorderen van het onderwijs in de Bijbelse geschiedenis en de kerkgeschiedenis op de scholen en inrichtingen van onderwijs;
 - contact te leggen tussen de gemeente, de school, de leerkrachten en de ouders of verzorgers van de leerlingen, opdat de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor de opvoeding van de kinderen gestalte zal krijgen;
 - de ouders of verzorgers te doordringen van hun verantwoordelijkheid voor het schoolonderricht aan de aan hun zorg toevertrouwde kinderen;
 - te voorzien in het onderwijs daar, waar het ontbreken van scholen of een andere gewichtige reden dit in bijzondere gevallen nodig maakt.
3. De kerk richt haar herderlijke zorg in het bijzonder ook op hen, die belast zijn met de opvoeding en het onderwijs en zoekt hen te dienen bij de rechte vervulling van hun taak.

Ordinantie 6 voor de kerkdienst

Vaststelling en wijziging door de generale synode

25 november 2016 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Artikel 1 De kerkdiensten van de gemeente

1. In haar kerkdiensten verenigt zich de gemeente des Heeren onder de bediening van Woord en sacramenten, tot de dienst van de gebeden en de dienst van de offeranden waaronder die van de barmhartigheid.
2. In een kerkdienst wordt slechts gebruik gemaakt van een - in overleg met de kerkenraad gekozen - orde uit het dienstboek van de kerk.
3. Buitengewone kerkdiensten kunnen worden gehouden naar aanleiding van belangrijke gebeurtenissen in het leven van kerk, staat en volk.
4. Getal, plaats en tijd van de kerkdiensten worden vastgesteld door de kerkenraad.
5. Een kerkdienst wordt niet geleid dan door hen die bij ordinantie daartoe de bevoegdheid hebben.
6. In noodgevallen kan een ouderling een kerkdienst leiden.
7. De kerkenraad van een gemeente kan een dienaar des Woords van een buitenlandse kerk, met welke de kerk betrekkingen overeenkomstig ordinantie 20-8 onderhoudt, uitnodigen in een kerkdienst voor te gaan.
8. De pastor loci en in een centrale gemeente de predi-kanten van die gemeente laten zich in de door hen te leiden kerkdiensten niet door predikanten van elders ver-vangen dan in overleg met de betrokken (wijk)kerkenraad.
9. De kerkenraad doet in het openbaar mededeling van plaats en tijd van de kerkdiensten en desgewenst van de naam van degene die daarin zal voorgaan.

Artikel 2 Bijzondere kerkdiensten

1. De kerkenraad kan besluiten tot het houden van bijzondere kerkdiensten, zoals voor anders begaafden of voor hen, die buiten het kerkelijk leven staan.
2. De kerkenraad kan in samenwerking met andere kerkgemeenschappen binnen haar ressort besluiten tot het houden van bijzondere kerkdiensten.
3. In een centrale gemeente behoeft het besluit van een wijkkerkenraad tot het houden van bijzondere kerkdiensten de goedkeuring van de centrale kerkenraad, met het oog op een redelijke inpassing in en verhouding tot getal, plaats en tijd van de gewone kerkdiensten.
4. In bijzondere kerkdiensten kan worden afgeweken van het bepaalde in ordinantie 6-1-2 en 6-1-5 mits de voorganger bevoegd is bij één van de samenwerkende kerkgemeenschappen.

Artikel 3 Het kerkgebouw

1. De zorg voor de kerkgebouwen van de gemeente en voor de handhaving van de orde tijdens de kerkdiensten berust bij het college van kerkvoogden.
2. De kerkgebouwen van de gemeente worden bij voorrang voor gemeentelijke en kerkelijke doeleinden beschikbaar gesteld.

Artikel 4 De koster

1. Het college van kerkvoogden kan zich bij de zorg voor het kerkgebouw en de orde daarin tijdens de kerkdiensten doen bijstaan door een koster.
2. De koster wordt door het college van kerkvoogden, in overleg met de kerkenraad, bij voorkeur gekozen uit de lidmaten van de kerk. Vervolgens wordt deze door het college van kerkvoogden benoemd, die - naar een regeling in zijn instructie opgenomen - tevens kan

worden belast met werkzaamheden ten dienste van de kerkenraad. De benoeming wordt schriftelijk vastgelegd.

Artikel 5 De organist

1. De gemeente wordt met betrekking tot de kerkdienst terzijde gestaan door een organist, met inachtneming van de richtlijnen van de kerkenraad.
2. De organist wordt door het college van kerkvoogden, in overleg met de kerkenraad, bij voorkeur uit de lidmaten van de kerk en zo mogelijk uit hen die in het bezit zijn van een of meerdere relevante diploma's. Vervolgens wordt deze door het college van kerkvoogden benoemd. De benoeming wordt schriftelijk vastgelegd.

Artikel 6 Huisgodsdienst

1. Predikanten en ouderlingen wekken, met name bij het huisbezoek, de leden van de gemeente op tot het getrouw onderhouden van de huisgodsdienst met onder meer Schriftlezing, gebed en gezongen of gelezen lied.

Artikel 7 Slotbepaling

1. De bepalingen uit deze ordinantie gelden met in achtneming van het bepaalde in ordinantie 16.

Ordinantie 7 voor de opleiding en vorming

Vaststelling en wijziging door de generale synode

- 22 maart 2019 artikel 12 vastgesteld
- 8/9 februari 2013 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld

Hoofdstuk I Opleiding en vorming

Artikel 1 De opleiding tot en vorming van dienaren des Woords

1. De opleiding tot dienaren des Woords geschiedt aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam.
2. Aan deze universiteit is het seminarium van de kerk gevestigd, het instituut dat de kerkelijke opleiding verzorgt.
3. Om deze opleiding te kunnen volgen, dienen studenten ingeschreven te zijn aan de in lid 1 genoemde faculteit.
4. De taak tot verzorging van de kerkelijke opleiding berust bij het college van kerkelijke hoogleraren en docenten.
5. De verantwoordelijkheid voor de kerkelijke opleiding tot en vorming van de dienaren des Woords berust bij de commissie opleiding en vorming, die ook de kaders vaststelt waarbinnen de opleiding plaatsvindt.

Artikel 2 De commissie opleiding en vorming

1. De commissie opleiding en vorming wordt, met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 1-21-2 gevormd door ten minste vijf mannelijke lidmaten van de kerk die daartoe, naar een door het breed moderamen van de generale synode op te maken rooster, voor een tijdvak van vijf jaren worden benoemd door de generale synode. De commissie telt ten minste twee predikanten.
2. De commissie heeft tot taak, in naam van en in verantwoordelijkheid aan de generale synode, de belangen te verzorgen van de opleiding en vorming van de dienaren des Woords. Zij is in dat kader onder meer belast met:
 - a. de voorlichting van de generale synode en kerk over de opleiding en vorming van de dienaren des Woords;
 - b. de behartiging van de stoffelijke aangelegenheden aan die opleiding en vorming verbonden;
 - c. het besturen van het seminarium.
3. De commissie wijst uit haar midden een voorzitter, een tweede voorzitter en een secretaris aan.
4. Leden van de commissie opleiding en vorming kunnen niet tegelijk hoogleraar of docent aan de kerkelijke opleiding zijn.
5. De commissie brengt jaarlijks verslag uit aan de generale synode over de opleiding en vorming van de dienaren des Woords.
6. Tot de verantwoordelijkheid van de commissie opleiding en vorming behoort ook het beheer van een theologische bibliotheek.

Hoofdstuk II De opleiding en vorming vanwege de kerk

Artikel 3 De kerkelijke opleiding

1. Het onderwijs door of vanwege de kerk wordt gegeven in de volgende vakken:
 - a. Bijbelse theologie,

- b. hermeneutiek,
 - c. dogmatiek en symboliek,
 - d. apologetiek,
 - e. christelijke ethiek,
 - f. apostolaat (missiologie, wereldprotestantisme, Israël, Islam),
 - g. praktische theologie (homiletiek, liturgiek, pastoraat, catechetiek),
 - h. geschiedenis van de vaderlandse kerk,
 - i. kerkrecht,
 - j. en voorts in die vakken, waarin de generale synode het onderwijs alsnog noodzakelijk of wenselijk acht.
2. Het volgen van de kerkelijke opleiding is onderscheiden van de inschrijving in het Kerkelijk Album.
 3. Voor de studenten die in het Kerkelijk Album zijn ingeschreven behoren stages en het leervicariaat tot de kerkelijke opleiding.
 4. Het leervicariaat kan niet eerder ingaan dan nadat de student ten minste twee jaren lidmaat van de kerk is.

Artikel 4 Het college van kerkelijke hoogleraren en docenten

1. De kerkelijke hoogleraren en docenten worden, op voordracht van de commissie opleiding en vorming, door de generale synode benoemd uit de dienstdoende predikanten van de kerk.
2. Tot kerkelijk hoogleraar of docent is - behoudens ontheffing door de generale synode - benoembaar hij die ten minste vijf jaren als dienaar des Woords de kerk heeft gediend.
3. Aan de predikant die voor zijn volledige werktijd tot docent wordt benoemd, worden de rechten als van een emeritus predikant verleend.
4. Op een predikant die aan een gemeente is verbonden en voor een deel van zijn werktijd tot docent wordt benoemd is het bepaalde in ordinantie 13-2a-3 van overeenkomstige toepassing. Een predikant als bedoeld in dit lid kan niet door een classicale vergadering worden afgevaardigd naar de generale synode.
5. Wanneer de predikant als bedoeld in lid 3 een beroep ontvangt naar een andere gemeente en daarnaast een benoeming tot docent heeft kan hij uitsluitend voor maximaal het resterende deel van zijn werktijd als predikant met beperkte werktijd worden beroepen.
6. Indien, in afwijking van het bepaalde in lid 1, een lidmaat van de kerk naar het oordeel van de commissie opleiding en vorming geschikt is om te worden benoemd tot docent aan de kerkelijke opleiding, doet deze commissie daartoe een voorstel aan de generale synode. Het lidmaat dat tot docent is benoemd en tevens ouderling of diaken is kan niet door een classicale vergadering worden afgevaardigd naar de generale synode.
7. Een benoeming tot docent is voor onbepaalde tijd, tenzij bij de benoeming anders is overeengekomen.
8. Met degene die tot docent is benoemd zal door of vanwege de kerk een arbeidsovereenkomst worden aangegaan overeenkomstig het bepaalde in ordinantie 17.
9. De kerkelijke hoogleraren en docenten vormen tezamen het college van kerkelijke hoogleraren en docenten.
10. Dit college komt ten minste éénmaal per jaar bijeen.
11. Het college van kerkelijke hoogleraren en docenten benoemt telkens voor twee jaren uit zijn midden een rector en een secretaris. Een lid van het college is als adviseur aanwezig bij de vergaderingen van de commissie opleiding en vorming.
12. Aan het college van kerkelijke hoogleraren en docenten is de verzorging opgedragen van de kerkelijke opleiding binnen de door de commissie opleiding en vorming gestelde kaders en normen.
13. Aan het college van kerkelijke hoogleraren en docenten is mede toevertrouwd het betonen van geestelijke zorg aan hen die in het Kerkelijk Album zijn ingeschreven.

14. Benoeming en ontslag van kerkelijke hoogleraren en docenten geschiedt door de Vrije Universiteit te Amsterdam na voorafgaande instemming van de generale synode. In spoedeisende situaties kan het breed moderamen van de generale synode, op voorstel van de commissie opleiding en vorming, een besluit tot schorsing nemen.
15. De benoeming tot kerkelijk hoogleraar of docent vindt plaats op basis van een aanbeveling van de commissie opleiding en vorming. De aanbeveling kan worden gedaan naar aanleiding van een verzoek daartoe van de generale synode of uit eigen initiatief van de commissie opleiding en vorming. Voordat een aanbeveling wordt gedaan overlegt de commissie opleiding en vorming met het college van kerkelijke hoogleraren en docenten.
16. In het geval geen benoeming volgt, kan de generale synode in de volgende vergadering op eigen initiatief tot benoeming overgaan, waarbij de commissie opleiding en vorming de mogelijkheid houdt een aanbeveling te doen.
17. Hij die tot kerkelijk hoogleraar of docent is benoemd, verklaart binnen drie weken nadien schriftelijk of hij deze benoeming aanvaardt.
18. Hij die tot kerkelijk hoogleraar of docent is benoemd verklaart vóór het tijdstip waarop die benoeming ingaat ten overstaan van het breed moderamen van de generale synode dat hij bij zijn arbeid ten behoeve van de opleiding en vorming van de dienaren des Woords zich naar artikel X van de kerkorde gebonden weet aan de belijdenis van de kerk en hij verklaart dat hij alle leringen verwerpt die tegen deze belijdenis strijden. Voorts verklaart hij dat hij het opzicht van de generale synode daarover aanvaardt, zich zal onderwerpen aan de regels van de orde van de kerk en zal medewerken aan de opbouw van de kerk. Daartoe zal hij mondeling en schriftelijk zijn instemming betuigen met het in artikel 17 lid 4 van deze ordinantie genoemde ondertekeningsformulier.
19. Na goedkeuring door het breed moderamen van de generale synode, gehoord het advies van het college van hoogleraren en kerkelijke docenten, kan de commissie opleiding en vorming voor een of meer van de in artikel 3, lid 1 van deze ordinantie genoemde vakken, of onderdelen daarvan, de opleiding incidenteel door derden laten verzorgen, mits met instemming van de Vrije Universiteit Amsterdam. Het breed moderamen informeert hierover de generale synode.
20. De kerkelijke hoogleraren en docenten zijn geroepen een bijdrage te leveren aan de theologische arbeid van de kerk wanneer zij daartoe door of vanwege de meerdere ambtelijke vergaderingen, op grond van daartoe strekkende bepalingen in de orde van de kerk, worden uitgenodigd.

Artikel 5 Het Kerkelijk Album

1. Hij die verlangt tot dienaar des Woords in de kerk te worden gevormd dient zich jaarlijks, bij de aanvang van het cursusjaar, in te schrijven in het Kerkelijk Album.
2. Het Kerkelijk Album wordt beheerd door de commissie toelating.
3. De eerste inschrijving in het Kerkelijk Album vindt plaats ten overstaan van de commissie toelating die ten minste twee van haar leden aanwijst tot het voeren van een gesprek met hem die de inschrijving begeert en met inachtneming van het bepaalde in artikel 12, de leden 3, 4 en 5 van deze ordinantie.

Artikel 6 Het onderzoek naar de geschiktheid voor het predikambt

1. Hij die voor de eerste maal in het Kerkelijk Album is ingeschreven, maakt binnen drie maanden na die inschrijving persoonlijk kennis met een van de kerkelijke hoogleraren of docenten en verleent zijn medewerking aan een onderzoek naar de aanvankelijke geschiktheid voor het ambt van predikant door een door de commissie opleiding en vorming aan te wijzen instantie. Indien de uitslag van dit onderzoek, dan wel andere omstandigheden, daartoe naar het oordeel van de kerkelijke hoogleraren en docenten aanleiding geven kan in een later stadium zulk een onderzoek worden herhaald.

2. Desgewenst vragen de kerkelijke hoogleraren en docenten daarnaast het getuigenis van rectoren, leraren, kerkenraden en anderen, onder wier leiding de ingeschrevene voordien heeft gestaan, alsmede van de docenten der faculteit.
3. Aan degene die naar het oordeel van de kerkelijke hoogleraren en docenten aanvankelijk de geschiktheid tot het predikambt mist, of op een later tijdstip van de opleiding naar het oordeel van deze hoogleraren en docenten blijkt geeft deze geschiktheid toch niet in voldoende mate te bezitten, wordt daarvan door deze hoogleraren en docenten zowel mondeling als per aangetekende brief en zulks met redenen omkleed mededeling gedaan, in welk geval de student zich binnen vier weken na de ontvangst van deze mededeling kan beroepen op de commissie opleiding en vorming, die, na de betrokkene gehoord te hebben, haar eindoordeel per aangetekende brief aan hem meedeelt.
4. Indien bij het college van kerkelijke hoogleraren en docenten alsnog twijfel rijst over de geschiktheid van de student, mede op grond van rapporten uit en over de tijd waarin hij theologisch- en praktisch-pastoraal werkzaam is geweest, vindt hierover overleg plaats met de commissie opleiding en vorming.
5. In de situatie als bedoeld in het vorige lid van dit artikel wordt de betreffende student in een gezamenlijke bijeenkomst van de in dat lid genoemden gehoord en ontvangt hij van de commissie opleiding en vorming, zo hij ongeschikt wordt verklaard, per aangetekende brief en zulks met redenen omkleed daarvan bericht, in welk geval hij zich binnen vier weken na de ontvangst van dit bericht kan beroepen op het breed moderamen van de generale synode, die te dezen een eindbeslissing geeft.

Artikel 7 Het kerkelijk examen

1. Het kerkelijk examen wordt gedurende één uur afgenomen door drie leden van het college van kerkelijke hoogleraren of docenten.
2. Het kerkelijk examen kan eerst worden afgelegd indien het geschiktheidsonderzoek is afgerond.
3. Tot dit examen worden toegelaten zij die met goed gevolg alle onderdelen van de universitaire en kerkelijke opleiding hebben afgerond.
4. De stof die op het kerkelijk examen wordt besproken wordt vooraf opgegeven door de kerkelijke hoogleraren en docenten.
5. Afwijzing bij het kerkelijk examen geschiedt ten minste voor drie en ten hoogste voor twaalf maanden.

Artikel 8 De financiën voor de opleiding en vorming van de dienaren des Woords

1. De voor de kerk aan de opleiding en vorming van dienaren des Woords verbonden uitgaven worden bestreden uit de algemene middelen van de kerk en komen ten laste van het Fonds opleiding.
2. Tot de in lid 1 bedoelde uitgaven behoren ook salariskosten van de door de generale synode benoemde kerkelijk hoogleraren en docenten.

Artikel 9 De opleiding van theologen in het buitenland

1. De commissie opleiding en vorming kan - het college van kerkelijke hoogleraren en docenten gehoord - bepalen dat de theologische studie aan door haar met name aangewezen inrichtingen voor theologisch wetenschappelijk onderwijs in het buitenland gelijkgesteld wordt met de opleiding als bedoeld in artikel 1.
2. Zij treft in overleg met het college van kerkelijke hoogleraren en docenten dan tevens een regeling inzake de vorming van de betrokkene tot het ambt van dienaar des Woords.

Artikel 10 De eventuele aanvullende opleiding en vorming in bijzondere gevallen

1. Zo iemand, behorende tot een andere kerk in of buiten Nederland, daar geheel of grotendeels een opleiding heeft ontvangen tot predikant, dan wel als predikant bij zulk een kerk heeft dienst gedaan en begeert tot de evangeliebediening in de kerk te worden toegelaten, beoordeelt de commissie opleiding en vorming - het college van kerkelijke hoogleraren en docenten gehoord - voor elk geval afzonderlijk de waarde van de wetenschappelijke opleiding door de aanvrager genoten. Tevens stelt de commissie in overleg met het college van kerkelijke hoogleraren en docenten
 - a. zo nodig de vereisten vast voor een bijzonder kerkelijk examen, waaraan hij zich heeft te onderwerpen,
 - b. bepaalt zij op welke wijze het onderzoek naar de geschiktheid voor het predikambt dient plaats te vinden en
 - c. bepaalt zij van welke vereisten voor de toelating tot het colloquium hem dispensatie wordt verleend.
2. De commissie opleiding en vorming brengt naar aanleiding van de in lid 1 bedoelde beoordeling advies uit aan de commissie toelating als bedoeld in ordinantie 7-15-3. Op haar beurt geeft de commissie toelating advies aan het breed moderamen van de generale synode ter besluitvorming als bedoeld in ordinantie 7-15-6.
3. Is het bijzonder kerkelijk examen als bedoeld in lid 1 met goed gevolg afgelegd dan wordt de aanvrager op een daartoe door hem bij de commissie toelating ingediend verzoek opgeroepen voor het colloquium, doch niet dan nadat hij - zo dit nog niet geschied is - onder de lidmaten van de kerk is opgenomen.
4. Inzake de opleiding en vorming van de zendingspredikant gelden gelijke bepalingen als voor de opleiding en vorming van de andere dienaren des Woords. Aanvullend kan de commissie opleiding en vorming, het college van kerkelijke hoogleraren en docenten en de commissie zending gehoord, tot een aanvullende opleiding en vorming besluiten.

Hoofdstuk III Het verlenen van preekbevoegdheid en toelating tot de evangeliebediening

Artikel 11 De commissie toelating

1. De commissie toelating verleent de bevoegdheid tot de prediking van het Evangelie en het recht om te staan naar het ambt van dienaar des Woords en is bevoegd in dezen onderzoek te doen in de ruime zin des woords.
2. De commissie wordt gevormd door vijf dienaren des Woords en twee ouderlingen, die daartoe naar een overeenkomstig ordinantie 1-18-6 op te maken rooster en voor een tijdvak van vijf jaren benoemd worden door de generale synode. Voor ieder van hen wordt een secundus benoemd, die hetzelfde ambt draagt als de primus. Om voor benoeming in aanmerking te komen hebben zij ten minste vijf jaren in het ambt gestaan. Bij het bereiken van de emeritaatsleeftijd door een dienaar des Woords, of het bereiken van de leeftijd van 70 jaren door een ouderling, is de betreffende persoon aan het einde van de periode waarvoor hij is benoemd aftredend en niet meer herkiesbaar.
3. Leden van de commissie zijn niet meer dan tweemaal terstond herkiesbaar. Wanneer een lid op enig moment niet meer voldoet aan de voor hem geldende voorwaarden als bedoeld in het voorgaande lid, maakt hij vanaf dat moment geen deel meer uit van de commissie.
4. De commissie wijst uit haar midden een voorzitter, een tweede voorzitter en een secretaris aan.
5. Besluiten kunnen worden genomen indien ten minste vijf leden persoonlijk ter vergadering aanwezig zijn.
6. De orde der vergaderingen wordt voorts bepaald met inachtneming van het terzake in ordinantie 1-20 gestelde.

7. De leden van de commissie spreken zich hoofdelijk uit inzake het verlenen van de bevoegdheid tot de prediking van het Evangelie en inzake het verlenen van het recht om te staan naar het ambt van dienaar des Woords. Vervolgens wordt schriftelijk gestemd. De uitslag van die stemming is bepalend voor het al dan niet toelaten van de aan het onderzoek van de commissie onderworpen persoon.

Artikel 12 Werkwijze commissie toelating

1. De commissie toelating heeft op vier momenten een gesprek met de studenten die de kerkelijke opleiding (begeren te) volgen:
 - a. bij de aanvang van de studie,
 - b. bij de aanvang van de masteropleiding,
 - c. bij de toelating tot de kansel, en
 - d. bij de toelating tot het ambt.Daarnaast staat het de commissie vrij om -indien zij dat wenselijk acht- een gesprek te voeren met een student die de kerkelijke opleiding volgt.
2. Bij de aanvang van de studie voert de commissie een gesprek als bedoeld in lid 1 sub a met hem die zich heeft aangemeld en die - volgens een verklaring van het college van kerkelijke hoogleraren en docenten - voldoet aan de vereisten voor de studie.
3. Het gesprek van de commissie vindt plaats nadat een attest is verkregen van de kerkenraad onder wiens opzicht hij valt. In het geval hij minder dan een jaar woonachtig is in zijn woonplaats wordt het attest tevens gevraagd van de kerkenraad onder wiens opzicht hij tevoren viel. De kerkenraad geeft een indruk omtrent de persoon en een attest over leer en leven.
4. Het gesprek dat de commissie voert, is pastoraal van aard. Het handelt over de vreze des Heeren en over de roeping tot het ambt van dienaar des Woords. Daarnaast wordt gelet op de kennis van de Heilige Schrift, van de belijdenis en van de hoofdzaken van de gereformeerde geloofsleer.
5. Na het gesprek met de commissie kan inschrijving in het Kerkelijk Album plaatsvinden.
6. Bij de aanvang van de masteropleiding voert de commissie een gesprek met hem, die de bachelor- opleiding met goed gevolg heeft afgelegd. Het gesprek van de commissie vindt plaats nadat een attest is verkregen van de kerkenraad onder wiens opzicht hij valt. In het geval hij minder dan een jaar woonachtig is in zijn huidige woonplaats wordt het attest tevens gevraagd van de kerkenraad onder wiens opzicht hij tevoren viel. De kerkenraad geeft een indruk omtrent de persoon en een attest over leer en leven.
7. Het gesprek richt zich in het bijzonder op de theologische oriëntatie van de student, op de kennis van en de visie op het gezag van de Heilige Schrift, op het geworteld zijn in de gereformeerde belijdenis, op het staan in de Hersteld Hervormde Kerk en op het zicht op de ontwikkelingen in de samenleving. Verder komen studievoortgang en het ontwikkelen van sociale, pedagogische en didactische vaardigheden aan bod. Het staat de commissie vrij zich van een en ander op een adequate wijze te vergewissen.
8. Naar aanleiding van dit gesprek kan de commissie de student preekbevoegdheid geven die zich uitsluitend beperkt tot de plaats en de duur van het leervicariaat. Deze preekbevoegdheid wordt verleend indien de student het in artikel 6 van deze ordinantie genoemde geschiktheidsonderzoek met positief gevolg heeft afgelegd. In dat geval overhandigt de student aan de kerkenraad van de gemeente waar het leervicariaat wordt gedaan het ontvangen consent. Indien de commissie het resultaat van het gesprek niet bevredigend acht, dan deelt zij dit onder opgave van redenen aan betrokkene mee en bevestigt zij dit schriftelijk. Op verzoek van de student wordt het gesprek later voortgezet.
9. Voor het verlenen van de preekbevoegdheid voert de commissie een gesprek als bedoeld in lid 1 sub c met hem die blijkens een daartoe overgelegde verklaring van het college van kerkelijke hoogleraren en docenten genoegzame studieresultaten heeft verworven en het in artikel 6 van deze ordinantie genoemde geschiktheidsonderzoek met positief gevolg heeft

afgelegd. Het gesprek van de commissie vindt plaats nadat een attest is verkregen van de kerkenraad onder wiens opzicht hij valt. In het geval hij minder dan een jaar woonachtig is in zijn woonplaats wordt het attest tevens gevraagd van de kerkenraad onder wiens opzicht hij tevoren viel. De kerkenraad geeft een indruk omtrent de persoon en een attest over leer en leven.

10. Het gesprek richt zich in het bijzonder op de zuiverheid van het belijden, de gave om de Schriften te verklaren en toe te passen, en op de rapportage met betrekking tot de aanvankelijke geschiktheid tot het ambt van dienaar des Woords. Hiertoe zendt de student tevoren en binnen de door de commissie aangegeven termijn een niet eerder binnen de opleiding - en indien van toepassing het leervicariaat- door hemzelf geschreven preek toe vergezeld van een orde van dienst. Ook komen studievoortgang en de ontwikkeling van benodigde vaardigheden ter sprake.
11. Naar aanleiding van het gesprek kan de commissie preekbevoegdheid verlenen aan de student, waardoor deze toegang verkrijgt tot de kansel. Hij ontvangt hierbij het recht zich 'kandidaat' te noemen. Deze preekbevoegdheid wordt verkregen voor de duur van een jaar. Op verzoek van een kerkenraad geeft de kandidaat vóór het vervullen van een preekbeurt inzage in de hem verstrekte preekbevoegdheid. Vindt de commissie het resultaat van het gesprek niet bevredigend, dan deelt zij dit onder opgave van redenen aan betrokkene mee en bevestigt zij dit schriftelijk. Op verzoek van de aanvrager wordt het gesprek bij een latere gelegenheid voortgezet.
Is de commissie daarna van oordeel dat tegen het verlenen van preekbevoegdheid aan betrokkene onoverkomelijke bezwaren bestaan, dan deelt zij dit betrokkene onder opgave van redenen mee, terwijl zij dit oordeel en de redenen bovendien per aangetekende brief aan hem bevestigt, in welk geval hij zich binnen vier weken na de ontvangst van deze schriftelijke bevestiging kan beroepen op het breed moderamen van de generale synode, dat in dezen een eindbeslissing geeft.
12. Indien verlenging van de preekbevoegdheid wordt gewenst, kan opnieuw een gesprek plaatsvinden, zoals in lid 10 verwoord. Een vervolgsentent kan worden verleend aan hem die staat naar het ambt van dienaar des Woords en die blijkens een schriftelijke verklaring van de kerkelijke hoogleraren en docenten daadwerkelijke vorderingen maakt in de studievoortgang.
13. Indien de kandidaat vanwege het bereiken van de in ordinantie 1-13-6 bedoelde leeftijd niet meer kan staan naar het ambt van predikant, kan het aan hem verleende consent op zijn verzoek door de commissie toelating telkens voor een jaar worden verlengd.
14. Voor de toelating tot het ambt als bedoeld in lid 1 sub d voert de commissie een colloquium, bedoeld als gesprek over het ambt van dienaar des Woords in het geheel van het leven en werken van de kerk, met hem
 - die naar uitwijzen van een door het college van kerkelijke hoogleraren en docenten opgestelde verklaring zijn wetenschappelijke vorming en studie aan de kerkelijke opleiding heeft voltooid;
 - kerkelijk examen heeft afgelegd;
 - ten minste drie jaren ingeschreven heeft gestaan in het Kerkelijk Album;
 - en de toelating tot de ambtsbediening begeert.Het college van kerkelijke hoogleraren en docenten adviseert opnieuw over de geschiktheid tot het ambt, motiveert zijn advies en deelt dit mee aan betrokkene.
15. Het gesprek van de commissie vindt plaats nadat een attest is verkregen van de kerkenraad onder wiens opzicht hij valt. In het geval hij minder dan een jaar woonachtig is in zijn woonplaats, wordt het attest tevens gevraagd van de kerkenraad onder wiens opzicht hij tevoren viel. De kerkenraad geeft een indruk omtrent de persoon en een attest over leer en leven.
16. Naast een attest is een kort verslag van het leervicariaat, vergezeld van het advies van de predikant die het leervicariaat heeft begeleid, nodig. Een en ander betreft de prediking naar

Schrift en belijdenis, de arbeid in pastoraat en catechese, alsmede het gedrag en de omgang in de gemeente.

17. Het gesprek wordt gehouden voornamelijk naar aanleiding van een ruim tevoren door de kandidaat ingediende preek met orde van dienst. Ook komt het verslag van het leervicariaat aan de orde. Tevens wordt in dit colloquium het geestelijke leven en het leven naar Gods Woord in de huidige maatschappij aan de orde gesteld.
18. Naar aanleiding van het gesprek kan de commissie de kandidaat toelaten tot de ambtsbediening, in welk geval zij hem aansluitend beroepbaar stelt.
19. Voor degene die binnen vier jaren na ontvangst van zijn in lid 15 bedoelde testimonium van kandidaat tot de Heilige Dienst nog niet tot dienstdoend predikant is bevestigd, is - overeenkomstig ordinantie 3-15-1 en 3-15-4 een nieuw consent nodig om beroepbaar te zijn.
20. De naam van hem die is toegelaten tot de kansel en tot het ambt wordt vermeld in het landelijk orgaan van de kerk.
21. De commissie toelating doet jaarlijks verslag aan de generale synode.

Artikel 13 Het aanvragen van het colloquium

1. Tot het colloquium wordt ten minste drie keer per jaar de gelegenheid geboden.
2. Tijd en plaats van het colloquium worden ter kennis van de aanvrager gebracht, nadat deze van het recht tot het indienen van een aanvraag tot het colloquium gebruik heeft gemaakt.
3. De aanvrager zendt op verzoek van de commissie toelating een preek in over een door de aanvrager gekozen tekst uit de Bijbel, vergezeld van een orde van dienst overeenkomstig de regels van de kerk neergelegd in de ordinantie voor de eredienst.

Artikel 14 Het voortgezette colloquium

1. Vindt de commissie toelating het resultaat van het colloquium niet bevredigend, dan deelt zij dit onder opgave van redenen aan betrokkene mee en bevestigt zij dit schriftelijk. Op verzoek van de aanvrager wordt het colloquium bij een latere gelegenheid voortgezet.
2. Is de commissie toelating daarna van oordeel dat tegen toelating van betrokkene onoverkomelijke bezwaren bestaan, dan deelt zij dit de kandidaat onder opgave van redenen mede, terwijl zij dit oordeel en de redenen bovendien per aangetekende brief aan hem bevestigt, in welk geval hij zich binnen vier weken na de ontvangst van deze schriftelijke bevestiging kan beroepen op het breed moderamen van de generale synode, dat in dezen een eindbeslissing geeft.

Artikel 15 Overkomst predikanten uit een ander kerkgenootschap

1. De commissie toelating adviseert het breed moderamen van de generale synode inzake de toelating tot het predikantschap in volle rechten en plichten van hem, die als predikant wil overkomen uit een ander kerkgenootschap.
2. Alvorens de commissie toelating het in lid 1 bedoelde advies geeft vergewist de commissie zich van de bereidheid van hem die zich aanmeldt tot het van harte onderschrijven van de grondslag van de kerk, zoals vastgelegd in artikel X van de kerkorde van de kerk.
3. Tevens vergewist zij zich van het oordeel van de commissie opleiding en vorming overeenkomstig artikel 10 lid 1 van deze ordinantie over de genoten opleiding van hem die wil overkomen.
4. Voorts doet de commissie onderzoek naar de beweegredenen tot het verlaten van het kerkgenootschap waartoe degene die zich heeft aangemeld aanvankelijk behoort of behoorde, alsmede naar de motieven die hebben geleid tot het zich willen aansluiten bij de kerk en tot de begeerte om aldaar het ambt van dienaar des Woords uit te oefenen. Het staat de commissie vrij bij dit antecedentenonderzoek te betrekken hetgeen zij dienstig en nodig oordeelt.

5. De commissie vraagt zo mogelijk een attest van het kerkelijk lichaam onder wiens opzicht hij valt. De kerkenraad van de gemeente van vertrek wordt verzocht een indruk te geven omtrent de persoon en een attest over leer en leven.
6. De commissie brengt verslag uit van haar bevindingen aan het breed moderamen van de generale synode dat terzake beslist, gehoord het advies van de commissie toelating, die daartoe in haar vergadering verschijnt

Artikel 16 Singuliere gaven en bijzondere geschiktheid

1. Een lidmaat van de kerk, aan wie naar het oordeel van het breed moderamen van de generale synode singuliere gaven zijn geschonken voor het ambt van dienaar des Woords of die om andere redenen een bijzondere geschiktheid daartoe blijkt te bezitten kan - zo hij voldoet aan voor elk geval afzonderlijk door de commissie opleiding en vorming gestelde eisen van ontwikkeling en van kennis der theologie - door dat breed moderamen tot het colloquium worden toegelaten, zonder dat kerkelijk examen is gedaan en de betreffende lidmaat in het bezit is van andere verklaringen aan hem afgegeven door de kerkelijke hoogleraren en docenten.

Artikel 17 Het testimonium van de kandidaat tot de Heilige Dienst

1. Degene die na het colloquium is toegelaten tot de evangeliebediening, wordt door de commissie toelating bevoegd verklaard als kandidaat tot de Heilige Dienst te staan naar het ambt van dienaar des Woords en ontvangt het testimonium van kandidaat tot de Heilige Dienst als bewijs van het afgelegde colloquium.
2. Kandidaten tot de Heilige Dienst zijn bevoegd tot de verkondiging des Woords, de dienst der gebeden en de leiding van kerkdiensten, met gebruikmaking van een daarvoor in de kerk aangegeven orde van dienst. Op verzoek van een kerkenraad geven zij vóór het vervullen van een predikbeurt inzage in het hun verstrekte testimonium.
3. Het testimonium wordt aan de kandidaat tot de Heilige Dienst niet uitgereikt, dan nadat hij de anti-simonieverklaring heeft afgelegd, die aldus luidt: "Verklaart u dat u ter verkrijging van het ambt van dienaar des Woords waar dan ook nimmer uw toevlucht hebt genomen of zult nemen tot enige gift of andere overeenkomst?"
4. Voordat het testimonium wordt uitgereikt, wordt tevens mondelinge en schriftelijke instemming gevraagd met het ondertekeningsformulier ten behoeve van studenten en predikanten van de kerk. Het ondertekeningsformulier luidt als volgt:
 1. Ondergetekende belijdt en verklaart plechtig dat hij de Schriften van het Oude en Nieuwe Testament houdt voor het enige Woord van God, de onfeilbare regel van het geloof en de volkomen leer van de zaligheid.
 2. Ondergetekende verklaart mitsdien dat hij zich gebonden weet aan de oudchristelijke belijdenissen (de Apostolische geloofsbelijdenis, de geloofsbelijdenis van Nicea en de geloofsbelijdenis van Athanasius) en de drie formulieren van enigheid, zoals aangenomen op de nationale synode te Dordrecht in de jaren 1618-1619 (de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels) en de Catechismus van Genève en verklaart dat hij alle leringen verwerpt die tegen deze belijdenissen strijden.
 3. Ondergetekende verklaart dat hij zijn werk in de gemeenten zal verrichten in gehoorzaamheid aan de Heilige Schrift en mitsdien in gemeenschap en in overeenstemming met de in het vorige lid genoemde christelijke belijdenissen.
 4. Ondergetekende verklaart dat bovengenoemde artikelen (1) en (2) niet alleen een norm zijn voor de leer, maar ook voor een godzalige levenswandel en belooft zijn leven in te richten naar de door hem beleden leer der zaligheid.
 5. Ondergetekende weet zich geroepen om in zijn arbeid het geestelijk welzijn van de kerk in het algemeen en de Hersteld Hervormde Kerk in het bijzonder te bevorderen.
 6. Ondergetekende is zich ervan bewust dat hij de Hersteld Hervormde Kerk representeert.

7. Ondergetekende belooft bij meningsverschillen over zakelijke, kerkelijke of theologische kwesties naar de orde van de kerk te handelen.
8. Ondergetekende belooft zich aan de kerkelijke vermaning en tucht, overeenkomstig Gods Woord, te onderwerpen indien hij zich op enige manier komt te ontgaan.

Hoofdstuk IV Voortgezette vorming en mentoraat

Artikel 18 De voortgezette vorming van de dienaren des Woords

1. De dienaren des Woords zijn geroepen om de theologische wetenschap te blijven beoefenen, waartoe de kerkenraden er met medewerking van de gemeente voor zorgen dat de predikanten voldoende gelegenheid voor studie hebben.
2. Onder leiding van de commissie opleiding en vorming in samenwerking met de kerkelijke hoogleraren en docenten kunnen conferenties worden belegd voor predikanten ten dienste van de voortgezette theologische studie en van de toerusting tot het ambt.
3. Predikanten zijn gedurende de eerste vier jaren van hun ambtsbediening verplicht deze conferenties bij te wonen.
4. De verantwoordelijkheid voor de vormgeving en uitvoering van de voortgezette vorming berust bij de commissie opleiding en vorming op de wijze als vastgelegd in een door de generale synode op voorstel van deze commissie vast te stellen regeling.

Artikel 19 Mentoraat

1. De dienaar des Woords wordt gedurende een periode van twee jaren, nadat hij als zodanig voor de eerste maal is bevestigd, in zijn arbeid begeleid door een mededienaar des Woords als mentor, die wordt aangewezen door de commissie opleiding en vorming na overleg met betrokkene. Deze mentor is bij voorkeur niet de mentor die hem tijdens zijn vicariaat heeft begeleid.
2. De werkbegeleiding bestaat uit maandelijks gesprekken van de predikant en de mentor. In die gesprekken wordt de arbeid (inhoudelijk) en het functioneren (praktisch) besproken.
3. Na afloop van het mentoraat stellen de predikant en zijn mentor elk een evaluatieverslag op dat ze samen bespreken. Deze evaluatieverslagen worden aan de commissie opleiding en vorming ter hand gesteld. Deze beziet in overleg met predikant en mentor of hiermee het mentoraat kan worden afgesloten of dat er voor een periode van maximaal twee jaren nog verlenging plaats moet vinden, eventueel onder leiding van een andere mentor, zulks ter beoordeling van de commissie opleiding en vorming. In geval hij zijn mentoraat gevolgd heeft, stelt de commissie opleiding en vorming aan betrokkene een verklaring ter hand die nodig is om beroepbaar te zijn naar een tweede gemeente.

Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 7

1. In afwijking van het bepaalde in ordinantie 7-4 kan een predikant voor gewone werkzaamheden, niet zijnde een predikant op wie het bepaalde in ordinantie 13-2a van toepassing is, voor een deel van zijn werktijd door de generale synode zijn benoemd tot kerkelijk hoogleraar of docent en als zodanig verbonden zijn aan de kerkelijke opleiding.
2. Het in lid 1 bepaalde geldt uitsluitend voor predikanten die als zodanig door de generale synode zijn benoemd voordat de wijzigingen van de op 1 mei 2004 vigerende bepalingen van ordinantie 7 in tweede lezing door de generale synode zijn vastgesteld.
3. De gemeente waaraan de in lid 1 bedoelde predikant is verbonden ontvangt ten laste van het Fonds opleiding financiële compensatie voor de duur van de benoeming van haar predikant. De hoogte van deze financiële compensatie is, conform de generale regeling voor de predikantstraktementen.

Ordinantie 8 voor de Heilige doop

Vaststelling en wijziging door de generale synode

27 november 2015 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Artikel 1 Het opzicht over de bediening van de Heilige Doop

1. De kerkenraad houdt opzicht dat de Doop in het midden van de gemeente heilig wordt gehouden en door de ouders en verzorgers voor hun kinderen wordt begeerd.
2. De kerkenraad handelt met de ouders over de betekenis van dit sacrament en geeft hun die daarin onvoldoende inzicht blijken te bezitten nader onderricht.
3. De kerkenraad waakt bij het opgroeien van de kinderen over de band door Doop en doopbelofte bevestigd tussen het kind en zijn ouders met de kerk.
4. De in deze ordinantie aan de kerkenraad opgedragen zaken worden namens deze verricht door het consistorie.

Artikel 2 De toelating tot de Heilige Doop

1. De ouders die de bediening van de Doop aan hun kind begeren delen dit ten minste acht dagen tevoren bij monde van ten minste een van hen mee aan de kerkenraad, die in bijzondere gevallen afwijking van deze termijn kan toestaan.
2. De kerkenraad beslist, met inachtneming van de adviezen van de meerdere vergaderingen, over de toelating tot de Doop en inzake vragen welke uit de dooppraktijk opkomen.
3. Indien een kind de leeftijd heeft bereikt waarop het de gewone catechese kan volgen, wordt als regel met de bediening van de Doop gewacht tot na de openbare belijdenis des geloofs.
4. De bediening van de Doop aan een volwassene geschiedt - tenzij de kerkenraad in zeer bijzondere gevallen om gewichtige redenen van pastorale aard anders beslist- niet dan nadat hij openbare belijdenis heeft gedaan.
5. Kinderen, tot een andere (wijk)gemeente van de kerk behorende, worden niet gedoopt, dan nadat door de ouders of verzorgers van dat kind aan de kerkenraad de schriftelijke toestemming van de kerkenraad van die andere (wijk)gemeente is overgelegd.
6. Verzuimt de kerkenraad deze schriftelijke toestemming binnen twee weken af te geven, dan wordt deze kerkenraad geacht zijn toestemming te hebben gegeven.
7. Weigert deze kerkenraad de toestemming te verlenen - welke weigering schriftelijk, met redenen omkleed en binnen veertien dagen gemeld moet zijn aan de ouders of verzorgers van het kind en aan de kerkenraad van de gemeente waar de bediening van de Doop wordt begeerd - dan kunnen de ouders of verzorgers van dit kind zich beroepen op de regionale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.
8. De kerkenraad van de gemeente in welker midden de Doop plaatsheeft, doet binnen acht dagen na de bediening daarvan mededeling aan de kerkenraad van de gemeente waartoe het kind behoort.

Artikel 3 De bediening van de Heilige Doop

1. De gelegenheid tot het ontvangen van de Doop wordt, indien nodig, ten minste eenmaal in de maand geboden.
2. De Doop wordt bediend in een gewone kerkdienst van de gemeente, op de tijd en op de plaats door de kerkenraad vastgesteld.
3. Indien de kerkenraad van oordeel is dat zeer bijzondere omstandigheden daartoe nopen, kan, mits kerkenraad en gemeente daarbij vertegenwoordigd zijn, de Doop ook buiten een kerkdienst van de gemeente worden bediend.
4. De bediening van de Doop geschiedt als regel zodra ook de moeder daarbij tegenwoordig kan zijn.

5. De Doop zal zo mogelijk geschieden in tegenwoordigheid van de vader en de moeder en vindt plaats met gebruikmaking van het daartoe bestemde formulier uit het kerkboek. De ouders beantwoorden in de regel beiden de doopvragen, tenzij bij de kerkenraad bezwaren bestaan.
6. Waar een van de ouders of beiden ontbreken, of andere omstandigheden dat wenselijk maken, is het aan het beleid van de kerkenraad overgelaten of de doopvragen in hun plaats zullen worden beantwoord door anderen, die bereid zijn bij de geestelijke opvoeding van het kind (mede) verantwoordelijkheid te dragen.
7. De kerkenraad schrijft de namen van hen, die ter plaatse de Doop hebben ontvangen in een doopboek in, evenals - onder vermelding van datum en plaats - de namen van de elders gedoopten en geeft een verklaring af dat de Doop aan de betrokkene is bediend.
8. De kerkenraad kan op verzoek ook later zulk een verklaring afgeven, echter alleen voor doeleinden waarvan hem aangetoond is dat zij niet strijdig zijn met het belijden van de kerk.

Artikel 4 Het dooplidmaatschap

1. De kerk erkent de Doop binnen een andere kerk- of geloofsgemeenschap bediend, mits deze door een binnen die gemeenschap wettig geordende dienaar in de naam van de Drie-enige God is bediend.
2. De Doop van hen die uit een andere kerk- of geloofsgemeenschap overkomen, wordt niet in het doopboek van de gemeente maar in het register van de gemeenteleden bedoeld in ordinantie 2-2-1 ingeschreven, onder aantekening, aan de hand van door de kerkenraad verlangde stukken, vanwege welke kerk- of geloofsgemeenschap de Doop destijds is bediend.
3. Tenzij beide ouders, of degenen die hen bij de opvoeding van het kind vervangen, aan de kerkenraad - ten aanzien van elk kind in het bijzonder - schriftelijk het tegendeel verklaren, worden:
 - minderjarigen uit een gezin waarvan een van de ouders wel en de andere niet tot de kerk behoort, gerekend van haar deel uit te maken;
 - minderjarigen uit een gezin, waarvan de ouders of een hunner tot de kerk overkomt, gerekend mede tot haar te zijn overgekomen;
 - minderjarigen uit een gezin, waarvan een van de ouders naar een andere kerkgemeenschap overgaat, gerekend tot de kerk te blijven behoren.
4. Meerderjarigen, doopleden van een andere kerkgemeenschap, die overkomen naar de kerk, stellen zich daarmee onder haar pastorale zorg.

Ordinantie 9 voor de catechese

Vaststelling en wijziging door de generale synode

- 22 maart 2019 artikel 9-2
- 27 november 2015 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld

Hoofdstuk I De catechese

Artikel 1 Wat de catechese omvat

1. Het catechetisch onderricht omvat:
 - het lezen en verstaan van de Heilige Schrift;
 - de kennis van de belijdenis van de kerk, van de geschiedenis van de kerk en van het kerkboek.
2. Bij de catechese worden onderscheiden:
 - de voorbereidende catechese,
 - de gewone catechese,
 - de voorbereiding tot de openbare belijdenis des geloofs, en
 - de voortgezette catechese.
3. De zorg voor de catechese is opgedragen aan de kerkenraad.
4. De in deze ordinantie aan de kerkenraad opgedragen zaken worden namens deze verricht door het consistorie.

Artikel 2 De voorbereidende catechese

1. De voorbereidende catechese wordt gegeven aan de kinderen, totdat zij de leeftijd van twaalf jaar hebben bereikt.
2. Zij vindt plaats op de zondagsschool en op de kindercatechisatie.
3. De voorbereidende catechese omvat:
 - a. het in aanraking brengen met de inhoud van de Bijbel;
 - b. het bekendmaken met belangrijke gebeurtenissen uit de geschiedenis van Kerk en zending;
 - c. kennis van en oefening in het christelijk lied.

Artikel 3 De gewone catechese

1. De catechese wordt in ieder geval gegeven aan hen, die de leeftijd van twaalf jaar hebben bereikt.
2. Deze catechese omvat:
 - kennis van de Bijbel,
 - elementaire kennis van de belijdenis van de kerk,
 - hoofdzaken van de geschiedenis van de kerk, in het bijzonder ook van de Reformatie,
 - hoofdzaken van de zending en de oecumene,
 - kennis van het kerkboek en
 - oefening in het kerklied.

Artikel 4 De voorbereiding tot de openbare belijdenis des geloofs

1. De voorbereiding tot de openbare belijdenis des geloofs vangt gewoonlijk niet eerder aan dan op de leeftijd van omstreeks achttien jaar.
2. Aan de voorbereiding tot de openbare belijdenis des geloofs nemen slechts zij deel die gedurende ten minste twee jaren catechisatie hebben gevolgd, behoudens ontheffing van deze bepaling te verlenen door de kerkenraad.

3. Bij deze voorbereiding worden de leerlingen geleid tot het persoonlijk gebruik van de Bijbel, vertrouwd gemaakt met de belijdenis van de kerk, alsook het kerkboek, en bepaald bij de roeping van het belijdend lid van de gemeente van Christus.
4. Nadat de voorbereiding, welke als regel gedurende ten minste zes opeenvolgende maanden getrouw door de leerling moet zijn bijgewoond, is voltooid en nadat de leerling ten minste tien dagen tevoren aan de gemeente is voorgesteld, vergewist de kerkenraad, of een delegatie van deze, zich van de bereidheid van de leerling tot de openbare belijdenis des geloofs en van de door hem verkregen kennis, teneinde hem tot deze belijdenis en daardoor tot het Heilig Avondmaal te kunnen toelaten.

Artikel 5 De voortgezette catechese

1. De voortgezette catechese wordt gegeven aan de belijdende leden van de gemeente.
2. Zij vindt plaats, behalve in de leerdienst, in samenkomsten van jonge lidmaten, lidmatenkringen en gemeenteavonden.
3. De voortgezette catechese heeft ten doel de belijdende leden tot diepere kennis van het Woord van God en de wegen van de kerk te brengen, de gemeenschap te versterken en het apostolaat van de gemeente in de wereld te bevorderen.

Artikel 6 Algemene regels voor de catechese

1. Tijd en plaats van de catechisaties worden vastgesteld door de predikant, in overleg met de kerkenraad.
2. Bij de keuze van leerstof en methode van de catechese, wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van de leerlingen en het milieu waarin zij leven. Dit vindt plaats in overleg met de kerkenraad.
3. Met name worden daarbij gebruikt de Heidelbergse Catechismus en de andere belijdenisgeschriften.
4. Het college van kerkvoogden stelt een geschikte lokaliteit en de noodzakelijke leermiddelen ter beschikking.
5. Zij aan wie het geven van catechisatie is opgedragen, houden lijsten bij met de namen en adressen van degenen die catechetisch onderricht ontvangen en doen daarop aantekening van de presentie van de leerlingen, van de leerstof die wordt behandeld en van de methode welke daarbij wordt gevolgd.
6. Bij afwezigheid, vertrek of overlijden van de predikant stelt de kerkenraad deze lijsten aan de waarnemer of opvolger ter hand.
7. Zo nodig benoemt de kerkenraad uit zijn midden en uit de lidmaten van de gemeente een commissie van bijstand voor de catechese.

Hoofdstuk II De openbare belijdenis des geloofs

Artikel 7 De opneming onder de belijdende leden

1. Zij die door de kerkenraad tot de openbare belijdenis des geloofs zijn toegelaten worden in een kerkdienst, na beantwoording van de daartoe door de kerkenraad vastgestelde vragen, onder de belijdende leden van de gemeente opgenomen en in het lidmatenregister van de gemeente ingeschreven.
2. Indien de belijdenis des geloofs, om gewichtige redenen, naar het oordeel van de kerkenraad, niet in een kerkdienst kan plaatshebben, geschiedt zij ten overstaan van de kerkenraad of een delegatie uit zijn midden.
3. Zij die nog niet gedoopt zijn ontvangen daarbij, na de belijdenis des geloofs, de Heilige Doop.
4. Lidmaten die met de gemeenschap van de kerk hebben gebroken, doch begeren wederom in haar midden te worden opgenomen, beantwoorden voor de kerkenraad, of een delegatie uit zijn midden, opnieuw de belijdenisvragen.

5. Ingeval een belijdend lid van een andere kerk- of geloofsgemeenschap wenst opgenomen te worden in een gemeente van de kerk, stelt de kerkenraad een onderzoek in naar de beweegredenen. De kerkenraad beslist - op grond van hetgeen eertijds door de betrokkene beleden werd - op welke van de belijdenisvragen bedoeld in het eerste lid van dit artikel, al dan niet na voorafgaand onderricht, bevestigend zal moeten worden geantwoord. In ieder geval dient te worden beloofd dat de betrokkene zich zal stellen onder het opzicht van de kerk.

Artikel 8 Het doen van belijdenis in een andere gemeente

1. Degene die de toelating tot de openbare belijdenis des geloofs begeert en (of) degene die belijdenis des geloofs wil afleggen in een andere gemeente dan waartoe hij behoort, kan daartoe door de kerkenraad van die andere gemeente in de gelegenheid worden gesteld wanneer deze kerkenraad van de kerkenraad van zijn woonplaats een verklaring heeft ontvangen waarin diens toestemming wordt vermeld. Deze verklaring moet, indien enigszins mogelijk, ten minste twee maanden tevoren door de kerkenraad van de andere gemeente worden aangevraagd.
2. Wanneer de kerkenraad van de woonplaats binnen vier weken niet aan het in het eerste lid van dit artikel bedoelde verzoek tot het geven van een verklaring heeft voldaan, wordt hij geacht tegen inwilliging van het verzoek geen bezwaar te hebben.
3. Zo het betreft het doen van belijdenis, is een verklaring vereist dat de voorbereiding en het onderzoek door die kerkenraad hebben plaatsgevonden en deze tegen zijn opneming onder de belijdende leden geen bezwaar heeft.
4. De kerkenraad van de gemeente in welker midden de openbare belijdenis des geloofs heeft plaatsgevonden, zendt in dat geval binnen acht dagen een verklaring daarvan aan de kerkenraad van de woonplaats van de nieuwe lidmaat, waarop tot diens overschrijving in het lidmatenregister van die gemeente wordt overgegaan.
5. Weigert de kerkenraad de gevraagde toestemming te verlenen, welke weigering met redenen omkleed dient te zijn, dan kan het betrokken gemeentelid zich beroepen op de regionale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.

Hoofdstuk III De kerkelijk werker in de catechese

Artikel 9 De kerkelijk werker in de catechese

1. De gewone catechese geschiedt in de regel, de voorbereiding tot de openbare belijdenis - behoudens zeer bijzondere gevallen - steeds door de predikant.
2. Na verkregen overeenstemming tussen de betrokken predikant en de kerkenraad kunnen de voorbereidende, de gewone en de voortgezette catechese mede worden opgedragen aan daartoe door de kerkenraad aangewezen personen, die tijd, plaats, leerstof en methode vaststellen in overleg met de kerkenraad.
3. Tot kerkelijk werker in de catechese kunnen worden geroepen lidmaten van de kerk, die aan de daarvoor door de kerkenraad gestelde vereisten voldoen.
4. Op de arbeidsverhouding van deze kerkelijk werkers is het bepaalde in ordinantie 17 van toepassing.

Ordinantie 10 voor het Heilig Avondmaal

Vaststelling en wijziging door de generale synode

16 juni 2017 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Artikel 1 De nodiging tot het Heilig Avondmaal

1. De leden van de kerkenraad spreken bij het huisbezoek de lidmaten van de gemeente aan op de roeping tot deelname aan het Avondmaal.
2. De nodiging tot het Avondmaal geschiedt in de prediking en de herderlijke zorg.
3. De lidmaten worden geroepen tot zelfonderzoek en verootmoediging, en vermaand om uit hun midden weg te doen, wat de deelname aan het Avondmaal in de weg zou kunnen staan.
4. De in deze ordinantie aan de kerkenraad opgedragen zaken worden namens deze verricht door het consistorie.

Artikel 2 De toelating tot het Heilig Avondmaal

1. Tot de deelname aan het Avondmaal worden toegelaten de lidmaten van de gemeente, met uitzondering van hen, die bij bijzondere maatregel ter handhaving van de kerkelijke tucht daarvan zijn uitgesloten. Zij die als lidmaten tot een andere gemeente van de kerk behoren, kunnen na een vooraf door hen daartoe gedaan verzoek door de kerkenraad als gast worden toegelaten.
2. De kerkenraad kan in bijzondere omstandigheden besluiten de bediening van het Avondmaal open te stellen voor leden van andere kerken, die in hun kerkgemeenschap tot de bediening van het Avondmaal toegang hebben. Indien mogelijk informeert de kerkenraad voorafgaand aan dit besluit bij de kerkenraad van de kerkgemeenschap waartoe het belijdende lid behoort.

Artikel 3 De attestatie over belijdenis en wandel

1. Een lidmaat, uit een andere gemeente overgekomen, heeft toegang tot het Avondmaal, indien door de kerkenraad van zijn nieuwe gemeente een verklaring is ontvangen als bedoeld in ordinantie 2-2-11, dat de betrokken lidmaat is en op hem geen bijzondere maatregelen ter handhaving van de kerkelijke tucht worden toegepast.
2. Wordt op de betrokken lidmaat een bijzonder middel toegepast ter handhaving van de kerkelijke tucht, dan doet de kerkenraad daarvan mededeling en draagt hij het opzicht over de naleving van deze maatregel over aan de kerkenraad van diens nieuwe woonplaats.
3. Zolang de in lid 1 bedoelde verklaring niet is ingekomen, kan de kerkenraad de nieuw ingekomene als gast tot de deelname aan het Avondmaal toelaten.
4. Aan een lidmaat, die gedurende langere tijd van zijn woonplaats afwezig is, kan op diens verzoek een reisattestatie worden afgegeven, ingericht naar een model door het breed moderamen der generale synode vastgesteld.

Artikel 4 Censura morum

1. Ten dienste van de rechte bediening van en deelname aan het Avondmaal kunnen ambtsdragers en lidmaten van de gemeente bezwaren over belijdenis en wandel van lidmaten van de gemeente inbrengen bij de kerkenraad, waarna deze tot behandeling daarvan overgaat met inachtneming van ordinantie 11.
2. In het bijzonder zullen ook de ambtsdragers van de gemeente voor de bediening van het Avondmaal zichzelf beproeven, elkaar bevragen, en uit hun midden wegnemen, wat voor de rechte deelname aan het Avondmaal een beletsel zou kunnen zijn.

Artikel 5 De bediening van het Heilig Avondmaal

1. Het Avondmaal wordt op gezette tijden, doch ten minste vier maal per jaar, bediend in een kerkdienst van de gemeente, op de tijd en plaats als door de kerkenraad vastgesteld. In bijzondere gevallen kan de bediening van het Avondmaal minder dan vier maal per jaar plaatsvinden, doch niet dan na overleg met kerkvisitatoren-classicaal.
2. De bediening geschiedt, onder gebruikmaking van het daartoe bestemde formulier en op de wijze door de kerkenraad vastgesteld. De bediening geschiedt door hen die daartoe in de orde van de kerk zijn aangewezen, bij aanwezigheid van een of meer ouderlingen, die toezien dat niet tot de dis des Heeren toegaat die daarvan geweerd moet worden en eventueel met bijstand van de diakenen.
3. De voorbereiding tot en de nabetrachting op het Avondmaal geschieden gewoonlijk in een kerkdienst voorafgaande aan en volgende op de bediening van het Avondmaal.

Ordinantie 11a voor het opzicht over personen

Vaststelling en wijziging door de generale synode

17 juni 2022 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Ingangsdatum: 1 juli 2022.

Hoofdstuk I Algemene bepalingen omtrent het opzicht

Artikel 1 Het doel van het opzicht

1. Het opzicht over belijdenis en wandel van de leden van de kerk en over de behoorlijke vervulling van ambten en kerkelijke functies strekt tot:
 - behoud van hen die dreigen af te dwalen;
 - terechtbrenging van hen die in ergerlijke zonden zijn gevallen;
 - bevordering van het geestelijk leven in de gemeente, en
 - bewaring van de orde in het leven en werken van de kerk.

Artikel 2 Wie het opzicht uitoefenen

1. Het opzicht wordt uitgeoefend door of vanwege de ambtelijke vergaderingen.
2. De kerkenraad houdt opzicht over de leden van de gemeente - voor zover dit niet aan een ander kerkelijk lichaam is opgedragen - door het consistorie.
3. Niet het consistorie, maar het regionaal college voor het opzicht is bevoegd tot het behandelen van een beschuldiging ingediend met betrekking tot bezwaren als bedoeld in ordinantie 11-7-2 jegens al degenen die in een kerkelijke gezagsrelatie gezag uitoefenen.
4. De klassicale vergaderingen houden mede opzicht over de in lid 6 bedoelde personen door middel van de regionale colleges voor het opzicht.
5. De generale synode houdt mede opzicht door middel van het generaal college voor het opzicht.
6. Behoudens het bepaalde in hoofdstuk VII van deze ordinantie wordt, in afwijking van het in lid 2 van dit artikel bepaalde, door of vanwege de klassicale vergadering het opzicht gehouden over degenen
 - a. die een ambt dragen;
 - b. die, na van een ambt ontheven te zijn, daaraan verbonden bevoegdheden hebben behouden of verkregen;
 - c. die een ambt gedragen hebben of een functie vervuld hebben met betrekking tot hun handelwijze gedurende de uitoefening van hun ambt en met betrekking tot het schenden van de in ordinantie 1-15-13 bedoelde geheimhoudingsplicht;
 - d. die in het bezit zijn van een consent, als bedoeld in ordinantie 3-15;
 - e. alsmede over kandidaten en anderen die bevoegd zijn tot de verkondiging van het Woord, dan wel tot de verkondiging of de prediking van het Evangelie in de kerk;
 - f. kerkvoogden als bedoeld in ordinantie 16-1-4 b, c en d;
 - g. kerkelijk werkers voor zover en gedurende de tijd dat zij als zodanig werkzaam zijn.
7. Het opzicht over de dienst van het Woord en de catechese wordt gehouden door de klassicale vergaderingen en de generale synode.

Artikel 3 Broederlijke samenspreking en herderlijk vermaan

1. Geven iemands belijdenis en wandel aanleiding tot bijzondere bemoeienis van het consistorie, dan geschiedt deze als de zaak zich daarvoor leent eerst door broederlijke samenspreking of door herderlijk vermaan, of beide.
2. Geven iemands belijdenis en wandel of de vervulling van een ambt of functie aanleiding tot bijzondere bemoeienis van het regionale college voor het opzicht, dan geschiedt deze als de

zaak zich daarvoor leent door broederlijke samenspreking of door herderlijk vermaan, of beide.

3. Zij die met het opzicht houden belast zijn, hebben de bevoegdheid om belanghebbenden op te dragen een dergelijke broederlijke samenspreking te houden. Het college voor het opzicht bepaalt onder wiens leiding dit geschiedt.
4. Zij die met het opzicht houden belast zijn, kunnen in een zaak die zich naar hun oordeel daarvoor leent gedurende de procedure de aangeklaagde en de klager de gelegenheid geven door middel van mediation tot overeenstemming te komen. Dit laat onverlet de bevoegdheid van het opzichthoudende orgaan om de zaak al dan niet voort te zetten.

Hoofdstuk II De samenstelling van het consistorie en de colleges voor het opzicht

Artikel 4 Het consistorie

1. In overeenstemming met ordinantie 1-5 wordt het opzicht gehouden door het consistorie, bestaande uit de predikant(en) en alle ouderlingen van de (wijk)gemeente samen.
2. Indien het consistorie uit minder dan vier stemhebbende leden bestaat, wordt het consistorie aangevuld tot ten minste vier stemhebbende leden middels een benoeming door het breed moderamen van de classicale vergadering uit de ouderlingen uit de tot de classis behorende gemeenten. Indien de predikantsplaats vacant is, heeft de consulent in zaken die het opzicht betreffen stemrecht.
3. Als preses van het consistorie fungeert de preses van de kerkenraad, tenzij deze preses uit de diakenen gekozen is, in welk geval de assessor als zodanig optreedt.
Als scriba van het consistorie fungeert de scriba van de kerkenraad, tenzij deze scriba uit de diakenen is gekozen, in welk geval uit een van de overige leden van het consistorie als scriba gekozen wordt.

Artikel 5 De regionale colleges voor het opzicht

1. De kerk kent twee regionale colleges voor het opzicht:
 - het regionale college voor het opzicht - Noord;
 - het regionale college voor het opzicht - Zuid.De generale synode bepaalt voor welke classes de betreffende colleges bevoegd zijn.
2. Een regionaal college voor het opzicht bestaat uit:
 - vijf stemhebbende leden, te weten twee predikanten en drie ouderlingen;
 - een adviserend lid.
3. De stemhebbende leden van de in lid 2 genoemde regionale colleges worden, volgens een door het breed moderamen van de generale synode te maken rooster, benoemd door de betreffende classicale vergaderingen.
4. Het adviserend lid van een regionaal college, dat de hoedanigheid van meester in de rechten bezit of met goed gevolg daarmee gelijk te stellen universitaire examens in het recht heeft afgelegd, wordt benoemd door het breed moderamen van de generale synode uit de lidmaten van de kerk en kan niet tegelijkertijd worden benoemd tot adviserend lid van meer dan één regionaal college.
5. Het regionaal college kiest in de eerste vergadering van een even kalenderjaar uit de leden een preses en een assessor.
6. Het regionaal college kiest in de eerste vergadering van een oneven kalenderjaar uit de leden een scriba. Bij ontstentenis van de scriba treedt één van de andere leden van het college op als scriba.

7. De zittingstijd van een lid van een regionaal college is vijf jaren, waarbij op de eerste januari van elk jaar - volgens een door het breed moderamen van de generale synode te maken rooster - één van de leden aftreedt die vervolgens tweemaal terstond herbenoembaar is.
8. Voor elk (adviserend) lid van een regionaal college wordt een secundus benoemd, die aan dezelfde vereisten moet voldoen als het primus-lid en bij belet of ontstentenis van een primus-lid door de scribe van het college ter vergadering wordt opgeroepen.

Artikel 6 Het generaal college voor het opzicht

1. Het generaal college voor het opzicht bestaat uit:
 - vijf stemhebbende leden, te weten twee predikanten en drie ouderlingen;
 - twee adviserende leden.
2. De stemhebbende leden worden door de generale synode benoemd uit de predikanten en ouderlingen van de kerk.
3. De adviserende leden worden door de generale synode benoemd uit de lidmaten van de kerk en dienen de hoedanigheid te bezitten van meester in de rechten of hebben met goed gevolg daarmee gelijk te stellen universitaire examens in het recht afgelegd.
4. Het generaal college kiest in de eerste vergadering van een even kalenderjaar uit de leden een preses en een assessor.
5. Het generaal college kiest in de eerste vergadering van een oneven kalenderjaar uit de leden een scribe. Bij ontstentenis van de scribe treedt één van de andere leden van het college op als scribe.
6. De zittingstijd van een lid van het generaal college is vijf jaren, waarbij op de eerste januari van elk jaar - volgens een door het breed moderamen van de generale synode te maken rooster - één van de leden aftreedt die vervolgens tweemaal terstond herbenoembaar is.
7. Voor elk (adviserend) lid van het generaal college worden een secundus benoemd, die aan dezelfde vereisten moet voldoen als het primus-lid en bij verhindering, belet of ontstentenis van een primus-lid door de scribe van het college ter vergadering worden opgeroepen.

Artikel 7 Deskundigen

1. Voor de behandeling van een ingebrachte beschuldiging, die betrekking heeft op de in lid 2 benoemde vormen van misbruik, betrekken de colleges voor het opzicht de door de generale synode aangewezen deskundigen, die bij voorkeur lid zijn van de kerk. Bij de aanstelling van deze deskundigen wordt geheimhouding afgesproken overeenkomstig artikel 17, lid 2 van deze ordinantie.
2. Onder de in het voorgaande lid bedoelde vormen van misbruik, wordt verstaan: misbruik van macht en vertrouwen door degene die in een ambt of een dienst staat, een kerkelijke functie vervult of kerkelijke bevoegdheden uitoefent, in een pastorale relatie of in een relatie die belanghebbende uit hoofde van dit ambt, deze dienst, functie of bevoegdheden onderhoudt, in de vorm van seksuele handelingen of toespelingen op of uitnodigingen tot seksueel contact, alles al dan niet onder druk van geheimhouding.
3. De in lid 1 bedoelde deskundigen kunnen niet in dezelfde zaak toegevoegd lid zijn van een regionaal college voor het opzicht en het generaal college voor het opzicht.
4. De in lid 1 bedoelde deskundigen zijn bevoegd
 - a. de aangeklaagde en de klager te horen waarbij het bepaalde in artikel 15 van deze ordinantie van overeenkomstige toepassing is;
 - b. inlichtingen en gegevens in te winnen die zij voor de vaststelling van de feiten behoeven.
5. De betrokken deskundigen brengen - binnen een door het college te stellen termijn - rapport uit van hun bevindingen. Het college draagt er zorg voor dat het rapport aan aangeklaagde ter beschikking wordt gesteld.

6. Na indiening van het rapport van bevindingen zal het college voor het opzicht de mondelinge behandeling als bedoeld in artikel 15 doen plaatsvinden en daarna een besluit nemen.

Artikel 8 Nadere bepalingen

1. Men kan niet tegelijkertijd stemhebbend of adviserend lid zijn van een college voor het opzicht en tevens lid zijn van een college van visitatoren dan wel van het breed moderamen van een meerdere vergadering.
2. Aan de behandeling van een zaak volgens het bepaalde in hoofdstuk III, IV, V en VI van ordinantie 11 wordt niet deelgenomen door hem die in deze zaak aan het nemen van een besluit ter zake van de toepassing van een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht reeds in een eerdere instantie heeft deelgenomen.
3. De plaats van het lid van een college voor het opzicht die belanghebbende of getuige is in een bepaalde procedure wordt ingenomen door diens secundus.
4. Een (adviserend) lid van een college voor het opzicht kan niet tegelijkertijd als raadsman optreden in andere zaken die het opzicht betreffen.

Hoofdstuk III Procedures tot handhaving van de kerkelijke tucht

Artikel 9 Ontvankelijkheid

1. De opzichthoudende organen stellen - indien het een bij hen aangebrachte zaak betreft - allereerst vast of de klager gepoogd heeft zich daarover met de aangeklaagde te verstaan om tot wegneming van de beschuldiging te komen.
2. Indien het in lid 1 bedoelde naar het oordeel van het consistorie dan wel een college voor het opzicht niet of onvoldoende heeft plaatsgevonden, terwijl dit redelijkerwijze wel had kunnen geschieden, is de beschuldiging niet-ontvankelijk.
3. Tegen een besluit om een beschuldiging niet-ontvankelijk te verklaren staat geen beroep open bij het generaal college voor het opzicht.
4. Leden zowel als niet-leden van de kerk kunnen een beschuldiging aanbrengen, maar men wordt door het indienen van een beschuldiging geen partij.

Artikel 10 Vertrouwelijke stukken

1. De aangeklaagde heeft inzage in alle stukken.
2. De klager heeft eveneens inzage in alle stukken met inachtneming van het gestelde in de leden 3 tot en met 6 van dit artikel.
3. Indien de aangeklaagde stukken verstrekt die naar zijn mening vanwege hun vertrouwelijk karakter niet geschikt zijn om voorgelegd te worden aan de klager, zullen de opzichthoudende organen de vertrouwelijkheid en de noodzaak om van deze stukken kennis te nemen en in het onderzoek te betrekken beoordelen.
4. Indien het beroep op de vertrouwelijkheid niet wordt toegestaan, staat het de aangeklaagde vrij de desbetreffende stukken terug te trekken, zodat zij geen onderdeel uitmaken van het dossier en het onderzoek.
5. Indien het beroep op de vertrouwelijkheid wordt toegestaan wordt de klager door hen die met het opzicht zijn belast hiervan in kennis gesteld onder vermelding van het karakter van deze stukken.
6. Indien de vertrouwelijke stukken door hen die met het opzicht zijn belast worden betrokken in de uitspraak, maken zij daarvan melding.

Artikel 11 Onafhankelijkheid van het consistorie

1. Het consistorie oefent opzicht uit als een onafhankelijk en onpartijdig orgaan.
2. Indien zich feiten of omstandigheden voordoen waardoor de onafhankelijkheid of onpartijdigheid van een lid van het consistorie in het geding is, trekt het desbetreffende lid zich van de behandeling van de zaak terug.
3. Geen lid van een consistorie kan deelnemen aan of aanwezig zijn bij de behandeling van een zaak waarbij hijzelf betrokken is (geweest) of waarbij hij, zijn echtgenote, of bloed- of aanverwanten tot in de derde graad geacht worden belang te hebben.
4. De belanghebbende kan - onder vermelding van relevante feiten en omstandigheden en onder voorwaarde van een werkelijk belang - verzoeken een lid van het consistorie te wraken als belanghebbende meent dat door deelname van dat lid aan de behandeling en besluitvorming de onafhankelijkheid of onpartijdigheid van het consistorie schade zou (kunnen) lijden.
5. Een verzoek als bedoeld in lid 4 wordt behandeld door het regionale college voor het opzicht tot wiens regio de gemeente behoort.
6. Indien het lid jegens wie het wrakingsverzoek is ingediend zich niet binnen twee werkdagen van de zaak terugtrekt, krijgt hij gedurende vier werkdagen nadien de gelegenheid daarop schriftelijk te reageren. Indien het verzoek tot wraking kennelijk gegrond dan wel kennelijk ongegrond is, heeft het tot oordelen bevoegde college de bevoegdheid om op het verzoek tot wraking te beslissen zonder de belanghebbenden te horen. In het andere geval zal zowel degene die het verzoek tot wraking indient als degene tegen wie het verzoek wordt ingediend op de kortst mogelijke termijn schriftelijk of mondeling worden gehoord door het tot oordelen bevoegde college.
7. Indien het verzoek tot wraking van de predikant wordt toegewezen dan wel dat hij zich terugtrekt, wordt diens plaats ingenomen door de consulent die in dit geval stemrecht heeft.
8. Indien als gevolg van terugtrekking van leden aan het vereiste quorum overeenkomstig ordinantie 1-3-5 niet wordt voldaan wijst, behoudens het bepaalde in ordinantie 2-12-2, het breed moderamen van de classicale vergadering ten minste twee ouderlingen uit de classis aan die in deze zaak de bevoegdheden hebben van een lid van het consistorie.
9. Een besluit inzake een verzoek tot wraking wordt binnen twee werkdagen verzonden aan de verzoeker en degene die het verzoek betreft.
10. Tegen een besluit op een verzoek tot wraking staat geen voorziening open bij enig kerkelijk lichaam.

Artikel 12 Onafhankelijkheid van de colleges voor het opzicht

1. Een college voor het opzicht oefent het opzicht uit als een onafhankelijk en onpartijdig orgaan.
2. Indien zich feiten of omstandigheden voordoen waardoor de onafhankelijkheid of onpartijdigheid van een (adviserend) lid van een college voor het opzicht in het geding is, trekt het desbetreffende lid zich van de behandeling van de zaak terug.
3. Geen lid van een college kan deelnemen aan of aanwezig zijn bij de behandeling van een zaak waarbij hijzelf betrokken is (geweest) of waarbij hij, zijn echtgenote of bloed- of aanverwanten tot in de derde graad geacht worden belang te hebben. De plaats van het stemhebbend lid wordt ingenomen door diens secundus; die van het adviserend lid wordt ingenomen door het andere adviserende lid.
4. De belanghebbende kan - onder vermelding van relevante feiten en omstandigheden en onder voorwaarde van een werkelijk belang - verzoeken een lid van een college te wraken als belanghebbende meent dat door deelname van dat lid aan de behandeling en besluitvorming de onafhankelijkheid of onpartijdigheid van de desbetreffende college schade zou (kunnen) lijden.

5. Een verzoek als bedoeld in lid 4 betreffende een regionaal college wordt behandeld door het regionaal college niet zijnde het regionaal college waarvan het lid dat wordt gewraakt deel uitmaakt. Indien een dergelijk verzoek het generaal college betreft, geschiedt dit door het generaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen.
6. Indien het lid jegens wie het wrakingsverzoek is ingediend zich niet binnen twee werkdagen van de zaak terugtrekt, krijgt hij gedurende vier werkdagen nadien de gelegenheid daarop schriftelijk te reageren. Indien het verzoek tot wraking kennelijk gegrond dan wel kennelijk ongegrond is, heeft het tot oordelen bevoegde college de bevoegdheid om op het verzoek tot wraking te beslissen zonder de belanghebbenden te horen. In het andere geval zal zowel degene die het verzoek tot wraking indient als degene tegen wie het verzoek wordt ingediend op de kortst mogelijke termijn schriftelijk of mondeling worden gehoord door het tot oordelen bevoegde college.
7. Indien het verzoek tot wraking van een (adviserend) lid van een college wordt toegewezen, wordt zijn plaats bij de behandeling van de desbetreffende zaak ingenomen door zijn secundus.
8. Een besluit inzake een verzoek tot wraking wordt binnen twee werkdagen verzonden aan de verzoeker en degene die het verzoek betreft.
9. Tegen een besluit op een verzoek tot wraking staat geen voorziening open bij enig college of bij enig lichaam.

Artikel 13 Begin van de procedure

1. Indien een consistorie een schriftelijke beschuldiging ontvangt jegens een gemeentelid inzake belijdenis en wandel, dan neemt het de zaak binnen een maand in behandeling.
2. Indien een consistorie van oordeel is dat er reden is voor een onderzoek inzake belijdenis en wandel van een gemeentelid besluit het zelfstandig tot het instellen daarvan.
3. Indien een consistorie een schriftelijke beschuldiging ontvangt jegens hen die in artikel 2 lid 6 van deze ordinantie genoemd worden, betreffende belijdenis, wandel of de vervulling van ambt of functie, dan zendt het deze binnen zeven dagen door naar het regionale college voor het opzicht.
4. Indien een regionaal college voor het opzicht van oordeel is dat er reden is voor een onderzoek inzake belijdenis en wandel, respectievelijk de vervulling van ambt of functie, besluit het zelfstandig tot het instellen daarvan.
5. Wanneer een regionaal college een schriftelijke beschuldiging ontvangt jegens iemand die onder zijn opzicht staat, dan neemt het de zaak binnen een maand in behandeling.
6. De behandeling van zaken het opzicht betreffende is er steeds mede op gericht deze zonder vertraging tot afdoening te brengen.
7. Het consistorie kan bepalen dat de aangeklaagde en/of de klager, zolang de kerk ter zake geen eindoordeel heeft uitgesproken, tijdelijk uitgesloten wordt:
 - van de deelname aan het Heilig Avondmaal;
 - van de bevoegdheid om in een ambt of kerkelijke functie te worden gesteld.
8. Een college voor het opzicht kan bepalen dat de aangeklaagde en/of de klager, zolang de kerk ter zake geen eindoordeel heeft uitgesproken, tijdelijk uitgesloten wordt:
 - van de deelname aan het Heilig Avondmaal;
 - van het verrichten van kerkelijke handelingen krachtens ambt of kerkelijke functie of vanwege bevoegdheden (als) van een emeritus; of
 - van de bevoegdheid om in een ambt of kerkelijke functie te worden gesteld.

Artikel 14 Vervolg procedure

1. Wanneer de beschuldiging naar het oordeel van hen die met het opzicht zijn belast niet voldoende is gemotiveerd, kan de klager worden verzocht die motivatie binnen een door het opzichthoudende lichaam te stellen termijn schriftelijk aan te leveren.
2. Indien na het in lid 1 genoemde verzoek de beschuldiging niet voldoende wordt gemotiveerd, dan kunnen zij die met het opzicht zijn belast besluiten dat de ingebrachte beschuldiging om die reden zonder nader onderzoek ongegrond wordt verklaard.
3. Indien de beschuldiging overeenkomstig artikel 13-1 of 13-5 van deze ordinantie in behandeling wordt genomen, wordt de aangeklaagde hiervan schriftelijk mededeling gedaan, met vermelding van de termijn waarbinnen deze de gelegenheid heeft daarop schriftelijk te reageren. Een afschrift van de ter zake ingebrachte stukken wordt bij deze mededeling gevoegd.

Artikel 15 De mondelinge behandeling

1. Indien de zaak in behandeling wordt genomen en niet aanstonds blijkt dat de beschuldiging ongegrond is, wordt door hen die met het opzicht zijn belast de aangeklaagde in een mondelinge behandeling gehoord. Indien zij die met het opzicht zijn belast het nodig oordelen kan ook de klager worden gehoord.
2. Indien zij die met het opzicht houden zijn belast zelfstandig tot de opzichtprocedure besloten hebben, dan roepen zij de aangeklaagde op om in hun midden gehoord te worden.
3. Voor een mondelinge behandeling is de aanwezigheid van het quorum vereist.
4. Tussen het moment van oproeping en de datum waarop de aangeklaagde - en indien van toepassing de klager - wordt gehoord, dient een periode van ten minste veertien dagen te zijn gelegen, tenzij alle opgeroepen belanghebbenden hebben ingestemd met een kortere periode.
5. Bij aanvang van de mondelinge behandeling vergewissen zij die met het opzicht zijn belast zich er van dat zowel de aangeklaagde als de klager beschikken over dezelfde processtukken. Dit laat onverlet het bepaalde in artikel 10 van deze ordinantie.
6. De aangeklaagde en de klager kunnen zich tijdens de mondelinge behandeling elk doen bijstaan door één raadsman bij voorkeur zijnde een lid van de kerk.
7. Zij die met het opzicht zijn belast kunnen een of meer getuigen tijdens een gedeelte van de mondelinge behandeling toelaten om gehoord te worden. Naar het oordeel van hen die met het opzicht houden zijn belast gebeurt dit in aanwezigheid van de klager en/of de aangeklaagde, tenzij er gegronde redenen zijn om hiervan af te wijken.
8. Door hen die met het opzicht zijn belast wordt een verslag van de mondelinge behandeling vastgesteld. Aan de aangeklaagde en de klager wordt ter kennisneming het verslag verstrekt van dat deel van de mondelinge behandeling waarbij zij aanwezig zijn geweest.

Artikel 16 Het besluit tot gebruik van een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht

1. De formulering van het besluit tot toepassing van zulk een middel bevat de overwegingen ten aanzien van de feiten en de redenen waarop het besluit berust.
2. Een besluit van een consistorie inzake het al dan niet toepassen van een middel ter handhaving van de kerkelijke tucht kan alleen genomen worden bij aanwezigheid van ten minste twee derde van het aantal leden van het consistorie en wordt ondertekend door de preses en de scriba.
3. Een besluit van een college voor het opzicht inzake het al dan niet toepassen van een middel ter handhaving van de kerkelijke tucht kan alleen genomen worden bij aanwezigheid van ten

- minste vier stemhebbende leden en één adviserend lid en dient ondertekend te zijn door de preses en de scriba.
4. Binnen dertig dagen na de dag waarop het besluit tot het gebruik van een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht is genomen of de opheffing ervan, wordt daarvan een afschrift gezonden
 - a. per aangetekende brief aan degene jegens wie het middel van kerkelijke tucht wordt toegepast;
 - b. per aangetekende brief aan de klager;in beide gevallen voor zover van toepassing onder vermelding van de termijn binnen welke en de wijze waarop beroep kan worden ingesteld;
in geval van een besluit door een consistorie of een regionaal college voor het opzicht
 - c. aan de kerkenraad van de gemeente waartoe de aangeklaagde behoort;
 - d. aan het breed moderamen van de classicale vergadering van de classis waarin de gemeente ressorteert waartoe de aangeklaagde behoort;
 - e. aan de visitatoren-classicaal van de classicale vergadering van de classis waarin de gemeente ressorteert waartoe de aangeklaagde behoort;
 - f. aan het generaal college voor het opzicht;in geval van een besluit door het generaal college voor het opzicht
 - g. aan de kerkenraad van de gemeente waartoe de aangeklaagde behoort;
 - h. aan het breed moderamen van de classicale vergadering van de classis waarin de gemeente ressorteert waartoe de aangeklaagde behoort;
 - i. aan het breed moderamen van de generale synode;
 - j. aan de visitatoren-generaal.
 5. Binnen dertig dagen, na de dag waarop een besluit wordt genomen om niet over te gaan tot het gebruik van een bijzonder middel tot handhaving van de kerkelijke tucht, wordt daarvan een afschrift gezonden
 - a. per aangetekende brief aan de aangeklaagde;
 - b. per aangetekende brief aan de klager;voor zover van toepassing onder vermelding van de termijn, binnen welke en de wijze, waarop beroep kan worden ingesteld;
in geval van een besluit door een consistorie of een regionaal college voor het opzicht
 - c. aan de kerkenraad van de gemeente waartoe de aangeklaagde behoort;
 - d. aan het generaal college voor het opzicht;in geval van een besluit door het generaal college voor het opzicht
 - e. aan de kerkenraad van de gemeente waartoe de aangeklaagde behoort;
 - f. aan het breed moderamen van de generale synode.

Artikel 17 Algemene bepalingen omtrent de procedure

1. Indien gelijktijdig en op grond van gelijke of samenhangende feiten of omstandigheden tegen verschillende leden of ambtsdragers uit één kerkelijk lichaam verknochte zaken in behandeling zijn of zouden moeten komen bij verschillende organen voor het opzicht, kan het generaal college voor het opzicht bepalen dat deze zaken in dat geval alle - en indien nodig geoordeeld opnieuw - worden behandeld door één door haar aan te wijzen lichaam voor het opzicht.
2. Een opzichthoudend orgaan en de leden daarvan zijn tot geheimhouding verplicht met betrekking tot al hetgeen daar ter zake van de levenswandel van een lid der kerk is behandeld.
3. Alle betrokkenen zijn verplicht tot geheimhouding van al datgene wat tijdens de procedure vertrouwelijk te hunner kennis is gekomen.

Hoofdstuk IV De bijzondere middelen tot handhaving van de kerkelijke tucht

Artikel 18 Door het consistorie

1. Jegens een lid van de kerk, dat zich schuldig maakt aan een onchristelijke belijdenis en wandel of dat op andere wijze de orde in het leven en werken van de kerk verstoort, kan door het consistorie gebruik worden gemaakt van een of meer van de volgende bijzondere middelen van kerkelijke tucht, te weten
 - a. een berisping;
 - b. een vermaning;
 - c. uitsluiting van deelname aan het Heilig Avondmaal;
 - d. uitsluiting uit de gemeenschap van de kerk.
2. Een berisping bestaat in een schriftelijke verklaring, met redenen omkleed, waarin het consistorie zijn afkeuring uitspreekt over leer of handelwijze van belanghebbende.
3. Een vermaning bestaat in een schriftelijke verklaring, met redenen omkleed, waarin het consistorie zijn afkeuring uitspreekt over leer of handelwijze van belanghebbende en hem oproept tot terugkeer, zonder dat het leidt tot verlies van enige kerkelijke rechten en plichten.
4. Uitsluiting van deelname aan het Heilig Avondmaal bestaat in een schriftelijke verklaring, met redenen omkleed, waarin het consistorie zijn afkeuring uitspreekt over leer of handelwijze van belanghebbende en deze uitsluit van deelname aan het Heilig Avondmaal.
5. Uitsluiting uit de gemeenschap van de kerk kan alleen dan plaatsvinden als het opleggen van het middel als genoemd onder lid 1 sub c niet tot terugkeer heeft geleid. Deze maatregel kan alleen worden opgelegd met instemming van het regionaal college voor het opzicht en vindt plaats met gebruikmaking van het daartoe bestemde formulier uit het dienstboek van de kerk.
6. De herderlijke verantwoordelijkheid om toe te zien op de naleving en uitwerking van het door het consistorie opgelegde middel tot handhaving van kerkelijke tucht ligt bij het consistorie zelf. Het betreffende consistorie is eveneens verantwoordelijk voor de herderlijke zorg.
7. Een middel van kerkelijke tucht dat voor onbepaalde tijd is toegepast, wordt opgeheven nadat berouw en betering van het leven is gebleken. Dit gebeurt door een besluit van het consistorie, zulks op verzoek van de belanghebbende dan wel van de betrokken ambtelijke vergadering(en), of op initiatief van het consistorie.

Artikel 19 Door het regionaal college voor het opzicht

1. Jegens een ambtsdrager of iemand, die in een kerkelijke functie is gesteld, die zich schuldig maakt aan een onchristelijke belijdenis en wandel, die nalatig is in de behoorlijke vervulling van ambt of functie of op andere wijze de orde in het leven en werken van de kerk verstoort, kan door het regionale college voor het opzicht gebruik worden gemaakt van een of meer van de volgende bijzondere middelen tot handhaving van de kerkelijke tucht, te weten:
 - a. een berisping;
 - b. een vermaning;
 - c. uitsluiting van deelname aan het Heilig Avondmaal;
 - d. een verbod - voor ten hoogste twaalf maanden - tot het verrichten van handelingen krachtens een ambt of functie of andere kerkelijke bevoegdheden, al dan niet gepaard gaande met het verlies, geheel of ten dele, van de daaraan verbonden inkomsten;
 - e. losmaking van de ambtsbediening, alsmede van de standplaats, waarop de belanghebbende is gevestigd, of losmaking van de functie, eventueel onder de bepaling dat hij gedurende een vast te stellen tijdvak van ten hoogste drie jaren niet naar een ambt of functie mag staan, dan wel het ontnemen van de aan belanghebbende

- verleende kerkelijke bevoegdheden eveneens voor een vast te stellen tijdvak van ten hoogste drie jaren;
- f. ontzetting uit een ambt, waarmee men is bekleed of van een functie, die men vervult, met verlies van het recht naar een ambt of functie te mogen staan dan wel het ontnemen voor onbepaalde tijd van de aan belanghebbende verleende kerkelijke bevoegdheden;
 - g. uitsluiting uit de gemeenschap van de kerk.
2. Een berisping bestaat in een schriftelijke verklaring, met redenen omkleed, waarin het college voor het opzicht zijn afkeuring uitsprekt over leer of handelwijze van belanghebbende.
 3. Een vermaning bestaat uit een schriftelijke verklaring, met redenen omkleed, waarin het college voor het opzicht zijn afkeuring uitsprekt over leer of handelwijze van belanghebbende en hem oproept tot terugkeer, zonder dat het leidt tot verlies van enige kerkelijke rechten en plichten.
 4. Uitsluiting van deelname aan het Heilig Avondmaal alsmede de in lid 1 sub d, e en f genoemde maatregelen tot uitoefening van de kerkelijke tucht bestaan in een schriftelijke verklaring, met redenen omkleed, waarin het college voor het opzicht zijn afkeuring uitsprekt over leer of handelwijze van belanghebbende en een of meer van de in dit lid genoemde maatregelen van tucht toepast.
 5. Uitsluiting uit de gemeenschap van de kerk kan alleen dan plaatsvinden als het opleggen van andere middelen, maar in ieder geval het middel als genoemd in lid 1 sub c van dit artikel niet tot terugkeer heeft geleid. Deze maatregel kan alleen worden opgelegd met instemming van een ander regionaal college voor het opzicht en vindt plaats met gebruikmaking van het daartoe bestemde formulier uit het dienstboek van de kerk.
 6. Bij het opleggen van een maatregel als bedoeld in lid 1 sub d, e en f overweegt het college voor het opzicht of ook een maatregel als bedoeld in lid 1 sub c dient te worden opgelegd. Het college voor het opzicht kan in geval van een predikant beslissen tot de toekenning van wachtgeld en de bewoning van de ambtswoning als bepaald bij generale regeling.
 7. De herderlijke verantwoordelijkheid om toe te zien op de naleving en uitwerking van het door het regionaal college voor het opzicht opgelegde middel tot handhaving van kerkelijke tucht ligt bij het breed moderamen van de betreffende classicale vergadering. Het betreffende breed moderamen is eveneens verantwoordelijk voor de herderlijke zorg.
 8. Bij het besluit tot het toepassen van een bijzondere maatregel tot handhaving van de kerkelijke tucht bepaalt een college voor het opzicht bij wie de herderlijke zorg berust.
 9. Een middel van kerkelijke tucht dat voor onbepaalde tijd is toegepast, wordt opgeheven nadat berouw en betering van het leven is gebleken. Dit gebeurt door een besluit van het regionaal college voor het opzicht, zulks op verzoek van de belanghebbende dan wel van de betrokken ambtelijke vergadering(en).

Hoofdstuk V Beroep

Artikel 20 Beroep

1. Een aangeklaagde kan beroep instellen bij het generaal college voor het opzicht alleen tegen een besluit tot toepassing van een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht zoals omschreven in artikel 16 van deze ordinantie. De beroepstermijn is dertig dagen na de dag waarop het afschrift van dit besluit per aangetekende brief aan hem is toegezonden.
2. Indien het besluit is genomen naar aanleiding van een ingebrachte beschuldiging kan de klager beroep instellen bij het generaal college voor het opzicht alleen tegen een besluit om geen bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht zoals omschreven in artikel 16

van deze ordinantie toe te passen. De beroepstermijn is dertig dagen na de dag waarop het afschrift van dit besluit per aangetekende brief aan hem is toegezonden.

3. Het besluit tot toepassing van een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht treedt, zo binnen de termijn genoemd in het eerste en tweede lid van dit artikel geen hoger beroep is ingesteld, in werking op de dag waarop deze termijn is verstreken.
4. Is binnen de in het eerste en tweede lid van dit artikel genoemde termijn beroep aangetekend of is binnen de daarvoor gestelde termijn een verzoek tot vernietiging ingediend, dan treedt de toepassing van het bijzondere middel tot handhaving van de kerkelijke tucht niet in werking voor de dag waarop in de zaak uit zulk een hoofde in laatste instantie een beslissing is gegeven.
5. Het beroep wordt ingesteld door middel van een gedagtekend, gemotiveerd en per aangetekende brief verzonden beroepschrift, onder kennisgeving daarvan aan het orgaan voor het opzicht tegen welks besluit in beroep wordt gegaan.
6. Bij de behandeling in beroep moet ook worden voldaan aan de in hoofdstuk III van deze ordinantie gestelde voorschriften, met dien verstande dat het generaal college bevoegd is - indien door geen van de belanghebbenden om een mondelinge behandeling is verzocht - af te zien van het oproepen en (opnieuw) horen van de belanghebbenden.
7. Van elk besluit in beroep door het generaal college voor het opzicht genomen, wordt een afschrift gezonden aan de personen en organen genoemd in artikel 16, lid 4 en 5 van deze ordinantie, alsmede aan het orgaan voor het opzicht welks besluit in het geding was en aan het breed moderamen van de generale synode.
8. Het generaal college voor het opzicht wijst aan of een consistorie of een breed moderamen van een ambtelijke vergadering de herderlijke verantwoordelijkheid heeft om toe te zien op de naleving en uitwerking van de door het college opgelegde middel tot handhaving van kerkelijke tucht. Het betreffende consistorie of breed moderamen is eveneens verantwoordelijk voor de herderlijke zorg.
9. Een middel van kerkelijke tucht dat voor onbepaalde tijd is toegepast, wordt opgeheven nadat berouw en betering van het leven is gebleken. Dit gebeurt door een besluit van het generaal college voor het opzicht, zulks op verzoek van de belanghebbende dan wel van de betrokken ambtelijke vergadering(en).

Hoofdstuk VI Bijzondere procedures

Artikel 21 Medisch onderzoek

1. Een college voor het opzicht kan - voordat ten aanzien van een predikant een beslissing wordt genomen over het al dan niet toepassen van een middel van kerkelijke tucht - bepalen dat betrokkene zich binnen een door het college te stellen termijn dient te onderwerpen aan een onderzoek door een of meer daartoe door het breed moderamen van de generale synode aan te wijzen artsen.

Indien de bevindingen van het medisch onderzoek daartoe aanleiding geven, kan het college besluiten de behandeling van de zaak op te schorten en het breed moderamen van de desbetreffende classicale vergadering te adviseren om over te gaan tot het toepassen van ordinantie 13-26-1. Als het breed moderamen van de desbetreffende classicale vergadering het advies niet overneemt zal het dat gemotiveerd meedelen aan het college voor het opzicht die vervolgens de behandeling voortzet.

Artikel 22 Vernietiging

1. Het generaal college voor het opzicht kan een besluit om al dan niet een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht toe te passen vernietigen ook indien geen voorziening in beroep is gevraagd. Het generaal college voor het opzicht heeft deze mogelijkheid uitsluitend

als naar zijn oordeel sprake is van fundamentele schending van (de beginselen van) de kerkorde.

2. Indien door het generaal college voor het opzicht toepassing wordt overwogen van het bepaalde in artikel 22-1 van deze ordinantie kan de preses van dit college bepalen dat het middel niet in werking treedt zolang dit college ter zake geen beslissing heeft gegeven.
3. Het generaal college voor het opzicht neemt een besluit tot vernietiging binnen dertig dagen na afloop van de beroepstermijn van het betrokken besluit.
4. Het generaal college voor het opzicht zendt een afschrift van zijn besluit binnen acht dagen na de dag waarop dit besluit is genomen aan degenen die het nu vernietigde besluit hebben toegezonden gekregen.
5. Bij een vernietiging doet het generaal college voor het opzicht de zaak zelf af met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk III van deze ordinantie.

Artikel 23 Herziening

1. Indien het generaal college voor het opzicht feiten en omstandigheden ontwaart die
 - hebben plaatsgevonden vóór het besluit van het orgaan dat met het opzicht is belast,
 - vóór dat het besluit bij het opzichthoudend lichaam genomen werd niet bekend waren en redelijkerwijs niet bekend konden zijn, en
 - indien deze bekend geweest waren, naar de mening van het generaal college voor het opzicht tot een ander besluit zouden hebben geleid,is dit college bevoegd tot herziening van dit besluit over te gaan met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk III van deze ordinantie. In dat geval neemt het generaal college voor het opzicht een zodanig besluit als naar zijn oordeel genomen zou moeten zijn indien bij de vroegere behandeling van de zaak deze feiten en omstandigheden reeds bekend waren geweest.

Artikel 24 Herstel

1. Aan hem op wie het in artikel 19 lid 1 sub f van deze ordinantie genoemde middel ter handhaving van de kerkelijke tucht is toegepast kan - nadat ten minste vijf jaren zijn verstreken - bij berouw dat bevestigd wordt door belijdenis en wandel, door het breed moderamen van de generale synode, voorgelicht door het generaal college voor het opzicht en visitatoren-generaal gehoord, naar zijn beoordeling,
 - a. de bevoegdheid worden verleend om wederom te worden gesteld in een zelfde ambt of een functie van kerkelijk werker, als waaruit hij werd ontzet, dan wel wederom de kerkelijke bevoegdheden uit te oefenen die de belanghebbende waren ontnomen;
 - b. de verklaring worden gegeven dat hij in het vervolg als een eervol onthevene zal worden beschouwd;
 - c. zo de belanghebbende inmiddels wegens zijn leeftijd niet meer in het ambt van dienaar van het Woord kan worden gesteld, de bevoegdheid van een emeritus worden toegekend.
2. Het opzichthoudend kerkelijk lichaam dat een tuchtmaatregel had opgelegd, kan die tuchtmaatregel opheffen indien degene op wie het in artikel 19 lid 1 sub g van deze ordinantie genoemd middel ter handhaving van de kerkelijke tucht is toegepast, wanneer hij zijn schuld beleden en zijn berouw door belijdenis en wandel bevestigd heeft door de consistorie met gebruikmaking van het daartoe bestemde formulier uit het dienstboek van de kerk wederom als lidmaat in de gemeente worden opgenomen.

Artikel 25 Bevoegdheden breed moderamen generale synode

1. Het breed moderamen van de generale synode kan binnen eenentwintig dagen na de in artikel 16 lid 4 van deze ordinantie bedoelde toezending van het besluit, aan het generaal

college voor de behandeling van bezwaren en geschillen verzoeken dat besluit te vernietigen indien er sprake is van fundamentele schending van (de beginselen van) de kerkorde.

2. Indien het generaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen van oordeel is dat daartoe redenen bestaan vernietigt het het desbetreffende besluit en brengt dit met redenen omkleed ter kennis van het generaal college voor het opzicht, dat de behandeling van de betrokken zaak opnieuw ter hand neemt met inachtneming van het oordeel van het generaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen.
3. De indiening van een verzoek als bedoeld in lid 1 van dit artikel heeft van rechtswege opschorting tot gevolg van de uitvoering van het desbetreffende besluit.

Hoofdstuk VII **Het opzicht over de dienst van het Woord en de catechese**

Artikel 26 **Het opzicht over de dienst van het Woord en de catechese**

1. Het opzicht over de dienst van het Woord en de catechese strekt tot opbouw van de evangeliebediening en tot wering uit verkondiging en kerkelijk onderricht van datgene wat de fundamenten van de kerk aantast, de gehoorzaamheid aan de Heilige Schrift loslaat en de gemeenschap en overeenstemming met de belijdenis van de vaders verbreekt.
2. Dit opzicht wordt in eerste instantie gehouden door de classicale vergadering en vervolgens door de generale synode. Het opzicht door de classicale vergadering vindt aanvankelijk plaats door broederlijke samenspreking en broederlijk vermaan, voortvloeiende uit de medeverantwoordelijkheid van de ouderlingen voor de bediening van het Woord en uit de leiding die de classicale vergadering heeft te geven aan het leven en werken van de classis. Zo nodig komt de classicale vergadering tot het uitspreken van haar gevoelens. De uitspraak van de classicale vergadering kan ertoe leiden dat het opzicht wordt overgedragen aan de generale synode, wier roeping het is de kerk te bewaren bij de zuiverheid van de leer naar haar eigen belijdenis.
3. Het bepaalde in de leden 1 en 2 van dit artikel is van overeenkomstige toepassing op allen die in enigerlei functie werkzaam zijn in of krachtens enige kerkelijke bevoegdheid optreden ten behoeve van de dienst van het Woord of de catechese.

Artikel 27 **Het opzicht door de classicale vergadering**

1. Een classicale vergadering of haar breed moderamen, redenen hebbende om aan te nemen dat een dienaar van het Woord bij de verrichting van de aan zijn ambt verbonden werkzaamheden zo predikt en leert dat hij de fundamenten van de kerk aantast, draagt aan de visitatoren-classicaal op een onderzoek daarnaar in te stellen.
2. Mocht dit vermoeden aanvankelijk blijken niet zonder grond te zijn, dan trachten de visitatoren-classicaal die dienaar van het Woord door broederlijke samenspreking en vermaan tot verandering van gevoelens te brengen.
3. Leidt dit naar hun oordeel niet tot het begeerde resultaat dan geven de visitatoren daarvan bericht aan de classicale vergadering.
4. Wanneer deze geen redenen aanwezig acht de zaak voortgang te doen hebben, brengt zij dit schriftelijk ter kennis van de dienaar en de visitatoren. Acht zij verdere bespreking noodzakelijk, dan nodigt zij de dienaar uit tot een samenspreking.
5. Na de dienaar van het Woord wederom in de gelegenheid te hebben gesteld tot een samenspreking en tot het indienen van een schriftelijke samenvatting van zijn inzichten, spreekt de classicale vergadering uit of zij van oordeel is dat de dienaar van het Woord zich niet meer beweegt in de weg van de belijdenis van de kerk en daarmee de fundamenten van de kerk aantast.

6. Wanneer de classicale vergadering oordeelt dat deze vraag bevestigend moet worden beantwoord, brengt zij haar met redenen omkleed oordeel ter kennis van de generale synode en van de dienaar van het Woord die het aangaat.
7. Bij een ontkennend antwoord geeft de classicale vergadering daarvan kennis aan de dienaar van het Woord.

Artikel 28 Het opzicht van de generale synode

1. Indien een zaak van opzicht naar het bepaalde in ordinantie 11-27-6 bij de generale synode is overgebracht, wijst het breed moderamen van de generale synode uit de predikanten en ouderlingen uit haar midden een bijzondere commissie aan die tot taak heeft de behandeling van de zaak door de synode voor te bereiden.
2. Deze commissie stelt de betrokken dienaar van het Woord in de gelegenheid zijn eventuele bezwaren tegen het oordeel van de classicale vergadering schriftelijk bij haar in te brengen.
3. In de vergadering van de generale synode waar de betrokken zaak wordt behandeld, worden een lid van de commissie opleiding, een lid van de commissie toelating en een lid van het college van hoogleraren en docenten geroepen als adviseur ter vergadering aanwezig te zijn. Als zodanig kunnen echter niet worden aangewezen zij die al uit anderen hoofde als gewoon of als adviserend lid aan die vergadering deelnemen.
4. De generale synode biedt de dienaar van het Woord gelegenheid in de vergadering van de synode zijn gevoelens persoonlijk en desgewenst met bijstand van een of twee door hem aangewezen lidmaten van de kerk toe te lichten en te verdedigen, van welke toelichting en verweer een samenvatting wordt opgesteld, welke door de dienaar na akkoordbevinding wordt ondertekend.
5. Het eindoordeel van de generale synode is met redenen omkleed en wordt, alvorens dit ter kennis van de kerk wordt gebracht, aan de dienaar van het Woord, aan diens kerkenraad en aan de classicale vergadering waaronder hij ressorteert in afschrift toegezonden.
6. De generale synode verleent de dienaar van het Woord, van wiens gevoelens zij oordeelt dat dit de belijdenis van de kerk weerspreekt, een termijn van zes maanden waarbinnen hij zich op het oordeel van de generale synode kan beraden.
7. Gedurende dit beraad onthoudt hij zich van het verrichten van de aan zijn ambt verbonden werkzaamheden. Uiterlijk aan het einde van deze termijn legt de dienaar van het Woord een schriftelijke verklaring af, gericht aan de generale synode.
8. Indien deze dienaar van het Woord het oordeel van de generale synode niet aanvaardt of geen stellige verklaring daaromtrent aflegt, wordt hem door de generale synode verzocht binnen dertig dagen ontheffing van zijn ambtsbediening te vragen.
9. Indien hij daartoe niet bereid is, wordt hij door de generale synode van zijn ambt ontheven.

Artikel 29 Wachtgeld

1. De dienaar van het Woord, die naar het bepaalde in ordinantie 11-28-8 of -9 ingevolge het verzoek of het besluit van de generale synode van zijn ambt ontheven is, heeft recht op wachtgeld volgens de bepalingen bij generale regeling vastgelegd.
2. De betaling van het wachtgeld komt ten laste van de algemene middelen van de kerk.

Artikel 30 Terugkeer in het ambt

1. Hij die door toepassing van het bepaalde in ordinantie 11-28-8 of -9 niet meer in het ambt staat, kan door de generale synode, de commissie toelating gehoord hebbende, wederom worden toegelaten tot de evangeliebediening en het recht verkrijgen te staan naar het ambt van dienaar van het Woord, nadat hij verklaard heeft het oordeel van de synode alsnog te aanvaarden en zich te zullen bewegen in overeenstemming met de belijdenis van de kerk.

2. In dit geval wordt hij geacht het consent verkregen te hebben, bedoeld in ordinantie 3-15-1.

Hoofdstuk VIII Gravamina

Artikel 31 Het indienen van een gravamen

1. Bezwaren inzake de belijdenis van de kerk kunnen door lidmaten van de kerk - onder beroep op de Heilige Schrift - worden voorgelegd aan het oordeel van de kerk, die zich daarover uitspreekt.
2. Een gravamen als bedoeld in lid 1 kan alleen worden ingediend tegen de in artikel X-2 van de kerkorde genoemde belijdenisgeschriften.
3. Een lidmaat legt zijn gravamen schriftelijk en gedocumenteerd voor aan de kerkenraad van zijn gemeente, die door bespreking en onderricht tracht tot wegneming van de bezwaren te komen.
4. Oordeelt de kerkenraad het gravamen daartoe van genoegzaam belang dan dient hij deze ter behandeling in bij de classicale vergadering.
5. Indien de kerkenraad van oordeel is dat het gravamen niet van genoegzaam belang is, kan de bezwaarde zelf een verzoek tot behandeling bij de classicale vergadering indienen. Het breed moderamen van de classicale vergadering hoort de bezwaarde en beslist of er gegronde redenen zijn het gravamen aan de classicale vergadering ter behandeling voor te leggen.

Artikel 32 De behandeling van het gravamen

1. De classicale vergadering gaat over tot onderzoek van het gravamen en benoemt uit haar midden een commissie van voorbereiding. Zij nodigt bij de behandeling daarvan de bezwaarde uit en ten minste drie door de classicale vergadering aangewezen leden van die commissie. De classicale vergadering besluit vervolgens of het gravamen aan de generale synode moet worden doorgezonden teneinde hierover te komen tot een eindoordeel.
2. In het geval de generale synode geroepen wordt een eindoordeel over het ingediende gravamen uit te spreken, benoemt zij uit haar midden een commissie van voorbereiding. Deze commissie hoort de bezwaarde en vraagt naar het inzicht van de kerkelijke docenten en hoogleraren. Hierbij neemt zij tevens kennis van het inzicht van de leden van het genoemde college die zich met het advies van de meerderheid niet kunnen verenigen. Zo nodig wordt het oordeel gevraagd van die kerken waarmee voldoende mate van overeenkomst in belijdenis bestaat.
3. Indien de generale synode aanvankelijk van oordeel is dat naar aanleiding van het gravamen de belijdenis gewijzigd zou moeten worden, wordt het oordeel van die andere kerken gevraagd die het betreffende belijdenisgeschrift in de fundamentele artikelen van hun kerkorde hebben opgenomen.
4. De synode geeft een eindoordeel over het gravamen en brengt dit ter kennis van de kerk en de geraadpleegde kerken.

Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 11a

1. Ordinantie 11a voor het opzicht over personen treedt op 01-07-2022 in werking. Procedures voor het houden van het opzicht die voordien in behandeling zijn genomen en waarvoor nog geen eindbeslissing is, worden volgens de tot dusver geldende bepalingen behandeld.
2. Door het breed moderamen van de generale synode wordt het rooster van aftreden van het regionaal college voor het opzicht ten aanzien van de adviserende leden aangepast aan ordinantie 11a-5. Leden van de huidige commissie die geen plaats kunnen krijgen in het nieuwe college worden zo mogelijk als secundus benoemd.

Kerkorde Hersteld Hervormde Kerk

3. Door het breed moderamen van de generale synode wordt het rooster van aftreden van het generaal college voor het opzicht aangepast aan ord. 11a-6. Leden van de huidige commissie die geen plaats kunnen krijgen in het nieuwe college worden zo mogelijk als secundus benoemd.
4. Personen die opgenomen zijn in het register als bedoeld in ord. 2-1-4 (buitenlandregister) staan onder het opzicht van het regionaal college voor het opzicht-Zuid.

Ordinantie 11b voor het opzicht over de kerk en de gemeenten

Vaststelling en wijziging door de generale synode

17 juni 2022 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Ingangsdatum: 1 juli 2022.

Artikel 1 Algemene bepalingen

1. Het opzicht over de gemeenten strekt tot opbouw van de kerk en haar gemeenten.
2. De classicale vergaderingen houden het opzicht over de gemeenten door middel van de classicale colleges van visitatoren.
3. De generale synode houdt opzicht door middel van het college van visitatoren-generaal.

Artikel 2 De visitatie

1. Het opzicht over gemeenten vindt plaats door kerkvisitatie.
2. De kerkvisitatie, dienstbaar aan de opbouw van de gemeente, gaat uit van de meerdere vergaderingen en omvat:
 - a. het onderzoek naar en het opzicht over het geestelijk leven van de gemeenten en de vervulling van ambten en kerkelijke functies;
 - b. het zoeken weg te nemen - door raadgeving en overleg - van moeilijkheden in en/of tussen de organen van gemeente en kerk.
3. Aan de visitatie door het college van visitatoren-classicaal zijn onderworpen de gemeenten, de ambten, kerkelijke functies, organen en lichamen, behorende tot of werkzaam zijnde binnen de grenzen van de classis. Indien nodig worden zij hierin bijgestaan door het breed moderamen van de classicale vergadering.
4. Aan de visitatie van het college van visitatoren-generaal zijn onderworpen de overige ambten, kerkelijke functies, organen en lichamen.

Artikel 3 Het college van visitatoren-classicaal

1. Het aantal leden van het college van visitatoren-classicaal bedraagt ten minste vijf.
2. Lid van een college van visitatoren-classicaal kan alleen hij zijn die lid is van een gemeente behorend tot het classicaal ressort en die tevens ambtsdrager is of is geweest.
3. De leden van het college van visitatoren-classicaal worden benoemd door de classicale vergadering, voor een tijdvak van vijf jaren. Het breed moderamen van de classicale vergadering stelt een rooster van aftreden vast. Ten minste twee leden zijn predikant met dien verstande dat ten minste de helft van het aantal predikantleden dienstdoend is. Ten minste twee leden zijn ouderling of diaken of zijn dit geweest, met dien verstande dat ten minste de helft van deze leden ten tijde van de benoeming in het ambt staat.
4. De preses van het college van visitatoren-classicaal wordt voor een tijdvak van vijf jaren benoemd door het breed moderamen van de classicale vergadering uit de predikanten of uit hen, die de bevoegdheden van emeritus-predikant hebben.

Artikel 4 Het college van visitatoren-generaal

1. Het aantal leden van het college van visitatoren-generaal bedraagt ten minste vijf.
2. De leden van het college van visitatoren-generaal worden benoemd door de generale synode voor een tijdvak van vijf jaren. Het breed moderamen van de generale synode stelt een rooster van aftreden vast. Ten minste twee leden zijn predikant met dien verstande dat ten minste de helft van het aantal predikantleden dienstdoend is. Ten minste twee leden zijn

ouderling of diaken of zijn dit geweest, met dien verstande dat ten minste de helft van deze leden ten tijde van de benoeming in het ambt staat.

3. De preses van het college van visitatoren-generaal wordt voor een tijdvak van vijf jaren benoemd door het breed moderamen van de generale synode uit de predikanten of uit hen, die de bevoegdheden van emeritus-predikant hebben.

Artikel 5 Algemene bepalingen inzake visitatoren

1. Visitatoren leggen hun functie neer uiterlijk op de laatste dag van het kalenderjaar waarin zij de leeftijd van vijfenzeventig jaren hebben bereikt.
2. Het is niet mogelijk tegelijkertijd lid te zijn van een college van visitatoren-classicaal en van het college van visitatoren-generaal.
3. De visitatoren kiezen in de eerste vergadering van het kalenderjaar, telkens voor een tijdvak van twee kalenderjaren, uit hun midden een assessor en een scriba.
4. Preses, assessor en scriba vormen samen het moderamen van het college van visitatoren.
5. Bij verhindering, belet of ontstentenis van de preses of de scriba neemt de assessor diens werkzaamheden waar.

Artikel 6 Hoe de visitatie gehouden wordt

1. De visitatoren-classicaal leggen gewone kerkvisitatie in elke gemeente in de classis ten minste eenmaal in de vier jaren af door twee van de visitatoren.
2. De visitatoren-classicaal plegen ten minste een keer per jaar overleg met het breed moderamen van de classicale vergadering. De preses van het college van visitatoren classicaal of zijn vervanger is als regel als adviseur aanwezig in de vergadering van het breed moderamen.
3. De colleges van visitatoren-classicaal ontvangen jaarlijks van de toezichhoudende organen inzage in de gegevens van de gemeenten in hun ressort waarover deze organen beschikken.
4. Op verzoek van een college van visitatoren-classicaal en op door deze te bepalen dag en uur wordt in de gemeente waar een visitatie wordt gehouden een vergadering van de kerkenraad belegd, welke vergadering wordt gehouden onder voorzitterschap van een van de visitatoren.
5. Alle leden van de kerkenraad zijn verplicht deze vergadering bij te wonen en in geval van verhindering daarvan tevoren schriftelijk met opgave van redenen aan de preses van de kerkenraad kennis te geven. Indien het vereiste quorum niet aanwezig is, dan kan het bezoek van de visitatoren op kosten van de gemeente worden herhaald.
6. Ieder die door de visitatoren wordt opgeroepen in die kerkenraadsvergadering te verschijnen is gehouden aan dat verzoek te voldoen.
7. Bij gelegenheid van de periodieke kerkvisitatie worden de leden van de gemeente daarvan ten minste veertien dagen tevoren door de kerkenraad in kennis gesteld door afkondiging in een kerkdienst en mededeling met toelichting in het kerkblad en wordt hun op hun verzoek de gelegenheid geboden tot een gesprek met de visitatoren.
8. Alle ambtsdragers en organen van de kerk verstrekken aan de visitatoren mondeling of schriftelijk de door dezen ten behoeve van hun arbeid gevraagde inlichtingen en gegevens.
9. Het college van visitatoren-classicaal verstrekt aan de kerkenraad een verslag van de visitatie voorzien van eventuele adviezen, uiterlijk één maand na afronding van het visitatiebezoek. Een afschrift hiervan wordt ter kennisneming toegezonden aan het breed moderamen van de classicale vergadering.
10. De visitatoren-classicaal maken elk jaar een verslag van hun werkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar, alsmede een overzicht betreffende dat jaar over het kerkelijk leven van de gevisiteerde gemeenten en zenden dit voor 1 mei aan het breed moderamen van de

classicale vergadering ter behandeling door de classicale vergadering. Een afschrift van deze stukken wordt ter kennisneming toegezonden aan de visitatoren-generaal.

Artikel 7 De taak van het college van visitatoren-generaal

1. Het college van visitatoren-generaal functioneert als het samenbindend en leidinggevend orgaan voor de visitatie.
2. De colleges van visitatoren-classicaal kunnen bij het college van visitatoren-generaal advies inwinnen voor hun visitaties.
3. Het college van visitatoren-generaal visiteert hen die werkzaam zijn ten dienste van de commissie zending, evangelisatie en opleiding.
4. De overige ambtsdragers, kerkelijke functies en organen kunnen desgewenst zelf verzoeken om visitatie door het college van visitatoren-generaal.
5. Het college van visitatoren-generaal pleegt ten minste twee keer per jaar overleg met het breed moderamen van de generale synode. Het breed moderamen kan de preses van het college van visitatoren-generaal of zijn vervanger als adviseur uitnodigen in zijn vergadering.
6. Het college van visitatoren-generaal maakt elk even jaar een verslag van zijn werkzaamheden en zendt dit voor 1 juni aan het breed moderamen van de generale synode ter bespreking door de generale synode.

Artikel 8 De buitengewone visitatie

1. Zo dikwijls te hunner kennis gekomen feiten en omstandigheden hun daartoe aanleiding geven, en hun van een kerkenraad of van het breed moderamen van een meerdere vergadering een verzoek daartoe bereikt, houdt een college van visitatoren-classicaal buitengewone kerkvisitaties of treedt het schriftelijk dan wel mondeling met de betrokken kerkenraden en/of ambtsdragers in verbinding.
2. Voor de uitvoering van de buitengewone visitatie worden deskundigen benoemd uit de lidmaten van de kerk die als adviseur worden toegevoegd aan het college van visitatoren-generaal.
3. Deze deskundigen worden benoemd door de generale synode op voordracht van het college van visitatoren-generaal. Het aantal toegevoegde deskundigen is ten minste vijf.
4. Het college van visitatoren-generaal kan advies inwinnen bij deze deskundigen; in de vergaderingen van dit college is telkens in elk geval één van hen als adviseur aanwezig, daartoe door het college op grond van deskundigheid of betrokkenheid uitgenodigd.
5. In geval van een buitengewone visitatie worden, op verzoek van het college van visitatoren-classicaal, door het college van visitatoren-generaal één of twee van deze deskundigen aangewezen die worden toegevoegd aan het college van visitatoren-classicaal.
6. Deze deskundigen verrichten de visitatie in samenwerking met en onder verantwoordelijkheid van het college van visitatoren-classicaal waaraan zij toegevoegd zijn en hebben in de onderhavige visitatie dezelfde bevoegdheden als gewone visitatoren.
7. Voor deze deskundigen zijn ordinantie 11a artikel 8 lid 1 en 2 en artikel 5 van deze ordinantie van overeenkomstige toepassing.
8. Voor de uitvoering van een buitengewone visitatie wordt een visitatiecommissie gevormd, waartoe het college van visitatoren-classicaal, het college van visitatoren-generaal en het breed moderamen van de classicale vergadering elk uit hun midden een lid aanwijzen, aangevuld met de in lid 5 genoemde deskundige(n).
9. Op degene die vanuit het college van visitatoren-generaal in deze commissie is benoemd, berust het voorzitterschap, hij is tevens belast met de mondelinge en schriftelijke voorbereiding van de buitengewone visitatie.

10. Bij aanvang van de buitengewone visitatie wordt door de visitatiecommissie, in overleg met het college van visitatoren-classicaal en het breed moderamen van de classicale vergadering, de manier en frequentie van de voortgangsrapportage bepaald.

Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 11b

1. Ordinantie 11b voor het opzicht over de kerk en de gemeenten treedt op 01-07-2022 in werking.
2. Visitaties die voordien nog niet zijn afgerond, worden volgens de tot dusver geldende bepalingen behandeld.
3. Door de brede moderamina van de classicale vergaderingen wordt het rooster van aftreden van het college van visitatoren-classicaal aangepast aan ord. 11b-3.
4. Door het breed moderamen van de generale synode wordt het rooster van aftreden van het generaal college voor de visitatoren aangepast aan ord. 11b-4.

Ordinantie 12 voor het huwelijk en gezinsleven

Vaststelling en wijziging door de generale synode

17 maart 2017 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Artikel 1 Voorbereiding op het huwelijk

1. De kerkenraad draagt er zorg voor dat de leden van de gemeente, staande voor de vorming van een huisgezin, worden voorbereid op de taak die hun wacht. Dit geschiedt bij voorkeur door een bijzondere catechese over het huwelijk. De kerkenraad doet hun de roeping verstaan in het midden van de gemeente de kerkelijke bevestiging en inzegening van hun huwelijk te begeren.
2. De in deze ordinantie aan de kerkenraad opgedragen zaken worden namens deze verricht door het consistorie.

Artikel 2 Aanvraag en afkondiging

1. Het verzoek om kerkelijke bevestiging en inzegening van een huwelijk wordt, tenzij de kerkenraad om bijzondere redenen deze termijn in een bepaald geval verkort, ten minste drie maanden tevoren gedaan bij de (wijk)kerkenraad ter plaatse. Dit verzoek gebeurt onder opgave van het verlangde tijdstip en de door de kerkenraad gevraagde gegevens over de kerkelijke en burgerlijke staat van het bruidspaar.
2. De dienst waarin de bevestiging en inzegening plaatsvindt wordt geleid door de plaatselijke predikant, of bij diens afwezigheid door de consulent, tenzij de kerkenraad op verzoek van het bruidspaar heeft ingestemd met bevestiging en inzegening door een andere predikant.
3. Voor de kerkelijke bevestiging van het huwelijk plaats vindt, nodigt de plaatselijke predikant en/of de predikant die het huwelijk zal bevestigen het bruidspaar uit tot een pastoraal gesprek over het huwelijk.
4. De voorgenomen kerkelijke bevestiging en inzegening van een huwelijk wordt namens de kerkenraad tijdig aan de gemeente bekendgemaakt.
5. Behoren bruid, bruidegom of beiden tot een andere (wijk)gemeente, dan zendt de kerkenraad aan de kerkenraad of de kerkenraden van de (wijk)gemeente(n) waartoe zij behoren bericht van het ingekomen verzoek, ten minste twee maanden voor de datum van de aangevraagde huwelijksinzegening, en vindt de bekendmaking, bedoeld in het vierde lid van dit artikel, ook in die (wijk)gemeente(n) plaats.
6. Wanneer een kerkenraad, bedoeld in het vijfde lid van dit artikel, meent, dat er bezwaren bestaan tegen de kerkelijke bevestiging van het huwelijk, zendt hij onverwijld, maar in ieder geval binnen een week, hierover bericht aan de kerkenraad bij wie de kerkelijke inzegening is aangevraagd.

Artikel 3 Beletselen

1. Een lid van de kerk, menende dat er een beletsel tegen de kerkelijke bevestiging en inzegening van dit huwelijk bestaat, kan zijn bezwaar schriftelijk, gemotiveerd en ondertekend bij de kerkenraad indienen, uiterlijk op de derde dag na de bekendmaking. Bij deze bekendmaking vermeldt de kerkenraad tevens de voor de indiening van dit beletsel gestelde termijn.
2. De kerkenraad beoordeelt binnen acht dagen na de indiening, of dat bezwaar voor de kerkelijke bevestiging en inzegening een beletsel vormt.
3. Kerkelijke bevestiging en inzegening van een huwelijk vindt niet plaats dan nadat degene die het huwelijk bevestigt zich ervan heeft vergewist dat het huwelijk naar de burgerlijke wet tot stand is gekomen.

Artikel 4 Kerkelijke bevestiging en inzegening

1. De kerkelijke bevestiging en inzegening van het huwelijk geschiedt in een kerkdienst van de gemeente, onder gebruikmaking van het daartoe bestemde formulier uit het dienstboek.
2. De kerkelijke bevestiging en inzegening geschiedt in tegenwoordigheid van een of meer ouderlingen en diakenen.
3. De kerkenraad kan zich bij de kerkelijke bevestiging en inzegening van het huwelijk doen bijstaan door één of meer ouderlingen en diakenen uit de gemeente waartoe de bruid, de bruidegom of beiden behoren.
4. De kerkenraad schenkt namens de gemeente aan het bruidspaar een huisbijbel.

Artikel 5 Inschrijving

1. De kerkenraad schrijft de kerkelijke bevestiging en inzegening van het huwelijk in het trouwregister van de gemeente in en tekent op verzoek van het bruidspaar datum en plaats van de kerkelijke bevestiging en inzegening aan op de daarvoor bestemde plaats in het familieregister, door de burgerlijke overheid uitgereikt.
2. De kerkenraad van de gemeente waar de kerkelijke bevestiging heeft plaatsgevonden doet binnen acht dagen daarvan mededeling aan de kerkenraad van de gemeente waar de gehuwden zich vestigen.

Artikel 6 De zorg voor het gezinsleven

1. De kerkenraad in zijn geheel richt zich bij zijn herderlijke zorg voor de leden van de gemeente in het bijzonder ook op de vragen van huwelijk, gezinsleven en opvoeding, en tracht door voorlichting, raadgeving en hulp de gezinnen te dienen en te bouwen.

Ordinantie 13 voor het pastoraat

Vaststelling en wijziging door de generale synode

25 november 2016 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Hoofdstuk I De pastorale werkzaamheden

Artikel 1 Het onderscheid in de pastorale werkzaamheden

1. De pastorale werkzaamheden der predikanten worden onderscheiden in gewone, buitengewone en bijzondere werkzaamheden.
2. Indien in de ordinanties van de kerk sprake is van predikantsplaats of predikant wordt daarmee - zo niet uitdrukkelijk anders is vermeld - alleen bedoeld de predikantsplaats of predikant voor gewone werkzaamheden.

Artikel 2 Gewone werkzaamheden

1. De gewone ambtswerkzaamheden worden verricht ten dienste van een gemeente en omvatten:
 - de verkondiging des Woords
 - de bediening van de sacramenten
 - de dienst der gebeden
 - de leiding van de kerkdiensten
 - het afnemen van de openbare belijdenis des geloofs
 - de bevestiging van de ambtsdragers
 - de kerkelijke bevestiging en inzegening van het huwelijk
 - zo de predikant daartoe wordt geroepen de leiding van de ambtelijke vergaderingen van de kerk
 - het vervullen van een consulentchap wanneer hij daartoe wordt aangewezen door het breed moderamen van de classicale vergadering;voorts - met medewerking van de ouderlingen -
 - de herderlijke zorg
 - de catechese
 - de arbeid onder hen die van het Evangelie zijn vervreemd
 - het medewerken aan de geestelijke vorming van de jeugd alsook
 - bezig zijn in het opzicht over de gemeente

Artikel 3 Beperkte werktijd

1. Indien bijzondere omstandigheden naar het oordeel van het breed moderamen van de classicale vergadering daartoe aanleiding geven kan dit breed moderamen op verzoek van de kerkenraad van een gemeente goedkeuren dat de, of een, bij deze gemeente gevestigde of te vestigen predikantsplaats wordt bezet door een predikant die deze werkzaamheden verricht gedurende een door dat breed moderamen vastgestelde beperkte werktijd.
2. Het in de kerkorde ten aanzien van een predikant voor gewone werkzaamheden bepaalde, is eveneens van toepassing met betrekking tot een predikant met een beperkte werktijd, tenzij bij of krachtens ordinantie een afwijkende regeling is getroffen.
3. Ter verkrijging van de goedkeuring bedoeld in lid 1 van dit artikel dient de kerkenraad bij het breed moderamen van de classicale vergadering een daartoe strekkend verzoek in en legt daarbij over een volgens richtlijnen van dat breed moderamen opgesteld werkplan, waarin is vermeld welke werkzaamheden door de predikant dienen te worden verricht, alsmede welke voorzieningen worden getroffen voor de waarneming van het overige werk.

4. De werkzaamheden als bedoeld in het derde lid van dit artikel worden tevens vermeld in een aan de beroepsbrief toe te voegen nadere omschrijving als bedoeld in ordinantie 3-16-4.
5. Alvorens het breed moderamen van de classicale vergadering de in lid 1 bedoelde goedkeuring verleent, overtuigt het zich er van dat indien de predikant andere werkzaamheden verricht het verrichten daarvan verenigbaar is met het ambt van dienaar des Woords en niet strijdig is met het belang van de kerk.
6. Het breed moderamen van de classicale vergadering kan op gezamenlijk verzoek van zowel de kerkenraad als de predikant goedkeuren dat de beperking van de werktijd van de predikant wordt gewijzigd of opgeheven. De vergadering van de kerkenraad waarin tot dit verzoek wordt besloten vindt plaats onder leiding van het breed moderamen van de classicale vergadering en in aanwezigheid van de predikant.
7. Het breed moderamen van de classicale vergadering kan alleen tot vermindering of opheffing van de beperking van de werktijd van een predikant besluiten, indien het tevoren van de commissie toezicht en financiën een nieuwe verklaring heeft ontvangen als bedoeld in ordinantie 3-13-1. Deze verklaring dient betrekking te hebben op de bezetting van de predikantsplaats na vermindering of opheffing van de beperking.
8. Indien in de werkzaamheden van de predikant, die hij naast zijn ambtsbezigheden in de gemeente verricht, een zodanige wijziging komt, dat hetzij van de predikant, hetzij van de gemeente, naar het oordeel van het breed moderamen van de classicale vergadering niet kan worden verlangd dat de onderlinge band in stand wordt gehouden, kan dit breed moderamen bij gemotiveerd besluit de predikant met ingang van een door dat breed moderamen te stellen datum van zijn ambt ontheffen.
9. Bij toepassing van het bepaalde in het zesde lid van dit artikel wordt de predikantsplaats geacht niet vacant te zijn geworden en de predikant geacht niet van zijn standplaats te zijn losgemaakt.
10. Ten aanzien van een predikant met een beperkte werktijd is het bepaalde in ordinantie 13-12 van overeenkomstige toepassing.
11. De predikant met een beperkte werktijd staat onder het opzicht van de classicale vergadering binnen welker gebied hij woonachtig is.
12. Indien in een combinatie van gemeenten het verlangen bestaat tot bezetting van een bij haar gevestigde predikantsplaats door een predikant met beperkte werktijd, gelden de in dit artikel aangegeven verplichtingen en bevoegdheden van de kerkenraad of van het college van kerkvoogden voor alle in een combinatie bij de bezetting van die standplaats betrokken kerkenraden en colleges van kerkvoogden.

Artikel 4 Buitengewone werkzaamheden

1. Indien buitengewone, voor een classis of voor de kerk in haar geheel van algemeen belang zijnde, werkzaamheden worden opgedragen aan een van hen die toegelaten zijn tot de evangeliebediening in de kerk, kan haar ambtelijke vergadering hem, voor de tijd dat hij in die arbeid werkzaam is, beroepen tot predikant voor buitengewone werkzaamheden verbonden aan een classis of aan de kerk in haar geheel.
2. Zulk een predikant heeft in de uitoefening van zijn ambt dezelfde bevoegdheden als in artikel 2, lid 1, van deze ordinantie zijn benoemd voor een predikant voor gewone werkzaamheden. Hij heeft als adviserend lid van de meerdere ambtelijke vergadering die hem beroepen heeft geen stemrecht.
3. Een predikant voor buitengewone werkzaamheden woont de classicale vergadering van de classis waarin hij woonachtig is bij als adviserend lid en staat onder het opzicht van deze classicale vergadering. Hij verricht zijn werkzaamheden in overleg met een orgaan van bijstand, mits aangewezen door de ambtelijke vergadering die hem heeft beroepen.

4. Ten aanzien van een predikant voor buitengewone werkzaamheden die woonachtig is in het buitenland wordt door het breed moderamen van de generale synode, wat het opzicht betreft, in de beroepsbrief een nadere voorziening getroffen.
5. De beroeping van een predikant voor buitengewone werkzaamheden geschiedt door de toezending van een naar de omstandigheden gewijzigde beroepsbrief, ingericht naar een door het breed moderamen van de generale synode vastgesteld model en vindt niet plaats dan nadat aan de meerdere ambtelijke vergadering die het beroep uitbrengt is gebleken dat diens rechtspositie afdoende is geregeld.
6. De bevestiging geschiedt vanwege de meerdere ambtelijke vergadering die de beroeping heeft gedaan in een kerkdienst van één van de gemeenten.
7. Indien het belang van de kerk zulks vordert, kan het breed moderamen van de synode, gehoord het breed moderamen van de ambtelijke vergadering die de beroeping deed en de betrokken predikant, bij met redenen omkleed besluit de ambtsvervulling van een predikant voor buitengewone werkzaamheden doen eindigen. In dat geval beslist dit breed moderamen tevens over de toekenning van de bevoegdheden als van een emeritus-predikant.

Artikel 5 Bijzondere werkzaamheden

1. Hij die toegelaten is tot de evangeliebediening in de kerk en binnen een gemeente belast is met het verrichten van bijzondere werkzaamheden die een kerkelijk karakter dragen doch niet van die gemeente uitgaan, kan door de kerkenraad van die gemeente, onder goedkeuring van het breed moderamen van de classicale vergadering, voor de tijd dat hij in die arbeid werkzaam is beroepen worden tot predikant voor bijzondere werkzaamheden.
2. Zulk een predikant heeft zitting in de kerkenraad en in het ministerie, wordt mede ter classicale vergadering afgevaardigd en is bevoegd tot de ambtswerkzaamheden waartoe de predikanten voor gewone werkzaamheden zijn geroepen.
3. Onder goedkeuring van het breed moderamen van de classicale vergadering stellen de kerkenraad en de instantie ten behoeve waarvan de predikant werkzaam is een regeling vast met betrekking tot de arbeid die deze te verrichten heeft voor die instantie en eventueel ook voor de gemeente en terzake van de medeverantwoordelijkheid van de kerkenraad voor de arbeid van die predikant.
4. De beroeping van een predikant voor bijzondere werkzaamheden geschiedt door de toezending van een naar de omstandigheden gewijzigde beroepsbrief en vindt niet plaats dan nadat aan de kerkenraad is gebleken dat diens rechtspositie afdoende is geregeld; bevestiging van deze predikant geschiedt in een kerkdienst van de gemeente.
5. Indien het belang van de kerk zulks vordert kan het breed moderamen van de synode, de betrokken kerkenraad en predikant gehoord, bij met redenen omkleed besluit de ambtsvervulling van een predikant voor bijzondere werkzaamheden doen eindigen en beslist het in dat geval over de toekenning van de bevoegdheden als van een emeritus-predikant.

Artikel 6 De plicht tot geheimhouding

1. De predikanten zijn, overeenkomstig het bepaalde in ordinantie 1-15-13, verplicht tot geheimhouding van al datgene wat in de uitoefening der zielzorg vertrouwelijk te hunner kennis is gekomen.

Artikel 7 Verrichten van werkzaamheden buiten de eigen gemeente

1. De predikant verricht de ambtelijke werkzaamheden die gerekend kunnen worden tot die van een predikant, anders dan ten dienste van de gemeente(n) waaraan hij verbonden is of één van de meerdere ambtelijke vergaderingen en hun organen van bijstand, uitsluitend wanneer de verantwoordelijke kerkenraad ter plaatse daartegen geen bezwaar maakt.

2. Het in dit artikel bepaalde is van overeenkomstige toepassing op emeritus-predikanten en hen, die de bevoegdheden als van een emeritus-predikant hebben.
3. In het geval de verantwoordelijke kerkenraad ter plaatse bezwaar heeft is hij gehouden alvorens een beslissing ter zake te nemen, om met bijstand van het breed moderamen van de classicale vergadering tot welk ressort de betreffende gemeente behoort, te pogen door overleg tot een oplossing te geraken.
4. Bezwaren tegen een beslissing van de kerkenraad als bedoeld in het vorige lid van dit artikel kunnen binnen dertig dagen worden ingediend bij het in lid 3 genoemde breed moderamen van de classicale vergadering, dat ter zake een eindbeslissing neemt.

Artikel 8 Het ministerie

1. De predikanten van een gemeente belast met gewone of bijzondere werkzaamheden en de predikanten voor buitengewone werkzaamheden aan wie ten behoeve van de plaatselijke gemeente een of meer werkzaamheden mochten zijn opgedragen, vormen het ministerie.
2. In een ministerie fungeren de predikanten bij toerbeurt als preses en als scribe van het ministerie, tenzij dit besluit een van hen voor langere tijd, doch telkens ten hoogste voor een tijdvak van drie jaren, daarvoor aan te wijzen.
3. De vaststelling van het rooster van de preekbeurten geschiedt door het ministerie in overleg met de (centrale) kerkenraad.

Artikel 9 Tijdelijke vrijstelling van het dienstwerk

1. De predikanten zijn elk jaar gedurende een aantal weken en bovendien op een aantal zondagen vrijgesteld van de vervulling van hun dienstwerk, in welke tijd in de waarneming van die werkzaamheden die niet tijdelijk achterwege kunnen blijven voor rekening van de plaatselijke kerkenkas en in overleg met de kerkenraad wordt voorzien, een en ander naar de door de generale synode vastgestelde regeling ter zake.
2. Het tijdstip, waarop de in lid 1 bedoelde vrijstelling van het dienstwerk wordt genoten wordt gekozen in overleg met de (centrale) kerkenraad.
3. In centrale gemeenten wordt het in het eerste en tweede lid van dit artikel bepaalde zoveel mogelijk zo geregeld dat de predikanten bij afwisseling afwezig zijn en wordt daarbij naar vermogen rekening gehouden met de bijzondere belangen van de predikanten en hun gezinnen.

Artikel 10 Het breed-ministerie

1. De dienstdoende predikanten voor gewone werkzaamheden, buitengewone werkzaamheden en bijzondere werkzaamheden in een classis vormen tezamen een breed-ministerie.
2. Het breed-ministerie heeft inzonderheid tot taak:
 - de bezinning op de verkondiging des Woords;
 - het betrokken zijn op, en waar nodig zorgdragen voor, elkaars geestelijk welzijn;
 - het overwegen van hetgeen kan strekken tot het geestelijk welzijn van de aan de zorg van deze predikanten toevertrouwde gemeenten;
 - het uitwisselen van de daaromtrent opgedane ervaringen;
 - het bestuderen van theologische, sociale, en voor het pastoraat van belang zijnde vraagstukken;
 - het samenwerken op homiletisch terrein;
 - het adviseren van het breed moderamen van de classicale vergadering inzake de waarneming van het dienstwerk in de vacatures in de classis.
3. Met inachtneming van het in de orde der kerk bepaalde en een door de generale synode voorgeschreven model stelt het breed-ministerie ter nadere regeling van zijn werkwijze een regeling vast.

Hoofdstuk II De predikantsplaats

Artikel 11 De predikantsplaats

1. Ter verzekering van de vrijheid van het ambt van dienaar des Woords wordt voor de predikant tot gewone werkzaamheden geroepen een predikantsplaats gevestigd waaraan inkomsten en rechten zijn verbonden voor hem en zijn nabestaanden.
2. Naar bepalingen te geven in de generale regeling bedoeld in ordinantie 13-37-2 kunnen voor predikanten belast met buitengewone of bijzondere werkzaamheden predikantsplaatsen worden gevestigd waaraan inkomsten en rechten verbonden zijn.
3. Een predikantsplaats wordt bij een gemeente gevestigd door het breed moderamen van de classicale vergadering, op verzoek van de kerkenraad, mits gebleken is dat de standplaats in een redelijke behoefte voorziet en de daaraan te verbinden inkomsten naar het oordeel van de commissie toezicht en financiën geacht mogen worden te zijn gevonden.
4. Een predikantsplaats kan door het breed moderamen van de classicale vergadering worden opgeheven op verzoek van de kerkenraad, mits de plaats vacant is en de handhaving ervan niet in het belang van gemeente of kerk zou zijn.
5. Het verzoek tot opheffing van een predikantsplaats kan ook uitgaan van het breed moderamen van de generale synode, mits de plaats vacant is, de inkomsten daaraan verbonden niet of niet meer door de gemeente zelf gevonden kunnen worden en de pastorale verzorging van de gemeente door de opheffing redelijkerwijze niet wordt geschaad. Het breed moderamen van de classicale vergadering hoort de kerkenraad voordat op dit verzoek wordt beslist.
6. Betreft de opheffing de enige bij een gemeente gevestigde predikantsplaats, dan wordt dit besluit niet genomen dan nadat er een regeling is getroffen inzake de samenvoeging van of het aangaan van een combinatie tussen die gemeente en een andere.
7. Het besluit tot opheffing van een predikantsplaats bevat tevens een regeling inzake de aan haar verbonden inkomsten, waarbij tevoren door overleg met daarbij betrokkenen wordt zorg gedragen dat de niet uit de kerkenkas van de gemeente afkomstige gelden aan een andere standplaats worden verbonden, in welk geval, evenals indien na de opheffing van twee predikantsplaatsen wordt besloten tot de vestiging van een nieuwe standplaats, aan welke de aan die twee opgeheven standplaatsen verbonden inkomsten geheel of ten dele worden verbonden, de eventueel daarbij betrokken pastoriegoederen afzonderlijk geadministreerd dienen te blijven.
8. Indien besloten wordt tot samenvoeging van predikantsplaatsen bij gemeenten welke niet tot dezelfde classis behoren, worden deze gemeenten tevens bij eenzelfde classis ingedeeld.
9. De inkomsten en rechten aan een standplaats voor gewone werkzaamheden verbonden, vormen tezamen het traktement van de daarop gevestigde predikant en omvatten in ieder geval:
 - het vrij gebruik van een ambtswoning of, bij het ontbreken van zulk een woning, vergoeding van huishuur,
 - een minimum-aanvangstraktement,
 - periodieke verhogingen,
 - vergoeding van verhuiskosten, en
 - aanspraak op invaliditeits-, oudedags-, weduwen- en wezenpensioen,
 - een en ander naar de regelingen vastgesteld krachtens besluit van de generale synode.

Artikel 12 Gemeenschappelijke predikantsplaatsen

1. De op een gemeenschappelijke predikantsplaats, als bedoeld in ordinantie 2-8-1, staande predikant wordt als lidmaat ingeschreven bij de gemeente waarin hij zijn woonplaats heeft.
2. Wat zijn ambtsbediening betreft heeft deze predikant in de andere gemeente(n) de kerkelijke bevoegdheden van een ambtsdrager van die gemeente(n).

3. Deze predikant heeft uitsluitend in de gemeente waar hij overeenkomstig lid 1 is ingeschreven stemrecht in een vergadering van lidmaten.

Artikel 13 De woonplaats van de predikant

1. De predikant heeft zijn woonplaats binnen de grenzen van de gemeente, of van de wijkgemeente, bij welke zijn standplaats is gevestigd.
2. Zolang de mogelijkheid daartoe redelijkerwijze nog niet bestaat kan het breed moderamen van de classicale vergadering de predikant van deze verplichting op diens verzoek jaarlijks dispensatie verlenen.
3. Het in de voorgaande leden bepaalde geldt ook voor de predikanten als bedoeld in artikel 3 van deze ordinantie.

Artikel 14 Kennisgeving

1. Van elk besluit tot vestiging of opheffing van predikantsplaatsen wordt - onder vermelding van de dag waarop het in werking treedt - door het breed moderamen van de classicale vergadering kennis gegeven aan het breed moderamen van de generale synode, dat dit besluit publiceert in het landelijke blad van de kerk.

Hoofdstuk III Het vacant worden van een predikantsplaats

Artikel 15 Het ontstaan van een vacature

1. Een predikantsplaats wordt vacant indien de daarop gevestigde predikant
 - overlijdt,
 - een beroep naar elders opvolgt,
 - emeritaat ontvangt,
 - van zijn ambt wordt ontheven, of
 - uit zijn ambt wordt ontzet.

Artikel 16 Overlijden

1. Het overlijden van een predikant wordt door de kerkenraad terstond bericht aan het breed moderamen van de classicale vergadering en aan het breed-ministerie, hetwelk het breed moderamen van de classicale vergadering adviseert omtrent de waarneming van het dienstwerk.

Artikel 17 Opvolging van een beroep

1. Een naar een andere standplaats vertrekkende predikant ontvangt van de (centrale) kerkenraad van zijn gemeente een door het breed moderamen van de classicale vergadering voor gezien getekende akte van losmaking, ingericht naar een bij generale regeling vastgesteld model vermeldende
 - a. de datum waarop de bevestiging van de predikant in zijn nieuwe gemeente is vastgesteld, blijkende uit een schriftelijke verklaring van de (centrale) kerkenraad van deze gemeente;
 - b. het besluit dat de predikant van zijn oude gemeente wordt losgemaakt met ingang van de dag waarop de bevestiging is vastgesteld.
2. Indien de bevestiging niet op de in de akte van losmaking genoemde datum plaatsvindt doordat de predikant vóór deze datum ziek wordt of overlijdt, wordt de losmaking geacht niet te hebben plaatsgevonden.
3. Indien wegens ziekte van de predikant de losmaking wordt geacht niet te hebben plaatsgevonden, wordt een nieuwe akte van losmaking opgesteld.
4. Indien de bevestiging van de predikant niet op de in de akte van losmaking genoemde datum plaatsvindt om enige andere reden dan in het tweede lid van dit artikel genoemd, wordt de

predikant niettemin gerekend op die datum zijn nieuwe standplaats te hebben ingenomen en wordt de vacature op zijn oude standplaats geacht te zijn ingegaan.

Artikel 18 Emeritaat

1. Emeritaat wordt verleend wegens invaliditeit of het bereiken van de door de burgerlijke overheid vastgestelde AOW-leeftijd.

Artikel 19 Ontheffing van en ontzetting uit het ambt

1. Ontheffing van het ambt vindt plaats:
 - wegens overgang naar een andere staat des levens
 - bij toepassing van het bepaalde in ordinantie 13-3-8
 - bij toepassing van het bepaalde in ordinantie 13-29-1
 - bij toepassing van het bepaalde in ordinantie 13-31-9 of 11, dan wel
 - bij toepassing van het bepaalde in ordinantie 11-16-10.
2. Ontzetting uit het ambt vindt plaats wegens toepassing van het vierde, vijfde of zesde middel ter handhaving van de kerkelijke tucht.
3. Hij die van zijn ambt ontheven is of uit het ambt is ontzet, ontvangt een gedateerde en door het breed moderamen van de classicale vergadering voor gezien getekende akte van losmaking, ingericht naar het model, vastgesteld bij generale regeling.

Artikel 20 Kennisgeving

1. De kerkenraad doet binnen acht dagen na het ontstaan en na de vervulling van elke predikantsvacature, mededeling daarvan - onder vermelding van de datum waarop en de oorzaak waardoor de vacature is ontstaan, dan wel van de naam van hem die haar vervulde en steeds onder vermelding van de datum van losmaking of bevestiging - aan het breed moderamen van de classicale vergadering, hetwelk zulks ten spoedigste meldt aan de commissie toezicht en financiën en aan het breed moderamen van de generale synode dat door publicatie in het landelijke blad van de kerk een en ander ter algemene kennis brengt.

Hoofdstuk IV De waarneming van het dienstwerk bij vacature en ongevroegd verlof

Artikel 21 De waarneming in (wijk)gemeenten

1. In de gemeenten worden bij vacature de ambtelijke werkzaamheden, na advies door het breed-ministerie, verricht door het breed moderamen van de classicale vergadering hetwelk, na daarover met de kerkenraden overleg te hebben gepleegd, een regeling vaststelt waarbij voor elk van deze gemeenten met inachtneming van haar belangen en behoeften een consulent, met een secundus en eventueel een tertius, wordt aangewezen die bij vacature als pastor loci fungeert en, met uitzondering van de zorg voor de preekbeurten, in overleg met de kerkenraad de pastorale werkzaamheden verricht.
2. Een nieuw gestichte predikantsplaats wordt ten aanzien van de waarneming van het dienstwerk als een vacature aangemerkt. Dit geldt niet voor de predikantsplaats die is gesticht voor de predikant voor bijzondere werkzaamheden.
3. Indien een gemeente is ingedeeld in wijkgemeenten wordt elke wijkgemeente voor de toepassing van hoofdstuk IV van deze ordinantie beschouwd als een gemeente met één predikantsplaats.
4. Het breed moderamen van de classicale vergadering wijst, na overleg met het breed-ministerie, een consulent aan uit de dienstdoende predikanten van het breed ministerie van de classis.

5. Slechts indien bijzondere omstandigheden dit vereisen kan het breed moderamen van de classicale vergadering een beroep doen op het breed moderamen van een andere classicale vergadering om voor een van zijn gemeenten een consulent aan te wijzen.
6. Indien de omstandigheden zulks eisen kan de consulent bij de waarneming van het pastorale werk worden bijgestaan door een van de naburige predikanten of door anderen die tot bijstand in het pastoraat zijn geroepen. Op degene die tot bijstand in het pastoraat wordt geroepen, niet zijnde een dienstdoend predikant van de kerk, is het bepaalde in ordinantie 17 van toepassing.
7. De consulent neemt in het moderamen van de kerkenraad de functie over van de predikant door wiens vertrek de vacature is ontstaan en heeft in de vergadering van de kerkenraad en in diens moderamen een adviserende stem.
8. Buiten zijn tegenwoordigheid kunnen door de kerkenraad geen besluiten worden genomen, behoudens in de gevallen waarin een in de desbetreffende gemeente tot bijstand in het pastoraat geroepen emerituspredikant als zodanig benoemd en aanwezig is.
9. Ook in een vacature wordt niet geprekeet dan door hen, die daartoe naar de orde van de kerk bevoegd zijn.
10. Onder goedkeuring van het breed moderamen van de classicale vergadering, dat het breed ministerie hoort, kan de kerkenraad van een gemeente, geen centrale gemeente, geen wijkgemeente, of geen gemeente met meer dan een predikantsplaats zijnde, zo de predikantsplaats vacant is en redelijkerwijze voorlopig niet zal worden vervuld, in overleg, wat elk onderdeel van het dienstwerk betreft, met de kerkenraad van een andere gemeente, besluiten de predikant of een van de predikanten van die andere gemeente met diens toestemming, voor een tijdvak van ten hoogste vijf jaren, te belasten met alle werkzaamheden van de pastor loci, in welk geval de vacature, voor wat betreft de waarneming van het dienstwerk, geacht wordt te zijn vervuld en terzake van de aan de vacante standplaats verbonden inkomsten voor elk geval afzonderlijk door de commissie toezicht en financiën een regeling wordt getroffen.

Artikel 22 De waarneming in met vacature gelijkgestelde gevallen

1. Indien een predikant voor gewone werkzaamheden wegens ziekte van kortere duur zijn dienstwerk niet kan verrichten, treft hij met de ouderlingen en in overleg met het breed-ministerie een regeling voor die ambtelijke werkzaamheden die niet tijdelijk achterwege kunnen blijven, in welk geval de voor de waarneming van het dienstwerk noodzakelijke kosten en vergoedingen ten laste van de gemeente komen.
2. Indien een predikant wegens ziekte gedurende langere tijd niet in staat is zijn dienstwerk te verrichten kan de kerkenraad het breed moderamen van de classicale vergadering verzoeken om, in overleg met het breed-ministerie en telkens voor een tijdvak van ten hoogste twee maanden, de standplaats voor de waarneming van het dienstwerk als vacant te beschouwen, in welk geval de voor de waarneming van het dienstwerk gemaakte noodzakelijke kosten en vergoedingen ten laste van de gemeente komen.
3. Indien een predikant bij besluit van het breed moderamen van de generale synode en in overleg met de kerkenraad van zijn gemeente tijdelijk wordt belast met een pastorale taak ten behoeve van in bijzondere omstandigheden of moeilijkheden verkerende leden van de kerk, of met een andere opdracht, treft dit breed moderamen voor elk geval afzonderlijk en rekening houdende met alle daarbij betrokken belangen een regeling ten aanzien van de waarneming van het dienstwerk, het aandeel van het breed-ministerie daarin, de bestrijding van de daaraan verbonden kosten, de bestemming of verrekening van de aan de standplaats verbonden inkomsten en van hetgeen verder voor een regeling in aanmerking komt.
4. Indien een predikant krachtens enige bepaling uit de hoofdstukken II en III van ordinantie 11 zijn ambtelijke werkzaamheden tijdelijk niet mag verrichten, worden deze door het breed-ministerie waargenomen, tegen een gelijke vergoeding ten laste van de predikant als in geval

van vacature, welk bedrag hem uit de algemene middelen van de kerk wordt vergoed indien uiteindelijk op hem geen van de middelen ter handhaving van de kerkelijke tucht wordt toegepast, genoemd in ordinantie 11-6-1 sub 3-6.

5. Indien een predikant zich krachtens het bepaalde in ordinantie 11-16-8 van zijn ambtelijke werkzaamheden moet onthouden komt de vergoeding, bedoeld in het vorige lid van dit artikel, voor rekening van de kerk in haar geheel.
6. Indien met toestemming van de kerkenraad door het breed moderamen van de classicale vergadering aan een predikant om gewichtige redenen verlof is gegeven voor een daarbij te bepalen tijd van zijn standplaats afwezig te zijn, treft dat breed moderamen in overleg met de kerkenraad tevens een regeling inzake de waarneming van het dienstwerk, de daaraan verbonden kosten en de bestemming of verrekening van de aan de standplaats verbonden inkomsten.
7. Indien een predikant, anders dan naar het in de voorafgaande leden van dit artikel bepaalde, zijn standplaats verlaat of het daarmee verbonden dienstwerk ergerlijk verwaarloost kan het breed moderamen van de classicale vergadering, de kerkenraad gehoord, verklaren dat de standplaats zowel ter zake van de waarneming van het dienstwerk, als met betrekking tot de aan de standplaats verbonden inkomsten, als vacant moet worden beschouwd, totdat ter zake naar de bepalingen van de ordinantie voor het opzicht is gehandeld.

Artikel 23 Ongevraagd verlof

1. Het breed moderamen van de classicale vergadering kan na overleg met de kerkenraad op grond van bijzondere overwegingen en bij gemotiveerd besluit uit eigen beweging een predikant ongevraagd verlof verlenen, in welk geval zijn dienstwerk gedurende een door het breed moderamen vast te stellen tijdvak, telkens van ten hoogste dertig dagen, niet door hem wordt verricht, maar door of namens dat breed moderamen overeenkomstig de daarvoor geldende financiële regeling.
2. De in lid 1 bedoelde bevoegdheid komt ook toe aan het breed moderamen van de classicale vergadering wanneer het een predikant voor bijzondere werkzaamheden betreft.
3. De in lid 1 bedoelde bevoegdheid komt toe aan het breed moderamen van de generale synode wanneer het een predikant voor buitengewone werkzaamheden betreft.

Artikel 24 Bezwaren inzake de waarneming van het dienstwerk

1. Indien een kerkenraad zich bezwaard voelt door de wijze waarop de waarneming van het dienstwerk tijdens een vacature nader is geregeld, of tegen de wijze waarop deze bij vacature of anderszins geschiedt, kan hij een nadere voorziening vragen van het breed moderamen van de classicale vergadering dat ter zake een regeling geeft, echter niet dan nadat dit breed moderamen gepoogd heeft het bezwaar in overleg tot een oplossing te brengen.

Hoofdstuk V Emeritaat van predikanten

Artikel 25 Wie het emeritaat verleent

1. Emeritaat wordt verleend door het breed moderamen van de classicale vergadering.
2. Aan zendingspredikanten wordt emeritaat verleend door het breed moderamen van de generale synode, de commissie zending gehoord.
3. Predikanten voor buitengewone werkzaamheden worden, zo de werkzaamheden ter wille waarvan zij tot predikant zijn beroepen, door hen uit hoofde van invaliditeit, of het bereiken van de AOW-leeftijd niet langer worden verricht, door de ambtelijke vergadering die hen beriep van hun ambtsbediening ontheven en door het breed moderamen van de generale synode tot emeritus verklaard.

4. Aan predikanten voor bijzondere werkzaamheden wordt dit emeritaat verleend door het breed moderamen van de betrokken classicale vergadering.

Artikel 26 Emeritaat wegens invaliditeit

1. Emeritaat wegens invaliditeit wordt verleend op verzoek van de predikant, of namens deze door hem die daarvoor redelijkerwijze in aanmerking komt, onder overlegging van een attest van een door het breed moderamen van de generale synode aan te wijzen arts dat hij wegens ziekte, zwakte of gebrekkigheid van geest of lichaam bij voortduring ongeschikt is om zijn dienstwerk behoorlijk waar te nemen. Ontmoet het attest van deze arts bij de aanvrager ernstig bezwaar, dan heeft hij het recht om een attest van twee artsen te overleggen, de een aan te wijzen door belanghebbende, de ander door het breed moderamen van de generale synode, dat ter zake beslist.
2. Het breed moderamen van de classicale vergadering kan, wanneer het na verlening van de goedkeuring krachtens het bepaalde in ordinantie 13-22-2 ontwaart dat een predikant zijn dienstwerk wegens langdurige ziekte niet kan hervatten dan wel wanneer er gegronde aanwijzingen bestaan dat deze wegens ziekte, zwakte of gebrekkigheid van geest of lichaam bij voortduring ongeschikt is om zijn dienstwerk behoorlijk waar te nemen, bepalen dat de betrokkene zich binnen een door dit breed moderamen te stellen termijn onderwerpt aan een onderzoek door een door het breed moderamen van de generale synode aan te wijzen arts, onder overeenkomstige toepassing van het bepaalde in lid 1.
3. Dit onderzoek dient plaats te vinden in elk geval zodra de predikant wegens ziekte gedurende een periode van één jaar onafgebroken of van 365 dagen binnen een tijdvak van anderhalf jaar zijn dienstwerk niet heeft verricht dan wel indien bij het breed moderamen van de classicale vergadering, de betrokkene en de kerkenraad gehoord, ernstige twijfel bestaat of een duurzame vervulling van het dienstwerk in redelijkheid te verwachten is.
4. Wanneer uit het geneeskundig onderzoek als bedoeld in lid 2 of 3 blijkt dat een predikant bij voortduring ongeschikt is om zijn dienstwerk behoorlijk waar te nemen, wordt hem ambtshalve emeritaat wegens invaliditeit verleend. Wanneer de predikant niet bereid of in staat is aan dat voorgeschreven geneeskundig onderzoek medewerking te verlenen kan hem ambtshalve emeritaat wegens invaliditeit worden verleend.
5. De predikant is gehouden zich aan de kerkelijke regels met betrekking tot ziekmelding en re-integratie te houden.

Artikel 27 Emeritaat wegens AOW-leeftijd

1. Emeritaat wegens het bereiken van de door de burgerlijke overheid vastgestelde AOW-leeftijd wordt op verzoek verleend uiterlijk met ingang van de eerste mei daaraanvolgende.
2. Het emeritaat wordt ambtshalve verleend aan hem die nalaat zulk een verzoek in te dienen.
3. De commissie toezicht en financiën doet opgave aan het breed moderamen van de betrokken classicale vergadering(en) van de namen van hen die voor dit emeritaat in aanmerking komen.

Artikel 28 Bevoegdheden van emerituspredikanten

1. De predikant, aan wie naar het bepaalde in hoofdstuk V van deze ordinantie emeritaat is verleend, ontvangt daarvan een akte, opgesteld naar het model vastgesteld door de commissie toezicht en financiën en behoudt de bevoegdheden van een predikant voor gewone werkzaamheden, met uitzondering van het leiden van de ambtelijke vergaderingen.
2. Indien het breed moderamen van de classicale vergadering toestemming verleent, kan de kerkenraad van een gemeente waarvan de omvang van de gemeente daartoe aanleiding geeft overeenkomstig ordinantie 3-12-4, een emerituspredikant, of iemand aan wie de

bevoegdheden als van een emerituspredikant is verleend, tot bijstand in het pastoraat benoemen.

3. De benoemde emerituspredikant beëindigt zijn bijstand in het pastoraat uiterlijk vijf jaren na de dag waarop hem het emeritaat is verleend.
4. Het breed moderamen van de classicale vergadering kan op verzoek van de kerkenraad van een gemeente aan degene die krachtens het tweede lid van dit artikel is geroepen bijstand in het pastoraat te verlenen - in afwijking van het bepaalde in lid 1 - de bevoegdheid verlenen preses van de kerkenraad te zijn en zulks met adviserende stem.

Hoofdstuk VI Ontheffing van en ontzetting uit het ambt en losmaking van een gemeente

Artikel 29 Ontheffing op eigen verzoek

1. Een predikant voor gewone, bijzondere of buitengewone werkzaamheden die van zijn ambt ontheven wenst te worden dient, onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de kerkenraad van zijn gemeente, respectievelijk de classicale vergadering dan wel de generale synode waaraan hij verbonden is, een met redenen omkleed verzoek in bij het breed moderamen van de generale synode, dat hem tegen een te bepalen datum al dan niet eervol van zijn ambt ontheft en hem een akte van ontslag uitreikt, ingericht naar een door de generale synode vastgesteld model.
2. Bestaat er krachtens het opzicht over zijn belijdenis en wandel aanleiding tot het nemen van een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht, dan wordt in elk geval de afloop daarvan afgewacht.
3. Indien een predikant zijn ambt neerlegt zonder ontheffing gevraagd te hebben, constateert het breed moderamen van de classicale vergadering dat de door hem bezette standplaats met ingang van een door dit breed moderamen aangegeven datum geacht moet worden vacant te zijn geworden. Dit breed moderamen geeft daarvan kennis aan de kerkenraad, die vervolgens met het beroepingswerk een aanvang maakt. Voorts neemt dit breed moderamen de waarneming van het dienstwerk ter hand na daarover geadviseerd te zijn door het breed-ministerie.
4. Aan hem die van zijn ambt ontheven is, kan het breed moderamen van de generale synode op zijn verzoek, voor een bepaalde of onbepaalde tijd, de bevoegdheden als van een emerituspredikant verlenen wanneer dit in het belang van de kerk wordt geacht.
5. Met uitzondering van zaken die behoren tot de bevoegdheid van de commissies voor het opzicht kunnen hem de in het voorgaande lid genoemde bevoegdheden nadat hij tevoren daarvoor is gehoord, althans behoorlijk is opgeroepen, door het breed moderamen van de generale synode, bij met redenen omkleed besluit, worden ontnomen indien het voortduren daarvan niet strookt met de waardigheid of belangen van de kerk.

Artikel 30 Losmaking wegens gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid

1. Een predikant als bedoeld in artikel 26 lid 1, die blijkens een schriftelijke verklaring van de in die bepaling bedoelde arts wegens ziekte, zwakte of gebrekkigheid van geest of lichaam gedeeltelijk arbeidsongeschikt is, wordt door het breed moderamen van de classicale vergadering met ingang van een door dit breed moderamen te bepalen datum losgemaakt van zijn gemeente en ontvangt van dit breed moderamen een akte van losmaking, ingericht naar het model zoals dat door de generale synode is vastgesteld. Ontmoet het attest van deze arts bij de aanvrager ernstig bezwaar, dan heeft hij het recht van hoger beroep, waarbij een attest van twee artsen moet worden overgelegd, de een aan te wijzen door belanghebbende, de ander door het breed moderamen van de generale synode.

2. De predikant die overeenkomstig het bepaalde in het vorige lid is losgemaakt van zijn gemeente blijft voor het gedeelte waarvoor hij niet arbeidsongeschikt is verklaard beroepbaar als predikant voor beperkte werktijd.

Artikel 31 Ontheffing anders dan op eigen verzoek

1. Er is een commissie voor de tussentijdse beëindiging van de ambtsbediening van een predikant voor gewone werkzaamheden. Deze commissie bestaat uit zeven leden, met voor ieder lid een secundus, benoemd door de generale synode en wel twee leden uit de dienstdoende predikanten, drie leden uit de overige (voormalige) ambtsdragers van de kerk en ten minste één lidmaat van de kerk die de hoedanigheid van meester in de rechten of de equivalent ervan bezit.
2. De commissie wijst uit haar midden een voorzitter en een secretaris aan, met dien verstande dat de secretaris wordt aangewezen uit de leden die de hoedanigheid van meester in de rechten of de equivalent ervan bezitten.
3. Wanneer het breed moderamen van een classicale vergadering, nadat meerdere keren uitvoering is gegeven aan het bepaalde in ordinantie 13-23, concludeert dat - zonder dat toepassing behoort te worden gegeven aan het bepaalde in de hoofdstukken II, III of IV van ordinantie 11 of in artikel 26 van deze ordinantie - in een gemeente uit zijn ressort tegen de verdere ambtsbediening van een predikant aldaar ernstig bezwaar bestaat, legt dit breed moderamen, na ter zake de visitatoren-classicaal en de visitatoren-generaal te hebben gehoord, dat bezwaar ter behandeling voor aan de in het eerste lid van dit artikel bedoelde commissie, onder kennisgeving daarvan aan de kerkenraad en aan de predikant.
4. Indien de voorzitter van de commissie, na zich ter zake in verbinding te hebben gesteld met het breed moderamen van de betrokken classicale vergadering, aanvankelijk van oordeel is dat dit in gebreke blijft een bezwaar als bedoeld in het derde lid van dit artikel bij de commissie aan te brengen, kan hij op eigen gezag dit bezwaar ter behandeling aan haar voorleggen.
5. De commissie stelt de predikant - zo hij zulks wenst bijgestaan door een door hem gekozen raadsman - in de gelegenheid zich in haar vergadering uit te spreken en hoort buiten tegenwoordigheid van de predikant de kerkenraad en het college van kerkvoogden van zijn gemeente, of in een centrale gemeente de wijkkerkenraad, de centrale kerkenraad en het college van kerkvoogden.
6. Indien de commissie van oordeel is dat er geen reden is voor het losmaken van de band tussen gemeente en predikant geeft zij hiervan per aangetekende brief kennis aan de predikant en aan het breed moderamen van de classicale vergadering, alsmede in afschrift aan de in het vijfde lid van dit artikel genoemde kerkelijke lichamen.
7. Indien de commissie aanvankelijk van mening is dat er redenen zijn voor het losmaken van de band tussen gemeente en predikant hoort zij de predikant - op zijn wens wederom vergezeld van zijn raadsman - opnieuw, nadat hem een verslag is toegezonden van hetgeen bij het horen van de in het vijfde lid van dit artikel genoemde kerkelijke lichamen door deze is aangevoerd.
8. Is de commissie daarna uiteindelijk van oordeel dat de band tussen gemeente en predikant dient te worden losgemaakt en is haar gebleken dat de kerkenraad daartegen geen bezwaar heeft en het college van kerkvoogden zich schriftelijk verbonden heeft de verplichtingen voortvloeiende uit de wachtgeldregeling, bedoeld in het twaalfde lid van dit artikel, na te komen, bepaalt zij een termijn van ten minste drie en ten hoogste twaalf maanden binnen welke de predikant de gelegenheid heeft zich door het aanvaarden van een beroep of door een verzoek om ontheffing van zijn ambt naar dit oordeel te voegen.
9. Heeft de predikant binnen de termijn, bedoeld in het achtste lid van dit artikel, geen beroep aanvaard of geen verzoek om ontheffing ingediend, dan stelt de commissie bij een met redenen omkleed besluit, hetwelk per aangetekende brief aan de predikant en aan het breed

moderamen van de classicale vergadering, alsmede in afschrift aan de in het vijfde lid van dit artikel genoemde kerkelijke lichamen en aan de commissie toezicht en financiën wordt meegedeeld, een ten minste vijfendertig en ten hoogste vijfenveertig dagen na de dagtekening van haar besluit gelegen datum vast, met ingang waarvan dat breed moderamen de predikant - tenzij deze beroep heeft aangetekend naar het bepaalde in het tiende lid van dit artikel - van zijn ambt ontheft.

10. De predikant kan zich binnen dertig dagen na de dag, waarop de in het negende lid van dit artikel bedoelde aangetekende brief ter post is bezorgd - onder mededeling daarvan aan het breed moderamen van de classicale vergadering - beroepen op het breed moderamen van de generale synode, dat hem - zo hij zulks wenst bijgestaan door een door hem gekozen raadsman - in de gelegenheid stelt zich in zijn vergadering uit te spreken, de in het vijfde lid van dit artikel genoemde kerkelijke lichamen hoort en vervolgens ter zake een met redenen omklede eindbeslissing geeft, waarbij het in het negende lid van dit artikel bedoelde besluit van de commissie - eventueel onder wijziging of aanvulling van de gronden waarop het rust - wordt bevestigd dan wel buiten werking gesteld, van welke eindbeslissing per aangetekende brief wordt kennis gegeven aan de predikant, aan de commissie en aan het breed moderamen van de classicale vergadering, alsmede in afschrift aan de in het vijfde lid van dit artikel genoemde kerkelijke lichamen en aan de commissie toezicht en financiën.
11. Houdt de beslissing van het breed moderamen van de generale synode de bevestiging in van het besluit van de commissie, dan bepaalt het daarbij tevens de datum met ingang waarvan het breed moderamen van de classicale vergadering de predikant van zijn ambt ontheft.
12. Een volgens dit artikel van zijn ambt ontheven predikant ontvangt, naar het bepaalde in ordinantie 13-19-3, een akte van losmaking en heeft gedurende een tijdvak van zesendertig maanden na de maand, waarin de datum van ontheffing is gelegen, doch uiterlijk tot de datum waarop hij de AOW- leeftijd zal hebben bereikt, aanspraak op wachtgeld, hetwelk bedraagt:
 - gedurende het eerste twaalfstal maanden 100%,
 - gedurende het tweede twaalfstal maanden 80% en
 - gedurende het derde twaalfstal maanden 60%,
 van een bedrag gelijk aan het totaal van de voor de laatstelijk door hem bezette predikantsplaats geldende:
 - minimum-aanvangswedde,
 - maximumvergoeding voor huishuur, bedoeld in artikel 6 van de regeling voor de predikantstraktementen,
 - periodieke verhogingen,
 - vakantietoeslag,
 - compensatie voor de premies krachtens de algemene verzekeringswetten en
 - tegemoetkoming in de premiekosten van een ziektekostenverzekering.
13. Bij de berekening van het wachtgeld wordt uitgegaan:
 - voor de minimum-aanvangswedde: van het bedrag volgens de groep waarin de predikantsplaats was ingedeeld op de dag voorafgaande aan die van de ontheffing;
 - voor de periodieke verhogingen: van het getal daarvan op die datum;
 - voor de tegemoetkoming in de premiekosten van een ziektekostenverzekering: van de burgerlijke staat en het aantal kinderen op die datum.
14. De van zijn ambt ontheven predikant kan gedurende een tijdvak van zes maanden na de datum van de ontheffing de ambtswoning blijven bewonen, gedurende welk tijdvak de vergoeding van huishuur, bedoeld de generale regeling voor de predikantstraktementen, bij de berekening van het wachtgeld buiten beschouwing wordt gelaten.
15. De verplichting tot uitkering van het maandelijks in gelijke termijnen aan de predikant te betalen wachtgeld rust op de gemeente waarvan hij werd losgemaakt, met dien verstande dat het gedeelte dat berekend wordt naar de periodieke verhogingen naar leeftijd aan de

gemeente wordt vergoed door de kerk en wordt aan de gemeente in maandelijkse termijnen uitbetaald.

16. De van zijn ambt ontheven predikant behoudt, zolang hij wachtgeld geniet, de pensioenaanspraken verbonden aan de standplaats waarvan hij werd losgemaakt, volgens de groep waarin die plaats was ingedeeld op de dag voorafgaande aan die van de ontheffing, met dien verstande dat andere al dan niet tot uitkering gekomen pensioenaanspraken, die tijdens de duur van het wachtgeld zijn ontstaan, door de commissie toezicht en financiën op de kerkelijke pensioenaanspraken in mindering kunnen worden gebracht.
17. Indien de van zijn ambt ontheven predikant tijdens de duur van het wachtgeld inkomsten uit arbeid geniet, welke, vermeerderd met het wachtgeld, een totaal geven dat hoger is dan het totaal van de inkomsten verbonden aan de laatst door hem bezette predikantsplaats volgens de groep waarin die plaats was ingedeeld op de dag voorafgaande aan die van de ontheffing, wordt het wachtgeld met dat meerdere bedrag verminderd.
18. Geen wachtgeld wordt uitbetaald indien, naar het oordeel van de commissie, de van zijn ambt ontheven predikant tweemaal geweigerd heeft een hem aangeboden betrekking te aanvaarden welke mede in verband met zijn persoonlijkheid en omstandigheden voor hem passend is te achten, of indien hij onvoldoende activiteiten aan de dag legt dan wel onvoldoende medewerking verleent om een zodanige betrekking te verwerven, alsmede indien hij geen of onvoldoende gegevens omtrent inkomsten uit arbeid verstrekt. Daarbij handelt de commissie volgens de bij generale regeling vastgestelde bepalingen.
19. De predikant die volgens de bepalingen van dit artikel van zijn ambt is ontheven, wordt geacht het consent te hebben verkregen als bedoeld in ordinantie 3-15-1 voor de tijd in dat artikel aangegeven.
20. De predikant die volgens de bepalingen van dit artikel van zijn ambt is ontheven wordt geacht de bevoegdheden als van een emeritus verkregen te hebben.

Artikel 32 Ontzetting wegens toepassing van een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht

1. Indien een predikant krachtens een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht uit zijn ambt is ontzet, doet het lichaam dat daarin de eindbeslissing heeft genomen daarvan mededeling aan de kerkenraad die overgaat tot de voorbereiding van het beroepingswerk, en het ontstaan van de vacature, met het oog op de waarneming van het dienstwerk, ter kennis brengt aan het breed moderamen van de classicale vergadering.

Artikel 33 Staatsrechtelijke functies

1. Een dienstdoend predikant kan geen zitting hebben in de Staten-Generaal, de provinciale staten, de gemeenteraad of enig ander vertegenwoordigend lichaam van de staat, noch enige staatsrechtelijke functie bekleden.
2. Een predikant, die voornemens is in een vertegenwoordigend lichaam van de staat zitting te nemen of een betrekking bij deze te aanvaarden, vraagt ontheffing van zijn ambt.
3. Ingeval deze ontheffing door het breed moderamen van de generale synode wordt verleend kunnen hem de bevoegdheden als van een emerituspredikant worden verleend.
4. Is zulk een verzoek niet ingekomen, dan wordt hij geacht op de dag waarop hij zitting neemt of zulk een betrekking aanvaardt zijn ambt te hebben neergelegd.

Hoofdstuk VII Nevenwerkzaamheden

Artikel 34 Nevenwerkzaamheden

1. Voor het verrichten van een of meer nevenwerkzaamheden, naast de werkzaamheden die aan een predikant zijn toevertrouwd, waaraan een vergoeding of bezoldiging is verbonden anders dan een vergoeding voor gemaakte onkosten, alsmede bij uitbreiding van door hem

- reeds uitgeoefende zodanige werkzaamheden, behoeft de predikant schriftelijke toestemming van de kerkenraad.
2. Schriftelijke toestemming van de kerkenraad is eveneens vereist voor het voortzetten van nevenwerkzaamheden welke de predikant reeds verrichtte vóór de datum van bevestiging in zijn gemeente.
 3. De predikant verstrekt aan de kerkenraad de door deze nodig geachte gegevens over de aard en de omvang van de nevenwerkzaamheden, alsmede aan het college van kerkvoogden over de inkomsten die hij daaruit geniet.
 4. In een centrale gemeente wordt de toestemming verleend door de centrale kerkenraad na overleg met de betrokken wijkkerkenraad.
 5. De kerkenraad kan bij het verlenen van zijn toestemming voorwaarden stellen inzake de omvang van de nevenwerkzaamheden, dan wel daarbij een termijn van ten minste 3 jaar bepalen, na afloop waarvan de predikant gehouden is wederom de toestemming van de kerkenraad te vragen.
 6. De kerkenraad zendt van de verleende schriftelijke toestemming onverwijld een afschrift aan het breed moderamen van de classicale vergadering dat deze toestemming binnen dertig dagen na de dagtekening daarvan ongeldig kan verklaren indien het van oordeel is dat het verrichten van de betrokken nevenwerkzaamheden niet verenigbaar is met het ambt van dienaar des Woords of strijdig met het belang van de kerk.
 7. Indien de kerkenraad weigert de gevraagde schriftelijke toestemming te geven of aan zijn toestemming voorwaarden of een termijn heeft verbonden, kan de predikant binnen 30 dagen na de dagtekening van de desbetreffende beslissing van de kerkenraad een bezwaarschrift indienen bij de regionale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen die ter zake een beslissing geeft na de kerkenraad en de predikant te hebben gehoord.
 8. Inkomsten verbonden aan nevenwerkzaamheden worden met het predikantstraktement verrekend volgens de desbetreffende bepalingen van de generale regeling voor de predikantstraktementen.
 9. Het in dit artikel bepaalde is van overeenkomstige toepassing op werkzaamheden van een predikant waaraan geen of geen vaste vergoeding of bezoldiging is verbonden, doch die beslag leggen op een onevenredig deel van de tijd of van de werkkraft van de predikant.

Artikel 35 Kerkelijke functies

1. Het in ordinantie 13-34 bepaalde is niet van toepassing op kerkelijke functies aan de predikant opgedragen door een meerdere ambtelijke vergadering van de Kerk.

Hoofdstuk VIII Bijstand in het pastoraat

Artikel 36 Bijstand in het pastoraat door dienstdoende predikanten

1. Dienstdoende predikanten kunnen door de kerkenraad van een andere gemeente - met instemming van de kerkenraad van hun gemeente en onder goedkeuring van het breed moderamen van de classicale vergadering - voor een tijd van telkens ten hoogste vier jaren worden geroepen tot medewerking in die gemeente op bepaalde gebieden van het pastoraat, in welk geval zulk een predikant ten behoeve en binnen de grens van de hem gegeven opdracht als predikant in die gemeente werkzaam is.
2. Indien de behoefte zich daartoe doet gevoelen, kan een predikant bij een andere kerk buiten Nederland - met welke de kerk bijzondere betrekkingen onderhoudt zoals bepaald in ordinantie 20-8 - die tijdelijk in Nederland verblijft, door de kerkenraad van een gemeente, onder goedkeuring van het breed moderamen van de generale synode gehoord het breed moderamen van de classicale vergadering, voor een tijd van ten hoogste zesendertig maanden als gastpredikant worden geroepen tot medewerking in die gemeente op bepaalde

gebieden van het pastoraat, in welk geval die predikant aldaar de bevoegdheid heeft tot de bediening van Woord en sacramenten.

Hoofdstuk XI De bezoldiging van predikanten

Artikel 37 De zorg voor de bezoldiging

1. De zorg voor de bezoldiging van de dienaren des Woords is voorwerp van voortdurende zorg van de kerk en haar gemeenten.
2. De regeling van de predikantstraktementen, de predikantspensioenen en andere daarmee verband houdende uitkeringen geschiedt, met inachtneming van het ter zake in deze ordinantie bepaalde, bij een of meer generale regelingen vastgesteld door de generale synode.
3. Behoudens het bepaalde in het vierde lid van dit artikel worden desbetreffende regelingen niet vastgesteld of gewijzigd, dan nadat daarover de commissie toezicht en financiën is gehoord en tevoren ter zake overleg heeft plaatsgevonden, als bedoeld in artikel 42 van deze ordinantie.
4. De bedragen van traktementen, pensioenen en andere, daarmee verband houdende, uitkeringen, alsmede van onderdelen daarvan, worden vastgesteld en gewijzigd door de commissie toezicht en financiën, nadat over een voorstel ter zake overleg heeft plaatsgevonden, als bedoeld in artikel 42 van deze ordinantie.
5. Onverminderd andere factoren of omstandigheden die daartoe aanleiding kunnen geven, kan bij wijziging van de bezoldiging van een aanzienlijk deel van de Nederlandse bevolking aanpassing van traktementen, pensioenen en andere daarmee verband houdende uitkeringen worden overwogen.
6. Een voorstel tot wijziging, als bedoeld in het derde of vierde lid van dit artikel, kan uitgaan van de commissie toezicht en financiën, alsmede van het overleg, als bedoeld in artikel 42 van deze ordinantie.
7. Met de uitvoering van generale regelingen als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is belast het kerkelijk bureau, onder verantwoordelijkheid van de commissie toezicht en financiën.

Artikel 38 De predikantstraktementen

1. In de generale regeling voor de predikantstraktementen worden onder meer bepalingen opgenomen inzake:
 - een indeling van de predikantsplaatsen in bezoldigingsgroepen,
 - de minimum-aanvangswedden,
 - periodieke verhogingen van de minimum-aanvangswedden,
 - de ambtswoning of een vergoeding voor het gemis daarvan,
 - een vakantietoeslag,
 - onkostenvergoedingen,
 - premie-compensatie voor de zorgverzekering,
 - het pensioenbijdrageverhaal,
 - de vastlegging van het traktement,
 - de uitbetaling van het traktement,
 - de vorming van een kas met name ter uitbetaling van de periodieke verhogingen en
2. het traktement van predikanten voor buitengewone of bijzondere werkzaamheden.

Artikel 39 De predikantspensioenen

1. In de generale regeling voor de predikantspensioenen worden onder meer bepalingen opgenomen inzake:
 - het ouderdomspensioen;

- de collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering;
 - het partnerpensioen;
 - en het wezenpensioen.
2. Hij die volgens de regeling van de sociale verzekeringsbank een 'onthefving wegens gemoedsbezwaren' heeft ontvangen, en hij die om andere redenen heeft afgezien van deelname aan deze voorzieningen, kan geen aanspraak maken op enige uitkering in deze.

Artikel 40 De benodigde gelden

1. De benodigde gelden voor de:
- de kas voor de predikantstraktementen en
 - de pensioenvoorziening
2. worden gevonden uit verplichte betalingen van de gemeente en dan wel of predikanten, alsmede uit bijdragen van andere lichamen waaraan predikanten zijn verbonden, een en ander naar bepalingen op te nemen in de desbetreffende generale regelingen.

Artikel 41 De zorg voor de traktementen en pensioenen

1. De zorg voor de regelingen van de traktementen, de pensioenen en andere, daarmede verband houdende uitkeringen berust bij de commissie toezicht en financiën.

Artikel 42 Georganiseerd overleg

1. Alvorens wordt overgegaan tot vaststelling of wijziging van de generale regeling inzake predikantstraktementen, predikantpensioenen en andere, daarmede verband houdende uitkeringen, als bedoeld in het tweede lid van artikel 37 van deze ordinantie, vindt over het voorstel daartoe overleg plaats in het georganiseerd overleg.
2. Tot dit overleg worden geroepen:
- a. één gedelegeerde, aangewezen door de colleges van kerkvoogden als bedoeld in ordinantie 16-1-4 a en b;
 - b. één gedelegeerde aangewezen door de colleges van kerkvoogden als bedoeld in ordinantie 16-1-4 c en d.
 - c. twee gedelegeerden aangewezen uit en door de dienstdoende predikanten van de kerk;
 - d. één gedelegeerde namens het breed moderamen van de generale synode;
 - e. twee gedelegeerden namens de commissie toezicht en financiën
 - f. één gedelegeerde namens de kerkelijk werkers als bedoeld in ordinantie 17, en
 - g. met adviserende stem: één gedelegeerde namens het kerkelijk bureau.
3. Voor elk van de in lid 2 bedoelde gedelegeerden dient een secundus te worden verkozen.
4. De verkiezing van de gedelegeerden als bedoeld in sub a) en sub b) van lid 2 van dit artikel vindt plaats volgens de navolgende procedure:
- a. Op verzoek van het breed moderamen van de generale synode vraagt het breed moderamen van de classicale vergadering alle colleges van kerkvoogden in haar ressort een kandidaat aan te wijzen.
 - b. Het breed moderamen van de classicale vergadering zal uit de kandidaten die zijn voorgedragen door de in lid 2, sub a, bedoelde colleges van kerkvoogden één kandidaat aanwijzen, alsmede één kandidaat uit de door de in lid 2, sub b, bedoelde colleges van kerkvoogden voorgedragen kandidaten, zodat elke classicale vergadering twee kandidaten aanwijst;
 - c. Het breed moderamen van de generale synode stelt de door de classicale vergaderingen aangewezen kandidaten namens de in lid 2, sub a genoemde colleges van kerkvoogden voor aan die betreffende colleges van kerkvoogden en de aangewezen kandidaten namens de in lid 2, sub b genoemde colleges van kerkvoogden aan de in dat lid bedoelde colleges van kerkvoogden;

- d. De colleges van kerkvoogden geven, binnen een maand nadat de in lid 2, sub a en b van dit artikel bedoelde kandidaten zijn voorgesteld, aan het breed moderamen van de generale synode schriftelijk aan naar welke voorgestelde kandidaat hun keuze uitgaat;
 - e. De kandidaten op wie de meeste stemmen zijn uitgebracht zijn verkozen;
 - f. De kandidaten die de op een na meeste stemmen hebben gekregen worden aangewezen als secundus.
5. De verkiezing van de gedelegeerden als bedoeld in lid 2, sub c van dit artikel vindt plaats overeenkomstig de navolgende procedure:
 - a. Aan het breed moderamen van elke classicale vergadering wordt gevraagd een van de dienstdoende predikanten in haar ressort voor te dragen als kandidaat-gedelegeerde voor het georganiseerd overleg;
 - b. De voorgedragen kandidaten worden door het breed moderamen van de generale synode in alfabetische volgorde voorgesteld aan de dienstdoende predikanten van de kerk;
 - c. De dienstdoende predikanten geven binnen een maand nadat de kandidaten zijn voorgesteld schriftelijk aan naar welke twee kandidaten hun keuze uitgaat;
 - d. De twee kandidaten op wie de meeste stemmen zijn uitgebracht zijn verkozen;
 - e. De twee kandidaten die daarna de meeste stemmen hebben gekregen worden aangewezen als secundus.
 6. De verkiezing van de gedelegeerden als bedoeld in lid 2, sub f van dit artikel vindt plaats overeenkomstig de navolgende procedure:
 - a. Aan het breed moderamen van elke classicale vergadering wordt gevraagd een van kerkelijk werkers in haar ressort voor te dragen als kandidaat-gedelegeerde voor het georganiseerd overleg. De voorgedragen leden worden vermeld op een door het kerkelijk bureau bij te houden lijst van kandidaat-gedelegeerden;
 - b. De voorgedragen kandidaten worden door het breed moderamen van de generale synode in alfabetische volgorde voorgesteld aan de kerkelijk werkers in de kerk;
 - c. De kerkelijk werkers kunnen binnen een maand nadat de kandidaten zijn voorgesteld schriftelijk aangeven naar welke kandidaat hun keuze uitgaat;
 - d. De kandidaat op wie de meeste stemmen is uitgebracht is verkozen;
 - e. De kandidaat die daarna de meeste stemmen heeft gekregen wordt aangewezen als secundus.
 7. De gedelegeerden die geroepen zijn tot het georganiseerd overleg hebben hierin zitting voor de duur van vier jaren. Ingeval er een tussentijdse vacature ontstaat wordt daarin voorzien volgens de procedure als beschreven in de voorgaande leden.
 8. Ten behoeve van het georganiseerd overleg fungeren als voorzitter de gedelegeerde namens het breed moderamen van de generale synode en als secretaris de gedelegeerde namens het kerkelijk bureau. De voorzitter stelt tevens plaats en tijd van de bijeenkomsten van het overleg vast.
 9. Het overleg komt tevens en alsdan binnen vier weken bijeen, indien ten minste twee van de gedelegeerden een schriftelijk en gedagtekend verzoek daartoe bij de voorzitter hebben ingediend.
 10. Indien geen van de gedelegeerden daartegen bezwaar maakt, kan worden volstaan met een schriftelijke raadpleging.
 11. Indien een gedelegeerde - ondanks behoorlijke oproeping - niet in de vergadering voor het overleg verschijnt, wordt hij geacht tegen de voorgenomen wijziging van de betrokken regeling geen bezwaar te hebben. Bij afwezigheid - na behoorlijke oproeping - wordt het voorgeschreven overleg geacht niettemin te hebben plaatsgevonden.
 12. Indien ten minste twee gedelegeerden daarom verzoeken, schort de voorzitter, ter nadere raadpleging door de gedelegeerden van hun committenten dan wel ter overweging van eventuele wijzigingen in het voorstel, de beraadslaging op om deze op een nader door hem te bepalen tijdstip voort te zetten.

13. Het overleg kan besluiten om in bijzondere gevallen een of meer vertegenwoordigers van bij het overleg belanghebbende lichamen of groepen ter voorlichting in zijn vergadering te ontvangen.
14. Het resultaat van het overleg wordt ter kennis gebracht van de commissie toezicht en financiën om daarmee te handelen naar het bepaalde in het vierde lid van artikel 37 van deze ordinantie en voorts van het breed moderamen van de generale synode.

Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 13

1. Zij die op 1 mei 2004 de bevoegdheid van hulpprediker hadden, houden deze bevoegdheid.
2. Een hulpprediker is bevoegd tot
 - de prediking van het Evangelie,
 - de dienst der gebeden,
 - de leiding van kerkdiensten,
 - de kerkelijke bevestiging en inzegening van het huwelijk,en voorts, met medewerking van de ouderlingen,
 - de herderlijke zorg,
 - de catechese,
 - de arbeid onder hen die van het Evangelie zijn vervreemd,
 - het meewerken aan de geestelijke vorming van de jeugd.
3. De hulpprediker woont de vergaderingen van de kerkenraad bij en kan bij ontstentenis of het ontbreken van een predikant, onder goedkeuring van het breed moderamen van de classicale vergadering, door de kerkenraad worden belast met het voorzitterschap van de kerkenraadsvergaderingen, in beide gevallen echter steeds met adviserende stem.
4. Bij ontstentenis of het ontbreken van de predikant woont de hulpprediker als gast de vergaderingen bij van het breed-ministerie en - eveneens als gast - die van de classicale vergadering.

Ordinantie 14 voor het presbyteriat

Vaststelling en wijziging door de generale synode

- 17 maart 2017 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld
- 15 en 16 juni 2012 is artikel 14-3 en de bijbehorende overgangsbepaling vastgesteld

Artikel 1 Het presbyteriat

1. Tot de opbouw van de gemeente is aan de ouderlingen toebetrouwd:
 - het vergaderen van de gemeente;
 - de zorg dat alles in de gemeente met orde geschiedt;
 - het dragen van de medeverantwoordelijkheid voor de bediening van het Woord en het rechte gebruik van de sacramenten;
 - het samenbrengen van de gemeente rondom Woord en sacrament;
 - de ambtelijke tegenwoordigheid bij de kerkdiensten;
 - zo zij daartoe geroepen worden, de leiding van de ambtelijke vergaderingen van de kerk, en
 - zo zij daartoe, overeenkomstig ordinantie 16-1-4, geroepen worden, de verzorging van de stoffelijke aangelegenheden van de gemeente, voor zover niet van diaconale aard; en voorts, met de herders en leraars tezamen, het opzicht over de gemeente; alsook, met de herders en leraars, bezig te zijn in
 - de herderlijke zorg,
 - de catechese,
 - geestelijke vorming van de jeugd en
 - de arbeid onder hen, die vreemd zijn aan of vervreemd zijn van het Evangelie.

Artikel 2 De werkzaamheden van de ouderling

1. Het aandeel in de herderlijke zorg en het opzicht roept de ouderling mede tot het doen van huisbezoek bij de leden van de gemeente en - tezamen met de diakenen - tot de zorg bij moeilijkheden in het gezinsleven, zulks met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 1-15-13 ten aanzien van de geheimhouding.
2. Het aandeel in de zorg voor de catechese en het jeugdwerk brengt, naast het mededragen van de verantwoordelijkheid voor de catechese in haar geheel, voor de ouderlingen - zo de hun geschonken gaven dat mogelijk maken - mede
 - het geven van onderricht aan de leden van de gemeente,
 - het geven van bijbelonderricht op de scholen, en
 - het geven van leiding aan het werk onder de jeugd,
 - een en ander in opdracht van het consistorie.
3. Het aandeel in de arbeid onder hen die vreemd zijn aan of vervreemd zijn van het Evangelie vraagt van de ouderling, dat hij zich in al zijn arbeid mede richt op hen die buiten het kerkelijk leven staan.
4. Indien het opzicht over de leden van de gemeente zou moeten leiden tot een beslissing over de toepassing van een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht neemt het consistorie het opzicht over, daarbij handelende naar de bepalingen van ordinantie 11-4-2 en -3.
5. Een ouderling is bevoegd om indien nodig in de gemeente waarin hij ambtsdrager is een kerkdienst te leiden, onder gebruikmaking van een daartoe bestemde orde van dienst uit het dienstboek van de kerk.
6. Met toestemming van het breed moderamen van de classicale vergadering kan hij ook een kerkdienst leiden in een andere gemeente dan waarin hij ambtsdrager is.

Artikel 3 Ouderlingen belast met de zorg voor de stoffelijke, niet-diaconale, zaken van de gemeente

1. Indien de keuze van de gemeente bij ordinantie 16-1-4 zulks vereist, worden door de kerkenraad één of meer ouderlingen aangewezen als kerkvoogd. Zij zijn (mede) belast met de zorg voor de stoffelijke, niet-diaconale, zaken van de gemeente.

Artikel 4 Ouderlingen met een bepaalde opdracht of voor bijzondere of buitengewone werkzaamheden

1. Indien aard of omvang van een bepaald arbeidsveld van de ouderlingen de behoefte daaraan doet gevoelen, kan de (wijk) kerkenraad een of meer ouderlingen aanwijzen, om hen te belasten met een bepaalde opdracht in welk geval deze ouderlingen van andere werkzaamheden kunnen worden vrijgesteld.

Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 14-4-3

Juni 2012: ordinantie 14-4-3 (oud) is vervallen, waarbij de volgende overgangsbepaling is getroffen:

- a. Bij in werking treding van deze overgangsbepaling reeds bevestigde ouderlingen - kerkvoogd blijven hun ambt uitoefenen tot op de datum van hun eerstvolgende aftreden.
- b. Op het moment van herverkiezing kunnen de in de onderdeel a bedoelde ouderlingen-kerkvoogd, mits met hun instemming, worden herbevestigd in het ambt van ouderling en vervolgens door de kerkenraad worden aangewezen tot kerkvoogd.
- c. Indien de ouderling-kerkvoogd, als bedoeld in onderdeel a, zijn instemming als bedoeld in onderdeel b niet wenst te geven, dan zal na afloop van zijn laatste ambtsperiode als ouderling-kerkvoogd, in zijn vacature worden voorzien door de verkiezing van een ouderling die vervolgens door de kerkenraad tevens tot kerkvoogd kan worden aangewezen.

Ordinantie 15 voor het diaconaat

Vaststelling en wijziging door de generale synode

8/9 februari 2013 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Hoofdstuk I Het diaconaat

Artikel 1 Het diaconaat

1. De gemeente, in al haar leden geroepen tot de dienst van de barmhartigheid, beantwoordt, onder de leiding of door de arbeid van de diakenen, aan deze roeping in het diaconaat.
2. Dit diaconaat krijgt gestalte in:
 - het doen van christelijke handreiking;
 - het betrachten van christelijk dienstbetoon;
 - het spreken van troostende woorden uit het Woord van God;
 - het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan hen die dat behoeven, in het bijzonder aan de huisgenoten des geloofs;
 - het verlenen van medewerking aan arbeid ten behoeve van het maatschappelijke welzijn, voor zover passend bij zijn Bijbelse roeping;
 - het bijeenbrengen van de voor de uitoefening van het diaconaat in en buiten Nederland benodigde gelden;
 - het dienen van de kerk in haar taak om overheid en samenleving te wijzen op haar roeping in dezen.

Artikel 2 De diakenen

1. De diakenen bevorderen door hun voorlichting en leiding dat de gemeenteleden gehoor geven aan hun diaconale roeping.
2. De diakenen treffen - waar nodig - voorzieningen tot verlening van diensten als bedoeld in artikel 1, lid 2, van deze ordinantie.

Artikel 3 Het beleid van de diakenen

1. De diakenen werken bij de vervulling van hun opdracht samen met de andere ambtsdragers van de gemeente en kunnen, daartoe geroepen, deel uitmaken van de leiding van de ambtelijke vergaderingen van de kerk.
2. De diakenen arbeiden in overleg met en in verantwoordelijkheid aan de kerkenraad in zijn geheel, tenzij deze ten aanzien van bepaalde delen van het diaconale werk, of van bijzondere zaken op diaconaal terrein van dit overleg afziet, in welk geval de diakenen de kerkenraad niettemin over hun beleid verantwoording schuldig blijven.
3. De diakenen kunnen voorts zelf spoedeisende zaken afdoen, eveneens onder verantwoordelijkheid aan de kerkenraad in zijn geheel.
4. De diakenen beperken hun arbeid niet tot de leden van de gemeente, maar vervullen de opdracht van de gemeente tot de dienst der barmhartigheid ook jegens hen die niet tot haar behoren.
5. De diakenen staan geen leden van andere gemeenten bij dan in bijzondere gevallen en in de regel niet dan na overleg met de diakenen van die andere gemeente.

Artikel 4 Diakenen met een bepaalde opdracht

1. De (centrale) kerkenraad kan, in verband met de omvang van bepaalde diaconale werkzaamheden of de daarvoor vereiste kennis en ervaring, werkzaamheden toevertrouwen aan één of meer diakenen met bepaalde opdracht.

Artikel 5 Diaconale medewerkers

1. Door het college van diakenen of de wijkraad van diakenen kan de zorg voor bepaalde werkzaamheden aan leden van de gemeente worden toevertrouwd.
2. Een diaconie, een diaconaal orgaan dan wel een diaconale instelling of rechtspersoon kan medewerkers in dienst nemen om in diaconaal verband werkzaam te zijn.
3. Bij of krachtens ordinantie kunnen voor functies als in het tweede lid van dit artikel bedoeld, nadere bepalingen worden gemaakt inzake de opleiding daartoe en bij de aanstelling in zulk een functie te stellen eisen. In dat geval is ten aanzien van hen die in zulk een functie worden aangesteld, het bepaalde in de ordinantie voor de rechtspositie van kerkelijke medewerkers van toepassing.

Artikel 6 Diaconale commissies en instellingen

1. Het college van diakenen kan, ter verzorging van bijzondere delen van het diaconale arbeidsveld, in overleg met of op voorstel van de kerkenraad, commissies in het leven roepen, waarin ook gemeenteleden kunnen worden benoemd.
2. Het college van diakenen kan, indien aard of omvang van een onderdeel van zijn arbeidsveld de behoefte daaraan doet gevoelen, na ingewonnen advies van de generale diaconale commissie, voor dat onderdeel afzonderlijke instellingen in het leven roepen. Dit gebeurt door middel van een besluit dat bepalingen bevat omtrent de omvang van dat afzonderlijk terrein, het orgaan dat voor de arbeid van die instelling verantwoordelijkheid draagt, de plichten en bevoegdheden van dat orgaan en de regeling van de geldelijke zaken.
3. Indien het wenselijk is aan zulk een instelling rechtspersoonlijkheid te geven, dan kan dit alleen geschieden door de oprichting van een stichting onder toepassing van het bepaalde in artikel 17 van deze ordinantie, na verkregen advies van de classicale diaconale commissie en van de generale diaconale commissie.

Hoofdstuk II Het college van diakenen

Artikel 7 Het college van diakenen

1. De diakenen van een niet in wijkgemeenten ingedeelde gemeente vormen tezamen het college van diakenen.
2. Het college van diakenen kiest zich uit zijn midden - telkens voor een tijdvak van ten hoogste vier jaren - een voorzitter en een administrerend-diaken en desgewenst een secretaris.
3. Het college houdt aantekening van de door het college genomen besluiten en van zijn belangrijkste verrichtingen.
4. Het college verdeelt de verdere diaconale werkzaamheden in onderling overleg tussen zijn leden.
5. De administratie van het college van diakenen wordt gevoerd door de administrerend-diaken, die in het bijzonder is belast met:
 - het bijhouden van de boekhouding;
 - het doen van ontvangsten en uitgaven, en
 - hetgeen hem verder bij besluit van het college van diakenen ter zake mocht worden opgedragen.
6. De administrerend-diaken geeft aan het college van diakenen en dit college geeft aan de kerkenraad de gevraagde inlichtingen.
7. Het college van diakenen vergadert ten minste tweemaal per jaar. In ieder geval vergadert het college van diakenen op het moment als bedoeld in ordinantie 15-25-4 ter vaststelling van de conceptbegroting en in ieder geval op het moment als bedoeld in ordinantie 15-26-1 ter vaststelling van de concept-jaarrekening.

Artikel 8 Het college van diakenen in centrale gemeenten

1. Indien een gemeente in wijkgemeenten is ingedeeld, vormen de diakenen van de wijkgemeente tezamen de wijkraad van diakenen, waarvan de leden de werkzaamheden onderling verdelen.
2. In de centrale gemeente is er een college van diakenen, benoemd uit en door de diakenen in de centrale gemeente, waartoe deze diakenen gezamenlijk in vergadering bijeenkomen.
3. Het college van diakenen kiest zich uit zijn midden een voorzitter, een administrerend-diaken en desgewenst een secretaris.
4. De voorzitter en secretaris of administrerend-diaken van het college van diakenen fungeren ook als zodanig in de gezamenlijke vergadering van de diakenen in de centrale gemeente bedoeld in het tweede lid van dit artikel.
5. Bij plaatselijke regeling, na overleg met de centrale kerkenraad en onder goedkeuring van het breed moderamen van de classicale vergadering, de classicale diaconale commissie gehoord, door de gezamenlijke vergadering van de diakenen in de centrale gemeente vastgelegd, worden nadere bepalingen gegeven:
 - a. omtrent het gezamenlijk in vergadering bijeenkomen van de diakenen in de centrale gemeente;
 - b. inzake het aantal en de zittingstijd van de leden van het college van diakenen;
 - c. betreffende de verdeling - met inachtneming van het bepaalde in artikel 9 van deze ordinantie - van de diaconale werkzaamheden tussen de wijkraden van de diakenen en het college van diakenen.
6. Het overleg, bedoeld in ordinantie 15-3-2, vindt in een centrale gemeente plaats tussen het college van diakenen en het groot moderamen van de centrale kerkenraad, terwijl de wijkraden van diakenen inzake de hun opgedragen werkzaamheden regelmatig overleg plegen en samenwerken met de wijkkerkenraad.

Artikel 9 De verdeling van de diaconale werkzaamheden in centrale gemeenten

1. Aan de wijkraad van diakenen is in elk geval opgedragen:
 - de dagelijkse zorg voor het diaconale leven in de wijkgemeente;
 - het verstrekken van de nodige gegevens aan het college van diakenen over de behoeften van de wijkgemeente, onder meer voor de opstelling van de centrale diaconale begroting;
 - het college van diakenen bij te staan in het werven van de middelen, nodig voor het diaconale leven van de gemeente.
2. Aan het college van diakenen is in elk geval opgedragen:
 - de zorg voor de algemene diaconale belangen van de centrale gemeente;
 - het bestuur te voeren over de diaconie van de centrale gemeente;
 - het opstellen van de centrale begroting, die tevens voor elk van de wijkgemeenten een afzonderlijk hoofdstuk kan bevatten;
 - het voeren van de financiële diaconale administratie, voor zover het bepaalde onderdelen daarvan niet aan een wijkraad van diakenen heeft overgedragen;
 - het vaststellen van de jaarrekening van de diaconie.

Artikel 10 Coördinatie van de arbeid der diakenen

1. De diakenen werken, wanneer een doeltreffende hulpverlening dat wenselijk maakt, samen met instellingen, waarvan de werkzaamheden of doelstelling op een overeenkomstig arbeidsveld zijn gelegen, met handhaving van het eigen karakter van de diaconale hulpverlening.
2. De diakenen van de onderscheiden gemeenten zijn, bij geval van gemeenschappelijke taken of verantwoordelijkheden, geroepen tot overleg, samenwerking en onderlinge hulpverlening.

3. De diakenen van de onderscheiden gemeenten zijn voorts waar mogelijk en nodig geroepen tot interkerkelijke samenwerking.
4. De diakenen van de onderscheiden gemeenten zijn waar mogelijk en nodig ook geroepen tot deelneming aan diaconale arbeid in andere landen.

Artikel 11 **Gemeenschappelijke diaconale regelingen**

1. Ter gemeenschappelijke verzorging van het diaconaat of bepaalde diaconale taken binnen het ressort van één of meer burgerlijke gemeenten kan op voorstel van één of meer van de betrokken colleges van diakenen door de betrokken colleges van diakenen gezamenlijk een regeling worden vastgesteld, welke de wijze van samenwerking, de bevoegdheden en de verplichtingen van de betrokken colleges bepaalt.
2. De in het vorige lid bedoelde regeling behoeft het advies van de classicale diaconale commissie en de goedkeuring van de betrokken (centrale) kerkenraden.
3. De colleges van diakenen van verschillende gemeenten kunnen tezamen overgaan tot het oprichten van regionale diaconale organen of instellingen.
4. De oprichting van de in lid 3 bedoelde organen of instellingen en de daarvoor te treffen regelingen vereisen de goedkeuring van het breed moderamen van classicale vergadering(en), welker ressort(s) het gebied van de deelnemende gemeenten omvat, in overleg met de classicale diaconale commissie(s) en na verkregen advies van de generale diaconale commissie.
5. Indien het wenselijk is aan zulk een instelling rechtspersoonlijkheid te geven, dan kan dit alleen geschieden door de oprichting van een stichting onder toepassing van het bepaalde in artikel 22 van deze ordinantie.

Hoofdstuk III **De diaconie**

Artikel 12 **De diaconie**

1. In elke gemeente bestaat een diaconie ten dienste van de uitoefening van het diaconaat.
2. De diaconie heeft rechtspersoonlijkheid.
3. Het bestuur van de diaconie wordt gevormd door het college van diakenen, dat bevoegd is tot het verrichten van alle rechtshandelingen de diaconie betreffende.
4. Indien het college van diakenen minder dan twee leden telt, wijst de kerkenraad uit zijn midden een of twee leden aan, ter aanvulling van het bestuur van de diaconie.

Artikel 13 **De vertegenwoordiging van de diaconie in het rechtsverkeer**

1. De diaconie wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door het college van diakenen.
2. Ter uitvoering van een besluit van het bestuur van de diaconie wordt de diaconie tegenover derden gebonden door de handtekening van de voorzitter van het college van diakenen en de administrerend-diaken. Bij belet of ontbreken van (één van) dezen, wijst het college van diakenen een of twee andere diakenen aan, of, indien het college van diakenen twee of minder leden telt, wijst de kerkenraad een of twee van zijn leden aan.

Hoofdstuk IV De bredere diaconale organen

Artikel 15 De classicale diaconale vergadering

1. a. De diakenen in de classes komen ten minste eenmaal per jaar bijeen in een classicale diaconale vergadering.
b. De classicale diaconale vergadering heeft in het bijzonder tot taak de diakenen in haar ressort toe te rusten en hen te informeren omtrent relevante diaconale aangelegenheden c.q. ontwikkelingen, zulks ter overweging en behartiging van gemeenschappelijke belangen.
2. Deze vergadering wordt bijeengeroepen door en staat onder leiding van het bestuur van de classicale diaconale commissie.
3. Bij het opmaken door een classicale diaconale vergadering van voordrachten of aanbevelingen brengt elk(e) door één of meer diakenen ter vergadering vertegenwoordigd(e) college of wijkraad van diakenen één stem uit, waarbij het bepaalde in ordinantie 1-20-10 en 11 niet van kracht is, terwijl één of meer colleges of wijkraden van diakenen, ten behoeve van het opmaken van de voordracht, bij het moderamen van de classicale diaconale commissie een aanbeveling kunnen indienen.
4. De classicale diaconale vergadering kan personen met specifieke deskundigheid uitnodigen om als adviseur aan de vergaderingen deel te nemen.

Artikel 16 De classicale diaconale commissie

1. In elke classis is er een classicale diaconale commissie waarvan de leden, voor de tijd van vijf jaren, worden benoemd door de classicale vergadering.
2. Deze commissie wordt benoemd uit de diakenen in het ressort van de classicale vergadering en bestaat uit ten minste vijf leden en ten hoogste negen leden. De commissie kiest zich overeenkomstig het daaromtrent bepaalde in ordinantie 1 uit haar midden een voorzitter en secretaris en indien gewenst een penningmeester die samen het bestuur van de commissie vormen.
3. De classicale diaconale commissie heeft in het bijzonder tot taak in verantwoording aan de classicale vergadering leiding en vorm te geven aan het diaconale leven in de classis. Zij doet dit onder meer door:
 - de diakenen uit het ressort bijeen te brengen in de classicale diaconale vergaderingen als bedoeld in ordinantie 15-15;
 - het bevorderen van de samenwerking en de diaconale hulpverlening tussen de gemeenten onderling;
 - kerkenraden in de classis vertrouwd te maken met de diaconale roeping van de kerk;
 - het nemen of steunen van initiatieven voor de oprichting van regionale en/of classicale diaconale instellingen en organen;
 - het geven van voorlichting aan de diakenen over het plaatselijk te voeren financiële beleid;
 - waar mogelijk en nodig het onderhouden van contacten met regionale instellingen en lagere overheden, alsmede diaconale organen van andere kerken en geloofsgemeenschappen;
 - samen te werken met andere classicale diaconale commissies.
4. Jaarlijks wordt door de classicale diaconale commissie aan het breed moderamen van de classicale vergadering verslag gedaan van de activiteiten van de classicale diaconale vergadering en van de classicale diaconale commissie, onder afschrift daarvan aan de generale diaconale commissie.
5. Het bestuur van de classicale diaconale commissie kan personen met specifieke deskundigheid uitnodigen om als adviseur aan de vergaderingen van de classicale commissie deel te nemen.

Artikel 17 De generale diaconale commissie

1. De generale synode doet zich bij haar zorg voor de vervulling van de diaconale opdracht van de kerk bijstaan door een generale diaconale commissie.
2. De generale diaconale commissie bestaat uit ten minste tien leden, benoemd door de generale synode. De benoeming geldt telkens voor de periode van vijf jaren. Deze benoeming betreft:
 - een van de dienstdoende predikanten van de kerk, als voorzitter;
 - uit elke classis een diaken;
 - het diakenlid van het breed moderamen van de generale synode;
 - een financieel deskundige uit de belijdende leden van de kerk, als adviserend lid.
3. De voorzitter en secretaris van de generale diaconale commissie worden door de generale synode als zodanig benoemd.
4. De overeenkomstig lid 2 uit de classis benoemde diaken is, voor zover hij daarvan niet reeds deel uitmaakt, tevens adviserend lid van de classicale diaconale commissie.
5. De generale diaconale commissie vergadert minstens 4 maal per jaar.
6. De generale diaconale commissie heeft in het bijzonder tot taak in verantwoording aan de generale synode leiding en vorm te geven aan het diaconale leven in het geheel van de kerk. Zij doet dit onder meer door:
 - de diaconale classicale commissies inzicht te geven in de juiste methoden voor het diaconale denken en handelen en het daarmee samenhangend financieel beleid;
 - de kerk vertrouwd te maken met haar diaconale roeping in en buiten Nederland;
 - voorlichting te geven, eigener beweging of op verzoek, aan de diaconale organen en instellingen van de kerk;
 - periodieken en publicaties over voor het diaconaat relevante onderwerpen te laten uitkomen;
 - het nemen of steunen van initiatieven voor de oprichting van landelijke diaconale instellingen en organen;
 - waar mogelijk en nodig contacten te onderhouden met landelijke instellingen en de landelijke overheid, alsmede met landelijke diaconale organen van andere kerken en geloofsgemeenschappen.

Artikel 18 De zorg voor de generale diaconale financiën

1. De zorg voor de generale diaconale financiën omvat:
 - a. het beheer en de administratie van en de beschikking over de gelden, goederen en andere vermogensrechten van de kerk met een generale diaconale bestemming, alsmede de beslissing over de besteding van die gelden;
 - b. de verantwoordelijkheid voor het nakomen van de op de kerk rustende vermogensrechtelijke verplichtingen betreffende het generale diaconaat;
 - c. de zorg, voor zover daarin niet uit anderen hoofde is of moet worden voorzien, voor de financiën benodigd voor de werkzaamheden van generale en classicale diaconale lichamen en de met deze lichamen verbonden kerkelijke stichtingen;
 - d. het verstrekken van bijdragen en subsidies voor andere diaconale doeleinden;
 - e. de verwerving van gelden, benodigd voor het onder a. tot en met d. genoemde.
2. De generale diaconale commissie stelt elk jaar vóór 1 november een begroting vast van alle generale diaconale uitgaven die in het eerstvolgende kalenderjaar ten laste komen van de kerk als geheel, alsmede van de gelden waarmee en de wijze waarop in de dekking van deze uitgaven wordt voorzien. De begroting wordt ter goedkeuring en definitieve vaststelling op de eerstvolgende synodevergadering aangeboden aan de generale synode.
3. Elk jaar vóór 1 juni stelt de generale diaconale commissie een rekening van baten en lasten betreffende haar werkterrein vast, betrekking hebbend op het voorafgaande kalenderjaar. Tevens stelt zij een balans vast waaruit de omvang blijkt van de generale diaconale gelden, goederen en andere vermogensrechten, naar de toestand aan het einde van het

voorafgaande kalenderjaar. De jaarrekening wordt ter goedkeuring en definitieve vaststelling op de eerstvolgende synodevergadering aangeboden aan de generale synode.

4. De kerk wordt zowel in als buiten rechte tegenover derden in vermogensrechtelijke aangelegenheden, voor zover van diaconale aard, gebonden door de handtekeningen van de voorzitter en secretaris van de generale diaconale commissie, onder de voorwaarde dat de bevoegdheid daartoe blijkt uit de goedgekeurde begroting, dan wel een afzonderlijk daartoe strekkend schriftelijk besluit van het breed moderamen van de generale synode. Bij belet of ontbreken van de aangewezen leden van de generale diaconale commissie wijst het breed moderamen van de generale synode uit zijn midden schriftelijk tijdelijk één of meer plaatsvervangers aan.

Artikel 19 Bijzondere commissies

1. Indien de omvang van de bijzondere behoeften van een bepaald arbeidsveld, dan wel overleg en samenwerking met andere gemeenten, kerken en geloofsgemeenschappen dat vereisen, kunnen, bij door het breed moderamen van de generale synode goed te keuren regeling, daarvoor voorzieningen worden getroffen.

Hoofdstuk V Diaconale gelden en goederen

Artikel 20 Het beheer van diaconale gelden en goederen

1. Diaconale gelden en goederen worden aangewend voor diaconale doeleinden.
2. Het beheer van de diaconale gelden en goederen wordt gevoerd door of - bij toepassing van het bepaalde in ordinantie 15-21-2 - namens het college van diakenen, met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 15-3-2.
3. Het college van diakenen draagt zorg dat bij de belegging van alle vermogensbestanddelen zo veel mogelijk diaconale en algemeen kerkelijke doeleinden worden bevorderd.
4. Bij de tenaamstelling van diaconale eigendommen en rechten geschiedt deze ten name van de diaconie van de Hersteld Hervormde Gemeente te ...

Artikel 21 Afzonderlijke kassen en fondsen

1. Behoudens de uitzonderingen in dit artikel genoemd, is er in elke gemeente één diaconale kas, onder beheer van het college van diakenen.
2. Indien de omstandigheden dat wenselijk maken kan het college van diakenen eigener beweging, of op verzoek van de kerkenraad, voor bepaalde doeleinden of onderdelen van het diaconaat afzonderlijke kassen of fondsen in het leven roepen waarvan het beheer wordt gevoerd door het college van diakenen of namens dit college door daartoe of in overleg met dat college aangewezen en aan dit college verantwoording verschuldigde commissies uit de lidmaten van de gemeente.

Artikel 22 Stichtingen

1. Indien bijzondere redenen daartoe nopen kan het college van diakenen in overleg met de kerkenraad - met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 1-26-6 - na verkregen advies van de classicale diaconale commissie en de generale diaconale commissie besluiten bepaalde taken, bevoegdheden, rechten of verplichtingen over te dragen aan een stichting, met inachtneming van de regel dat goederen te allen tijde moeten worden beheerd ten dienste van de diaconale arbeid van de gemeente en dat zij nimmer van haar kunnen worden vervreemd.

Artikel 23 Schenkingen, erfstellingen en legaten aan een centrale gemeente

1. Schenkingen, erfstellingen of legaten aan een centrale gemeente ten behoeve van de diaconale arbeid strekken ten behoeve van de diaconale arbeid van die gemeente als geheel,

tenzij door schenker of erflater uitdrukkelijk is bepaald, dat zij moeten worden aangewend ten behoeve van een bepaalde wijkgemeente.

Artikel 24 Bijdragen aan andere instellingen

1. Het college van diakenen kan besluiten bijdragen te geven aan diaconale organen, kassen, fondsen, instellingen of rechtspersonen, alsook in bijzondere omstandigheden - maar niet dan ná advies van de generale diaconale commissie - aan de kerkenkas van de eigen gemeente.

Artikel 25 De begroting

1. Elk jaar vóór 1 oktober het moderamen van de (centrale) kerkenraad en een vertegenwoordiging van het college van diakenen bijeen om te overleggen over
 - a. de begroting van de diaconale uitgaven in het eerstvolgende kalenderjaar en de wijze waarop in de dekking daarvan moet worden voorzien;
 - b. het aantal, het tijdstip en de bestemming van de in het eerstvolgende kalenderjaar te houden diaconale collecten, waarbij het uitgangspunt is dat er in iedere zondagse eredienst ten minste één diaconale collecte wordt gehouden.
2. In de centrale gemeenten wordt dit overleg gevoerd door het moderamen van de centrale kerkenraad, terwijl in deze gemeenten de verder in dit artikel aan de kerkenraad toegewezen taken en bevoegdheden met betrekking tot de diaconale begroting rusten op of worden uitgeoefend door de centrale kerkenraad of - wanneer deze bestaat uit meer dan twintig leden - door diens groot moderamen.
3. De vaststelling van het collecterooster, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, geschiedt door de kerkenraad. In centrale gemeenten geschiedt dit door de centrale kerkenraad, behoudens indien en voor zover zulks bij plaatselijke regeling aan de wijkkerkenraden is overgedragen.
4. Nadat het in het eerste lid van dit artikel bedoelde overleg heeft plaatsgevonden, stelt het college van diakenen een conceptbegroting betreffende zijn werkterrein vast, welk concept vóór 1 november aan de (centrale) kerkenraad wordt toegezonden, die het in een vóór 1 december te houden (centrale) kerkenraadsvergadering behandelt.
5. Indien de (centrale) kerkenraad wijzigingen in de conceptbegroting wil aanbrengen geschiedt dat niet dan ná overleg met het college van diakenen, waarna de begroting door de (centrale) kerkenraad wordt goedgekeurd en definitief wordt vastgesteld.
6. Na vaststelling van een begroting als in dit artikel bedoeld, wordt een samenvatting daarvan door het college van diakenen in de gemeente gepubliceerd en wordt deze begroting in haar geheel gedurende ten minste vijf werkdagen ter inzage gelegd.
7. Door gemeenteleden kunnen tegen de vastgestelde begroting, binnen veertien dagen na afloop van de termijn van de ter inzagelegging, schriftelijk en gemotiveerd bezwaren worden ingediend bij de (centrale) kerkenraad.
8. De (centrale) kerkenraad beslist op de ingebrachte bezwaren, nadat het college van diakenen daarover is gehoord, dat zich daarin kan laten adviseren door de generale diaconale commissie.
9. Voor het aanbrengen van wijzigingen in de vastgestelde begroting, als uitvloeisel van een beslissing op ingebrachte bezwaren als bedoeld in lid 7, is het bepaalde in de voorafgaande leden van dit artikel van overeenkomstige toepassing.

Artikel 26 De jaarrekening

1. Elk jaar vóór 1 mei stelt het college van diakenen een concept-jaarrekening van baten en lasten alsmede een balans betreffende zijn werkterrein vast, bij voorkeur naar het model aangereikt door de generale diaconale commissie.
2. De concept-jaarrekening wordt vervolgens ter goedkeuring en definitieve vaststelling aan de (centrale) kerkenraad aangeboden.

3. Indien de (centrale) kerkenraad wijzigingen in de concept-jaarrekening wil aanbrengen, geschiedt dat niet dan in overleg met het college van diakenen, waarna de (gewijzigde) concept-jaarrekening vervolgens door de (centrale) kerkenraad wordt goedgekeurd en definitief vastgesteld.
4. Als tussen de (centrale) kerkenraad en het college van diakenen geen overeenstemming wordt bereikt over de concept-jaarrekening, wordt het geschil door de (centrale) kerkenraad voorgelegd aan de generale diaconale commissie die ter zake een eindbeslissing geeft.
5. Na vaststelling van de jaarrekening door de (centrale) kerkenraad wordt deze in afschrift en ter kennisneming door het college van diakenen toegezonden aan de generale diaconale commissie.
6. Na vaststelling van een jaarrekening als in dit artikel bedoeld, wordt een samenvatting daarvan door het college van diakenen in de gemeente gepubliceerd en wordt zij in haar geheel gedurende ten minste vijf werkdagen ter inzage gelegd.

Hoofdstuk VI Beheer en toezicht

Artikel 27 De taak van de beheerders

1. De beheerders van diaconale goederen hebben tot taak:
 - de onder hun beheer staande goederen als een goed huisvader te beheren en te onderhouden;
 - de maatregelen te treffen waardoor redelijkerwijze verwaarlozing, beschadiging of verlies van die bezittingen voorkomen wordt;
 - de daarvoor in aanmerking komende goederen naar behoren tegen schade te beschermen;
 - waar nodig en mogelijk over te gaan tot de vorming van een reservefonds voor buitengewoon onderhoud van bezittingen of andere te verwachten buitengewone uitgaven, welk fonds afzonderlijk in de rekening en verantwoording tot uitdrukking wordt gebracht.
2. De beheerders dragen zorg voor:
 - het geregeld bijhouden van een behoorlijke financiële administratie;
 - het bijhouden van een gespecificeerde staat van bezittingen en schulden;
 - de tijdige inning van de te ontvangen gelden;
 - een goede bewaring van de aan hen toevertrouwde middelen;
 - het beleggen van gelden daar waar de hoofdsom gegarandeerd is;
 - het opmaken van begroting en rekening.
3. Voor alle beheerders geldt dat het boekjaar gelijk is aan het kalenderjaar.
4. Beleggen van gelden geschiedt uitsluitend bij algemeen in Nederland erkende bankinstellingen op spaarrekeningen of deposito's.
5. Gelden kunnen niet dan ná verkregen advies van de generale diaconale commissie eveneens ter leen worden verstrekt aan andere diaconieën, gemeenten of fondsen van de kerk.

Artikel 28 Aansprakelijkheid van de beheerders

1. De beheerders zijn - behoudens persoonlijke disculpatie - gezamenlijk verantwoordelijk voor schade, voortvloeiende uit achteloosheid, verzuim of kwade trouw, onverminderd ieders aansprakelijkheid naar burgerlijk recht.

Artikel 29 De diaconale archieven

1. Onder diaconale archieven worden verstaan en begrepen de archieven van diaconieën en andere rechtspersonen, waarvan de bestuurders of beheerders door een diaconaal lichaam worden benoemd of krachtens een kerkelijk ambt of kerkelijke functie als zodanig optreden.
2. De stukken die in elk geval in het diaconaal archief bewaard moeten worden, zijn:
 - de notulen van de vergaderingen;

- de ingekomen brieven en stukken, alsmede de kopieën van de uitgegane brieven, voor zover het belang van de inhoud dit redelijkerwijze gewenst doet zijn;
 - de goedgekeurde jaarrekeningen;
 - de bouwplannen en tekeningen voor gebouwen.
3. a. De verantwoordelijkheid voor de vorming, bewaring, instandhouding, aanvulling en raadpleging van het archief berust bij diegenen die belast zijn met de zorg voor de lopende werkzaamheden van dat lichaam.
b. De daadwerkelijke verzorging van het archief rust op de secretaris of degene die daartoe is aangewezen.
 4. De bewaring van de archieven geschiedt zodanig, dat hun ongeschonden instandhouding zoveel mogelijk gewaarborgd is.

Hoofdstuk VII De organisatie van het toezicht

Artikel 30 Het doel van het toezicht

1. Het toezicht heeft ten doel te waken over de stoffelijke aangelegenheden van de diaconieën.
2. Het toezicht betreft de diaconale bezittingen en financiën en wordt mede dienstbaar gemaakt aan het bijeenbrengen van gegevens ten behoeve van de kerkelijke statistiek.
3. Het toezicht op de diaconale bezittingen strekt mede tot behoud en overlevering aan volgende generaties van algemeen cultuurbezit.
4. Gegevens die ten behoeve van het toezicht worden verstrekt worden zonder toestemming van de betrokken beheerders niet aan derden medegedeeld.
5. Ieder die krachtens ambt, functie of dienstbetrekking omtrent deze gegevens wetenschap verkrijgt, is tot geheimhouding daarvan verplicht tegenover allen die niet tot kennisneming daarvan gerechtigd zijn.

Artikel 31 Toezicht op diaconale bezittingen en gelden

1. Het toezicht op diaconale bezittingen en gelden wordt uitgeoefend door de generale diaconale commissie.
2. Het toezicht van de generale diaconale commissie strekt zich uit over alle kerkelijke lichamen, organen en administraties van diaconale aard.
3. Een lid van de generale diaconale commissie neemt in dat lichaam géén deel aan de behandeling van of aan de beslissing over zaken, waarbij hij zelf of zijn echtgenote, dan wel een bloed- of aanverwant van hem tot in de derde graad, hetzij door het lidmaatschap van of andere verantwoordelijkheid voor het onder toezicht staande lichaam, hetzij door enig ander persoonlijk of zakelijk belang, betrokken is.

Hoofdstuk VIII Het toezicht op de diaconale bezittingen

Artikel 32 Het toezicht

1. Het college van diakenen en overige organen en administraties van diaconale aard zenden jaarlijks een afschrift van de vastgestelde en goedgekeurde jaarrekening vóór 30 september van het daarop volgende kalenderjaar ter kennisneming aan de generale diaconale commissie.
2. Besluiten tot aankopen, bouwen, verbouwen, uitbreiden, restaureren of afbreken van een gebouw en aankoop of verkoop van grond ten dienste van de gemeente, behoeven voorafgaand advies van de generale diaconale commissie.

Artikel 33 Het toezicht op de financiën

1. In het kader van het toezicht op de financiën wordt kennisgenomen van de ontvangen jaarrekeningen.

2. De generale diaconale commissie kan naar aanleiding van de ontvangen jaarrekeningen gevraagd en ongevraagd aan het college van diakenen advies uitbrengen.
3. Dit advies dient te zijn gericht op de continuïteit van de financiële positie van de diaconie.

Artikel 34 Het toezicht op de gebouwen

1. Indien bij een onder toezicht staand diaconaal lichaam of orgaan, dan wel bij een onder toezicht staande administratie de wenselijkheid wordt gevoeld om te komen tot het aankopen, bouwen, verbouwen, uitbreiden, restaureren of afbreken van een gebouw en/of aankoop van grond daartoe, wordt door de beheerders géén uitvoering gegeven aan plannen daartoe als niet tevoren
 - voor de daaraan verbonden uitgaven een post in de begroting is opgenomen en
 - op deze post het advies van de generale diaconale commissie is verkregen.
2. De uit de, in het eerste lid van dit artikel genoemde, voorbereidende werkzaamheden voortgekomen plannen en objecten worden met een kostenberekening en met voorstellen over de wijze waarop de kosten gefinancierd zullen worden ingediend bij de generale diaconale commissie, die het oordeel kan vragen van de bouwcommissie als bedoeld in ordinantie 16-14-2.
3. Indien het project en de wijze waarop de uitgaven daarvoor gefinancierd zullen worden een advies van de generale diaconale commissie hebben verkregen, geeft de generale diaconale commissie daarvan schriftelijk kennis aan de beheerders

Artikel 35 Voorafgaand advies voor beheerdaden

1. Géén beheerder is bevoegd tot de tenuitvoerlegging van enig besluit, zo hij daarop niet tevoren het advies van de generale diaconale commissie heeft aangevraagd en verkregen, indien dat besluit betreft:
 - a. het verkrijgen of vervreemden van registergoederen;
 - b. het voeren of beëindigen, als eiser of gedaagde, van rechtsgedingen voor de burgerlijke of administratieve rechter;
 - c. het bouwen, verbouwen, afbreken, uitbreiden of restaureren van gebouwen.
2. De generale diaconale commissie dient op een in lid 1 bedoelde aanvraag zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes weken, te beslissen rekening houdend met het belang van de procedure.

Artikel 36 Het verstrekken van inlichtingen

1. De diaconale lichamen, organen en administraties verstrekken aan de generale diaconale commissie op haar verzoek alle inlichtingen en gegevens die voor het uitoefenen van het in de vorige artikelen omschreven toezicht nodig zijn, zulks ter beoordeling van de generale diaconale commissie.

Ordinantie 16 voor de kerkelijke financiën en goederen

Vaststelling en wijziging door de generale synode

15/16 juni 2012 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Hoofdstuk I Het college van kerkvoogden

Artikel 1 Het college van kerkvoogden

1. De gemeente, eigenaresse van de door haar verkregen goederen, is gehouden deze te beheren en aan te wenden ten dienste van:
 - de instandhouding van de bij de gemeente gevestigde predikantsplaats(en), en
 - het pastoraat en catechese, en
 - de voorziening in de gebouwen of lokalen voor de kerkdiensten, en
 - haar overige stoffelijke en vermogensrechtelijke belangen, voor zover niet van diaconale aard.
2. De zorg voor alle stoffelijke en vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente, voor zover niet van diaconale aard, is toevertrouwd aan het college van kerkvoogden.
3. Het college van kerkvoogden heeft in het bijzonder tot taak:
 - het voorzien in de stoffelijke en vermogensrechtelijke belangen van de gemeente;
 - het voorbereiden en opstellen van de begroting en de rekening van de gemeente;
 - het zorg dragen voor de geldwerving;
 - het regelen van de wijze van gebruik van de kerkgebouwen en andere kerkelijke gebouwen ten dienste van de gemeente;
 - het bepalen en het uitvoeren van het gemeentelijk personeelsbeleid;
 - het beheren van de goederen, waaronder gelden, gebouwen en andere vermogensbestanddelen van de gemeente;
 - het namens of ten behoeve van de kerkenraad bijhouden van de registers van gemeentelieden en van de doop-, de lidmaten- en de trouwboeken;
 - het zorg dragen voor de financiële regelingen de gemeente betreffende;
 - het bijhouden van het begrafenisboek, indien een begraafplaats wordt beheerd.
4. Het college van kerkvoogden kan worden gevormd op de volgende wijzen:
 - a. uitsluitend met door de kerkenraad tot kerkvoogd aangewezen ouderlingen, ofwel
 - b. met (een) door de kerkenraad tot kerkvoogd aangewezen ouderling(en), aangevuld met (een) rechtstreeks door de lidmaten verkozen kerkvoogd(en) die niet tevens ambtsdrager (hoeft) hoeven te zijn, ofwel
 - c. met door het college van notabelen verkozen kerkvoogden, die niet tevens ambtsdrager hoeven te zijn, ofwel
 - d. met door de lidmaten (eventueel op voordracht van het college van notabelen) verkozen kerkvoogden, die niet tevens ambtsdrager hoeven te zijn.
5. Het college van kerkvoogden kan bij de vorming van een nieuwe gemeente, als bedoeld in ordinantie 2-4, worden gevormd op één van de in lid 4 beschreven wijzen.
6. Bij de vorming van een nieuwe gemeente wordt de in lid 5 bedoelde keuze gemaakt in een vergadering van de tot stemmen bevoegde lidmaten, welke bijeen wordt geroepen door en gehouden wordt onder leiding van het breed moderamen van de classicale vergadering, overeenkomstig ordinantie 2-4-6.
7. Voor het eerst in het jaar 2024 en vervolgens na het verstrijken van een periode van twaalf kalenderjaren zal een vergadering worden gehouden van de tot stemmen bevoegde lidmaten, waarin voor de komende periode van twaalf kalenderjaren wordt vastgesteld op welke wijze het college van kerkvoogden zal worden gevormd. In deze vergadering wordt schriftelijk gestemd en beslist bij volstreekte meerderheid.

8. De wijze waarop het college van kerkvoogden overeenkomstig lid 4, onderdeel a of b, wordt samengesteld dient te blijken uit de plaatselijke regeling als bedoeld in ordinantie 1-3-4.
9. De wijze waarop het college van kerkvoogden overeenkomstig lid 4, onderdeel c of d, wordt samengesteld dient - met inachtneming van het bepaalde in de leden 10 tot en met 14 van dit artikel - te blijken uit het door de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten vast te stellen plaatselijk reglement.
10. Het plaatselijk reglement voor een college van kerkvoogden samengesteld overeenkomstig lid 9 dient in ieder geval een regeling te bevatten omtrent:
 - a. de datum waarop het reglement in de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten is vastgesteld en de datum waarop het in werking is getreden;
 - b. de wijze van verkiezing, samenstelling, defungeren, besluitvorming, taken en bevoegdheden van het college van kerkvoogden (en van notabelen);
 - c. de wijze waarop door het college van kerkvoogden (aan het college van notabelen) jaarlijks verantwoording wordt afgelegd van het beheer;
 - d. de wijze van besluitvorming omtrent het beheer van de kerkelijke goederen van de gemeente ten dienste van de bij die gemeente gevestigde predikantsplaats(en), het pastoraat en de catechese;
 - e. een algemene geschillenregeling. In dezen hebben de in ordinantie 19 genoemde commissies geen bevoegdheid;
 - f. het ten minste twee keer per jaar voeren van op overeenstemming gericht overleg tussen de kerkenraad en het college van kerkvoogden gericht op de gezamenlijke belangen van de gemeente;
 - g. de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het bepaalde in ordinantie 16-1-7;
 - h. de wijze waarop het plaatselijk reglement is aangenomen en kan worden gewijzigd.
11. Het vaststellen en wijzigen van het plaatselijk reglement als bedoeld in ordinantie 16-1-10-h. is de bevoegdheid van de vergadering van de volgens het plaatselijke reglement tot stemmen bevoegde lidmaten, een en ander voor zover zij daarbij niet in strijd komt met dit artikel van deze ordinantie.
12. Het college van kerkvoogden dat is samengesteld overeenkomstig ordinantie 16-1-4- c. of -d. verschaft de kerkenraad een exemplaar van het vigerend plaatselijk reglement.
13. Indien het overleg als bedoeld in ordinantie 16-1-10-f vóór de datum van het volgende overleg niet leidt tot overeenstemming is sprake van een geschil en zijn zowel de kerkenraad als het college van kerkvoogden bevoegd dit geschil voor te leggen aan drie adviseurs, waarvan elk van de partijen er alsdan één benoemt en de derde wordt benoemd door de twee door de afzonderlijke partijen benoemde adviseurs gezamenlijk. Deze adviseurs beslissen schriftelijk bij wijze van bindend advies. In dezen hebben de in ordinantie 19 genoemde commissies geen bevoegdheid.
14. De artikelen 5 tot en met 17 van deze ordinantie hebben uitsluitend betrekking op het college van kerkvoogden gevormd overeenkomstig ordinantie 16-1-4-a of 16-1-4-b.

Hoofdstuk II De gemeente

Artikel 2 De rechtspersoonlijkheid

1. De tenaamstelling van eigendommen en rechten van de gemeente geschiedt ten name van de Hersteld Hervormde Gemeente te ...<plaatsnaam>...
2. De gemeente heeft rechtspersoonlijkheid.
3. In centrale gemeenten hebben de wijkgemeenten géén rechtspersoonlijkheid.
4. Een buitengewone wijkgemeente, als bedoeld in ordinantie 2-11 heeft rechtspersoonlijkheid.

Artikel 3 Eigendom gelden en goederen van de gemeente

1. Wanneer een gemeente om reden van Schrift en belijdenis haar plaats in de kerk wil verlaten, blijven gelden en goederen eigendom van deze gemeente.
2. Een voornemen tot een besluit als bedoeld in lid 1 kan uitsluitend op de in lid 1 bedoelde grond worden genomen door de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten, nadat haar ten minste dertig dagen van te voren daartoe een schriftelijk en gemotiveerd voorstel is gedaan door de kerkenraad.
3. Als de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten als bedoeld in lid 2 instemt met het voornemen van de kerkenraad zal door de kerkenraad ten minste drie maanden na deze vergadering van lidmaten, een nieuwe vergadering van de tot stemmen bevoegde lidmaten worden uitgeschreven.
4. Alvorens de in lid 3 bedoelde nieuwe vergadering wordt uitgeschreven, wordt door de kerkenraad en het college van kerkvoogden een gezamenlijk voorstel uitgewerkt naar aanleiding van de bespreking tijdens de lidmatenvergadering als bedoeld in lid 2. Dit gezamenlijk voorstel wordt door de kerkenraad voor advies toegezonden aan het breed moderamen van de classicale vergadering en aan het college van visitatoren-generaal, die vervolgens binnen twee maanden na ontvangst van dit verzoek schriftelijk hun advies kenbaar dienen te maken. Indien deze adviezen niet binnen genoemde termijn zijn ontvangen, kan dit niet aan de kerkenraad worden tegengeworpen.
5. Het gezamenlijk voorstel van de kerkenraad en het college van kerkvoogden, alsmede de ontvangen adviezen als bedoeld in lid 4, worden alle integraal als bijlage gevoegd bij de uitnodiging voor de nieuwe vergadering van lidmaten als bedoeld in lid 4.
6. Het breed moderamen van de classicale vergadering en het college van visitatoren-generaal worden eveneens door de kerkenraad voor deze vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten uitgenodigd en worden tijdens die vergadering in de gelegenheid gesteld hun adviezen nader toe te lichten.
7. Na bespreking van het gezamenlijke voorstel van de kerkenraad en het college van kerkvoogden en de daaromtrent gegeven adviezen wordt het voorstel in stemming gegeven. Het gezamenlijk voorstel is aangenomen indien een volstrekte meerderheid van het aantal aanwezige en tot stemmen bevoegde lidmaten dit heeft aanvaard.
8. De aanvaarding door de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten van het gezamenlijk voorstel van de kerkenraad en het college van kerkvoogden vormt de basis voor het besluit door de kerkenraad tot het verlaten van de kerk. Dit besluit dient door de kerkenraad, het college van kerkvoogden en het college van diakenen gezamenlijk te worden uitgewerkt in een regeling betreffende de beschikking over de gelden en verdere vermogensbestanddelen van de gemeente en van de diaconie van de gemeente, alsmede de wijze waarop in de kosten van de predikantsplaats wordt voorzien. In deze regeling zal op basis van de beginselen van redelijkheid en billijkheid ook een voorziening dienen te worden getroffen voor die lidmaten die tot de kerk willen blijven behoren.
9. Het besluit van de kerkenraad tot het verlaten van de kerk, dient een datum te bevatten waarop het besluit zijn uitvoering krijgt. Het breed moderamen van de classicale vergadering is gehouden vóór die datum de grenzen van de aangrenzende gemeenten opnieuw vast te stellen.
10.
 - a. Indien:
 - om reden van de grond als bedoeld in lid 1 de kerkenraad geen voorstel doet aan de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten als bedoeld in lid 2 en
 - meer dan een vierde deel van de tot stemmen bevoegde lidmaten schriftelijk bij de kerkenraad kenbaar maakt zich op de positie van de gemeente ten opzichte van de kerk te willen beraden en uiteindelijk de kerk wenst te verlaten,
 - is de kerkenraad gehouden om met deze lidmaten een vergadering te beleggen.

- b. Voorafgaand aan deze vergadering wordt door de kerkenraad advies gevraagd aan het breed moderamen van de classicale vergadering en aan het college van visitatoren-generaal, die vervolgens binnen twee maanden na ontvangst van dit verzoek schriftelijk hun advies kenbaar dienen te maken. Indien deze adviezen niet binnen genoemde termijn zijn ontvangen, kan dit niet aan de kerkenraad worden tegengeworpen. Het in lid 6 bepaalde is van overeenkomstige toepassing.
 - c. Als na deze vergadering nog steeds ten minste een vierde deel van de tot stemmen bevoegde lidmaten van de gemeente de kerk wil verlaten is de kerkenraad, met het college van kerkvoogden en het college van diakenen gezamenlijk, gehouden om met inachtneming van de beginselen van redelijkheid en billijkheid een regeling als bedoeld in lid 8 te treffen voor deze lidmaten die niet meer tot de kerk willen blijven behoren.
11. Indien de kerkenraad wel een voorstel als bedoeld in lid 2 van dit artikel aan de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten voorlegt, maar minder dan de helft doch meer dan een vierde deel van de tot stemmen bevoegde lidmaten dit voorstel steunt, is het bepaalde in de leden 8 en 10 omtrent de voor deze lidmaten te treffen regeling van overeenkomstige toepassing.
 12. Indien omtrent de regeling als bedoeld in lid 8, 10 of 11 geen overeenstemming bereikt kan worden, wordt de regeling ter beoordeling voorgelegd aan vijf adviseurs die niet tot de gemeente behoren. Twee adviseurs worden benoemd door het college van kerkvoogden en het college van diakenen gezamenlijk en twee adviseurs worden benoemd door de lidmaten ten gunste van wie de regeling wordt getroffen. De vijfde adviseur wordt benoemd door de vier door de afzonderlijke partijen benoemde adviseurs gezamenlijk. Deze adviseurs beslissen schriftelijk bij wijze van bindend advies.

Artikel 4 De vertegenwoordiging van de gemeente in en buiten rechte

1. De gemeente wordt in alle vermogensrechtelijke zaken, voorzover niet van diaconale aard, in en buiten rechte vertegenwoordigd door het college van kerkvoogden.
2. Het college van kerkvoogden is daarbij bevoegd tot het verrichten van alle rechtshandelingen.
3. Ter uitvoering van een besluit van het college van kerkvoogden wordt de gemeente tegenover derden gebonden door de handtekening van de voorzitter en de secretaris van het college van kerkvoogden, terwijl bij belet of ontbreken van dezen het college van kerkvoogden uit zijn midden en anders uit de kerkvoogden van de wijkgemeenten tijdelijk schriftelijk één of meer plaatsvervangers aanwijst.
4. Indien alle plaatsen in een college van kerkvoogden vacant zijn, voorziet bij een gemeente als bedoeld in ordinantie 16-1-4-a. en b. de kerkenraad en in een gemeente als bedoeld in ordinantie 16-1-4-c. en d. het college van notabelen in plaatsvervangers.

Hoofdstuk III De werkwijze van het college van kerkvoogden

Artikel 5 De werkwijze van het college van kerkvoogden

1. De werkwijze van het college van kerkvoogden wordt nader geregeld bij plaatselijke regeling als bedoeld in ordinantie 16-1-8.
2. De plaatselijke regeling wordt vastgesteld door de (centrale) kerkenraad, op voorstel van en in overleg met het college van kerkvoogden.
3. De plaatselijke regeling wordt gedurende acht dagen na vaststelling door de (centrale) kerkenraad ter inzage gelegd voor de lidmaten, die gedurende die termijn bezwaren kunnen indienen bij het breed moderamen van de classicale vergadering en treedt in werking zodra de goedkeuring van dit breed moderamen is verkregen.
4. De wijze van benoeming van de voorzitter en secretaris van het college van kerkvoogden, alsmede van de administrerend kerkvoogd wordt vastgelegd in de plaatselijke regeling. De

functie van secretaris en administrerend kerkvoogd kunnen niet in één persoon verenigd zijn.

5. Ten aanzien van de kerkvoogd die géén ambtsdrager is op het moment dat hij in de situatie als bedoeld in ordinantie 16-1-4-b tot kerkvoogd wordt gekozen, gelden de bepalingen van ordinantie 3 omtrent verkiesbaarheid, verkiezing, zittingstijd en herkiesbaarheid.

Artikel 6 Verhouding college van kerkvoogden en kerkenraad

1. Het college van kerkvoogden werkt in overleg met en in verantwoordelijkheid aan de kerkenraad in zijn geheel, tenzij de kerkenraad ten aanzien van bepaalde delen van het kerkvoogdelijk werk, of van bijzondere zaken op kerkvoogdelijk terrein, van dit overleg afziet, in welk geval het college van kerkvoogden aan de kerkenraad niettemin over zijn beleid verantwoording schuldig blijft.
2. De taken genoemd in ordinantie 16-1-3 zijn opgedragen aan het college van kerkvoogden, tenzij de in ordinantie 16-1-8 genoemde plaatselijke regeling anders bepaalt.

Artikel 7 Het college van kerkvoogden in centrale gemeenten

1. In de wijkgemeente vormen de tot kerkvoogd aangewezen ouderlingen en - indien volgens de plaatselijke regeling van toepassing - de kerkvoogden van de wijkgemeente samen de wijkraad van kerkvoogden, welke zijn werkzaamheden onderling verdeelt.
2. De wijkraad van kerkvoogden verzorgt de specifieke wijkgebonden kerkvoogdijzaken en beheert daartoe een wijkkas. Van deze wijkgebonden kerkvoogdijzaken en van het beheer van de wijkkas legt de wijkraad van kerkvoogden verantwoording af aan het college van kerkvoogden en aan de wijkkerkenraad.
3. In een centrale gemeente is er één college van kerkvoogden, bestaande uit de tot kerkvoogd aangewezen ouderlingen en - indien volgens de plaatselijke regeling van toepassing - de kerkvoogden van de wijkgemeenten. Bij plaatselijke regeling wordt de grootte van het college van kerkvoogden vastgesteld en indien van toepassing, de wijze van afvaardiging vanuit de wijkraden.
4. De taken genoemd in ordinantie 16-1-3 zijn opgedragen aan het college van kerkvoogden, tenzij de plaatselijke regeling anders bepaalt.
5. Bij plaatselijke regeling wordt de verdeling van taken, bevoegdheden en financiële lasten tussen het college van kerkvoogden en de wijkraden van kerkvoogden geregeld, met dien verstande dat het bijhouden van boeken en registers, alsmede het voeren van de financiële administratie van de centrale gemeente en de wijkgemeenten geschiedt door het college van kerkvoogden, behoudens voor zover hieromtrent in de plaatselijke regeling anders wordt bepaald ten aanzien van de wijkgebonden zaken.

Hoofdstuk IV De zorg voor (en het beheer van) de gelden en goederen van de gemeente

Artikel 8 De bijdragen van de leden

1. Het college van kerkvoogden stelt de leden van de gemeente in de gelegenheid hun deel te dragen in de geldelijke lasten van de gemeente en wel:
 - door inzameling in de kerkdiensten,
 - door periodieke bijdragen,
 - door een vergoeding te vragen voor bepaalde diensten, en
 - door op andere wijze bijstand te vragen.
2. Indien een gemeentelid niet bereid is zijn aandeel in de lasten van de gemeente te dragen, wordt door één of meer vertegenwoordigers van het college van kerkvoogden overleg gevoerd met het consistorie over de mogelijkheden om hem te wijzen op zijn Bijbelse

verantwoordelijkheid als lid van de gemeente, teneinde hem tot een beter inzicht daarin te brengen.

Artikel 9 Erfenissen en legaten

1. Indien aan een gemeente in enig jaar een erfenis of legaat wordt uitgekeerd, wordt het ontvangen bedrag in de rekening van het betreffende jaar als zodanig verantwoord.
2. Schenkingen, erfstellingen of legaten aan een centrale gemeente strekken ten behoeve van die gemeente in haar geheel, tenzij door de schenker of erflater nadrukkelijk is bepaald dat zij moeten worden aangewend ten behoeve van een bepaalde wijkgemeente.
3. Erfenissen kunnen slechts aanvaard worden onder het voorrecht van boedelbeschrijving. Bij schenkingen of legaten waaraan een last is verbonden vergewist het college van kerkvoogden zich bij de notaris vóór aanvaarding daarvan of zij uitvoering kan en wil geven aan de last.

Artikel 10 De taak van de beheerders

1. De beheerders van kerkelijke goederen, voor zover niet van diaconale aard, hebben tot taak:
 - de onder hun beheer staande goederen zorgvuldig te beheren en te onderhouden;
 - de maatregelen te treffen waardoor redelijkerwijze verwaarlozing, beschadiging of verlies van die bezittingen voorkomen wordt;
 - de daarvoor in aanmerking komende goederen naar behoren tegen schade te beschermen;
 - waar nodig en mogelijk over te gaan tot de vorming van een reservefonds voor buitengewoon onderhoud of andere te verwachten buitengewone uitgaven, welk fonds afzonderlijk in de rekening en verantwoording tot uitdrukking wordt gebracht.
2. De beheerders dragen bij de uitoefening van hun taak zorg voor:
 - het geregeld bijhouden van een behoorlijke financiële administratie;
 - het bijhouden van een gespecificeerde staat van bezittingen en schulden;
 - de tijdige inning van de te ontvangen gelden;
 - een goede bewaring van de aan hen toevertrouwde waarden;
 - het beleggen van gelden;
 - het opmaken van begroting en rekening;
 - het regelmatig en nauwkeurig bijhouden van de doop-, lidmaten- en trouwboeken en het kerkelijk ledenregister.
3. Voor alle beheerders geldt dat het boekjaar gelijk is aan het kalenderjaar.

Artikel 11 Aansprakelijkheid van de beheerders

1. De beheerders zijn - behoudens persoonlijke disculpatie - gezamenlijk verantwoordelijk voor schade, voortvloeiende uit achteloosheid, verzuim of kwade trouw, onverminderd ieders aansprakelijkheid naar burgerlijk recht.

Hoofdstuk V Organisatie van het toezicht

Artikel 12 Het doel van het toezicht

1. Het toezicht heeft ten doel te waken over de stoffelijke aangelegenheden van gemeenten en kerk.
2. Het toezicht betreft de kerkelijke bezittingen en financiën en wordt mede dienstbaar gemaakt aan het bijeenbrengen van gegevens ten behoeve van de kerkelijke statistiek.
3. Het toezicht op de kerkelijke bezittingen strekt mede tot behoud en overlevering aan volgende generaties van algemeen cultuurbezit.
4. Gegevens, die ten behoeve van het toezicht worden verstrekt, worden zonder toestemming van de betrokken beheerders niet aan derden meegedeeld.

5. Ieder, die krachtens ambt, functie of dienstbetrekking omtrent deze gegevens wetenschap verkrijgt is tot geheimhouding daarvan verplicht tegenover allen die niet tot kennisneming daarvan gerechtigd zijn.

Artikel 13 Toezicht op kerkelijke bezittingen en gelden

1. Het toezicht op kerkelijke bezittingen en gelden wordt uitgeoefend door de commissie toezicht en financiën.
2. Het toezicht van de commissie toezicht en financiën strekt zich uit over alle kerkelijke lichamen, organen en administraties, voor zover niet van diaconale aard.
3. Een lid van de commissie toezicht en financiën neemt in dat lichaam geen deel aan de behandeling van, of aan de beslissing over, zaken waarbij hij zelf, of zijn echtgenote, dan wel een bloed- of aanverwant van hem tot in de derde graad, hetzij door het lidmaatschap van, of andere verantwoordelijkheid voor het onder toezicht staande lichaam, hetzij door enig ander persoonlijk of zakelijk belang, betrokken is.

Artikel 14 Het toezicht op de gebouwen

1. Indien bij een onder toezicht staand kerkelijk lichaam of orgaan, dan wel bij een onder toezicht staande administratie, de wenselijkheid wordt gevoeld om te komen tot het aankopen, bouwen, ingrijpend verbouwen/uitbreiden/restaureren, dan wel afbreken van een gebouw of een bestanddeel daarvan, wordt door de beheerders géén uitvoering gegeven aan plannen daartoe, als niet tevoren:
 - voor de daaraan verbonden uitgaven een post in de begroting is opgenomen, en
 - op deze begrotingspost het advies is verkregen van de commissie toezicht en financiën.
2. De in het eerste lid bedoelde voornemens worden, met een kostenberekening, alsmede met voorstellen over de wijze waarop in de dekking van deze uitgaven zal worden voorzien, ingediend bij de commissie toezicht en financiën, die het oordeel kan vragen van de bouwcommissie.
3. Deze bouwcommissie telt ten minste drie leden, benoemd door de commissie toezicht en financiën, die de generale synode over deze benoeming informeert.
4. De bouwcommissie is verantwoording schuldig aan de commissie toezicht en financiën.
5. Indien het project - voor zoveel nodig gewijzigd met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 6-4-2 - en de wijze, waarop in de dekking van de uitgaven daarvoor zal worden voorzien, een positief advies van de commissie toezicht en financiën hebben verkregen, geeft de commissie toezicht en financiën daarvan schriftelijk kennis aan de beheerders.

Artikel 15 De begroting

1. Telkenjare komen voor 1 september het moderamen van de (centrale) kerkenraad en (een afvaardiging van) het college van kerkvoogden bijeen om te overleggen over:
 - a. de begroting van de kerkvoogdelijke uitgaven in het eerstvolgende kalenderjaar en de wijze waarop in de dekking daarvan dient te worden voorzien;
 - b. hetgeen van de gemeente zal worden gevraagd ten behoeve van het kerkelijk zendingswerk;
 - c. het aantal, het tijdstip en de bestemming van de in het eerstvolgende kalenderjaar te houden collecten.
2. De vaststelling van het collecterooster, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, geschiedt door de kerkenraad. In centrale gemeenten geschiedt dit door de centrale kerkenraad, behoudens indien en voor zover zulks bij plaatselijke regeling aan de wijkkerkenraden is overgedragen.
3. Nadat het in het eerste lid van dit artikel bedoelde overleg heeft plaatsgevonden stelt het college van kerkvoogden een ontwerpbegroting betreffende zijn werkterrein vast, welk ontwerp voor 1 oktober ter goedkeuring en definitieve vaststelling aan de (centrale)

kerkenraad wordt toegezonden, die het in een voor 1 november te houden (centrale) kerkenraadsvergadering behandelt.

4. Indien de (centrale) kerkenraad wijzigingen in de ontwerpbegroting wil aanbrengen geschiedt dat niet dan ná overleg met het college van kerkvoogden, waarna de begroting door de (centrale) kerkenraad wordt vastgesteld.
5. Als tussen de (centrale) kerkenraad en het college van kerkvoogden géén overeenstemming wordt bereikt over de ontwerpbegroting, wordt het geschil door de (centrale) kerkenraad voorgelegd aan de commissie toezicht en financiën die ter zake een bindend advies geeft.
6. Na vaststelling van een begroting als in dit artikel bedoeld, wordt een samenvatting daarvan door het college van kerkvoogden in de gemeente gepubliceerd en wordt deze begroting in haar geheel gedurende ten minste vijf werkdagen ter inzage gelegd.
7. Door gemeenteleden kunnen tegen de vastgestelde begroting, binnen veertien dagen na afloop van de termijn van de ter inzage legging, schriftelijk en gemotiveerd bezwaren worden ingediend bij de (centrale) kerkenraad.
8. De (centrale) kerkenraad beslist op de ingebrachte bezwaren, nadat het college van kerkvoogden daarover is gehoord, dat zich daarin desgewenst door de commissie toezicht en financiën kan laten adviseren.
9. Voor het aanbrengen van wijzigingen in de vastgestelde begroting, als uitvloeisel van een beslissing op ingebrachte bezwaren als bedoeld in lid 7, is het bepaalde in de voorafgaande leden van dit artikel van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16 De rekening

1. Telkenjare vóór 1 mei, stelt het college van kerkvoogden een ontwerprekening van baten en lasten alsmede een balans betreffende zijn werkterrein vast.
2. De ontwerprekening wordt vervolgens ter goedkeuring en definitieve vaststelling aan de (centrale) kerkenraad aangeboden.
3. Indien vanwege het bepaalde in lid 2 de (centrale) kerkenraad wijzigingen in de ontwerprekening wil aanbrengen, geschiedt dat niet dan in overleg met het college van kerkvoogden. Wanneer vervolgens overeenstemming bestaat over de ontwerprekening wordt deze door de (centrale) kerkenraad vastgesteld.
4. Als tussen de (centrale) kerkenraad en het college van kerkvoogden géén overeenstemming wordt bereikt over de ontwerprekening, wordt het geschil door de (centrale) kerkenraad voorgelegd aan de commissie toezicht en financiën die ter zake een bindend advies geeft.
5. Na vaststelling van de rekening door de (centrale) kerkenraad wordt deze in afschrift en ter kennisname door het college van kerkvoogden toegezonden aan de commissie toezicht en financiën.
6. Na vaststelling van een rekening als in dit artikel bedoeld, wordt een samenvatting daarvan door het college van kerkvoogden in de gemeente gepubliceerd en wordt de vastgestelde rekening in haar geheel gedurende ten minste vijf werkdagen ter inzage gelegd.

Hoofdstuk VI Archivering

Artikel 17 De kerkelijke archieven

1. Onder kerkelijke archieven worden verstaan en begrepen de archieven:
 - a. van de gemeenten;
 - b. van de meerdere ambtelijke vergaderingen;
 - c. van de organen van bijstand van deze ambtelijke vergaderingen;
 - d. van de brede ministeria;
 - e. van het college van kerkelijke hoogleraren en docenten;

- f. van rechtspersonen, welker bestuurders of beheerders door een kerkelijk lichaam worden benoemd of krachtens een kerkelijk ambt of kerkelijke functie als zodanig optreden;
 - g. van andere lichamen of personen in gemeenten of kerk door de commissie toezicht en financiën om bijzondere overwegingen met name hiertoe aangewezen.
2. De stukken welke in elk geval in het kerkelijk archief bewaard moeten worden zijn:
 - de notulen van de vergaderingen;
 - de ingekomen brieven en stukken, alsmede de kopieën van de uitgegane brieven, voor zover het belang van de inhoud dit redelijkerwijze gewenst doet zijn;
 - de afgelegde doop-, lidmaten- en trouwboeken met de duplicaten daarvan;
 - de goedgekeurde rekening van inkomsten en uitgaven;
 - de bouwplannen en tekeningen voor kerkgebouwen, pastorieën en andere kerkelijke gebouwen.
 3. De verantwoordelijkheid voor de vorming, bewaring, instandhouding, aanvulling en raadpleging van het archief berust bij diegenen, die tezamen als breed moderamen, moderamen of bestuur in een bepaald lichaam of bestuur belast zijn met de zorg voor de lopende werkzaamheden van dat lichaam, terwijl de daadwerkelijke verzorging van het archief rust op de secretaris, of degene die onder een andere naam de werkzaamheden verricht die gewoonlijk door een secretaris worden verricht.
 4. De bewaring van de archieven geschiedt zodanig, dat hun ongeschonden instandhouding zoveel mogelijk verzekerd is.

Hoofdstuk VII De generale financiën

Artikel 18 De commissie toezicht en financiën

1. De commissie toezicht en financiën is een orgaan van bijstand van de generale synode als bedoeld in ordinantie 1-21-1.
2. De commissie toezicht en financiën bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste zeven, door de generale synode, uit de lidmaten der kerk, benoemde leden.
3. De leden van de commissie toezicht en financiën zijn tweemaal terstond herkiesbaar.
4. De commissie toezicht en financiën kiest zich uit haar midden, telkens voor het lopende kalenderjaar, een voorzitter, een vicevoorzitter en een secretaris terwijl zij voor elk hunner tevens een plaatsvervanger - eveneens uit haar midden - kan kiezen.
5. De commissie toezicht en financiën laat zich bij de uitvoering van haar werkzaamheden bijstaan door de directeur van het kerkelijk bureau, als bedoeld in ordinantie 1-25-2.
6. De directeur van het kerkelijk bureau heeft in de vergaderingen van de commissie toezicht en financiën een adviserende stem.

Artikel 19 De zorg voor de generale financiën

1. Eigendommen en bezittingen die een andere dan een plaatselijke bestemming hebben, worden namens de generale synode beheerd door de commissie toezicht en financiën.
2. De verzorging van de generale financiën van de kerk en het beheer van de in lid 1 bedoelde eigendommen en bezittingen geschiedt, in samenwerking tussen de verschillende delen van het kerkenwerk, door de commissie toezicht en financiën, een en ander met inachtneming van de verantwoordelijkheid van de generale synode.
3. De zorg voor de generale financiën van de kerk omvat:
 - a. het beheer en de administratie van en de beschikking over haar gelden, goederen en andere vermogensrechten, alsmede de beslissing over de besteding van haar gelden;
 - b. de verantwoordelijkheid voor het nakomen van de op haar rustende vermogensrechtelijke verplichtingen;

- c. de zorg, voor zover daarin niet uit anderen hoofde is of moet worden voorzien, voor de financiën benodigd voor de werkzaamheden van generale en classicale kerkelijke lichamen en de met deze lichamen verbonden kerkelijke stichtingen;
 - d. het verstrekken van bijdragen en subsidies voor andere kerkelijke doeleinden;
 - e. de verwerving van gelden, benodigd voor het onder a. tot en met d. genoemde.
4. De commissie toezicht en financiën stelt telkenjare, vóór 1 november, een begroting vast van alle uitgaven, die in het eerstvolgende kalenderjaar ten laste komen van de kerk als geheel, alsmede van de gelden waarmee en de wijze waarop in de dekking van deze uitgaven wordt voorzien. De begroting wordt ter goedkeuring en definitieve vaststelling op de eerstvolgende synodevergadering aangeboden aan de generale synode.
 5. Telkenjare vóór 1 juni, stelt de commissie toezicht en financiën een rekening van baten en lasten betreffende haar werkterrein vast, betrekking hebbend op het voorafgaande kalenderjaar. Tevens stelt zij een balans vast waaruit de omvang blijkt van de aan de kerk toebehorende gelden, goederen en andere vermogensrechten, naar de toestand aan het einde van het voorafgaande kalenderjaar. De jaarrekening wordt ter goedkeuring en definitieve vaststelling op de eerstvolgende synodevergadering aangeboden aan de generale synode.
 6. De kerk heeft rechtspersoonlijkheid.
 7. De kerk wordt zowel in als buiten rechte tegenover derden in vermogensrechtelijke aangelegenheden, voorzover niet van diaconale aard, gebonden door de handtekeningen van de voorzitter en secretaris van de commissie toezicht en financiën, onder de voorwaarde dat de bevoegdheid daartoe blijkt uit de goedgekeurde begroting, dan wel een afzonderlijk daartoe strekkend schriftelijk besluit van het breed moderamen van de generale synode. Bij belet of ontbreken van de aangewezen leden van de commissie toezicht en financiën wijst het breed moderamen van de generale synode uit zijn midden schriftelijk tijdelijk één of meer plaatsvervangers aan.

Artikel 20 De kas voor het algemeen kerkenwerk

1. De zorg voor de financiën benodigd voor de werkzaamheden van de generale kerkelijke lichamen en de daaraan verbonden stichtingen geschiedt - voor zover daarin niet uit anderen hoofde wordt of dient te worden voorzien - met behulp van een kas voor het algemeen kerkenwerk.
2. De inkomsten van de kas voor het algemeen kerkenwerk worden gevormd door:
 - renten;
 - collecten en giften;
 - de inkomsten uit het onder verantwoordelijkheid van de generale synode uit te geven landelijk kerkblad;
 - een jaarlijks quotum, te heffen ten laste van de plaatselijke gemeenten. De commissie toezicht en financiën doet hiertoe jaarlijks een voorstel aan de generale synode;
 - andere inkomsten.
3. Voor zover daarin niet uit anderen hoofde wordt of dient te worden voorzien, worden in ieder geval ten laste van deze kas gebracht:
 - a. de kosten van het kerkelijk bureau;
 - b. de kosten van het landelijk kerkblad;
 - c. vergaderkosten van de generale synode en haar organen van bijstand;
 - d. de kosten van de opleiding en vorming van predikanten;
 - e. de bijdrage uit de landelijke middelen voor het zendingswerk, het evangelisatiewerk en voor de arbeid onder het Joodse volk;
 - f. de bijdrage uit de landelijke middelen voor het jeugdwerk;
 - g. de lasten verbonden aan de ten behoeve van die arbeid benodigde investeringen;

- h. andere uitgaven ten behoeve van de werkzaamheden van de kerkelijke lichamen en de daaraan verbonden stichtingen.

Artikel 21 Generale fondsen

1. Ten behoeve van de financiering van bepaalde onderdelen van de arbeid van de kerk in al haar geledingen kunnen fondsen worden gevormd.
2. Een dergelijk fonds wordt in het leven geroepen of opgeheven bij besluit van de generale synode.
3. De beheerders van de in dit artikel genoemde fondsen doen, in overleg met de commissie toezicht en financiën, jaarlijks een voorstel aan de generale synode over de hoogte van de door de gemeenten voor deze fondsen te betalen bijdragen.

Artikel 22 Het quotum

1. De jaarlijkse bijdragen aan de kas voor het algemeen kerkenwerk, alsmede aan de in ordinantie 16-21 bedoelde fondsen, worden geheven ten laste van alle gemeenten.
2. De commissie toezicht en financiën doet hiertoe jaarlijks een voorstel aan de generale synode.
3. De hoogte van de bijdragen wordt jaarlijks vastgesteld door de generale synode met de goedkeuring en definitieve vaststelling van de begroting voor het volgende kalenderjaar.

Artikel 23 Autorisatie

1. De commissie toezicht en financiën beoordeelt de rekening van een gemeente in het kader van de noodzakelijke verlening van gevraagde autorisatie, als bedoeld in ordinantie 3-13, voor het rechtsgeldig kunnen beroepen van een predikant.⁸
2. De commissie toezicht en financiën kan naar aanleiding van de overgelegde rekening nadere informatie vragen aan het college van kerkvoogden, welke kan dienen om de solvabiliteitsverklaring, als bedoeld in ordinantie 3-13-1-b, alsnog te verkrijgen.⁹
3. De commissie toezicht en financiën kan naar aanleiding van de ontvangen rekening aan het college van kerkvoogden gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen.
4. Dit advies dient gericht te zijn op de continuïteit van de financiële positie van de gemeente, met het oog op de instandhouding van de aan de gemeente verbonden predikantsplaats(en).

Artikel 24 Stichtingen

1. Indien bijzondere redenen daartoe nopen kan het college van kerkvoogden besluiten bepaalde taken, bevoegdheden, rechten of verplichtingen over te dragen aan een stichting, met inachtneming van de bepaling dat kerkelijke goederen en gelden te allen tijde moeten worden beheerd en aangewend uitsluitend ten voordele van de gemeente.

Hoofdstuk VII Wijziging ordinantie

Artikel 25 Informatie en advies

1. Een voorstel tot wijziging in eerste lezing van de artikelen 1 tot en met 4 en 18 tot en met 24 van deze ordinantie kan eerst dan worden aangeboden aan de generale synode, als daarover door het breed moderamen van de generale synode vooraf de colleges van kerkvoogden schriftelijk zijn geïnformeerd en in de gelegenheid zijn gesteld advies uit te brengen.

⁸ 24-06-2015, verwijzing aangepast van 3-15 naar 3-13 i.v.m. wijziging van ord. 3.

⁹ 24-06-2015, verwijzing aangepast van 3-15-1b naar 3-13-1b i.v.m. wijziging van ord. 3.

Overgangsbepaling(en) bij ordinantie 16

1. Deze ordinantie met de daarbij behorende overgangsbepalingen treedt in werking na vaststelling daarvan door de generale synode.
2. Gemeenten
 - die tot 1 mei 2004 behoorden tot de Nederlandse Hervormde Kerk, en
 - die vermeld staan in de lijst van vrij beheer - gemeenten in het arrest van de Hoge Raad van 19 december 2003, NJ 2004, 559, en
 - waarin het functioneren van het college van kerkvoogden daarna tot 1 mei 2004 nog niet volledig was aangepast aan alle bepalingen van ordinantie 16 zoals die luiden vanaf 1 januari 1992, en
 - die in historisch en confessioneel opzicht de voortzetting zijn van deze gemeenten worden bij inwerkingtreding van deze ordinantie aangemerkt als gemeenten als bedoeld in ordinantie 16-1-4 sub c. of d.

Voor deze gemeenten is het plaatselijk reglement voor het college van kerkvoogden zoals dat door die gemeenten werd gehanteerd tot 1 mei 2004 van toepassing behoudens (noodzakelijke) wijzigingen rechtens.
3. Binnen zes maanden na de vaststelling in tweede lezing van de wijzigingen van ordinantie 16 zoals deze luidde op 1 mei 2004, conform artikel XXVIII van de kerkorde, zal in alle overige gemeenten waarop overgangsbepaling 2 niet van toepassing is een vergadering worden gehouden van tot stemmen bevoegde lidmaten met het oog op de door deze gemeenten vast te stellen vorm van beheer. Op deze vergadering is de regeling, die is opgenomen in ordinantie 16-1-7 van overeenkomstige toepassing.
4. Op zowel gemeenten als bedoeld in overgangsbepaling 2, als in overgangsbepaling 3, is de termijnregeling van ordinantie 16-1-7 van overeenkomstige toepassing.
5. Vanaf het moment dat de wijzigingen van ordinantie 16 in tweede lezing door de generale synode zijn vastgesteld en in werking zijn getreden, komen de voordien geldende bepalingen van ordinantie 16 en 18, voor zover deze het toezicht op kerkvoogdelijke aangelegenheden regelen, inclusief de daarbij behorende overgangsbepalingen en de generale regelingen die daarop betrekking hebben, te vervallen.

Ordinantie 17 voor de rechtspositie medewerkers

Vaststelling en wijziging door de generale synode

12 juni 2015 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Artikel 1 Op arbeidsovereenkomst werkzame personen

1. Voor de op basis van een arbeidsovereenkomst werkzame personen onderscheidt de kerk de kerkelijk werker en de kerkelijke functionaris.
2. Kerkelijk werkers zijn lidmaten die, in verantwoording aan de ambtelijke vergadering die hen benoemt, werkzaam zijn in:
 - de catechese
 - de geestelijke vorming van de jeugd
 - het pastoraat
 - het evangelisatiewerk
 - het zendingswerk
 - het diaconaat
3. Kerkelijke functionarissen zijn alle anderen dan bedoeld in lid 2 die op basis van een arbeidsovereenkomst in kerk en gemeenten werkzaam zijn.
4. Kerkelijke functionarissen zijn bij voorkeur lid van de kerk.
5. Wat de rechtspositie betreft is het bepaalde in deze ordinantie op beide categorieën van toepassing.

Artikel 2 De zorg voor de rechtspositie

1. De rechtspositie van hen die op arbeidsovereenkomst werkzaam zijn bij de kerk, een gemeente, een diaconie, of een overeenkomstig het bepaalde in ordinantie 1-26 in het leven geroepen kerkelijke stichting, is voorwerp van zorg voor de kerkelijke lichamen die daarvoor verantwoordelijkheid dragen.
2. De generale synode stelt voor alle kerkelijk werkers en kerkelijke functionarissen een collectieve arbeidsvoorwaardenregeling vast die geldt voor alle in lid 1 genoemde kerkelijke lichamen en rechtspersonen.
3. Het in lid 2 bepaalde is niet van toepassing op hen die als regel buiten Nederland werkzaam zijn ten behoeve van de zendingsarbeid van de kerk, met dien verstande dat voor de bezoldiging van deze zendingsarbeiders een afzonderlijke regeling geldt die, op voorstel van de commissie zending en na goedkeuring van de commissie toezicht en financiën, wordt vastgesteld door het breed moderamen van de generale synode.
4. Met het oog op de in lid 2 bedoelde arbeidsvoorwaardenregeling, of wijzigingen daarin, laat de generale synode zich adviseren door de commissie toezicht en financiën, het georganiseerd overleg - als bedoeld in ordinantie 13-42 - gehoord.
5. Het vaststellen en uitvoeren van het personeelsbeleid van de kerk is opgedragen aan het breed moderamen van de generale synode.

Artikel 3 De taak van de commissie toezicht en financiën inzake de personeelsaangelegenheden

1. Tot de taak van de commissie toezicht en financiën behoort in dezen:

- de generale synode te adviseren over de collectieve arbeidsvoorwaardenregeling van de kerk;
- het breed moderamen van de generale synode te adviseren bij de vormgeving en uitvoering van het personeelsbeleid van de kerk;
- te waken over de naleving van de bepalingen in de orde van de kerk gesteld met betrekking tot de rechtspositie van de kerkelijk werkers en kerkelijke functionarissen;
- te verrichten hetgeen haar verder bij of krachtens ordinantie tot taak is gesteld.

Artikel 4 Keuze en benoeming

1. De benoeming van een kerkelijk werker of kerkelijke functionaris geschiedt door het kerkelijke lichaam dan wel de stichting waarvoor hij werkzaam zal zijn, tenzij de benoeming naar de orde van de kerk opgedragen is aan, of onderworpen is aan de goedkeuring van, of gebonden is aan de overeenstemming met een ander kerkelijk lichaam.
2.
 - a. Indien de in lid 1 bedoelde benoeming een kerkelijk werker of kerkelijke functionaris betreft werkzaam voor een stichting als bedoeld in ordinantie 1-26-2-c vindt de benoeming plaats door het bestuur in overleg met het breed moderamen van de betreffende meerdere ambtelijke vergadering.
 - b. De benoeming van een kerkelijk werker of kerkelijke functionaris ten behoeve van de kerk als geheel geschiedt, gehoord de commissie toezicht en financiën, door het breed moderamen van de generale synode, dan wel door de generale synode indien de benoeming naar de orde van de kerk aan haar is voorbehouden, op voordracht van het orgaan ten behoeve waarvan de benoeming plaatsvindt.
3. Ten aanzien van de in lid 2 sub b benoemde kerkelijk werkers of -functionarissen is de vertegenwoordiging van de kerk ter zake van het werkgeverschap opgedragen aan het breed moderamen van de generale synode, die daarin wordt bijgestaan door de commissie toezicht en financiën.
4. Geen benoeming kan geschieden dan met inachtneming van de collectieve arbeidsvoorwaardenregeling en indien niet eerst:
 - a. een verklaring van de kerkenraad is gevraagd waaruit geen verhindering voor de benoeming blijkt;
 - b. op de betrokken, door het daartoe bevoegde kerkelijk orgaan goedgekeurde, begroting of uit anderen hoofde alle voor de bezoldiging van degene die benoemd zal worden benodigde gelden zijn toegestaan en gevonden;
 - c. van degene die benoemd zal worden opgave is gevraagd van al diens, al dan niet gehonoreerde, nevenwerkzaamheden.
5. Na hun benoeming dienen alle op arbeidsovereenkomst werkzame kerkelijk werkers en functionarissen te worden aangemeld bij het kerkelijk bureau en worden ze opgenomen in een register ten behoeve van de verkiezing van de afvaardiging naar het georganiseerd overleg zoals genoemd in ordinantie 13.

Artikel 5 De arbeidsovereenkomst

1. De benoeming als bedoeld in artikel 4 van deze ordinantie wordt vastgelegd in een arbeidsovereenkomst tussen het kerkelijke lichaam dat de benoeming heeft gedaan

en de kerkelijk werker of kerkelijke functionaris. In de arbeidsovereenkomst dient de collectieve arbeidsvoorwaardenregeling van de kerk van toepassing te zijn verklaard.

2. Door of vanwege de generale synode wordt voor deze arbeidsovereenkomst een model beschikbaar gesteld.

Artikel 6 Beroep

1. Bezwaren inzake een besluit van een kerkelijk lichaam, genomen bij de toepassing van het in of krachtens deze ordinantie bepaalde, worden behandeld volgens de regels gesteld in de ordinantie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.
2. Het in het eerste lid van dit artikel bepaalde geldt niet voor arbeidsgeschillen.

Ordinantie 18 voor het toezicht (vervallen)

Met het vaststellen van ordinantie 16 in tweede lezing is deze ordinantie komen te vervallen.

Ordinantie 19 voor de behandeling van bezwaren en geschillen

Nog niet gewijzigd.

Ordinantie 20 voor het verband met andere kerken

Vaststelling en wijziging door de generale synode

17 maart 2017 in zijn geheel in tweede lezing vastgesteld.

Artikel 1 De oecumenische arbeid

1. De kerk zoekt in al haar geledingen bevestiging en versterking van het verband met andere kerken waarmee zij door bijzondere banden van belijdenis en van geschiedenis verbonden is.
2. Dit verband met andere kerken is tevens gericht op een gemeenschappelijk getuigen en dienen in de wereld.

Artikel 2 De commissie voor het verband met andere kerken

1. Voor het verkennen, tot stand brengen en onderhouden van het verband met andere kerken benoemt de generale synode een commissie interkerkelijke contacten.
2. Deze commissie heeft tot taak:
 - de gemeenten en haar leden op te roepen tot het belijden in woord en daad van de eenheid van het lichaam van Christus;
 - de kerk in al haar geledingen op te roepen tot het zoeken van samenwerking en eenheid met die kerken waarmee voldoende mate van overeenkomst in belijdenis bestaat;
 - synode en kerk te informeren over hetgeen in andere kerken leeft en plaatsvindt;
 - de andere kerken voor te lichten omtrent het kerkelijk leven van de kerk;
 - samensprekingen te voeren met kerken die daarvoor in aanmerking komen, ten einde te onderzoeken of er voldoende basis is voor enige vorm van samenwerking, verregaand kerkelijk contact, hereniging of vereniging;
 - jaarlijks verslag aan de generale synode te doen van het verloop en van de eventuele vorderingen in de samensprekingen;
 - voorstellen te doen aan de generale synode over de wijze waarop samenwerking en eenheid gestalte gegeven kunnen worden en hoe dit zo nodig in de kerkorde kan worden vastgelegd.
3. De leden van deze commissie worden benoemd door de generale synode uit de (voormalige) ambtsdragers van de kerk.

Artikel 3 Bijzondere betrekkingen met kerken

1. Ten aanzien van kerken buiten Nederland waarmee de kerk door bijzondere banden van belijdenis of geschiedenis is verbonden kan de generale synode besluiten dat:
 - a. de lidmaten en leden van deze kerken die zich in Nederland vestigen, op een door die kerken afgegeven attestatie of bewijs als lidmaten in het lidmatenregister, of als leden in het register van de gemeente van hun nieuwe woonplaats worden ingeschreven;
 - b. de in het lidmaten- of ledenregister van een gemeente ingeschrevenen bij verhuizing naar het land van een van die betrokken kerken, een attestatie of bewijs ontvangen, terwijl van hun verhuizing wordt kennis gegeven aan een door de betrokken kerk aangewezen centraal adres;
 - c. de dienaren des Woords van deze kerken, doch dit alleen van geval tot geval, met toestemming van het breed moderamen van de generale synode met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 7-9 en naar normen, door de generale synode vast te stellen, gerechtigd zijn zich beroepbaar te stellen in de kerk, in welk geval zij daarin het recht hebben tot de bediening van Woord en sacramenten.

Artikel 4 Bijzondere betrekkingen met andere kerken in Nederland

1. Ten aanzien van een andere kerk in Nederland waarmee de kerk bijzondere betrekkingen wil onderhouden, kan de generale synode, de commissie interkerkelijke contacten en de classicale vergaderingen gehoord, te harer keuze besluiten:
 - a. dat een predikant van die kerk, mits op uitnodiging of met toestemming van de kerkenraad van een gemeente, in een kerkdienst van die gemeente bevoegd is tot de bediening van Woord en sacramenten, tot de dienst der gebeden en tot de kerkelijke bevestiging en inzegening van een huwelijk;
 - b. dat een predikant van die kerk, na verkregen consent van het breed moderamen van de generale synode en in afwijking van het bepaalde in ordinantie 7-10, beroepbaar is in de kerk. Dit gebeurt met dien verstande, dat hij zich, uiterlijk op de dag voor zijn bevestiging tot predikant van de kerk, van die andere kerk als lidmaat moet hebben losgemaakt. Tevens moet hij opgenomen zijn onder de belijdende leden van de kerk en ten overstaan van het breed moderamen van de generale synode de belofte hebben afgelegd, als bedoeld in ordinantie 7-17-4;
 - c. dat een dienstdoend of emeritus-predikant van die kerk voor een bepaalde tijd een opdracht ontvangt tot bijstand in het pastoraat in een gemeente van de kerk, in welk geval deze predikant gedurende die tijd in die gemeente bevoegd is tot de ambtelijke werkzaamheden, waartoe een dienstdoend- of emeritus-predikant van de kerk bevoegd is;
 - d. dat een dienstdoend of emeritus-predikant van de kerk toestemming ontvangt tot het aanvaarden vanwege die andere kerk van een dergelijke opdracht als bedoeld onder c.

Artikel 5 Brede interkerkelijke samenwerking van gemeenten

1. De kerkenraad van een gemeente kan - na terzake overeenstemming te hebben verkregen met het college van kerkvoogden - besluiten tot een brede interkerkelijke samenwerking naar het in de volgende leden van dit artikel bepaalde, met een of meer andere kerkgemeenschappen ter plaatse, die eveneens het verlangen daartoe hebben te kennen gegeven, mits tussen de betrokken kerken bijzondere betrekkingen zijn gevestigd als bedoeld in ordinantie 20-4.
2. Een besluit, als in het eerste lid van dit artikel bedoeld, wordt door de kerkenraad niet genomen, dan nadat de leden van de gemeente van het ontwerpbesluit hebben kunnen kennis nemen op de wijze als in ordinantie 1-30-3 aangegeven en zij de gelegenheid hebben ontvangen bij een bijzondere visitatie ter plaatse hun oordeel ter kennis te brengen van visitatoren-classicaal.
3. Deze brede interkerkelijke samenwerking omvat:
 - a. het houden van gemeenschappelijke kerkdiensten onder leiding van de predikant(en) of voorganger(s) van de aan de samenwerking deelnemende kerkgemeenschappen of van degenen, die hen rechtens vervangen;
 - b. de gezamenlijke verzorging van de catechese;
 - c. het gemeenschappelijk verzorgen van huis- en ziekenbezoek;
 - d. het gezamenlijk beroepen of benoemen voor zover daaraan behoefte bestaat van predikanten tot herder en leraar of tot bijstand in het pastoraat, naar het bepaalde in artikel 4 van deze ordinantie.
4. De overeenkomst in het derde lid van dit artikel bedoeld, dient tevens een regeling te bevatten:
 - a. omtrent de bestemming of verdeling van de in de gemeenschappelijke kerkdiensten te houden collecten;
 - b. voor het gebruik van de kerkelijke gebouwen voor gemeenschappelijke doeleinden en de financiering daarvan, alsmede de financiering van andere gemeenschappelijke werkzaamheden;

- c. inzake eventuele opzegging door een of meer van de participerende kerkgemeenschappen binnen de termijn waarvoor de overeenkomst werd aangegaan.
5. Een overeenkomst tot interkerkelijke samenwerking als in dit artikel bedoeld, of tot verlenging daarvan, kan worden aangegaan voor een tijdsduur van ten hoogste vijf kalenderjaren.
6. Een besluit als in het tweede lid van dit artikel bedoeld, alsmede de inhoud van de overeenkomst, bedoeld in het derde en vierde lid van dit artikel, behoeven de goedkeuring van het breed moderamen van de generale synode, hetwelk tevoren het oordeel vraagt van de commissie interkerkelijke contacten en van de classicale vergadering, de visitatoren classicaal gehoord.
7. Onverminderd het in de vorige leden van dit artikel bepaalde, wordt een besluit tot interkerkelijke samenwerking, als in dit artikel bedoeld, door de kerkenraad van een wijkgemeente niet genomen, dan na verkregen overeenstemming terzake met de centrale kerkenraad en met het college van kerkvoogden van de centrale gemeente.

Artikel 6 De pastorale zorg voor leden van andere kerken

1. In het register van de gemeente van hun woonplaats kunnen als gast worden ingeschreven, in welk geval zij kunnen worden toegelaten tot het gebruik van de sacramenten en delen in de pastorale zorg:
 - a. Leden van een andere kerk in Nederland voor wie geldt dat in de naaste omgeving geen gemeente van de eigen kerk gevestigd is;
 - b. Leden van een andere kerk in Nederland van wie geldt dat een ouder of een echtgenoot lid is van de plaatselijke gemeente;
 - c. en leden van een buitenlandse kerk die zich in Nederland vestigen.

Artikel 7 De pastorale zorg voor de leden van de eigen kerk in het buitenland

1. De kerk strekt haar zorg ook uit over lidmaten en leden, die tijdelijk in het buitenland moeten verblijven of daarheen emigreren, en treft, waar zulks mogelijk is, in overleg met de daarvoor in aanmerking komende kerken daar te lande, de voor hun pastorale verzorging door of overgang naar die kerken nodige maatregelen.

Artikel 8 Gemeenschappelijke synoden of vergaderingen

1. De generale synode kan besluiten tot het bijeenroepen van of tot het deelnemen aan een synode of een vergadering met een of meer binnen- of buitenlandse kerken.

Artikel 9 Gemeenschap met andere kerken

1. Indien bij het gesprek tussen de kerk en een andere kerk in Nederland of daarbuiten het verlangen en de mogelijkheid zijn gebleken tot een verder gaande geloofs- en kerkgemeenschap, kunnen daartoe in een afzonderlijk hoofdstuk van deze ordinantie nadere regelen worden vastgesteld, met betrekking tot één of meer van de navolgende aangelegenheden:
 - a. de deelneming van de lidmaten van die andere kerk aan de viering van het Heilig Avondmaal;
 - b. de bediening van de Heilige Doop aan kinderen uit die kerk;
 - c. de beroepbaarheid van de predikanten van die kerk;
 - d. het verlenen aan de predikanten van die andere kerk van de bevoegdheid tot de verkondiging des Woords, de bediening van de sacramenten, de leiding van de kerkdienst, of de kerkelijke bevestiging en inzegening van het huwelijk.

Artikel 10 Eenwording van kerken

1. Indien de kerk en een kerk in Nederland of daarbuiten zich, krachtens het onderling gesprek of krachtens een reeds tussen haar bestaande gemeenschap, als bedoeld in artikel 9 van deze ordinantie, één weten inzake geloof en belijden en geroepen weten tot eenwording te komen, worden daartoe bij ordinantie vast te stellen regels ontworpen, terwijl, voor zover daarbij een wijziging van de artikelen I-XXX van de kerkorde is betrokken, de voor zulk een wijziging geldende bijzondere voorschriften in acht worden genomen.

Artikel 11 Hereniging van kerken

1. Indien bij het zoeken naar hereniging tussen de kerk en een andere kerk, die door bijzondere banden van geschiedenis met haar is verbonden, beide kerken zich één weten inzake geloof en belijden en zich geroepen weten om tot zulk een hereniging over te gaan, wordt daartoe de procedure, beschreven in artikel 10 van deze ordinantie gevolgd.